

תמצית דוחות כספיים ליום 30 בספטמבר 2018

תוכן העניינים הראשי

6	דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
47	סקירת הסיכונים
84	מדיניות ואומדנים חשובנאיים קריטיים, בקרות ונהלים
86	הצהרות לגבי גילוי בתמצית הדוחות הכספיים
88	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
89	תמצית הדוחות הכספיים
199	ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו
208	נספחים לתמצית הדוחות הרבעוניים
215	מילון ואינדקס מונחים שנכללו בתמצית הדוחות הרבעוניים

דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2018

תוכן העניינים

6	פתח דבר
6	מידע צופה פני עתיד
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק
12	סיכונים עיקריים
12	יעדים ואסטרטגיה עסקית
12	התפתחויות במבנה ההון
13	התפתחויות במקורות המימון
14	התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית
14	התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל
14	נושאים נוספים
15	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
15	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
15	אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק
16	הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק
19	סיכונים מובילים ומתפתחים
19	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
19	אירועים לאריך תאריך המאזן
19	שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים
20	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר
26	ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
26	נכסים והתחייבויות
32	הון, הלימות הון ומינוף
35	פעילות חוץ מאזנית אחרת
36	מידע כספי לפי מגזרי פעילות
46	חברות מוחזקות עיקריות
47	סקירת הסיכונים
47	התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם
49	הערכת גורמי הסיכון
50	סיכון אשראי
70	סיכון תפעולי
71	סיכון שוק וריבית
81	סיכון נזילות ומימון
82	סיכונים אחרים
82	סיכון ציות ורגולציה
82	סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון
83	סיכון מוניטין
83	סיכון אסטרטגי - עסקי
84	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
84	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים
85	בקרות ונהלים

רשימת טבלאות (לוחות) הנכללים במסגרת הדוח התמציתי של הדירקטוריון וההנהלה

7	דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים
9	מאזן - סעיפים עיקריים
10	יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)
17	פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם
17	השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים)
18	השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים)
18	השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים)
20	ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת
21	פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
22	היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
22	פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות) על בסיס יתרות ממוצעות, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים
22	פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי
23	פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה
24	נתוני Cost-Income Ratio
25	התפתחות תשואת רווחי הקבוצה על ההון, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות ויחס המינוף בתום הרבעון
25	נתוני הרווח והדיבידנד למניה
26	ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק
26	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה
27	נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
27	פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
28	התפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק
29	התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים
29	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה
30	התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים
30	התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה
31	נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
31	התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד
32	הרכב ההון העצמי
33	נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים
33	התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה
34	התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה
34	נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי
34	יחס המינוף של הבנק
35	פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2017
35	התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת
36	תוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים
37	תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית
39	תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

40	תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים
41	תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים
42	מגזר עסקים גדולים
43	תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים
44	תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי
45	תוצאות הפעילות בחוץ לארץ
49	מיפוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם
50	6 הלזים הגדולים בקבוצה
51	אשראי למטרת עסקאות הוניות
51	אשראי לחברות ממונפות
52	תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
52	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי
53	ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי
53	מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי
54	סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים
55	סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי
56	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים
57	סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן
58	סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס
59	סיכון אשראי לפי ענפי משק
62	חשיפה למדינות זרות
65	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
67	היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית
67	פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר
69	פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיר שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור
71	ערך ה-VAR של קבוצת הבנק
71	השפעת(1) תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE
72	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
80	שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית
80	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית
81	ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן

דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2018

פתח דבר

בישיבת הדירקטוריון של בנק מזרחי טפחות בע"מ שהתקיימה ביום 12 בנובמבר 2018 (ד' בכסלו התשע"ט), הוחלט לאשר ולפרסם את דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים ואת תמצית הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מזרחי טפחות בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 30 בספטמבר 2018.

דוח הדירקטוריון וההנהלה, דוח סיכונים וגילויים פיקוחיים נוספים של הבנק ערוכים בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

תמצית הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים כאמור מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית (ראה גם ביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 וביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה).

בהתאם למבנה הדוחות שנקבע על ידי הפיקוח על הבנקים, נכלל מידע נלווה נוסף לדוחות הכספיים באתר האינטרנט של הבנק: www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים >> מידע כספי

מידע נלווה נוסף זה כולל דוח סיכונים מפורט בהתאם לדרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ובהתאם להמלצות נוספות של הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), וכן פרטים על מכשירי ההון שהנפיק הבנק.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (להלן: "החוק").

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים גיאוגרפיים, שינויי חקיקה ורגולציה ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינוי בתוכניות העסקיות.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צריך", "יכול", "ייהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות הבנק הנוכחיות לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללות בין היתר: תחזיות להתפתחות הכלכלית בארץ ובעולם, ובמיוחד למצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגיאוגרפיים; צפי לשינויים ולהתפתחויות בשוקי המטבע ובשוקי ההון; תחזיות הקשורות בגורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים פיננסיים; תחזיות לשינויים באיתנות הפיננסית של לווים, להעדפות הציבור, לשינויים בחקיקה ובהוראות רשויות פיקוחיות, להתנהגות המתחרים, למצבו התדמיתי של הבנק, להתפתחויות טכנולוגיות ולהתפתחויות בנושאי כוח אדם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם ועל תחזיות והערכות לעתיד בנושאים שונים, כאמור לעיל, באופן שקיימת אפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו כלל או בחלקם.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

פרק זה מתאר התפתחויות משמעותיות בקבוצת הבנק ותחומי פעילותה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, בביצועים, בסיכונים אליהם חשוף הבנק, וכן ביעדים ובאסטרטגיה. ככל הנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2017.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים של קבוצת הבנק

לרבעון שהסתיים ביום						
31.3.2017	30.6.2017	30.9.2017	31.12.2017	31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018
במיליוני שקלים חדשים						
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים						
1,027	1,173	1,011	1,136	1,081	1,345	1,236
(1)	21	61	55	90	129	105
369	365	374	409	373	375	378
1,395	1,559	1,446	1,600	1,544	1,849	1,719
49	42	41	60	82	90	61
823	877	972	939	912	(2)1,325	936
487	556	635	593	569	557	598
523	640	433	601	550	434	722
192	231	161	222	192	212	250
321	400	261	365	343	(2)207	454

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017			2018		
במיליוני שקלים חדשים					
דוח רווח והפסד - סעיפים עיקריים					
4,347		3,211		3,662	
136		81		324	
1,517		1,108		1,126	
6,000		4,400		5,112	
192		132		233	
3,611		2,672		(2)3,173	
2,271		1,678		1,724	
2,197		1,596		1,706	
806		584		654	
1,347		982		(2)1,004	

- (1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש. לפרטים בדבר חוזר המפקחת על הבנקים בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1 ד.ד 4 לדוחות הכספיים.
- (2) ההוצאות התפעוליות והאחרות ברבעון השני של שנת 2018 כוללות הפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב), בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 10 ב.ד 4 לדוחות הכספיים.
- (3) **הרווח הנקי** מהפעילות השוטפת של הבנק, וללא הפרשה כאמור, ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות השוטפת באותו רבעון והוצאות המס הנגזרות מכך, הינו:
- ברבעון השני של שנת 2018 - 472 מיליוני שקלים חדשים.**
כנגזרת מכך, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 1,269 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-454 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 261 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 73.9%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 13.4% לעומת תשואה על ההון של 8.0% ברבעון המקביל אשתקד.

תוצאות הרבעון השלישי של שנת 2017 כוללות הוצאות שכר חריגות של 160 מיליוני שקלים חדשים (104 מיליוני שקלים חדשים במונחי הרווח הנקי), בגין הסכם שכר חדש בבנק לשנים 2016-2021.

הרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-1,004 מיליוני שקלים חדשים. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 9.7%.

הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, כולל את ההפרשה הנוספת שבוצעה ברבעון השני של השנה בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים, בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.

בתקופה המקבילה אשתקד, הרווח הנקי הינו 982 מיליוני שקלים חדשים (תשואה על ההון - 10.1%). בתקופה המקבילה אשתקד, נכלל, כאמור לעיל, הגידול החריג בהוצאות השכר בגין הסכם השכר החדש בבנק. בסך הכל שיעור הגידול ברווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הינו 2.2%.

התשואה על ההון בשנת 2017 כולה הינה 10.2%.

להלן הגורמים המרכזיים שהשפיעו על רווחי הקבוצה ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד:

- סך הכנסות המימון גדלו ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור של 25.1% לעומת הרבעון המקביל אשתקד (גידול בשיעור של 21.1% בתשעת החודשים הראשונים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). בנוסף לגידול בהיקפי הפעילות גדלו גם מרווחי המימון.

רמת ההכנסות הושפעה גם ממדד המחירים (הידוע) לצרכן, שעלה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בשיעור של 1.1%, לעומת שיעור של 0.2% בתקופה המקבילה אשתקד. ראה גם ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת, להלן.

- סך העמלות גדלו ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור של 5.8% לעומת הרבעון המקביל אשתקד (גידול בשיעור של 3.3% בתשעת החודשים הראשונים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

- סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי גדלו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-20 מיליוני שקלים חדשים לעומת הרבעון המקביל אשתקד (גידול של 101 מיליוני שקלים חדשים בתשעת החודשים הראשונים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד). סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי הושפעו ממיצוי מסוים בגבייה, לעת עתה, של חובות שנמחקו בעבר. לפרטים נוספים בדבר התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה להלן.

- שינויים בהוצאות התפעוליות והאחרות:

ההוצאות התפעוליות והאחרות קטנו ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור של 3.7% לעומת הרבעון המקביל אשתקד. הרבעון המקביל כולל הוצאות שכר חריגות כאמור בסך של 160 מיליוני שקלים חדשים בגין הסכם שכר חדש עם ארגון העובדים לשנים 2016-2021.

ההוצאות התפעוליות והאחרות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 כוללות את ההפרשה ברבעון השני של השנה בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית כאמור לעיל.

ראה בנוסף הסבר לכל אחד מרכיבי ההוצאות התפעוליות, להלן.

ליום							
31.3.2017	30.6.2017	30.9.2017	31.12.2017	31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	
במיליוני שקלים חדשים							
							מאזן - סעיפים עיקריים
234,071	235,056	239,578	239,572	242,805	246,593	248,831	סך כל המאזן
173,068	177,133	178,621	181,118	183,628	187,055	189,796	אשראי לציבור, נטו
41,683	39,146	42,578	41,130	43,156	42,380	42,423	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,791	10,560	10,938	10,133	9,057	9,926	10,093	ניירות ערך
1,550	1,391	1,359	1,403	1,378	1,364	1,360	בניינים וציוד
180,722	180,680	184,221	183,573	187,066	189,900	192,943	פיקדונות הציבור
26,924	27,851	29,129	29,923	29,864	30,034	29,769	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
1,474	1,454	1,462	1,125	885	875	655	פיקדונות מבנקים
13,015	13,276	13,399	13,685	13,890	13,986	14,441	הון עצמי ⁽¹⁾

ההתפתחות בסעיפי המאזן מצביעה על צמיחה עקבית בפעילות הבנק, כאשר:

- סך כל המאזן ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכם ב-248.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 9.3 מיליארדי שקלים חדשים (3.9%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2017 (בהשוואה לסוף שנת 2017, קצב גידול שנתי של 5.2%).
 - האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכם ב-189.8 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 11.2 מיליארדי שקלים חדשים (6.3%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2017 (בהשוואה לסוף שנת 2017, קצב גידול שנתי של 6.4%).
 - פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמו ב-192.9 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 8.7 מיליארדי שקלים חדשים (4.7%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2017 (בהשוואה לסוף שנת 2017, קצב גידול שנתי של 6.9%).
 - ההון העצמי ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכם ב-14.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול של 1.0 מיליארדי שקלים חדשים (7.8%) בהשוואה ליום 30 בספטמבר 2017.
- ראה להלן גם פרק הלימות ההון ומדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק.

(1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.

יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)

לרבעון שהסתיים ביום							
31.3.2017	30.6.2017	30.9.2017	31.12.2017	31.3.2018	30.6.2018	30.9.2018	
							מדדי ביצוע עיקריים
10.4	12.7	(11)8.0	11.2	10.3	(9)6.1	13.4	תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽¹⁾
0.97	1.19	0.76	1.05	0.97	0.60	1.24	תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון ⁽³⁾⁽²⁾⁽¹⁾
0.55	0.68	0.44	0.61	0.57	0.34	0.74	תשואה לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
104.4	102.0	103.1	101.4	101.9	101.5	101.7	פיקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו
10.12	10.15	10.16	10.20	10.16	9.95	10.11	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
5.27	5.42	5.36	5.48	5.43	5.38	5.47	יחס המינוף ⁽⁴⁾
118	122	117	118	(10)125	120	121	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני) ⁽⁵⁾
2.42	2.69	2.46	2.70	2.57	3.06	2.80	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים
59.0	56.3	(11)67.2	58.7	59.1	(9)71.7	54.5	יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾
1.38	1.72	1.12	1.58	1.47	0.89	1.95	רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
							מדדי איכות אשראי עיקריים
0.84	0.82	0.81	0.81	0.81	0.81	0.81	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
0.95	0.89	0.97	1.02	1.09	1.12	1.17	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.12	0.09	0.09	0.13	0.18	0.19	0.13	הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
0.11	0.09	0.09	0.11	0.13	0.11	0.09	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
							נתונים נוספים
61.44	63.50	63.33	64.19	67.03	67.17	62.26	מחיר מניה (בשקלים חדשים) בתום הרבעון
17	41	52	34	47	59	(8)-	דיבידנד למניה (באגורות) ⁽⁷⁾
1.78	2.02	1.71	1.91	1.79	2.22	2.01	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
0.64	0.62	0.63	0.68	0.62	0.61	0.61	יחס עמלות לנכסים ממוצעים ⁽²⁾
							נתונים נוספים
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017		2017		2018			
							מדדי ביצוע עיקריים
		10.2	10.1	(9)9.7			תשואת הרווח הנקי ⁽²⁾⁽¹⁾
		0.99	0.97	0.93	(3)(2)(1)		תשואת הרווח הנקי לנכסי סיכון
		0.57	0.56	0.55	(2)		תשואה לנכסים ממוצעים
		2.55	2.51	2.80			יחס הכנסות לנכסים ממוצעים
		60.2	60.7	(9)62.1	(6)		יחס יעילות - הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (Cost Income Ratio) ⁽⁶⁾
		5.80	4.23	4.31			רווח נקי בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
							מדדי איכות אשראי עיקריים
		0.11	0.10	0.16			הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה לסך האשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
		0.09	0.09	0.11			שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מאשראי ממוצע לציבור ⁽²⁾
							נתונים נוספים
		144	110	(8)106	(7)		דיבידנד למניה (באגורות)
		1.84	1.83	2.00	(2)		יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
		0.64	0.63	0.61	(2)		יחס עמלות לנכסים ממוצעים

היחסים הפיננסיים מצביעים כי:

- על רקע העלייה המשמעותית ברמת ההכנסות, תוך הצגת יחס יעילות של 54.5% ברבעון, מוצגת תשואת רווח נקי של 13.4%.
 - הלימות ההון של הבנק עלתה ברבעון האחרון ביותר מ-10 נקודות האחוז, תוך הגדלת שולי הביטחון מהיחס המזערי הנדרש של 9.84%.
 - שיעור הרוצאות בגין הפסדי אשראי לסך האשראי לציבור, נטו, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, הושפע ממיצוי מסוים בגבייה, לעת עתה, של חובות שנמחקו בעבר, והגיע לשיעור של 0.16%.
- סעיפי רווח והפסד, סעיפי המאזן והיחסים הפיננסיים השונים מנותחים באופן מפורט בדוח הדירקטוריון וההנהלה לפי העניין, בפרק "הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי", ובפרק "סקירת הסיכונים".

-
- (1) בכל מקום בדוח הדירקטוריון בו מוזכר "רווח נקי" או "הון", הכוונה לרווח הנקי ולהון המיוחסים לבעלי מניות הבנק.
 - (2) מחושב על בסיס שנתי.
 - (3) רווח נקי לסך נכסי הסיכון הממוצעים.
 - (4) יחס המינוף (Leverage Ratio) - היחס בין הון רובד 1 (לפי כללי באזל) לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
 - (5) יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
 - (6) סך הרוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הרוצאות בגין הפסדי אשראי.
 - (7) שיעור הדיבידנד למנייה מחושב לפי סכום הדיבידנד שחולק בפועל בתקופה המדווחת.
 - (8) ברבעון השני של שנת 2018 לא הוכרז דיבידנד בגין רווחי אותו רבעון. לפרטים ראה פרק דיבידנד להלן.
 - (9) ברבעון השני של שנת 2018, תשואת הרווח הנקי על ההון יחס היעילות הושפעו מהפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב), בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. תשואת הרווח הנקי יחס היעילות הנובעים מהפעילות השוטפת של הבנק, ללא הפרשה כאמור, ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות השוטפת באותו רבעון והוצאות המס הנגזרות מכך, הי:

תשואה על ההון ברבעון השני של שנת 2018	- 14.1%
יחס יעילות ברבעון השני של שנת 2018	- 53.2%
 - (10) כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.
 - (11) הרוצאות בגין חתימת מסמך ההבנות עם ארגון העובדים ובגין המדד הידוע השלילי, ברבעון השלישי של שנת 2017, הביאו להקטנת התשואה ב-4.6 נקודות האחוז ולהגדלת יחס היעילות ב-13.4 נקודות האחוז.

סיכונים עיקריים

במסגרת מיפוי הסיכונים של הבנק נקבעה רשימה של סיכונים שהעיקריים בהם: סיכון אשראי (ורכיזיות אשראי), סיכון שוק, סיכון ריבית (סיכון הריבית בתיק הבנקאי בפרט), סיכון נזילות, סיכון תפעולי, לרבות סיכון אבטחת מידע וסייבר, סיכון טכנולוגי המידע וסיכון משפטי, סיכון ציות ורגולציה, סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגי - עסקי. הבנק בוחן באופן שוטף את מיפוי הסיכונים על מנת לוודא שהוא מקיף את כלל פעילות העסקית, תנאי השוק ודרישות הרגולציה. לפרטים נוספים ראה פרק סיכונים עיקריים בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017. מידע על התפתחויות בסיכונים מוצג בפרק סקירת הסיכונים להלן, וכן בדוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק. לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים. ראה להלן עדכונים להערכת גורמי הסיכון השונים, בפרק סקירת הסיכונים.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מידע צופה פני עתיד - התוכנית האסטרטגית

לפרטים בדבר יעדי הבנק והאסטרטגיה העסקית שלו לשנים 2017-2021, ראה פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית בדוח הדירקטוריון והנהלה לשנת 2017.

התפתחויות, כפי שהוצגו בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2018

ביום 7 באוגוסט 2018, התקבלה בבנק הודעה של משרד המשפטים בארצות הברית לבאי כח הבנק, הכוללת הצעה להסדר לסיום החקירה הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים. הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 כללו הפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) בגין החקירה. ההפרשה המצטברת בגין החקירה ליום 30 ביוני 2018 הייתה 593.5 מיליוני שקלים חדשים (162.6 מיליוני דולר ארה"ב). לפרטים נוספים ראה ביאור 10 ב.4 בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018.

בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הלימות ההון שהוצגה הייתה: יחס הון עצמי רובד 1 - 9.95% ויחס הון כולל - 13.29% (ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018). הבנק דיווח כי הוא פועל להגדלת שולי הביטחון של יחסי ההון, והעריך, באותו מועד, כי יחס הון עצמי רובד 1 צפוי לעלות על 10% ברבעון השלישי של שנת 2018.

כמו כן, העריך הבנק, כי קיימת לו היכולת לעמוד בתוואי תוכנית החומש האסטרטגית לשנים 2017-2021, זאת, תוך שימוש לפי הצורך, במגוון כלים במסגרת הפעילות העסקית השוטפת (כלים בהם נעשה שימוש שוטף בעבר).

מדיניות הדיבידנד של הבנק הינה לחלק, החל משנת 2018, בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק. מדיניות הדיבידנד, הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקחת על הבנקים ולשמירה על שולי בטחון נאותים.

לאור האמור, לא הכריז דירקטוריון הבנק, באותו מועד, על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2018. הבנק העריך, באותו מועד, שיוכל לחזור ולנהוג בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד במהלך שנת 2019, וזאת בכפוף להוראות ולתנאים שנקבעו בתוכנית האסטרטגית, ובכלל זה הוראות הדין והגבלות הפיקוח על הבנקים.

התפתחויות ברבעון השלישי של שנת 2018

- בדוחות כספיים אלה, הלימות ההון המוצגת הינה: יחס הון עצמי רובד 1 - 10.11% ויחס הון כולל - 13.41% (ראה ביאור 9 לדוחות כספיים אלה).

- דירקטוריון הבנק לא הכריז על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השלישי של שנת 2018.

לא חל שינוי בהערכות הבנק כאמור לעיל המתייחסות ליכולת לעמוד בתוואי התוכנית האסטרטגית לשנים 2017-2021 וכן לחזרה למדיניות הדיבידנד במהלך שנת 2019.

לפרטים נוספים ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות כספיים אלה.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס בעיקרו על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") העומדים בבסיס התוכנית האסטרטגית והמפורטים בה, העלולים שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד, ולגרום לכך שהתוכנית האסטרטגית לרבות לעניין מדיניות חלוקת הדיבידנד לא תתממש.

לפרטים בדבר מגעים לחידוש הסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, להלן.

התפתחויות במבנה ההון

השקעות בהון הבנק ועסקאות במניותיו

- ביום 1 בפברואר 2018 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות. רכישת המניות נועדה להתבצע כנגד מניות שהוקצו או שיוקצו בעתיד, על פי תוכניות האופציות לשנים 2014-2016 ולתוכניות האופציות לשנים 2017-2019. ביום 23 ביולי 2018 אישר הפיקוח על הבנקים את תוכנית הרכישה בכפוף לתנאים שנקבעו.

רכישה עצמית של מניות הבנק דומה במהותה לחלוקת דיבידנד. ראה גם מידע צופה פני עתיד - התוכנית האסטרטגית לעיל, ופרק דיבידנד להלן.

- לפרטים בדבר הנפקת מניות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים ראה דוח על השינויים בהון העצמי בדוחות הכספיים.

גיוס מקורות הוניים

במסגרת תוכנית העבודה של הבנק, הנקבעת על ידי הדירקטוריון וכוללת יעדים לגידול בתחומי הפעילות השונים, מתבצעת הערכה של השפעת העמידה ביעדים על היקף נכסי הסיכון של הבנק, וכתוצאה מכך על יחס הלימות ההון. בהתאם לכך, נקבעת, במקביל ליעדים העסקיים וליעדי הרווחיות, תוכנית לגיוס מקורות הוניים לצורך שמירה על הלימות ההון, בהתאם להנחיות שקבע הדירקטוריון בדבר הלימות הון.

התוכנית (הכוללת בין היתר, וככל שיידרש, גיוס כתבי התחייבויות נדחים מותנים - CoCo), צפויה להביא לכך שיחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 13.34% החל משנת 2018.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים בדבר הנפקת כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo, בסכום של 710.6 מיליוני שקלים חדשים בחדש אוקטובר 2018, ראה התפתחויות במקורות המימון, להלן.

לפרטים בדבר גיוס הון משני בבנק יהב בסכום של 180 מיליוני שקלים חדשים ראה התפתחויות במקורות המימון להלן.

התפתחויות במקורות המימון

מקורות המימון של הקבוצה כוללים פיקדונות מהציבור ומגופים בנקאיים, הנפקת איגרות חוב לסוגיהן והון עצמי. הקבוצה בוחרת את תמהיל מקורות המימון על בסיס יעדיה העסקיים, בכלל זה יעדי רווחיות, תשואה על ההון, נזילות, הלימות הון ומינוף, בכפוף למגבלות הסטטוטוריות החלות על התאגידים הבנקאיים ובהתאם למצב שוק ההון ותחזיות ההנהלה באשר להתפתחויות בהם.

פיקדונות

הבנק מבחין בין סוגי המקורות השונים לפי תקופת הפיקדון וסוגי לקוחות. הבנק בוחן את מידת הריכוזיות של המפקידים, ובמסגרת זו קבעו הדירקטוריון וההנהלה מגבלות וקווים מנחים בתחום סיכון הריכוזיות בהתייחס למפקיד בודד, אמצעים נזילים ביחס למפקידים גדולים/מוסדיים ומבנה המקורות. כמו כן, הוגדרו אינדיקטורים איכותיים וכמותיים למעקב שוטף, האומדים את השינויים בסיכון הריכוזיות, כל זאת כחלק ממערך ניהול סיכונים הנזילות.

סך פיקדונות הציבור בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על 192.9 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת כ-183.6 מיליארדי שקלים חדשים בסוף שנת 2017, גידול של 5.1%. פיקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד גדלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בשיעור של 7.7%, הפיקדונות במגזר הצמוד למדד קטנו בשיעור של 11.6% והפיקדונות במטבע חוץ והצמודים למטבע חוץ גדלו בשיעור של 2.7%. לפרטים, ראה פרק ניתוח ההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים בדבר תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, במסגרתו, הוחלו על קרנות הסל מגבלות בקשר לשיעור ההשקעה וההחזקה בנכסים שונים ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק) בדוחות אלה.

גיוס כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור

הבנק פועל לגיוס מקורות ארוכי טווח באמצעות הנפקות, בין היתר, באמצעות מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "טפחות הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של הבנק. במהלך השנים הנפיקה טפחות הנפקות תעודות התחייבות לציבור על פי תשקיפים שפורסמו.

נכון למועד הדוחות הכספיים סך תעודות ההתחייבות, לרבות כתבי התחייבויות נדחים, שהונפקו לציבור על ידי טפחות הנפקות הסתכמו בערך נקוב כולל של כ-25.3 מיליארדי שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 25.7 מיליארדי שקלים חדשים), מהם כ-0.7 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingent Convertibles) (בדומה ליום 31 בדצמבר 2017) הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק), וכן כ-0.5 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים (נכללים בהון רובד 2 לעניין שמירת יחס הון מזערי ומופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר) (בדומה ליום 31 בדצמבר 2017).

ביום 13 ביוני 2018, החליטה רשות ניירות ערך, להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף הקיים של טפחות הנפקות ב-12 חודשים נוספים, דהיינו עד ליום 4 ביולי 2019. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של טפחות הנפקות מיום 13 ביוני 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-051207).

ביום 20 בספטמבר 2018, החליטה רשות ניירות ערך, להאריך את התקופה להצעת ניירות ערך על פי תשקיף המדף הקיים של הבנק ב-12 חודשים נוספים, דהיינו עד ליום 24 בספטמבר 2019. לפרטים נוספים ראה דיווח מידי של הבנק מיום 20 בספטמבר 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-085252).

בחדש אוגוסט 2018 גייס בנק יהב הון משני באמצעות הנפקת כתבי התחייבות נדחים מותנים בסך 180 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 21 באוקטובר 2018, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק) בערך נקוב של כ-710.6 מיליוני שקלים חדשים, תמורת 710.6 מיליוני שקלים חדשים.

מכשירי הון מורכבים

היתרה המשוערכת של מכשירי הון המורכבים ליום 30 בספטמבר 2018 עומדת על 3.8 מיליארדי שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2017 - 3.7 מיליארדי שקלים חדשים), מתוכם 1.8 מיליארדי שקלים חדשים כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (ליום 31 בדצמבר 2017 - 1.7 מיליארדי שקלים חדשים), מזה 0.7 מיליארדי שקלים חדשים שהונפקו באמצעות טפחות הנפקות כאמור לעיל (בדומה ליום 31 בדצמבר 2017), ו-2.0 מיליארדי שקלים חדשים שטר הון אשר אינו כשיר להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ומופחת בהדרגה (בדומה ליום 31 בדצמבר 2017).

בנוסף, לבנק כתבי התחייבויות נדחים (אשר אינם נחשבים מכשירי הון מורכבים) הנכללים בהון רובד 2 אך אינם כשירים להכרה כהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ולכן, מופחתים בהדרגה בכפוף להוראות מעבר. לפרטים בדבר גיוס הון משני בבנק יהב, ראה גיוס כתבי התחייבות ואיגרות חוב מהציבור לעיל.

התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית

מגעים לחידוש הסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, להלן.

מכירת זכויות והתחייבויות בתיק המשכנתאות

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 נחתמו הסכמים בין הבנק ובין גופים מוסדיים למכירת 80% מזכויותיהם והתחייבויותיהם של תיקי הלוואות לדיור שסכומם הכולל הוא כ-2.7 מיליארדי שקלים חדשים (מתוכם 0.7 מיליארדי שקלים חדשים במהלך הרבעון השלישי של השנה). תיקי הלוואות שנמכרו כוללים הלוואות שבהן שיעור המימון (LTV) אינו עולה על 60%. בעסקאות אלו, יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק באופן שזכויות הרוכשת זכויות הבנק תהינה בדרגת קדימות זהה (פרי 100).

בהתאם להסכמי הניהול שנחתמו בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשות את חלק תיקי הלוואות שנרכש על ידן, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות החלק בתיק הלוואות שנותר בבעלותו.

פוליסת ביטוח לערבויות

ביום 28 בדצמבר 2016 השלים הבנק רכישת פוליסת ביטוח לחשיפות אשראי בגין ערבויות שהבנק הוציא בהתאם לחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) התשל"ה - 1974 ולהתחייבויות להוצאת ערבויות כאמור.

ההתקשרות האמורה התבצעה באמצעות חברת ביטוח שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, אשר התקשרה בד בבד, עם מבטחי משנה בינלאומיים בעלי דירוג בינלאומי גבוה.

פוליסת הביטוח מבטיחה את הבנק למקרה בו יידרש הבנק לשלם בשל חילוט הערבויות ונועדה בעיקרה להפחית את נכסי הסיכון בגין חשיפת האשראי הנובעת מן הערבויות.

במהלך הרבעון השני של שנת 2018 הגדיל הבנק את שיעור הכיסוי של פוליסת הביטוח מ-80% ל-90% עבור ערבויות בסכום של כ-15.5 מיליארדי שקלים חדשים.

במהלך הרבעון השלישי רכש הבנק הרחבה לפוליסה הקיימת, כך שתחול גם על סוגי ערבויות נוספות הקשורות בפרויקטים, בסכום של 1.8 מיליארדי שקלים חדשים.

התפתחויות משמעותיות בתחום המשאב האנושי והמינהל

התפתחויות ביחסי עבודה

לפרטים בדבר בורות כלכלית בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות, ראה ביאור 22 א.6. בדוחות הכספיים לשנת 2017. לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין בורות זו.

הסכמי שכר לעובדים המיוצגים על ידי ארגון המנהלים ומורשי החתימה

הסכם העבודה עם ארגון המנהלים תקף עד לסוף שנת 2017. מתנהל משא ומתן לחתימת הסכם עבודה חדש לשנים הקרובות.

הסכמי עבודה ושכר בחטיבת הטכנולוגיה

תנאי ההעסקה של עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה"), מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה וההסתדרות, לחטיבת הטכנולוגיה במהלך השנים.

לעובדי חטיבת הטכנולוגיה קיים מודל הצמדה לשכר עובדי הבנק.

ביום 15 באוגוסט 2018 נחתם הסכם קיבוצי בין חטיבת הטכנולוגיה לוועד עובדי החטיבה והסתדרות המעו"ף. להסכם זה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

נושאים נוספים

אחריות תאגידית

בחודש יולי 2018 פרסם הבנק את דוח האחריות התאגידית שלו לשנת 2017.

דוח אחריות תאגידית של הבנק נכלל באתר האינטרנט של הבנק:

www.mizrahi-tefahot.co.il << אודות הבנק >> קשרי משקיעים

הליכים משפטיים

לשינויים מהותיים בהליכים משפטיים שהבנק צד להם ראה ביאור 10 ב. (2-4) לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר דרישה מרשות ניירות ערך לתשלום עיצום כספי בסך של 220 אלפי שקלים ראה פרק סיכון ציות ורגולציה להלן.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

פרק זה כולל תיאור של מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים הנוגעים לתוצאות ולמצב העסקי, לרבות ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווחים. כמו כן, מתוארות תוצאות מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק, ותוצאות הפעילות בהחזקה בחברות עיקריות.

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק

התפתחויות בחקירה של משרד המשפטים בארצות הברית

התפתחויות כפי שהוצגו בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2018

ביום 7 באוגוסט 2018, התקבלה בבנק הודעה של משרד המשפטים בארצות הברית לבאי כח הבנק, לפיה המשרד נכון להציע הסדר עם הבנק המבוסס על תשלום של 342 מיליוני דולר לסיים החקירה.

בדוחות הכספיים של הרבעון השני של שנת 2018 נכללה הפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018.

לפרטים בדבר התפתחויות ברבעון השלישי של שנת 2018 ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות כספיים אלה.

תוספת להסכם עם בעלי מניות בבנק אגוד

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק מיום 27 בנובמבר 2017, התקשר הבנק בהסכם עם בעלי השליטה של בנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "אגוד") המחזיקים יחדיו ב-47.63% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד, לרכישת מניות בנק אגוד ומיזוג עם הבנק בדרך של החלפת מניות (להלן: "ההסכם"). כמו כן, עובר למועד ההתקשרות בהסכם, התקבלה הודעתו של בעל מניות נוסף של אגוד, המחזיק (באמצעות נאמנים) במניות אגוד המהוות כ-27.12% מהון המניות המונפק והנפרע של אגוד (להלן: "בעל המניות הנוסף"). על פי ההסכם, כפי שצוין בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, בכפוף להתקיימות תנאים מתלים שעיקרם מפורט בהסכם, יפרסם הבנק הצעת רכש חליפין מלאה (להלן- "הצעת רכש") לרכישת מניות בנק אגוד ומנגד התחייבו בעלי מניות השליטה וכן בעל מניות הנוסף להיענות להצעת הרכש, שתושלם בכפוף לתנאים המתלים שנקבעו בהסכם.

ביום 30 במאי 2018 התקבלה החלטת מ"מ הממונה על ההגבלים העסקיים להתנגד למיזוג (להלן: "ההחלטה"). על פי הוראות ההסכם, ככל שלא יתקיים תנאי מתלה כלשהו להשלמת העסקה, לרבות התנאי המתלה כאמור לעיל עד למועדים הקבועים בהסכם, אזי ההסכם בטל מעיקרו. ביום 25 ביוני 2018, הודיע הבנק כי הואיל ולא התקיימו תנאים מתלים לפרסום הצעת הרכש, הרי שלפי ההסכם, נחשב ההסכם כבטל מעיקרו החל מיום 27 ביוני 2018 ואין למי מהצדדים לו התחייבויות כלשהן הנובעות מההסכם ו/או טענות כנגד הצדדים האחרים להסכם. ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בתוספת להסכם (להלן: "התוספת"), על פיה הוסכם כי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על ההחלטה. ערר כאמור הוגש ביום 6 בספטמבר 2018. כמו כן, הוסכם כי המועד הקובע המוארך יחול בחלוף 12 חודשים ממועד החתימה על התוספת (להלן: "המועד הקובע המוארך") וכי היה ועד למועד הקובע המוארך יינתן פסק דין לפיו הערר נדחה, או לא יינתן פסק דין בערר, אזי יבוטל ההסכם.

עוד הוסכם, כי היה ועד למועד הקובע המוארך יימסר לצדדים פסק דין לפיו התקבל הערר, יפרסם הבנק את הצעת הרכש בתוך 60 ימים ממועד קבלת הערר, וזאת בהתבסס על הדוחות הכספיים השנתיים או הרבעוניים לתקופה המסתיימת ביום האחרון ברבעון שקדם למועד קבלת הערר (להלן: "הדוחות הקובעים"), בכפוף לכך שככל שהדוחות הקובעים הינם הדוחות השנתיים וככל שהם לא יפורסמו במהלך תקופה של 60 יום כאמור, אזי יידחה מועד הפרסום האחרון של הצעת הרכש ליום העסקים ה-14 לאחר פרסום הדוחות הקובעים.

על פי התוספת נקבע כי עד למועד השלמת הצעת הרכש לא תבוצע באגוד כל חלוקה נוספת מעבר ל"חלוקה המותרת" - בסכום כולל שלא יעלה על 100 מיליוני שקלים חדשים, וכן הובהר כי ביצועה של חלוקה על ידי אגוד מעבר לחלוקה המותרת יהווה הפרה יסודית של ההסכם מצד המוכרים.

כמו כן, תוקנה הנוסחה לחישוב כמות מניות הבנק שתהווה את מניות התמורה, על פיה כמות מניות התמורה תשקף את היחס שבין סכום השווה ל-60% מסך כל ההון של אגוד, בהתאם לדוחות הקובעים של אגוד, בניכוי סכום החלוקה המותרת, אם וככל שתחולק ובנטרול סכומים נוספים שיוסכמו בין הצדדים, לבין המחיר הממוצע של שערי הנעילה המתואמים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ של מניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ג. של הבנק בתקופה של 60 ימי המסחר שתחילתה 60 ימי מסחר לפני מועד הדוחות הקובעים וסופה במועד הדוחות הקובעים, לאחר ביצוע התאמות שנקבעו בהסכם ובתוספת, לרבות התאמות מסוימות הנובעות מחלוקת דיבידנד בבנק, אשר המועד הקובע לביצוע הינו לאחר הדוחות הקובעים של הבנק.

במסגרת התוספת נקבעה זכות ביטול הדדית לצדדים. לבנק זכות לביטול ההסכם ככל שעד למועד הקובע המוארך יחליט דירקטוריון הבנק כי חל אירוע, שינוי או התפתחות בעל השפעה ממשית לרעה על מצבו של אגוד, או כי אגוד נטל התחייבות בעלת השפעה ממשית לרעה על מצבו של אגוד לאחר מועד ההשלמה, שאז הבנק יהיה רשאי להודיע למוכרים בכתב על כוונתו לבטל את ההסכם אם לא יתוקן האירוע שגרם לשינוי או ההתפתחות או ההתחייבות כאמור, תוך 90 יום ממועד קבלת ההודעה. תוקן האירוע כאמור טרם חלוף תקופת 90 הימים האמורה, אזי ככל שמועד התיקון כאמור מתרחש שהינו פחות מ-60 ימים

טרם מועד קבלת הערר, יידחה מועד פרסום הצעת הרכש למועד שיחול בחלוף 60 יום לאחר המועד בו התרחש התיקון כאמור. לא תוקן האירוע כאמור, יהיה רשאי הבנק לבטל את ההסכם בהודעה בכתב למוכרים. כמו כן, לאחר מועד פרסום הדוחות הקובעים של הבנק, יהא הבנק זכאי לבטל את ההסכם בהודעה בכתב למוכרים ככל שיפחת מ-106% היחס שבין המחיר המתואם של מניית הבנק מוכפל בכמות המניות בהון המונפק הרשום למסחר של מניות הבנק במועד הדוחות הקובעים, לבין ההון העצמי הקובע של הבנק (דהיינו - סך כל ההון המיוחס לבעלי המניות בבנק, בהתאם לדוחות הכספיים הקובעים של הבנק, בניכוי סכום החלוקה שתוכרז על ידי הבנק לאחר מועד הדוחות הקובעים, ככל שתוכרז עד למועד ההשלמה ואשר בעלי המניות באגוד לא יהיו זכאים לה).

ככל שעד למועד הקובע המוארך חל אירוע, שינוי או התפתחות בעל השפעה ממשית לרעה על מצבו של הבנק, אזי יהיו רשאים בעלי המניות, יחדיו, להודיע לבנק בכתב על ידי בא כוחם על כוונתם לבטל את ההסכם אם לא יתוקן האירוע שגרם לשינוי או ההתפתחות כאמור תוך 90 יום ממועד קבלת ההודעה. תוקן האירוע שגרם לשינוי או ההתפתחות כאמור טרם חלוף תקופת 90 הימים האמורה, אזי ככל שמועד התיקון כאמור מתרחש במועד שהינו פחות מ-60 ימים טרם מועד קבלת הערר, יידחה מועד פרסום הצעת הרכש למועד שיחול בחלוף 60 יום לאחר המועד בו התרחש התיקון כאמור. לא תוקן האירוע כאמור, יהיו רשאים בעלי המניות יחדיו, להביא את ההסכם לביטול במסירת הודעה משותפת בכתב לבנק. כמו כן, יהיו בעלי המניות זכאים, לאחר פרסום הדוחות הקובעים של הבנק, לבטל את ההסכם בהודעה משותפת בכתב על ידי בא כוחם שתימסר לבנק, ככל שיעלה על 124% היחס שבין המחיר המתואם של מניית הבנק מוכפל בכמות המניות בהון המונפק הרשום למסחר של הבנק במועד הדוחות הקובעים, לבין ההון העצמי הקובע של הבנק.

על פי התוספת הוסרו מגבלות שהוטלו על המוכרים על פי ההסכם המקורי הנוגעות להתנהלות בתקופת הביניים ובהן מגבלה לפיה התחייבו המוכרים להפעיל את אמצעי השליטה שלהם באגוד, במהלך תקופת הביניים, על מנת לגרום לכך שאגוד לא ינקוט מהלכים חריגים העשויים להשפיע לרעה באופן מהותי על התוצאות הפיננסיות של אגוד ו/או על כדאיות העסקה ו/או ערכה, כל זאת, מבלי לגרוע בדרך כלשהי מזכותו של הבנק לטעון כי פעולה כלשהי בניגוד לסעיף שבוטל כאמור גרמה להתרחשותו של אירוע, שינוי, התפתחות או נטילת התחייבות, המקימה לבנק זכות לבטל את ההסכם, כאמור לעיל.

בידי הבנק התקבלה הודעת הנאמן המחזיק במניות עבור בעל המניות הנוסף, המחזיק ב-27.12% לפיה תוקף הודעת ההצטרפות יפקע במועד המוקדם מבין המועדים שזכרו בה או ביום 31 בדצמבר 2019 וכי ביתר הוראות הודעת ההצטרפות לא יחולו שינויים נוספים, למעט שינויים הנובעים מן התוספת.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר הסכם עם בעלי המניות בבנק אגוד והתוספת, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, דוח מידי מיום 30 במאי 2018 מספר אסמכתא 053347-01-2018, דוח מידי מיום 25 ביוני 2018 מספר אסמכתא 060643-01-2018, דוח מידי מיום 5 באוגוסט 2018 מספר אסמכתא 072859-01-2018.

הסביבה הכללית והשפעת גורמים חיצוניים על קבוצת הבנק

התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות בארץ ובעולם

למידע נרחב בדבר מגמות של השנים האחרונות בענף הבנקאות בארץ ובעולם ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

התפתחויות נוספות בשנת 2018:

ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל מתווה סופי להפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה במספר פעימות בשנים 2019 עד 2023 משיעור של 0.7% מהיקף העסקה, עד לשיעור של 0.5%. בנוסף, נקבע מתווה להפחתת העמלה הצולבת בגין עסקאות לחיוב מידי משיעור של 0.3% מהיקף העסקה, עד לשיעור של 0.25%.

לפרטים נוספים בדבר המתווה להפחתת העמלה הצולבת ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק) בדוחות אלה.

התפתחויות במשק בישראל ובכלכלה העולמית ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018

המשק בישראל

התפתחויות ריאליות

צמיחת התוצר במחצית הראשונה של שנת 2018 הסתכמה בשיעור של 4.2%, בדומה לשיעור של 4.3% במחצית השנייה של שנת 2017 ולעומת שיעור של 3.5% בשנת 2017 כולה. הצמיחה הושפעה לחיוב מעלייה בצריכה פרטית של מוצרים בני קיימא לאחר שבשנת 2017 נרשמה בסעיף זה ירידה, וכן מעלייה משמעותית בהשקעות בענפי משק ובצריכה הציבורית. מנגד, ההשקעה בבנייה למגורים המשיכה להתכווץ והצריכה הפרטית השוטפת צמחה בשיעור מתון יחסית. להערכת בנק ישראל, האינדיקטורים הכלכליים לרבעון השלישי של שנת 2018 מעידים על צמיחה ברמה התואמת את קצב הצמיחה האופייני למשק בשנים האחרונות.

שוק העבודה המשיך להעיד על רמת פעילות גבוהה תוך הימצאות בקרבת תעסוקה מלאה. שיעור האבטלה הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ירד לרמה של 3.9%, לעומת רמה ממוצעת של 4.2% בשנת 2017. שיעור ההשתתפות הממוצע בכוח העבודה ירד מעט בתשעת החודשים הראשונים של השנה לרמה של 63.9%, לעומת שיעור של 64.0% בשנת 2017.

ביום 3 באוגוסט 2018, הודיעה חברת דירוג האשראי S&P על העלאת דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A+ לרמה של AA-, זאת על רקע "שיפור במדיניות הפיסקלית של ממשלת ישראל, לצד צמיחה והכנסות ממיסים גבוהות שהביאו לירידה ניכרת ביחס החוב הממשלתי נטו לתוצר בשנים האחרונות", לשון ההודעה.

אינפלציה ושערי חליפין

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.1%, בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד עלה המדד בשיעור של 0.3%. עליית המדד הושפעה בעיקר מהתייקרות במחירי הדיור, במחירי הירקות והפירות, במחירי התחבורה והתקשורת, ובמחירי המזון, והיא קוזזה בחלקה על ידי הוזלה במחירי ההלבשה וההנעלה. במהלך 12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2018 עלה מדד המחירים לצרכן בשיעור של 1.2%.
להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ושיעור השינוי בהם:

שיעור השינוי (באחוזים)	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2018	שער החליפין של:
4.6	3.467	3.627	הדולר של ארצות הברית (בשקלים חדשים)
1.5	4.153	4.216	אירו (בשקלים חדשים)

ביום 7 בנובמבר 2018 עמד שער החליפין של השקל מול הדולר על 3.668 - פיחות של 1.1% מיום 30 בספטמבר 2018. שער החליפין של השקל מול האירו עמד באותו היום על 4.217 ייוסף של 0.04% מיום 30 בספטמבר 2018.

מדיניות מוניטרית

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2018 לא חל שינוי בשיעור ריבית בנק ישראל, אשר המשיכה לעמוד על 0.1%. המדיניות המוניטארית של בנק ישראל מתחילת השנה הושפעה, בין היתר, מן הגורמים הבאים: התפתחות שער החליפין של השקל אל מול סל המטבעות, ציפיות אינפלציה שעולות בהדרגה לתחום יעד יציבות המחירים והמשך מדיניות מוניטארית מרחיבה במשקים מרכזיים בעולם, לצד עליית רמת הסיכון בצל החששות מהתפתחות "מלחמת סחר" ומהתגברות המתוחות הגיאופוליטיות.

ביום 9 באוקטובר 2018 הודיעו ראש הממשלה ושר האוצר על מינויו של פרופסור אמיר ירון לתפקיד נגיד בנק ישראל במקומה של פרופסור קרנית פלוג.

מדיניות פיסקלית

שיעור הגירעון הממשלתי ביחס לתוצר המקומי הגולמי ב-12 החודשים שהסתיימו באוקטובר 2018 הינו 3.6%, לעומת שיעור של 1.7% בתקופה המקבילה אשתקד. יצוין, כי יעד הגירעון לשנת 2018 עומד על שיעור של 2.9%. בעשרת החודשים הראשונים של השנה נרשם גידול של 6.2% בהוצאות משרדי הממשלה ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. גביית המסים בעשרת החודשים הראשונים של השנה קטנה בשיעור נומינלי של 2.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

בנייה למגורים ושוק המשכנתאות

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הסתכמה הכמות המבוקשת לדירות חדשות (דירות שנמכרו ודירות שנבנו שלא למטרת מכירה) במהלך שמונת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-25.0 אלף דירות, ירידה בשיעור של 10% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ושל 25% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2016. הירידה מוסברת בין היתר, מהמתנת מחוסרי דיור לזכייה בדירות במסלול "מחיר למשתכן" ומירידה בכמות המבוקשת של דירות על ידי משקיעים.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ניתנו לציבור הלוואות לדיור בסך של 44.1 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של כ-10% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, וירידה של כ-6% לעומת התקופה המקבילה בשנת 2016. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מחירי הדיור (בבעלות), במונחי 12 החודשים האחרונים, ירדו בשיעור של 1.1% בחודש אוגוסט 2018, לעומת עלייה בשיעור של 2.3% בשנת 2017 ושל 6.7% בשנת 2016.

שוק ההון

המסחר בשווקי המניות בעולם, ברבעון השלישי של שנת 2018, התנהל במגמה חיובית בהובלת הבורסות בארצות הברית ובשוק המניות בארץ במדדים המרכזיים.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2017			2018		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
תל-אביב 35	(5.0)	2.6	(0.9)	(4.9)	5.6	8.3
תל-אביב 125	(2.4)	3.0	0.3	(4.0)	4.0	9.0
תל-אביב 90	8.4	4.1	2.6	(1.7)	(1.3)	9.9

מחזור המסחר היומי הממוצע במניות ובניירות ערך המירים הסתכם ברבעון השלישי של 2018 ב-1.4 מיליארדי שקלים חדשים בממוצע, לעומת מחזור ממוצע של 1.3 מיליארדי שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

להלן השינויים במדדי איגרות החוב העיקריים בישראל (באחוזים):

מדד	2017				2018		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
אג"ח כללי	0.6	1.1	1.5	1.3	(0.1)	(0.5)	0.8
אג"ח ממשלתי צמוד מדד	(0.6)	0.8	1.7	1.5	0.3	(0.5)	0.4
אג"ח ממשלתי לא צמודות	0.6	0.7	1.5	0.8	0.2	(1.1)	0.2
תל בונד 20	1.6	1.7	1.9	1.8	(0.4)	0.6	1.1
תל בונד 40	0.7	1.5	0.9	1.3	(0.4)	0.7	1.1

כלכלה עולמית

כלכלת ארצות הברית צמחה ברבעון השלישי של שנת 2018 בקצב שנתי של 3.5%, לעומת קצב של 4.2% ברבעון השני של שנת 2018, ושל 2.2% בשנת 2017 כולה. במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 חל שיפור במדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי, כאשר מדד מנהלי הרכש המשיך להעיד על התרחבות בפעילות הכלכלית. בשוק העבודה התקבלו נתונים חיוביים: מספר המשרות שנוספו למשק האמריקאי היה גבוה מהציפיות, ושיעור האבטלה ירד מתחת ל-4%. קצב הגידול של אינפלציית הליבה עלה לרמה של 2.2% ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2018. בעקבות האינדיקטורים הכלכליים החיוביים שהתקבלו, העלה ה-FED את הריבית שלוש פעמים במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנה עד לרמה של 2.0%-2.25%. במהלך החודשים האחרונים חלה התגברות במתיחות בין ארצות הברית לסין ולאייחוד האירופי באשר לתנאי הסחר. עם זאת, בסוף חודש ספטמבר הודיעו ארצות הברית, מקסיקו וקנדה על הגעתם להסכם אזור סחר חופשי חדש (USMCA) אשר יחליף את ההסכם הנוכחי (NAFTA).

התוצר בגוש האירו צמח ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור שנתי של 1.7%, לעומת שיעור של 2.2% ברבעון השני של שנת 2018, ושל 2.4% בשנת 2017 כולה. בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2018 חלה התמתנות בקצב הגידול של הייצור התעשייתי ושל המסחר הקמעונאי. מדד מנהלי הרכש ומדדי הציפיות ירדו מתחילת השנה, אולם הם ממשיכים להימצא ברמה גבוהה ביחס לרמתם בשנים האחרונות. שיעור האבטלה המשיך לרדת והגיע לרמה של 8.1% בחודש אוגוסט 2018. אינפלציית הליבה נותרה ברמה של כ-1% ב-12 החודשים שהסתיימו בחודש ספטמבר 2018. לדברי יושב ראש ה-ECB, מריו דראגי, ההרחבה הכמותית באירופה תסתיים עד לדצמבר 2018 במידה ולא תחול ירידה בסביבת האינפלציה, אולם הריבית בגוש האירו לא צפויה לעלות לפני הרבעון השלישי של שנת 2019.

הכלכלה הסינית צמחה ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור שנתי של 6.5%, נמוך מקצב הצמיחה בשני הרבעונים הקודמים אשר עמד על כ-6.7%, ומשיעור הצמיחה בשנת 2017 אשר עמד על 6.9%. קצבי צמיחת מדדי הייצור התעשייתי והמסחר הקמעונאי התמתנו בתשעת החודשים הראשונים של 2018, ומדד מנהלי הרכש ירד.

להלן השינויים במדדי המניות העיקריים בעולם (באחוזים):

מדד	2017				2018		
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי
דאו ג'ונס	4.5	3.3	5.0	10.3	(2.5)	0.7	9.0
S&P 500	5.5	2.6	4.0	6.1	(1.2)	2.9	7.2
נאסד"ק 100	11.8	3.9	5.9	7.0	2.9	7.0	8.3
DAX	7.2	1.0	4.1	0.7	(6.4)	1.7	(0.5)
FSTE 100	2.5	(0.1)	0.8	7.3	(8.2)	8.2	(1.7)
CAC	5.4	-	4.1	(0.3)	(2.7)	3.0	3.2
Nikkei	(1.1)	5.9	1.6	11.8	(5.8)	5.4	8.1

סיכונים מובילים ומתפתחים

במסגרת פעילותו נחשף הבנק לשורה של סיכונים המהווים פוטנציאל לפגיעה בתוצאות הפיננסיות שלו ובתדמיתו. במסגרת מיפוי הסיכונים, בוחן הבנק את הסיכונים המובילים, סיכונים קיימים (או חדשים) העשויים להתממש בשנה הקרובה והינם בעלי פוטנציאל להשפעה מהותית על תוצאותיו הפיננסיות של הבנק ויציבותו, כגון: סיכונים אשראי, ריבית ונזילות. כמו כן, מזהים הסיכונים המתעוררים, סיכונים העשויים להתממש בטווח הארוך יותר וקיימת אי וודאות באשר לאופיים והיקף השפעתם על הבנק. מבין סיכונים אלה ניתן לאפיין סיכונים אבטחת מידע וסייבר, טכנולוגית המידע, הסיכון המשפטי, מוניטין והסיכון האסטרטגי - עסקי. כאמור, מיפוי הסיכונים נבחן באופן שוטף כדי לוודא שהוא מקיף את כלל פעילותו העסקית של הבנק ואת תנאי השוק ודרישות הרגולציה.

לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים. ראה להלן גם הערכת גורמי הסיכון השונים, בפרק סקירת הסיכונים.

לפרטים נוספים הכוללים את ניתוח הסיכונים העיקריים שהבנק חשף אליהם וסקירה של אופן ניהולם והתפתחותם בתקופה המדווחת, ראה פרק סקירת הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

רואי החשבון המבקר הפנה את תשומת הלב בדוח הסקירה לאמור בביאור 8 סעיף 3 ובביאור 10 ב.3 לתמצית הדוחות הכספיים, ביחס להתחייבויות תלויות בבנק וחברה מאוחדת שלו לרבות תביעות שהוגשו כנגד הבנק ובקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות, ולאמור בביאור 10 ב.4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 באוקטובר 2018, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רבד 2 של הבנק) בערך נקוב של כ-710.6 מיליון שקלים חדשים, תמורת 710.6 מיליון שקלים חדשים.

שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים

כמפורט בביאור 1 ג. לדוחות כספיים אלה, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מתבססת, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 8 שנים שהסתיימו במועד הדיווח. לפרטים בדבר יישום הוראות המפקחת על הבנקים בנושא מגבלת חבות ענפית ראה ביאור 1 ד.3.

לפרטים בדבר עדכון אומדן החשיפה בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2018 בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים להלן.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הרווח הנקי של הקבוצה הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-454 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 261 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 73.9%. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים בשיעור של 13.4% לעומת תשואה על ההון של 8.0% ברבעון המקביל אשתקד. תוצאות הרבעון השלישי של שנת 2017 כוללות הוצאות שכר חריגות של 160 מיליוני שקלים חדשים (104 מיליוני שקלים חדשים במונחי הרווח הנקי), בגין הסכם שכר חדש בבנק לשנים 2016-2021. הרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-1,004 מיליוני שקלים חדשים. רווח זה מבטא תשואה על ההון, במונחים שנתיים, בשיעור של 9.7%. הרווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, כולל את ההפרשה הנוספת שבוצעה ברבעון השני של השנה בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים, בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. בתקופה המקבילה אשתקד, הרווח הנקי הינו 982 מיליוני שקלים חדשים (תשואה על ההון - 10.1%). בתקופה המקבילה אשתקד, נכלל, כאמור לעיל, הגידול החריג בהוצאות השכר בגין הסכם השכר החדש בבנק. בסך הכל שיעור הגידול ברווח הנקי בתשעת החודשים הראשונים של השנה הינו 2.2%. התשואה על ההון בשנת 2017 כולה הינה 10.2%.

ניתוח ההתפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר

הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית⁽¹⁾ ברבעון השלישי של שנת 2018, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-1,341 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,072 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 25.1%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, כפי שמוצגות בדוחות כספיים אלה, הסתכמו ב-3,986 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,292 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 21.1%. **הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית**⁽¹⁾ מפעילות שוטפת ברבעון השלישי של שנת 2018, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-1,253 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,095 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 14.4%. הכנסות הריבית, נטו והכנסות המימון שאינן מריבית מפעילות שוטפת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, כפי שמפורט להלן הסתכמו ב-3,615 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 3,209 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.7%. שיעורי הגידול בפעילות השוטפת גבוהים משיעורי הגידול בהיקפי הפעילות וזאת לאור השיפור במרווחי המימון. להלן ניתוח התפתחות הכנסות המימון מפעילות שוטפת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים)	2017				2018			
	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון שלישי
	1,027	1,173	1,011	1,136	1,081	1,345	1,236	הכנסות ריבית, נטו
	(1)	21	61	55	90	129	105	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית ⁽¹⁾
	25.1	1,026	1,194	1,072	1,191	1,474	1,341	סך הכנסות מימון
								בניכוי:
		105	(62)	10	(39)	172	32	השפעת מדד המחירים לצרכן
	13	9	11	10	12	8	9	הכנסות מגביית ריבית בגין חובות בעייתיים
								רווחים ממימוש איגרות חוב וניירות ערך
								זמינים למכירה ורווחים מאיגרות חוב
		7	18	16	2	2	-	למסחר, נטו
								השפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי
		(20)	(5)	12	45	55	73	שווי הוגן ואחרות ⁽²⁾
		(21)	127	(23)	67	30	253	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
	14.4	1,047	1,067	1,095	1,124	1,221	1,253	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

תשעה חודשים ראשונים				
שיעור השינוי (באחוזים)	2017	2018		
	21.1	3,292	3,986	סך הכנסות מימון
		83	371	סך הכל השפעות שאינן מפעילות שוטפת
	12.7	3,209	3,615	סך הכנסות מימון מפעילות שוטפת

- (1) הכנסות מימון שאינן מריבית כוללות השפעת שווי הוגן ואחרות, וכן הוצאה בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסות ריבית.
- (2) השפעת הרישום החשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן נובעת מההבדל בין הטיפול החשבונאי במכשירים מאזניים הנרשמים בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה (ריבית, הפרשי הצמדה, ופרשי שער בלבד), לבין נגזרים הנמדדים לפי שווי הוגן. השפעות אחרות כוללות גם: השפעת חיסוי שמבצע הבנק כנגד חשיפת המס בגין ההשקעות בחוץ לארץ באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

להלן פירוט סך הכנסות המימון לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

רבעון שלישי				
מגזר פעילות	2018	2017	סכום השינוי	שיעור השינוי (באחוזים)
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	389	332	57	17.2
משקי בית- אחר	322	291	31	10.7
בנקאות פרטית	18	14	4	28.6
סך הכל אנשים פרטיים	729	637	92	14.4
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	261	231	30	13.0
עסקים בינוניים	61	52	9	17.3
עסקים גדולים	134	109	25	22.9
גופים מוסדיים	30	30	-	-
סך הכל פעילות עסקית	486	422	64	15.2
ניהול פיננסי	71	(30)	101	-
סך הכל פעילות בישראל	1,286	1,029	257	25.0
פעילות חוץ לארץ	55	43	12	27.9
סך הכל	1,341	1,072	269	25.1

תשעה חודשים				
מגזר פעילות	2018	2017	סכום השינוי	שיעור השינוי (באחוזים)
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	1,118	956	162	16.9
משקי בית- אחר	943	844	99	11.7
בנקאות פרטית	54	43	11	25.6
סך הכל אנשים פרטיים	2,115	1,843	272	14.8
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	738	654	84	12.8
עסקים בינוניים	178	153	25	16.3
עסקים גדולים	393	344	49	14.2
גופים מוסדיים	90	84	6	7.1
סך הכל פעילות עסקית	1,399	1,235	164	13.3
ניהול פיננסי	315	92	223	-
סך הכל פעילות בישראל	3,829	3,170	659	20.8
פעילות חוץ לארץ	157	122	35	28.7
סך הכל	3,986	3,292	694	21.1

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן היתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר הצמדה	רבעון שלישי		תשעה חודשים		שיעור השינוי (באחוזים)
	2018	2017	2018	2017	
מטבעי ישראלי לא צמוד	161,296	152,657	160,884	152,728	5.3
מטבעי ישראלי צמוד למדד	52,852	51,722	52,222	50,849	2.7
מטבע חוץ (כולל מטבעי ישראלי צמוד למטבע חוץ)	15,164	13,517	13,641	12,481	9.3
סך הכל	229,312	217,896	226,747	216,058	4.9

השינויים ביתרות הממוצעות של הנכסים נושאי הריבית במגזרים השונים נובעים בעיקר מהצמיחה בפעילות האשראי לציבור בכלל המגזרים.

להלן פערי הריבית (ההפרש בין שיעור הכנסות הריבית על הנכסים ובין שיעור הוצאות הריבית על ההתחייבויות)⁽¹⁾ על בסיס יתרות ממוצעות⁽²⁾, המיוחסים לפעילות בישראל, במגזרי ההצמדה השונים (באחוזים):

מגזרי הצמדה	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2018	2017	2018	2017
מטבעי ישראלי לא צמוד	1.95	1.96	1.93	1.95
מטבעי ישראלי צמוד למדד	1.25	0.89	1.12	0.83
מטבע חוץ	1.06	1.22	1.19	1.49
סך הכל	1.73	1.62	1.70	1.64

(1) שיעורי ההכנסה וההוצאה חושבו ביחס לנכסים ולהתחייבויות הנושאים ריבית.

(2) יתרות ממוצעות לפני ניכוי הפרשה בגין הפסדי אשראי.

במגזר השקלי הצמוד למדד - העלייה בפער הריבית נובעת מהמשך שיפור במרווחי הריבית. במגזר מטבע חוץ - עלייה בריבית ה-FED השפיעה על עלות המקורות. מנגד, לא נכללות ההכנסות מנכסים נגזרים נטו, במסגרת פערי הריבית המוצגים לעיל (כך גם ביתר המגזרים).

פילוח פערי הריבית בחתכים שונים (סוג פעילות, מגזרי הצמדה וניתוח כמות ומחיר), מידע נוסף על נכסים והתחייבויות שאינם נושאים ריבית ומידע על פעילות מחוץ לישראל נכללים במסגרת נספחים לדוחות הרבעוניים - "שיעורי הכנסות והוצאות ריבית".

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-61 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.13% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 41 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, שיעור של 0.09% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו ובסך הכל גידול של 20 מיליוני שקלים חדשים.

ההוצאות בגין הפסדי האשראי בקבוצה הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-233 מיליוני שקלים חדשים, שיעור של 0.16% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו, לעומת 132 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שיעור של 0.10% (על בסיס שנתי), מסך האשראי לציבור, נטו ובסך הכל גידול של 101 מיליוני שקלים חדשים.

להלן פירוט התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי (מיליוני שקלים חדשים):

	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2018	2017	2018	2017
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני (לרבות מחיקות חשבונאיות):	88	90	264	260
הגדלת הוצאות	(53)	(55)	(120)	(184)
הקטנת הוצאות	35	35	144	76
סך הכל הפרשה פרטנית	35	35	144	76
הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי:	11	1	15	(1)
לפי עומק הפיגור	15	5	74	57
אחרת	61	41	233	132
סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי	61	41	233	132
שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך האשראי לציבור, נטו (במונחים שנתיים):	0.13%	0.09%	0.16%	0.10%
מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדירור	0.27%	0.24%	0.40%	0.26%
מזה: בגין הלוואות לדירור	0.05%	0.02%	0.04%	0.02%

ההפרשה הפרטנית בגין הפסדי אשראי הושפעה ממיצוי מסוים בגבייה, לעת עתה, של חובות שנמחקו בעבר. ההפרשה הקבוצתית הושפעה מעלייה בקצב גידול האשראי המסחרי לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים בקבוצה (במיליוני שקלים חדשים):

מגזר פעילות	רבעון שלישי		תשעה חודשים	
	2018	2017	2018	2017
אנשים פרטיים:				
משקי בית- הלוואות לדיור	17	6	34	18
משקי בית- אחר	32	32	81	86
בנקאות פרטית	-	-	1	1
סך הכל אנשים פרטיים	49	38	116	105
פעילות עסקית:				
עסקים קטנים וזעירים	32	37	103	107
עסקים בינוניים	(11)	(2)	(1)	(16)
עסקים גדולים	(6)	(23)	13	(47)
גופים מוסדיים	(1)	(9)	-	(19)
סך הכל פעילות עסקית	14	3	115	25
ניהול פיננסי	(1)	-	1	-
סך הכל פעילות בישראל	62	41	232	130
פעילות חוץ לארץ	(1)	-	1	2
סך הכל	61	41	233	132

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח התפתחות האשראי לציבור ראה פרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון להלן.

לפרטים נוספים בדבר ניתוח סיכון האשראי ראה פרק סיכון אשראי להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-483 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 435 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 48 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1,450 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,189 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 261 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר להלן.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-105 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 61 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-324 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 81 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף זה נכללות, בין היתר, השפעות שווי הוגן, רווחים (הפסדים) מפעילות באיגרות חוב וניירות ערך והוצאות (הכנסות) בגין הפרשי הצמדה על נגזרי מדד שההכנסה (ההוצאה) המקבילה להן נרשמת על פי הכללים החשבונאיים כהכנסות ריבית. מגמת הגידול בהכנסות המימון שאינן ריבית נובעת גם מעליית הריבית. השפעת צבירת הריבית (ערך הזמן) הגלומה בנכסים נגזרים נזקפת בהתאם לכללי החשבונאות להכנסות מימון שאינן מריבית. ראה ניתוח הכנסות המימון מפעילות שוטפת לעיל.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-366 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 346 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 5.8%.

ההכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1,091 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,056 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.3%, הנובע מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות ולמרות השפעה שלילית של הוראות רגולטוריות שונות.

ההכנסות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-12 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 28 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 16 מיליוני שקלים חדשים.

ההכנסות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-35 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 52 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 17 מיליוני שקלים חדשים.

ברבעון השלישי של שנת 2017 נכללו רווחי הון של 17 מיליוני שקלים חדשים לפני מס ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-936 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 972 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 3.7%.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-3,173 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 2,672 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. גידול בשיעור של 18.8%.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 כוללות ההוצאות התפעוליות והאחרות הפרשה נוספת (שבוצעה ברבעון השני של השנה) בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. ראה פירוט לפי רכיבי ההוצאות התפעוליות השונים להלן.

המשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-598 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 635 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, קיטון בשיעור של 5.8%.

תוצאות הרבעון המקביל אשתקד כוללות הוצאות שכר חריגות של 160 מיליוני שקלים חדשים בגין הסכם שכר עם ארגון העובדים לשנים 2016-2021.

יצון כי קיימים הפרשי עיתוי ברישום מענקים וזאת בהתאמה לתוצאות הכספיות בתקופות המדווחות. כמו כן, טרם ניכרת ההשפעה של יישום תוכנית הפרישה בעקבות הסכם השכר כאמור (לפרטים נוספים ראה ביאור 22 א.6. לדוחות הכספיים לשנת 2017).

הגורמים האמורים השפיעו גם על התוצאות המדווחות בתשעת החודשים הראשונים של השנה, כך שהמשכורות וההוצאות הנלוות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1,724 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,678 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 2.7%.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד נותרו יציבים והסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-186 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 187 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הוצאות האחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-561 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 554 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול מזערי של 1.3%.

ההוצאות האחרות הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-152 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 150 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 2 מיליוני שקלים חדשים, הכולל גם גידול בהוצאות רכיבים אקטואריים הנזקפים בהתאם לכללים החשבונאיים לסעיף הוצאות אחרות ראה ביאור 1 ד.4 לדוחות הכספיים.

ההוצאות האחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-888 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 440 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 448 מיליוני שקלים חדשים.

הגידול בהוצאות האחרות הינו כאמור לעיל, כתוצאה מהפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב), בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית, שנרשמה ברבעון השני של שנת 2018.

להלן נתוני Cost-Income Ratio⁽¹⁾ (באחוזים):

		2017			2018			
		רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
Cost Income Ratio		59.0	56.3	67.2 ⁽³⁾	58.7	71.7 ⁽²⁾	54.5	
		שנת 2017			תשעה חודשים 2018			
Cost Income Ratio		60.2			62.1 ⁽²⁾			

- (1) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך כלל ההכנסות התפעוליות והמימוניות לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי.
- (2) יחס היעילות ברבעון השני של שנת 2018 הושפע מהפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב), בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. יחס היעילות הנובע מהפעילות השוטפת של הבנק, ללא הפרשה כאמור, ובהתחשב בהפרשות למענקים שהיו תואמים את רמת הרווחיות מהפעילות השוטפת באותו רבעון והוצאות המס הנגזרות מכך, הינו: **ברבעון השני של שנת 2018 - 53.2%** **כנגזרת מכך, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 55.5%**.
- (3) ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים ובגין המדד הידוע השלילי הביאו להגדלת יחס היעילות ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-13.4 נקודות האחוז.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכמו ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-722 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 433 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד, גידול של 289 מיליוני שקלים חדשים.

הרווח בקבוצה לפני מיסים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1,706 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 1,596 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 110 מיליוני שקלים חדשים. ראה הסבר מפורט לעיל. שיעור ההפרשה למיסים מהרווח ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו ב-34.6%, לעומת שיעור הפרשה של 37.2% ברבעון המקביל אשתקד.

פערי שיעור ההפרשה למיסים בין התקופות נובעים מירידת שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק, וכן מהוצאות לא מוכרות בגין תוכנית אופציות לעובדים ברבעון השלישי של שנת 2017.

שיעור ההפרשה למיסים מהרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-38.3%, לעומת הפרשה של 36.6% בתקופה המקבילה אשתקד, פער הנובע בעיקר מגידול בהוצאות של 55 מיליוני שקלים חדשים, ברבעון השני של השנה, בשל אי הכרה, בשלב זה, בחלק מהמס המתייחס להפרשה הנוספת, בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - ברבעון השלישי של שנת 2018 לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות, בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

חלק הבנק ברווחי חברות כלולות לאחר השפעת המס - בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 נרשמו רווחים בגין חברות כלולות בסך של 1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה לא נרשמו רווחים בגין חברות כלולות.

חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-18 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 11 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד. חלקם של בעלי זכויות שאינן מקנות שליטה בתוצאות, נטו, של חברות מאוחדות המיוחס לבנק יהב, הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-49 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 30 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור במרווחי המימון ורמת הוצאה יציבה.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השלישי של שנת 2018 ב-454 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 261 מיליוני שקלים חדשים ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1,004 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 982 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל האחר המיוחס לבעלי מניות הבנק עלה ברבעון השלישי ובתשעת החודשים הראשונים ב-26 וב-46 מיליוני שקלים חדשים, לעומת התקופות המקבילות אשתקד. השינוי נובע בעיקר מהתאמות בגין הטבות לעובדים ומהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן. לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

להלן התפתחות תשואת⁽¹⁾ רווחי הקבוצה על ההון⁽²⁾, יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, יחס כיסוי הנזילות⁽³⁾ ויחס המינוף⁽⁴⁾ בתום הרבעון (באחוזים):

		2017			2018			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי ⁽⁷⁾	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני ⁽⁵⁾	רבעון שלישי		
10.4	12.7	8.0	11.2	10.3	6.1	13.4	תשואת רווח נקי על ההון	
10.12	10.15	10.16	10.20	10.16	9.95	10.11	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון בתום הרבעון	
118	122	117	118	125 ⁽⁶⁾	120	121	יחס כיסוי הנזילות (רבעוני)	
5.27	5.42	5.36	5.48	5.43	5.38	5.47	יחס המינוף בתום הרבעון	

		תשעה חודשים		
שנת 2017	שנת 2017	2018		
10.2	10.1	9.7 ⁽⁵⁾	תשואת רווח נקי על ההון	

- תשואה בחישוב שנתי.
- התשואה ביחס להון העצמי הממוצע, הכולל את "סך כל האמצעים ההוניים", כמוצג בדיווח על שיעורי הכנסה והוצאה, בניכוי יתרה ממוצעת של זכויות בעלי מניות חיצוניים ובניכוי/ובתוספת היתרה הממוצעת של הפסדים/רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב ולמסחר ושל איגרות חוב זמינות למכירה.
- יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio) - סך הנכסים הנזילים באיכות גבוהה לתזרים המזומנים היוצא נטו. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221, במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.
- יחס המינוף (Leverage Ratio) - הון רובד 1 לפי כללי באזל לסך החשיפות. יחס זה מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218.
- תשואת הרווח הנקי על ההון ברבעון השני של שנת 2018 הושפעה מהפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב), בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. תשואת הרווח הנקי הנובעת מהפעילות השוטפת של הבנק, ללא הפרשה כאמור, ובהתחשב בהפרשות למענקים שתאמו את רמת הרווחיות מהפעילות השוטפת באותו רבעון והוצאות המס הנגזרות מכך, הינו:
ברבעון השני של שנת 2018 - 14.1% נכגזרת מכך, בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 - 12.3%.
- כולל השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל מהרבעון הראשון של שנת 2018.
- ההוצאות בגין מסמך ההבנות עם ארגון העובדים ובגין המדד הידוע השלילי הביאו להקטנת התשואה ברבעון השלישי של שנת 2017 ב-4.6 נקודות האחוז.

להלן נתוני הרווח והדיבידנד למניה (מניה רגילה בסך 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב) (בשקלים חדשים):

		תשעה חודשים		רבעון שלישי		
שנת 2017	שנת 2017	2018	2017	2018		
5.80	4.23	4.31	1.12	1.95	רווח בסיסי למניה	
5.76	4.20	4.28	1.11	1.94	רווח מדולל למניה	
143.91	110.24	105.89 ⁽¹⁾	51.63	- ⁽¹⁾	דיבידנד למניה	

(1) ברבעון השני של שנת 2018 לא הוכרז דיבידנד בגין רווחי אותו רבעון. לפרטים ראה פרק דיבידנד להלן.

ניתוח ההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון

נכסים והתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2017	2017	2017	2017	2017	2018	
3.9	3.9	239,572	239,578	248,831		סך כל המאזן
3.1	(0.4)	41,130	42,578	42,423		מזומנים ופיקדונות בבנקים
4.8	6.3	181,118	178,621	189,796		אשראי לציבור, נטו
(0.4)	(7.7)	10,133	10,938	10,093		ניירות ערך
(3.1)	0.1	1,403	1,359	1,360		בניינים וציוד
5.1	4.7	183,573	184,221	192,943		פיקדונות הציבור
-	-	1,125	1,462	655		פיקדונות מבנקים
(0.5)	2.2	29,923	29,129	29,769		איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
5.5	7.8	13,685	13,399	14,441		הון עצמי

מזומנים ופיקדונות בבנקים - יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים גדלה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1.3 מיליארדי שקלים חדשים. הגידול ביתרת המזומנים הינו במסגרת הניהול השוטף של נדילות הבנק.

אשראי לציבור, נטו - משקלו של האשראי לציבור, נטו במאזן המאוחד מסך כל הנכסים, הגיע ביום 30 בספטמבר 2018 ל-76%, בדומה לסוף שנת 2017. האשראי לציבור, נטו בקבוצה, גדל במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-8.7 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 4.8%.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני, התפתחות החובות הבעייתיים ומדדי סיכון שונים הנוגעים לאשראי לדיור ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי בסיסי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת		31 בדצמבר		30 בספטמבר		
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	30 בספטמבר	
2017	2017	2017	2017	2017	2018	
4.8	6.6	120,730	118,592	126,471		מטבע ישראלי לא צמוד
3.8	4.5	50,293	49,950	52,212		צמוד מדד
10.1	10.3	10,095	10,079	11,113		מט"ח כולל צמוד מט"ח
4.8	6.3	181,118	178,621	189,796		סך הכל

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2017	2017	2017	2017	2018	
אנשים פרטיים:					
3.6	4.4	119,559	118,685	123,848	משקי בית- הלוואות לדיור
2.9	5.1	19,824	19,415	20,406	משקי בית- אחר
(27.4)	(11.5)	117	96	85	בנקאות פרטית
3.5	4.4	139,500	138,196	144,339	סך הכל אנשים פרטיים
פעילות עסקית:					
10.2	14.4	16,717	16,114	18,428	עסקים קטנים וזעירים
4.8	7.3	5,779	5,642	6,055	עסקים בינוניים
7.5	10.9	14,833	14,383	15,950	עסקים גדולים
6.9	17.1	1,166	1,065	1,247	גופים מוסדיים
8.3	12.0	38,495	37,204	41,680	סך הכל פעילות עסקית
20.9	17.3	3,123	3,221	3,777	פעילות חוץ לארץ
4.8	6.3	181,118	178,621	189,796	סך הכל

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן פירוט של סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי:

סכומים מדווחים									
ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
1. סיכון אשראי בעייתי									
888	165	723	833	194	639	1,038	162	876	סיכון אשראי פגום
315	-	315	298	-	298	311	-	311	סיכון אשראי נחות
1,529	30	1,499	1,728	48	1,680	1,794	35	1,759	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
2,732	195	2,537	2,859	242	2,617	3,143	197	2,946	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽²⁾									
1,136			1,114			1,359			
2. נכסים שאינם מבצעים ⁽³⁾									
697			614			843			

- אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר, בסך של 1,293 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 1,024 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2017 - 1,072 מיליוני שקלים חדשים).
- נכסים שאינם צוברים ריבית.

לפרטים בדבר סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור), סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל וסיכון האשראי לדיור ראה פרק סיכון אשראי.

לפרטים נוספים ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני ומסיכון אשראי חוץ מאזני, אשר מרכיביהם משוקללים בהתאם לאופי הלווה וסוג האשראי בהתאם להוראות בנק ישראל. הסיכון המאזני כולל את יתרות האשראי לציבור, מכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור והשקעות של הקבוצה באיגרות חוב של הציבור. סיכון האשראי החוץ מאזני כולל ערבויות ועסקאות במכשירים חוץ מאזניים, התחייבויות למתן אשראי ומסגרות אשראי שטרם נוצלו. סיכון האשראי הכולל ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכם ב-257 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 235 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2017, גידול בשיעור של 9.4%.

להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ מאזניים עיקריים של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
30 בספטמבר		31 בדצמבר		
2018	2017	2017	2017	2017
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים למעט נגזרים⁽¹⁾:				
מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	17,714	17,952	15,045	17.7
ערבויות לרוכשי דירות	10,865	11,393	10,795	0.6
התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן	14,493	11,593	12,044	20.3
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	7,542	6,745	6,801	10.9
התחייבויות להוצאת ערבויות	7,535	6,435	5,981	26.0
ערבויות והתחייבויות אחרות	7,208	5,367	5,677	27.0
ערבויות להבטחת אשראי	2,294	2,243	2,283	0.5
אשראי תעודות	315	199	201	56.7
מכשירים פיננסיים נגזרים⁽²⁾:				
סך הכל ערך נקוב של מכשירים פיננסיים נגזרים	233,196	227,453	220,633	5.7
נכסים (מאזניים) בגין מכשירים נגזרים	2,604	3,808	3,421	(23.9)
התחייבויות (מאזניות) בגין מכשירים נגזרים	2,836	3,293	3,082	(8.0)

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לוסף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים ראה ביאור 11 לדוחות הכספיים.

(2) כולל עסקאות פורוורד, SWAPS, אופציות ונגזרי אשראי.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי המאזני והחוץ מאזני ראה פרק הסיכונים להלן, וכן דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ניירות ערך - יתרת ההשקעה בניירות ערך קטנה במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-40 מיליוני שקלים חדשים וב-845 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ביתרת ההשקעה בניירות ערך הינו במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.

להלן התפלגות ניירות הערך של הקבוצה לפי התיקים השונים (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2018					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
3,436	3,436	41	(2)	3,475	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
6,484	6,589	12 ⁽²⁾	(117) ⁽⁴⁾⁽²⁾	6,484	ניירות ערך זמינים למכירה
173	174	-	(1) ⁽³⁾	173	ניירות ערך למסחר
10,093	10,199	53	(120)	10,132	סך כל ניירות הערך

30 בספטמבר 2017					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
3,255	3,255	82	-	3,337	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
7,503	7,498	39 ⁽²⁾	(34) ⁽²⁾	7,503	ניירות ערך זמינים למכירה
180	180	-	-	180	ניירות ערך למסחר
10,938	10,933	121	(34)	11,020	סך כל ניירות הערך

31 בדצמבר 2017					
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
3,267	3,267	75	-	3,342	ניירות ערך מוחזקים לפדיון
6,657	6,678	24 ⁽²⁾	(45) ⁽²⁾	6,657	ניירות ערך זמינים למכירה
209	209	-	-	209	ניירות ערך למסחר
10,133	10,154	99	(45)	10,208	סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד, אך טרם מומשו.

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת					
30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2017	
4,162	4,051	3,859	7.9	2.7	מטבע ישראלי
374	692	753	-	-	לא צמוד
5,465	6,103	5,422	0.8	(10.5)	צמוד מדד
92	92	99	(7.1)	-	מטבע חוץ (כולל צמוד מטבע חוץ)
10,093	10,938	10,133	(0.4)	(7.7)	פריטים לא כספיים
					סך הכל

להלן התפלגות תיק ניירות הערך של הקבוצה לפי סוגי מנפיקים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן ליום			
31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2018	
			איגרות חוב ממשלתיות:
7,612	7,850	7,869	ממשלת ישראל
2,233	2,961	1,654	ממשלת ארצות הברית
9,845	10,811	9,523	סך הכל איגרות חוב ממשלתיות
			איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות:
173	-	176	גרמניה
-	18	71	ארצות הברית
-	-	214	אחר
(1)173	18	(1)461	סך הכל איגרות חוב של בנקים במדינות מפותחות
			איגרות חוב של חברות (פילוח לפי ענפי משק):
10	10	10	שירותים ציבוריים וקהילתיים
6	7	7	שירותים פיננסיים
16	17	17	סך הכל איגרות חוב של חברות
(2)99	(2)92	(2)92	מניות
10,133	10,938	10,093	סך הכל ניירות ערך

- (1) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).
 (2) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסכום של כ-91, 89 ו-98 מיליוני שקלים חדשים לימים 30 בספטמבר 2018, 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017, בהתאמה.

לפרטים נוספים בדבר השקעות בניירות ערך ובדבר ירידת ערך בעלת אופי זמני של ניירות ערך זמינים למכירה ופירוט משך הזמן בו קיימת ירידת ערך ושיעורה מהעלות המופחתת, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

בניינים וציוד - יתרת בניינים וציוד קטנה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בסך של 43 מיליוני שקלים חדשים. הקיטון ביתרת בניינים וציוד נובע משינוי שוטף בגין פחת ומנגד מהשקעות חדשות, בעיקר במסגרת ההשקעות הטכנולוגיות.

פיקדונות הציבור - משקלם של פיקדונות הציבור מסך המאזן המאוחד הגיע ביום 30 בספטמבר 2018 ל-78%, לעומת 77% ביום 31 בדצמבר 2017. בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 גדל היקף פיקדונות הציבור בקבוצת הבנק, בסך של 9.4 מיליארדי שקלים חדשים, גידול בשיעור של 5.1% (גידול בשיעור של 4.7% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד).

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2018
מטבע ישראלי				
לא צמוד	7.7	1.1	133,194	133,345
צמוד מדד	(11.6)	(12.1)	15,681	15,770
מט"ח כולל צמוד מט"ח	2.7	1.6	34,698	35,106
סך הכל	5.1	4.7	183,573	184,221
				143,425
				13,866
				35,652
				192,943

להלן נתונים על התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת				
31 בדצמבר	30 בספטמבר	31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2017	2017	2017	2017	2018
אנשים פרטיים:				
6.0	6.3	75,008	74,786	79,523
4.7	8.3	12,448	12,032	13,036
5.8	6.6	87,456	86,818	92,559
פעילות עסקית:				
8.1	7.8	18,942	19,007	20,481
14.2	23.3	7,138	6,609	8,151
(1.9)	(5.4)	26,284	27,253	25,773
4.7	3.3	38,881	39,404	40,714
4.2	3.1	91,245	92,273	95,119
8.1	2.6	4,872	5,130	5,265
5.1	4.7	183,573	184,221	192,943

להגדרת מגזרי הפעילות הפיקוחיים ולהבדלים בין מגזרי פעילות הפיקוחיים למגזרי הפעילות בהתאם לגישה ההנהלה, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן.

להלן התפתחות התפלגות פיקדונות הציבור בקבוצה לפי גודל מפקיד (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2017	2017	2018
תקרת הפיקדון		
63,493	62,846	66,856
41,125	40,670	44,670
26,906	26,761	27,714
23,911	22,589	23,218
28,138	31,355	30,485
183,573	184,221	192,943

לפרטים נוספים על הרכב פיקדונות הציבור, ראה ביאור 7 לדוחות הכספיים.

פיקדונות מבנקים - יתרת פיקדונות מבנקים ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-0.7 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 0.5 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2017. הקיטון נובע בעיקרו משינוי שוטף בהפקדות של בטוחות בגין עסקאות בנגזרים.

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - יתרת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-29.8 מיליארדי שקלים חדשים, קיטון של 0.2 מיליארדי שקלים חדשים בהשוואה ליתרה ביום 31 בדצמבר 2017.

הון, הלימות הון ומינוף

הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק - יתרת ההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב- 14.4 מיליארדי שקלים חדשים, לעומת 13.7 ו-13.4 מיליארדי שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017 וליום 30 בספטמבר 2017, גידול של 5.5%- ו-7.8% בהתאמה.

להלן הרכב ההון העצמי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2017	2017	2017	2018	
2,180	2,176	2,196		הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾
65	51	49		קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(383)	(364)	(384)		הפסד כולל אחר מצטבר ⁽²⁾⁽³⁾
11,823	11,536	12,580		עודפים ⁽⁴⁾
13,685	13,399	14,441		סך הכל

- (1) לפרטים בדבר הנפקת מניות ראה תמצית דוח על השינויים בהון העצמי.
- (2) לפרטים נוספים בדבר רווח (הפסד) כולל אחר ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.
- (3) יתרת הרווח (הפסד) כולל אחר ליום 30 בספטמבר 2018, 30 בספטמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2017 כוללת התאמות בגין הטבות לעובדים. לפרטים בדבר השפעת תוכנית התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016, ראה ביאורים 22 ו-25 בדוחות הכספיים לשנת 2017.
- (4) לפרטים בדבר התפתחות ההכנסות וההוצאות המצטברות ליתרת העודפים בתקופת הדיווח ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

יחס ההון העצמי לסך המאזן בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2018 הגיע ל-5.80%, לעומת 5.71% ליום 31 בדצמבר 2017 ו-5.59% ליום 30 בספטמבר 2017.

הלימות הון

ההון הפיקוחי

הבנק מעריך את הלימות ההון שלו על פי כללי באזל, כפי שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. הבנק נוקט בגישה הסטנדרטית על מנת להעריך את החשיפה לסיכון אשראי, לסיכון תפעולי, ולסיכון שוק. ההון הכולל מורכב משני רבדים - הון רובד 1 (הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. הון רובד 1 כולל בעיקר את רכיבי ההון המיוחסים לבעלי מניות הבנק (ההון החשבונאי בספרים) ואת זכויות המיעוט, ומהווה את המרכיב העיקרי בספיגת הפסדים. הון רובד 1 נוסף מורכב ממכשירי הון העומדים בדרישות שנקבעו בהוראות. נכון ליום 30 בספטמבר 2018 אין לבנק מכשירי הון הנכללים בהון רובד 1 נוסף. הון רובד 2 מורכב מהפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומכשירי הון מסוג CoCo (Contingent convertible capital instrument), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מתחת לטריגר כמותי שנקבע, או כאשר נמסרה הודעת הפיקוח על הבנקים, לפיה הפעלת המנגנון לספיגת הפסדי קרן, הכרחית לשמירת יציבות התאגיד הבנקאי (אירוע "אי קיימות" של הבנק). כתבי התחייבויות נדחים, שהוכרו כמכשירי הון רובד 2 על פי ההוראות הקודמות, אינם כשירים כהון פיקוחי על פי ההוראות הנוכחיות (בעיקר עקב היעדר מנגנון ספיגת הפסדים) ומופחתים על פני תקופת הוראות מעבר.

תכנון ההון של הבנק

תכנון ההון במהלך עסקים רגיל - הבנק עורך תחזית מפורטת רב שנתית לתכנון ההון תוך הבאה בחשבון של: שיעורי הגידול הצפויים בנכסי סיכון והרווחיות, התוכנית האסטרטגית, מדיניות חלוקת הדיבידנד, יעדי ההון והמינוף, שולי ביטחון נאותים וגורמים נוספים.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר התוצאות בפועל אל מול התחזית ובהתאם לצורך מעדכן את התחזית ובוחן פעולות נדרשות, וזאת לצורך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

רגישות יחס הלימות ההון של הבנק לשינויים בהון עצמי רובד 1 ונכסי סיכון הינה:

שינוי בהון עצמי רובד 1 בסכום של 100 מיליוני שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.07%. שינוי בנכסי הסיכון בסכום של 1 מיליארדי שקלים חדשים יגרום לשינוי יחס הלימות הון רובד 1 של 0.07%.

תהליך פנימי להערכת ההון - במסגרת התהליך בוחן הבנק כי קיימת כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון סיכונים הכרוכים בפעילות הבנק לרבות תרחישי קיצון.

אופק התכנון הינו לשלוש שנים ובו מאתגר הבנק את התוכנית האסטרטגית בשורה של מבחני מצוקה הפוגעים באופן משמעותי ברווחיות הבנק ושוחקים את ההון שלו.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

להלן נתונים על ההון הפיקוחי ונכסי הסיכון המאוחדים (במיליוני שקלים חדשים):

	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2018
הון לצורך חישוב יחס ההון			
הון עצמי רובד 1	14,055	14,333	14,951
הון רובד 1	14,055	14,333	14,951
הון רובד 2	4,603	5,251	4,874
סך הכל הון כולל	18,658	19,584	19,825
יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	128,818	130,525	137,095
סיכונים שוק	1,213	1,605	1,462
סיכון תפעולי	8,332	8,394	9,315
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	138,363	140,524	147,872

יחס הון לרכיבי סיכון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישם הבנק את הוראות מדידה והלימות הון על פי כללי באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, החל מיום 1 בינואר 2015 מחויב הבנק לשמור על יחס הון עצמי רובד 1 מזערי, שלא יפחת משיעור של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי שלא יפחת משיעור של 12.5% לסך המשוקלל של רכיבי הסיכון בנכסיו המאזניים ובסעיפים החוץ מאזניים. אופן החישוב של סך ההון ושל סך רכיבי הסיכון מפורט בהוראות.

ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.84% ו-13.34% בהתאמה.

לפרטים נוספים על החלטות הדירקטוריון הנוגעות ליחס הון לרכיבי סיכון ולמדיניות חלוקת הדיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2017 ופרק ניתוח המבנה של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון (מדיניות חלוקת דיבידנד), להלן.

להלן התפתחות יחס ההון לרכיבי סיכון בקבוצה (באחוזים):

	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2018
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	10.16	10.20	10.11
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.48	13.94	13.41
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים	9.86	9.86	9.84
יחס הון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים	13.36	13.36	13.34

להלן התפלגות נכסי סיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי לפי קבוצות חשיפה (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2017		30 בספטמבר 2017		30 בספטמבר 2018		קבוצת חשיפה
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽¹⁾	
92	688	100	749	117	876	חובות של ריבוניות
102	766	110	821	66	494	חובות של ישויות סקטור ציבורי
124	927	121	909	106	794	חובות של תאגידים בנקאיים
4,992	37,362	4,977	37,253	5,478	41,066	חובות של תאגידים
328	2,459	292	2,185	323	2,418	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
1,899	14,217	1,817	13,604	1,982	14,861	חשיפות קמעונאיות ליחידים
916	6,858	904	6,769	937	7,022	הלוואות לעסקים קטנים
8,319	62,265	8,203	61,396	8,620	64,616	משכנתאות לדירור
595	4,454	607	4,543	613	4,595	נכסים אחרים
17,367	129,996	17,131	128,229	18,242	136,742	סך הכל

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון שוק, סיכון CVA וסיכון תפעולי (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2017		30 בספטמבר 2017		30 בספטמבר 2018		
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽³⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽²⁾	יתרות משוקללות של נכסי סיכון	דרישת הון ⁽¹⁾	
17,367	129,996	17,131	128,229	18,242	136,742	סיכון אשראי
214	1,605	162	1,213	195	1,462	סיכון שוק
71	529	79	589	47	353	סיכון CVA בגין נגזרים ⁽⁴⁾
1,121	8,394	1,113	8,332	1,243	9,315	סיכון תפעולי ⁽⁵⁾
18,773	140,524	18,485	138,363	19,727	147,872	סך נכסי הסיכון

(1) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.34% מיתרות נכסי הסיכון.

(2) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.36% מיתרות נכסי הסיכון.

(3) דרישת ההון חושבה על פי שיעור של 13.36% מיתרות נכסי הסיכון.

(4) Credit Value Adjustments, שערך לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, בהתאם להוראות באזל III.

(5) הקצאת ההון בגין הסיכון התפעולי חושבה לפי הגישה הסטנדרטית.

יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים.

על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018.

להלן יחס המינוף של הבנק (באחוזים):

2017				2018			יחס המינוף
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	
5.27	5.42	5.36	5.48	5.43	5.38	5.47	

מדיניות חלוקת דיבידנד

מדיניות הדיבידנד של הבנק הינה לחלק, החל משנת 2018, בגין הרווחים הרבעוניים, דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק. מדיניות הדיבידנד, הינה בכפוף לעמידה של הבנק ביחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, כנדרש על פי הוראות המפקחת על הבנקים ולשמירה על שולי בטחון נאותים.

לאור ההתפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית לרבות הפרשה נוספת בגין החקירה של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) שנכללה בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2018, לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני והרבעון השלישי של שנת 2018. לפרטים נוספים על ההתפתחויות בחקירה ראה גם ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים ולתמצית ההחלטות הקודמות שקבע הדירקטוריון לעניין מדיניות חלוקת דיבידנד ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

חלוקת דיבידנד

להלן פרטים בדבר הדיבידנדים שחולקו על ידי הבנק החל משנת 2017 (בסכומים מדווחים):

יום ההכרזה	יום התשלום	דיבידנד למניה (אגורות)	שיעור דיבידנד מהרווח	סך הכל דיבידנד ששולם (מיליוני שקלים חדשים)
20 במרץ 2017	26 באפריל 2017	17.12	0.15	39.8
15 במאי 2017	20 ביוני 2017	41.45	0.30	96.3
28 באוגוסט 2017	26 בספטמבר 2017	51.63	0.30	120.0
13 בנובמבר 2017	10 בדצמבר 2017	33.67	0.30	78.3
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2017⁽¹⁾				
26 בפברואר 2018	26 במרץ 2018	47.03	0.30	109.5
7 במאי 2018	5 ביוני 2018	58.91	0.40	137.2
סך הכל דיבידנד שחולק בשנת 2018⁽²⁾				
246.7				

(1) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2017 - 404.1 מיליוני שקלים חדשים.
 (2) סך הכל דיבידנד שחולק בגין רווחי שנת 2018 - 137.2 מיליוני שקלים חדשים.

פעילות חוץ מאזנית אחרת

להלן התפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ מאזניים המוחזקים בעבור לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שרותי ניהול, תפעול ו/או משמורת (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור השינוי (באחוזים) לעומת	30 בספטמבר 2017		31 בדצמבר 2017		30 בספטמבר 2018	
	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2017
ניירות ערך ⁽¹⁾	11.0	13.6	222,623	217,521	247,076	217,521
נכסי קופות גמל שהקבוצה מספקת להן שירותי תפעול	6.8	7.8	76,893	76,192	82,113	76,192
נכסים בנאמנות קבוצת הבנק	(5.4)	(1.7)	80,258	77,275	75,926	77,275
נכסי קרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול	5.9	5.9	16,246	16,240	17,204	16,240
נכסים אחרים בניהול ⁽²⁾	14.3	23.4	12,571	11,640	14,364	11,640

(1) שווי תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת ניירות הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
 (2) יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות. - הלוואות אחרות בניהול הבנק לרבות, הלוואות לדיור שהבנק מנהל ומתפעל בעבור אחרים.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור הפעילות של הלקוח (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי).

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות של אנשים פרטיים ומגזרי פעילות של לקוחות עסקיים שאינם פרטיים (לרבות גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים-הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה" מבוססים על שיוך הלקוח ליחידה הארגונית האחראית בתקופה שחלפה. לעומת זאת, פילוח הלקוחות למגזרי פעילות פיקוחיים מבוסס על הגדרות אחידות שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, כמפורט לעיל.

קיים מתאם גבוה בין המאפיינים שקבעה ההנהלה לצורך שיוך לקוחות לחטיבה האחראית לבין ההגדרות הפיקוחיות. יחד עם זאת, ייתכנו מצבים בהתאם ל"גישת ההנהלה" בהם השייך הסופי של הלקוח יתבסס על פרמטרים נוספים, לדוגמה:

התמחות של יחידה מסוימת בסוגי פעילות של לקוחות או ניסיון שנצבר בעבודה עם הלקוח, המעניק יתרונות עסקיים ושירותיים לשייך הלקוח לחטיבה ספציפית.

לאור דרישת הפיקוח על הבנקים לדון ולנתח במסגרת דוח הדירקטוריון וההנהלה את מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ולאור העובדה שקיים מתאם בין המגזרים ה"פיקוחיים" ל"גישת ההנהלה", יוצג המידע המגזרי (הכמותי והאיכותי) להלן, באופן תמציתי, לכל מגזר ומגזר באופן הבא:

- הגדרה פיקוחית של המגזר.
 - הסבר להבדלים בין ההגדרה ה"פיקוחית" לבין אופן ניהול העסקים בפועל (ב"גישת ההנהלה")
 - תוצאות כספיות של המגזר (ב"גישה הפיקוחית")
- לפרטים בדבר העקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים. לפרטים ולתיאור המגזרים באופן מפורט, ראה פרק פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות השנתיים לשנת 2017.

מידע כספי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

להלן תמצית התוצאות הכספיות של מגזרי הפעילות הפיקוחיים (במיליוני שקלים חדשים):

חלק מסך רווח נקי (באחוזים)	רווח נקי				
	תשעה חודשים	תשעה חודשים			
	2017	2018	2017	2018	
אנשים פרטיים:					
	39.1	40.6	385	501	משקי בית- הלוואות לדיור
	0.1	3.4	1	42	משקי בית- אחר
	0.7	1.1	7	13	בנקאות פרטית
	39.9	45.1	393	556	סך הכל אנשים פרטיים
פעילות עסקית:					
	19.6	21.1	193	261	עסקים קטנים זעירים
	9.2	7.8	91	96	עסקים בינוניים
	22.9	18.0	226	222	עסקים גדולים
	2.6	1.7	26	21	גופים מוסדיים
	54.3	48.6	536	600	סך הכל פעילות עסקית
	-	-	(3)	(231)	ניהול פיננסי
	94.2	93.7	926	925	סך הכל פעילות בישראל
	5.8	6.3	56	79	פעילות חוץ לארץ
	100.0	100.0	982	1,004	סך הכל

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, ראה ביאור 12 ג. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר תוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר משקי הבית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר משקי בית כולל אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים במגזר בנקאות פרטית. כלומר המגזר לא כולל אנשים פרטיים עם יתרת נכסים פיננסיים הגבוהה מ-3 מיליון שקלים. אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שהחבות שלהם מסווגת ל"אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 2.5 מיליון שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- ככלל, לקוחות פרטיים משויכים למגזרי משקי הבית. לפי הגישה הפיקוחית, לקוחות פרטיים עם חבות גבוהה או בעלי מאפיינים עסקיים, מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים ולא למגזר משקי הבית.

תוצאות הפעילות במגזר משקי הבית

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2017			2018			
במיליון שקלים חדשים						
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	
						רווח ורווחיות
1,800	956	844	2,061	1,118	943	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
487	111	376	504	119	385	עמלות והכנסות אחרות
2,287	1,067	1,220	2,565	1,237	1,328	סך ההכנסות
104	18	86	115	34	81	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,553	442	1,111	1,580	432	1,148	הוצאות תפעוליות אחרות
630	607	23	870	771	99	רווח לפני הפרשה למיסים
231	222	9	302	270	32	הפרשה למיסים
399	385	14	568	501	67	רווח לאחר מיסים
						רווח נקי :
(13)	-	(13)	(25)	-	(25)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
386	385	1	543	501	42	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
						מאזן - סעיפים עיקריים:
138,954	119,310	19,644	145,160	124,507	20,653	אשראי לציבור (יתרת סוף)
138,100	118,685	19,415	144,254	123,848	20,406	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
74,786	-	74,786	79,523	-	79,523	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
135,975	117,317	18,658	142,958	122,704	20,254	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
73,039	-	73,039	77,267	-	77,267	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
81,209	64,626	16,583	85,958	68,176	17,782	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
						מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
1,477	924	553	1,675	1,067	608	מרווח מפעילות מתן אשראי
289	-	289	332	-	332	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
34	32	2	54	51	3	אחר
1,800	956	844	2,061	1,118	943	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר משקי הבית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-543 מיליון שקלים חדשים, לעומת 386 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תרומת ההלוואות לדיור (כולל הלוואות לכל מטרה במסגרת דירת מגורים) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-501 מיליון שקלים חדשים, לעומת 385 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. סך הכל הכנסות הריבית נטו, הסתכמו ב-1,118 מיליון שקלים חדשים, לעומת 956 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-16.9%, הנובע מעלייה של כ-5.4 מיליארדי שקלים חדשים ביתרת האשראי הממוצעת ומגידול במרווחי המימון.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסכום של 34 מיליון שקלים חדשים, בעיקר בגלל גידול בהפרשה הקבוצתית לדיור הנובעת מגידול ביתרות ההלוואות לדיור, בהשוואה לתקופה המקבילה בה נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי בסכום של 18 מיליון שקלים חדשים.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-432 מיליון שקלים חדשים לעומת 442 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתוני תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 כוללים הוצאות שכר חריגות בגין הסכם שכר עם ארגון העובדים לשנים 2016-2021 אשר נזקפו לרווח והפסד ברבעון השלישי של שנת 2017. לפרטים נוספים ראה פרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי.

העמלות וההכנסות האחרות גדלו בכ-8 מיליון שקלים חדשים.

תרומת יתר פעילות משקי הבית (שאינה הלוואות לדיור) בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ברווח של 42 מיליון שקלים חדשים, לעומת רווח של 1 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הכנסות הריבית נטו, נרשמה עלייה של כ-99 מיליון שקלים חדשים. העלייה מיוחסת לגידול במרווח מפעילות מתן אשראי, לגידול במרווח מפעילות קבלת פיקדונות ומעלייה בהיקפי האשראי ועלייה בהיקפי הפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-385 מיליון שקלים חדשים, לעומת 376 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של 9 מיליון שקלים הנובעת מהמשך הצמיחה בהיקפי הפעילות, למרות השפעה שלילית של הוצאות רגולטוריות שונות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו לכ-81 מיליון שקלים חדשים לעומת 86 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-1,148 מיליון שקלים חדשים לעומת 1,111 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2017 נזקפו לרווח והפסד הוצאות בגין הסכם השכר עם ארגון העובדים לשנים 2016-2021.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2017			2018			
במיליון שקלים חדשים						
סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	אחר	
רווח ורווחיות						
623	332	291	711	389	322	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
163	36	127	169	39	130	עמלות והכנסות אחרות
786	368	418	880	428	452	סך ההכנסות
38	6	32	49	17	32	הוצאות בגין הפסדי אשראי
555	156	399	524	136	388	הוצאות תפעוליות אחרות
193	206	(13)	307	275	32	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
72	77	(5)	106	95	11	הפרשה למיסים
121	129	(8)	201	180	21	רווח (הפסד) לאחר מיסים
רווח נקי (הפסד):						
(6)	-	(6)	(9)	-	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
115	129	(14)	192	180	12	המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:						
138,954	119,310	19,644	145,160	124,507	20,653	אשראי לציבור (יתרת סוף)
138,100	118,685	19,415	144,254	123,848	20,406	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
74,786	-	74,786	79,523	-	79,523	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
137,821	118,763	19,058	144,892	124,642	20,250	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
74,221	-	74,221	78,925	-	78,925	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
82,281	65,569	16,712	87,166	69,026	18,140	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:						
510	322	188	573	369	204	מרווח מפעילות מתן אשראי
103	-	103	118	-	118	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
10	10	-	20	20	-	אחר
623	332	291	711	389	322	סך הכל הכנסות ריבית נטו

מגזר בנקאות פרטית

ההגדרה הפיקוחית

בהתאם להגדרה הפיקוחית, מגזר בנקאות פרטית כולל אנשים פרטיים אשר יתרת תיק הנכסים הפיננסיים שלהם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות-ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות פרטיים מסוימים אשר סווגו למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה, מסווגים למגזר משקי הבית בגישת מגזרים פיקוחיים. ההבדל נובע בעיקר מהיקף הנכסים הפיננסיים של הלקוחות המשמש לסיווג הלקוחות - רף הבנק לפיו נקבע סיווג הלקוח לפי גישת ההנהלה הוא 2.5 מיליוני שקלים ונמוך מההגדרה הפיקוחית.
- מגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה כולל גם עסקים שלהם היקפי נכסים נזילים, בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות אלה מסווגים למגזרי הפעילות העסקיים בגישת מגזרים פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר בנקאות פרטית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017	2018	במיליוני שקלים חדשים
רווח ורווחיות				
14	18	43	54	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
3	2	7	7	עמלות והכנסות אחרות
17	20	50	61	סך ההכנסות
-	-	1	1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
13	13	38	40	הוצאות תפעוליות אחרות
4	7	11	20	רווח לפני הפרשה למיסים
1	2	4	7	הפרשה למיסים
3	5	7	13	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
97	86	97	86	אשראי לציבור (יתרת סוף)
96	85	96	85	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
12,032	13,036	12,032	13,036	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
89	89	77	95	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
11,809	12,717	11,371	12,335	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
20	23	27	30	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
1	-	1	1	מרווח מפעילות מתן אשראי
13	18	42	53	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	אחר
14	18	43	54	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר הבנקאות הפרטית (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-13 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 7 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

סך הכל הכנסות הריבית נטו גדלו ב-11 מיליוני שקלים חדשים, כתוצאה מגידול בהיקף פיקדונות הציבור ומשיפור במרווח המימון. בסעיף עמלות והכנסות אחרות וכן גם ביתר הסעיפים, לא חלו שינויים מהותיים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזר זה, ראה ביאור 12ג. לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים זעירים וקטנים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים זעירים וקטנים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי קטן מ-50 מיליוני שקלים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- לקוחות עסקיים, שלהם היקפי נכסים נזילים בסכומים העולים על 8 מיליוני שקלים חדשים, משויכים למגזר בנקאות פרטית לפי גישת ההנהלה. לקוחות אלה מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים, בהתאם למחזור פעילותם השנתי, לפי גישת מגזרים פיקוחיים.
- לקוחות עסקיים אשר משויכים כיום לבנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים חדשים, מסווגים למגזר עסקים זעירים וקטנים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים זעירים וקטנים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018	2017	2018	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
738	654	261	231	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
272	246	91	82	עמלות והכנסות אחרות
1,010	900	352	313	סך ההכנסות
103	107	32	37	הוצאות בגין הפסדי אשראי
509	487	177	178	הוצאות תפעוליות אחרות
398	306	143	98	רווח לפני הפרשה למיסים
136	112	50	36	הפרשה למיסים
262	194	93	62	רווח לאחר מיסים
(1)	(1)	(1)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
261	193	92	62	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
18,765	16,428	18,765	16,428	אשראי לציבור (יתרת סוף)
18,428	16,114	18,428	16,114	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
20,481	19,007	20,481	19,007	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
17,860	15,943	18,508	16,579	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
19,941	18,169	20,593	19,195	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
17,205	15,231	17,767	15,780	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
645	577	226	200	מרווח מפעילות מתן אשראי
75	64	27	25	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	13	8	6	אחר
738	654	261	231	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים קטנים וזעירים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-261 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 193 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 35.2%.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-738 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 654 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 12.8% הנובע בעיקר מגידול בהיקפי הפעילות באשראי ובפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-272 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 246 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 10.6%, כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות, למרות השפעה שלילית של הוראות רגולטוריות שונות. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-103 מיליוני שקלים חדשים לעומת 107 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-509 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 487 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 22 מיליוני שקלים חדשים. נתוני תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 כוללים הוצאות שכר חריגות בגין הסכם שכר עם ארגון העובדים לשנים 2016-2021 אשר נזקפו לרווח והפסד ברבעון השלישי של שנת 2017. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים בינוניים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים בינוניים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-50 מיליוני שקלים חדשים וקטן מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- מגזר בנקאות מסחרית לפי גישת ההנהלה כולל עסקים בעלי מחזורי פעילות שבין 30 ל-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שלקוחות מסוימים בבנקאות המסחרית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-50 מיליוני שקלים מסווגים במגזר עסקים זעירים וקטנים לפי מגזרי פעילות פיקוחיים.
- מנגד, לקוחות עסקיים אשר שייכים למגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה, ומחזור הפעילות השנתי שלהם נמוך מ-250 מיליוני שקלים משויכים למגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים בינוניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017	2018	
במיליוני שקלים חדשים				
				רווח ורווחיות
52	61	153	178	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
18	20	54	57	עמלות והכנסות אחרות
70	81	207	235	סך ההכנסות
(2)	(11)	(16)	(1)	הקטנת הוצאות בגין הפסדי אשראי
30	33	80	90	הוצאות תפעוליות אחרות
42	59	143	146	רווח לפני הפרשה למיסים
16	20	52	50	הפרשה למיסים
26	39	91	96	רווח נקי
				מאזן - סעיפים עיקריים:
5,714	6,134	5,714	6,134	אשראי לציבור (יתרת סוף)
5,642	6,055	5,642	6,055	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
6,609	8,151	6,609	8,151	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
5,886	6,108	5,480	6,130	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
6,736	7,814	6,348	7,526	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
6,699	6,916	6,351	7,026	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
				מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:
47	48	129	144	מרווח מפעילות מתן אשראי
7	11	19	30	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(2)	2	5	4	אחר
52	61	153	178	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים בינוניים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-96 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 91 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. בסעיף הכנסות הריבית נטו חל גידול של כ-16.3% המיוחס בעיקר לעלייה בהיקפי האשראי והפיקדונות. בסעיף עמלות והכנסות אחרות חל גידול של 3 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בסעיף ההוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הקטנת הפרשה של 1 מיליוני שקלים חדשים לעומת הקטנת הפרשה של 16 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, שינוי המושפע ממיצוי מסוים בגבייה, לעת עתה, של חובות שנמחקו בעבר, וכן מגידול בהפרשה קבוצתית שהושפעה מעלייה בהיקף האשראי לציבור וזאת לעומת התקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-90 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 80 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-10 מיליוני שקלים חדשים, התואם את היקפי הגידול בפעילות העסקית. לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר עסקים גדולים

ההגדרה הפיקוחית

מגזר עסקים גדולים כולל עסקים בעלי מחזור פעילות שנתי גדול מ-250 מיליוני שקלים חדשים.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

- מגזר בנקאות עסקית לפי גישת ההנהלה כולל עסקים בעלי מחזורי פעילות הגדול מ-120 מיליוני שקלים חדשים. המשמעות היא שלקוחות מסוימים בבנקאות העסקית (לפי גישת ההנהלה) אשר מחזור הפעילות שלהם קטן מ-250 מיליוני שקלים מסווגים במגזר עסקים בינוניים בגישה הפיקוחית.
- גופים מוסדיים אשר מנהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר עסקים גדולים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018	2017	2018	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
393	344	134	109	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
83	93	28	32	עמלות והכנסות אחרות
476	437	162	141	סך ההכנסות
13	(47)	(6)	(23)	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
131	127	45	54	הוצאות תפעוליות אחרות
332	357	123	110	רווח לפני הפרשה למיסים
110	131	43	41	הפרשה למיסים
222	226	80	69	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
16,141	14,564	16,141	14,564	אשראי לציבור (יתרת סוף)
15,950	14,383	15,950	14,383	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
25,773	27,253	25,773	27,253	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
15,687	14,687	17,023	13,961	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
25,575	28,531	25,283	26,591	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
21,045	20,902	21,860	20,918	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
330	294	113	97	מרווח מפעילות מתן אשראי
52	42	16	12	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
11	8	5	-	אחר
393	344	134	109	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר עסקים גדולים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-222 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 226 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

סך הכל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-393 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 344 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, זאת כתוצאה מעליית המרווח מפעילות מתן אשראי וגידול בהיקפי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות ירדו ב-10 מיליוני שקלים.

בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי נרשמה הוצאה של 13 מיליוני שקלים לעומת הקטנת הפרשה של 47 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע ממיצוי מסוים בגבייה, לעת עתה, של חובות שנמחקו בעבר, וכן מגידול בהפרשה קבוצתית שהושפעה מעלייה בהיקף האשראי לציבור וזאת לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות הסתכמו ב-131 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 127 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4 מיליוני שקלים חדשים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר גופים מוסדיים

ההגדרה הפיקוחית

המגזר כולל קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת הבנקאות העסקית ובמסגרת מגזר הניהול הפיננסי, ומוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר גופים מוסדיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017	2018	
				במיליוני שקלים חדשים
רווח ורווחיות				
30	30	84	90	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
9	10	33	32	עמלות והכנסות אחרות
39	40	117	122	סך ההכנסות
(9)	(1)	(19)	-	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
32	29	95	90	הוצאות תפעוליות אחרות
16	12	41	32	רווח לפני הפרשה למיסים
6	4	15	11	הפרשה למיסים
10	8	26	21	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
1,079	1,255	1,079	1,255	אשראי לציבור (יתרת סוף)
1,065	1,247	1,065	1,247	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
39,404	40,714	39,404	40,714	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
1,385	1,381	1,509	1,329	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
40,393	41,106	38,543	40,056	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
2,212	2,600	2,365	2,516	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
8	9	25	25	מרווח מפעילות מתן אשראי
21	19	57	62	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
1	2	2	3	אחר
30	30	84	90	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת מגזר גופים מוסדיים (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-21 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 26 מיליוני שקלים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-90 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 84 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 7.1% הנובע בעיקר מגידול בהיקף הפיקדונות.

בתקופה הנוכחית לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי, לעומת הקטנת הפרשה של 19 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ביתר הסעיפים לא חלו שינויים מהותיים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

מגזר ניהול פיננסי

ההגדרה הפיקוחית

מגזר ניהול פיננסי כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך. ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפדיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ. השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים. פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

גופים מוסדיים אשר מנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזר הניהול הפיננסי, מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים.

תוצאות הפעילות במגזר ניהול פיננסי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017	2018	במיליוני שקלים חדשים
רווח ורווחיות				
(90)	(34)	16	(1)	סך הכל הוצאות ריבית, נטו
60	105	76	316	הכנסות מימון שאינן מריבית
60	51	165	151	עמלות והכנסות אחרות
30	122	257	466	סך ההכנסות
-	(1)	-	1	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
91	98	238	678	הוצאות תפעוליות אחרות
(61)	25	19	(213)	רווח (הפסד) לפני הפרשה למיסים
(23)	9	6	(4)	הפרשה למיסים
(38)	16	13	(209)	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	1	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(38)	16	13	(208)	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(5)	(8)	(16)	(23)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(43)	8	(3)	(231)	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
6,308	6,411	5,716	6,418	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
-	-	-	-	מרווח מפעילות מתן אשראי
-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
(90)	(34)	16	(1)	אחר
(90)	(34)	16	(1)	סך הכל הוצאות ריבית נטו

תרומת מגזר הניהול הפיננסי (בהתאם להגדרות הפיקוחיות) לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה בהפסד של 231 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הפסד של 3 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

תוצאות הפעילות המימונית (הכנסות ריבית נטו והכנסות המימון שאינן מריבית) גדלו ב-223 מיליוני שקלים חדשים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר כתוצאה מהשפעת מדד המחירים לצרכן ומהשפעת רישום חשבונאי של נגזרים לפי שווי הוגן ואחרות. ראה גם ניתוח ההתפתחות בהכנסות המימון בפרק התפתחות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח הכולל האחר.

סך העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו ב-151 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הכנסות מעמלות ואחרות בסכום של כ-165 מיליוני שקלים חדשים בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017, אשר כללו רווחי הון של 17 מיליוני שקלים לפני מס ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסיכון.

ההוצאות התפעוליות והאחרות כוללות הפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב), שבוצעה ברבעון השני של שנת 2018 בגין חקירת משרד המשפטים בארצות הברית. לפרטים נוספים, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

פעילות חוץ לארץ

ההגדרה הפיקוחית

פעילות הבנק בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית.

הבדלים בין גישת ההנהלה להגדרה הפיקוחית

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ שסווגו למגזרי הפעילות השונים בהתאם לגישת ההנהלה, סווגו למגזר פעילות חוץ לארץ בגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

לקוחות עסקיים ופרטיים בסניפי חוץ לארץ מוצגים כמגזר נפרד במגזרי פעילות פיקוחיים ומנוהלים בגישת ההנהלה במסגרת מגזרי הפעילות השונים - בעיקר בנקאות פרטית ועסקית.

תוצאות הפעילות בחוץ לארץ

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2018	2017	2018	2017	
במיליוני שקלים חדשים				
רווח ורווחיות				
149	117	55	42	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
8	5	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
20	23	7	7	עמלות והכנסות אחרות
177	145	62	50	סך ההכנסות
1	2	(1)	-	הוצאות (הקטנת הוצאות) בגין הפסדי אשראי
55	54	17	19	הוצאות תפעוליות אחרות
121	89	46	31	רווח לפני הפרשה למיסים
42	33	16	12	הפרשה למיסים
79	56	30	19	רווח נקי
מאזן - סעיפים עיקריים:				
3,807	3,250	3,807	3,250	אשראי לציבור (יתרת סוף)
3,777	3,221	3,777	3,221	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
5,265	5,130	5,265	5,130	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
3,268	3,055	3,300	3,107	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
5,290	5,104	5,286	5,084	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
3,878	3,499	4,085	3,537	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
מרווחי אשראי ומרווחי פיקדונות:				
77	68	27	22	מרווח מפעילות מתן אשראי
11	10	4	4	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
61	39	24	16	אחר
149	117	55	42	סך הכל הכנסות ריבית נטו

תרומת הפעילות בחוץ לארץ לרווחי הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-79 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 56 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים לשינוי בתרומת המגזר:

הכנסות הריבית נטו הסתכמו ב-149 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 117 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע מעמלת פירעון מוקדם חד פעמית, וכן מגידול בהכנסה מפיקדונות בבנקים מרכזיים בחוץ לארץ, עקב עליית הריבית.

הכנסות המימון שאינן מריבית גדלו ב-3 מיליוני שקלים, גידול הנובע ממימוש איגרות חוב זמינות למכירה ברבעון הראשון בשנת 2018.

ההכנסות מעמלות ירדו ב-3 מיליוני שקלים חדשים.

בתקופה הנוכחית נרשמה הוצאה להפסדי אשראי בהיקף של כ-1 מיליוני שקלים חדשים, לעומת הוצאה של 2 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים ומידע נרחב יותר על תוצאות מגזר זה וכן לתוצאות הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

חברות מוחזקות עיקריות

חלקו של הבנק ברווחים של החברות המוחזקות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ל-149 מיליון שקלים חדשים, לעומת 88 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. נתונים אלה כוללים השפעות של שינויים בשערי החליפין על יתרות ההשקעה בחברות המוחזקות בחוץ לארץ, המכוסים בבנק עצמו. ללא השפעת הפרשי שער כאמור לעיל, הסתכמה תרומת החברות המוחזקות ב-135 מיליון שקלים חדשים, לעומת 105 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד, כאשר עיקר הגידול נובע מגידול ברווחי בנק יהב, ראה הסבר בחברות המוחזקות להלן.

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב")

בנק יהב הינו תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק' לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. חלקה של הקבוצה ברווח הנקי של בנק יהב בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-49 מיליון שקלים חדשים, לעומת 30 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון של בנק יהב בחישוב שנתי, הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ל-10.1%, לעומת תשואה של 6.6% בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווחי בנק יהב נובע מגידול בהיקפי פעילות, שיפור ברווחי המימון ורמת הוצאה יציבה. סך המאזן של בנק יהב ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכם ב-25,292 מיליון שקלים חדשים, לעומת 24,782 מיליון שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017, גידול של 510 מיליון שקלים חדשים (2.1%). יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-9,911 מיליון שקלים חדשים, לעומת 9,569 מיליון שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017, גידול של 342 מיליון שקלים חדשים (3.6%). יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-21,752 מיליון שקלים חדשים, לעומת 20,908 מיליון שקלים חדשים ליום 31 בדצמבר 2017, גידול של 844 מיליון שקלים חדשים (4.0%).

טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ (להלן: "טפחות ביטוח")

טפחות ביטוח היא סוכנות ביטוח בבעלות מלאה של הבנק, העוסקת במכירת פוליסות ביטוחי החיים ופוליסות ביטוחי הנכסים של לקוחות המבצעים משכנתאות בבנק. הרווח הנקי של טפחות סוכנות לביטוח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-46 מיליון שקלים חדשים, לעומת 39 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הגיעה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ל-8.2% לעומת תשואה של 7.7% ברבעון המקביל אשתקד.

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל

חברות מוחזקות אחרות הפועלות בישראל הנמצאות בשליטתו המלאה של הבנק ונשענות על תשתית הבנק, תרמו לרווח הנקי של הקבוצה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 כ-24 מיליון שקלים חדשים נטו, לעומת 20 מיליון שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. מזה סך של 10 מיליון שקלים חדשים (בדומה לתקופה המקבילה אשתקד) מפעילות נאמנות במסגרת החברה הבת, מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ.

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד (להלן: "בנק המזרחי שוויץ") מתמחה בשירותי בנקאות פרטית בינלאומית. הבנק בשוויץ מוחזק באמצעות חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, United Mizrahi Overseas Holding Co. B.V.(Netherlands) ("מזרחי החזקות בינלאומיות"), הרשומה בהולנד.

הרווח הנקי של בנק המזרחי שוויץ הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-0.5 מיליון פרנקים שוויצרים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. סך המאזן של בנק המזרחי שוויץ ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכם ב-144 מיליון פרנקים שוויצרים, לעומת 174 מיליון פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2017.

הכנסות הריבית והכנסות הריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-1.5 מיליון פרנקים שוויצרים לעומת 1.4 מיליון פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-0.7 מיליון פרנקים שוויצרים, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסה לפני מס מנוכה מהשפעות שער חליפין הסתכמה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-2.6 מיליון שקלים חדשים, לעומת 2.5 מיליון פרנקים שוויצרים בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת האשראי לציבור, נטו ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-79 מיליון פרנקים שוויצרים, לעומת 72 מיליון פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2017. יתרת הפיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-61 מיליון פרנקים שוויצרים, לעומת 100 מיליון פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2017. יתרת פיקדונות הציבור ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה ב-73 מיליון פרנקים שוויצרים, לעומת 111 מיליון פרנקים שוויצרים ליום 31 בדצמבר 2017.

נתונים אלה אינם כוללים סעיפים חוץ מאזניים, כגון פיקדונות בנאמנות (FIDUCIARY) ותיקי ניירות ערך של לקוחות, המהווים מרכיבים עיקריים בפעילותו העסקית של הבנק בשוויץ.

לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, לרבות הפרשה נוספת של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) שנכללה בדוחות הכספים לרבעון השני של שנת 2018, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

השקעות בתאגידים ריאליים

הבנק מנהל השקעות נוסטרו בתאגידים ריאליים. מניות התאגידים הריאליים שבהן השקיע הבנק כאמור, מוצגות בתיק ניירות הערך הזמינים למכירה ובמסגרת ההשקעה בחברות כלולות, כאשר לבנק השקעה מהותית בתאגיד. 1% מההשקעות הן סחירות, ומוצגות בהתאם לערכי השוק שלהן. יתר ההשקעות מוצגות בהתאם לעלותן או בהתאם לשווי המאזני. במקרים של ירידת ערך שעל פי הערכת ההנהלה אינה בעלת אופי זמני, נרשמת הפרשה לירידת ערך ההשקעה כהפסד בספרי הבנק. השקעות הבנק בתאגידים ריאליים הסתכמו ליום 30 בספטמבר 2018 ב-90 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 89 ו-97 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2017 בהתאמה. רווחי הבנק נטו מהשקעות בתאגידים ריאליים, לאחר הפרשה לירידת ערך, הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-15 מיליוני שקלים חדשים, לעומת 10 מיליוני שקלים חדשים בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השני של שנת 2018 מכר הבנק חלק ממניות הבורסה המוחזקות על ידו. תמורת המניות הינה 8.7 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק) בדוחות אלה.

סקירת הסיכונים

פרק זה כולל סקירה תמציתית וניתוח ההתפתחויות של הסיכונים העיקריים שהבנק נחשף אליהם. ככל שנדרש, יש לעיין בפרק זה ביחד עם פרק סקירת הסיכונים שנכלל בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנת 2017. דוח סיכונים מפורט הכולל את דרישות הגילוי של הנדבך השלישי של באזל ומידע נוסף על הסיכונים שניתן על פי המלצות הועדה ליציבות פיננסית (ה-FSB), מפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

התפתחויות בסיכונים ואופן ניהולם

הפעילות העסקית השוטפת של הקבוצה במגוון המוצרים והמכשירים הפיננסיים המאזניים והחוץ מאזניים חושפת את הקבוצה לסיכונים שונים, ביניהם - סיכונים שוק, ריבית בתיק הבנקאי ונזילות, סיכונים אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים ציט. מדיניות ניהול ובקרת הסיכונים בתחומים השונים מיועדת לתמוך בהשגת היעדים העסקיים של הקבוצה תוך הגבלת החשיפה לסיכונים אלה. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2018 נמצאו מרבית המדדים במרחק סביר מתיאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון ובהלימה לפעילות העסקית, על פי מתווה התוכנית האסטרטגית ותוכניות העבודה השוטפות. הבנק בוחן את מדדי הסיכון באופן מתמיד ומתאימם ככל שנדרש לפעילות העסקית השוטפת, בכפוף ובהלימה לתיאבון הסיכון הכולל של הבנק לסיכונים השונים. לאור ההתפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית עדכן הבנק ברבעון השני את הערכת גורמי הסיכון השונים, והערכה זו נותרה ללא שינוי ברבעון השלישי של השנה.

לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, לרבות הפרשה נוספת בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) שנכללה בדוחות הכספים לרבעון השני של שנת 2018, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

תיאור הסיכונים

הבנק עוסק בפעילות בנקאית מסחרית (עסקית וקמעונאית) ובפעילות משכנתאות, אשר בה מוביל הבנק את מערכת הבנקאות בישראל.

סיכון האשראי הוא הסיכון המרכזי בפעילות התאגידים הבנקאיים. בבנק מוטה סיכון זה לפעילות האשראי הקמעונאי ובפרט האשראי לדיור, פעילות המאופיינת ברמת סיכון נמוכה יחסית. בהתאם לעקרונות התוכנית האסטרטגית החמש שנתיים, פועל הבנק לשמירה על מעמדו כמוביל בתחום הקמעונאי, וכן להגברת המיקוד והרחבת הפעילות במגזריים העסקיים. הבנק מנטר ומנהל את סיכונים תיק האשראי במגוון כלים, לרבות פיתוח והטמעה של מודלים מתקדמים. ראה בהרחבה בפרק סיכון האשראי להלן.

הוראת הפיקוח על הבנקים בדבר תוספת הון בשיעור של 1% מתיק המשכנתאות, אשר הגדילה את יעדי ההון, השפיעה על הבנק באופן מהותי יותר ביחס לשאר הבנקים במערכת.

בתחום העסקי הבנק פועל תוך ביצוע שוטף של הערכות סיכון ברמת הלקוח וברמת הענף והמשק כולו (ריכוזיות ענפית). הפעילות בתחום זה מושפעת בשנים האחרונות מהרחבת פעילותם של הגופים המוסדיים וחברות הביטוח הממוקדות במתן אשראי בהיקפים משמעותיים ולזמן ארוך.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים הדרישה הרגולטורית המזערית ליחס כיסוי הנזילות הינה 100%. הבנק נמצא ביחסי נזילות גבוהים, עם מרווחי ביטחון הולמים וכן במבנה מקורות יציב.

חשיפת הבנק לפעילות בחוץ לארץ היא נמוכה וכן, פעילותו בתחום השקעות הנוסטרו, אשר נועדה ברובה להשקעת עודפי הנזילות, הינה בנכסים איכותיים עם סיכון אשראי מזערי.

ההתפתחויות הטכנולוגיות והעלייה ברמת התחכום של הגורמים הפועלים בתחום מתקפות הסייבר, מעלה את רמת הסיכון ובמקביל את עצימות הניהול והניטור של הסיכונים התפעוליים, סיכונים טכנולוגיים המידע וסיכונים אבטחת המידע והסייבר.

הקבוצה הבנקאית חשופה להשפעות שינויים רגולטוריים ושינויים מאקרו כלכליים בארץ ובעולם על פעילותה העסקית, בהתאם למתווה התוכנית האסטרטגית. הבנק בוחן, מנטר ונערך להשפעות אלה במסגרת פעילותו השוטפת ואומד את הסיכון גם תחת תרחישי קיצון.

לבנק מסגרת נרחבת לניהול ובקרת הסיכונים אליהם הוא נחשף, הכוללת מבנה ארגוני תומך בניהול ובקרת סיכונים אלה. ניהול הסיכונים בקבוצה מתבצע באופן שוטף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 של בנק ישראל - "ניהול סיכונים", ובהתאם למסגרת שהותוותה בנדבך השני של באזל II, כולל השינויים הנדרשים עם כניסת באזל III לתוקף.

דירקטוריון הבנק והועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון אחראים להתוות את העקרונות הנדרשים לניהול ובקרת הסיכונים השונים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו, כולל קביעת תיאבון הסיכון ופיקוח אחר עמידת הבנק בעקרונות ובתיאבון הסיכון שקבע.

הנהלת הבנק מחויבת לניהול שוטף של הסיכונים המהותיים העומדים בפני הבנק, וליישום העקרונות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק לטיפול בסיכונים אלה.

לבנק תהליך מוסדר למיפוי וזיהוי הסיכונים הכרוכים בפעילותו, הנקבעים לפי סף מהותיות, המבטא במונחי ההון של הבנק. עקרונות הטיפול בסיכונים המהותיים השונים כפי שזוהו ומופוי, לרבות, תיאבון הסיכון, אופן המדידה, הניהול והמזעור של כל סיכון, מעוגנים במסמכי מדיניות ייעודיים.

תיאור תיאבון הסיכון וניהול הסיכונים

תיאבון הסיכון של הבנק נקבע לכל הסיכונים המהותיים באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות, כאשר המגבלות הכמותיות מוגדרות ברובן כפונקציה של הון עצמי רובד 1 של הבנק. עבור מרבית הסיכונים נקבעו מגבלות למצב שוק רגיל, וכן למצב קיצון, וזאת בהסתמך על תוצאות מבחני המצוקה השונים שעורך הבנק. בכל שנה, מאותגר תיאבון הסיכון על ידי מנהל הסיכונים הראשי, ההנהלה והדירקטוריון, לנוכח היעדים העסקיים שנקבעו בתוכניות העבודה, בהתאם לתוכנית האסטרטגית, לפרופיל הסיכון ולתוצאות תהליך הערכת ניהול הסיכונים האיכותיים שמבצעים המנהלים בבנק. התהליך נועד לבחון את רמת הסיכונים השונים וכיוון התפתחותם במהלך השנה העוקבת. כתוצאה מכך, נתמכת האסטרטגיה העסקית של הבנק על ידי מסגרת תיאבון סיכון מתאימה, תוך כדי ניטור שוטף של פרופיל הסיכון והתראה במקרה שפרופיל הסיכון מגיע לגבולות תיאבון הסיכון שנקבע.

לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, לרבות הפרשה נוספת בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב) שנכללה בדוחות הכספים לרבעון השני של שנת 2018, ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

תרחישי קיצון

מבחני המצוקה מהווים כלי חשוב ומשלים למודלים במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק ואומדים את הסיכון בראיה נוכחית ועתידית. לבנק מגוון רחב של מתודולוגיות חישוב לביצוע תרחישי קיצון. השימושים העיקריים של תרחישי הקיצון והעקרונות לקביעתם מעוגנים במסמך מדיניות מסגרת ניהול הסיכונים. הבנק עושה שימוש נרחב בתוצאות תרחישי הקיצון במסגרת תהליך תכנון ההון המהווה חלק ממסמך ה-ICAAP. תהליך זה בוחן האם לבנק די הון על מנת לעמוד בתוכנית האסטרטגית, המאותרת על ידי שורה של תרחישי קיצון בדרגות חומרה שונות. תרחישי קיצון אלה פוגעים ברווחיות הבנק על ידי גרימת הפסדים פוטנציאליים לסיכונים המהותיים לפעילותו: אשראי, ריכוזיות אשראי, שוק וריבית בתיק הבנקאי, תפעולי לרבות אבטחת מידע וסייבר ועוד. דגש רב ניתן בתרחישי הקיצון על תיק המשכנתאות של הבנק ופעילות האשראי העסקית שלו, פוטנציאל הפגיעה של אירועי אבטחת מידע וסייבר, אירועי כשל תפעוליים ועוד. תוצאות תכנון ההון של הבנק, שהוגשו לבנק ישראל בחודש ינואר 2018, אשר בוצעו על נתוני מחצית שנת 2017, בהתבסס על התוכנית האסטרטגית של הבנק ולאופק תכנון של שלוש שנים, מצביעות על כך כי בידי הבנק כרית ספיגה הונית מספקת להתמודדות עם מגוון הסיכונים הכרוכים בפעילות הבנק גם תחת אירועי קיצון. תוצאות התרחיש האחד בדומה לתוצאות תרחישי הקיצון השונים המבוצעים בבנק, מלמדות כי פוטנציאל הפגיעה בביצועי הבנק, תחת תרחיש שכזה, הינו נמוך יחסית להון הבנק והרווח השנתי שלו.

מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, הנדון בהנהלה, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון הבנק, מציג מבט נרחב על הסיכונים השונים של הבנק, תוך שהוא מדגיש את מצב פרופיל הסיכון, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע בכל מסמכי המדיניות. בכך, מחזק ומשלים המסמך את המבט הניתן על פרופיל הסיכון במסגרת מסמך ה-ICAAP השנתי של הבנק, כאמור לעיל.

הערכת גורמי הסיכון

להלן מיופוי גורמי הסיכון, פוטנציאל השפעתם על קבוצת הבנק וחברי ההנהלה שמונו כאחראים (Risk Owner) לכל אחד מהם:

גורם הסיכון ⁽¹⁾	מידת ההשפעה של גורם הסיכון	Risk Owner
השפעה כוללת של סיכונים אשראי	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה העסקית
סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות ענפית	נמוכה-בינונית	
סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים	נמוכה	
סיכון בגין תיק המשכנתאות	נמוכה	
השפעה כוללת של סיכונים שוק	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
סיכון ריבית	בינונית	
סיכון אינפלציה	נמוכה-בינונית	
סיכון שערי חליפין	נמוכה	
סיכון מחירי מניות	נמוכה	
סיכון נזילות	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה הפיננסית
השפעה כוללת של הסיכון התפעולי	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון אבטחת מידע וסייבר	בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון טכנולוגיית המידע	בינונית	מנהלת חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ
סיכון משפטי	בינונית	יועצת משפטית ראשית
סיכון ציות ורגולציה	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון	נמוכה-בינונית	מנהל החטיבה לבקרת סיכונים
סיכון מוניטין ⁽²⁾	נמוכה-בינונית	מנהלת החטיבה לשיווק, פרסום ופיתוח עסקים
סיכון אסטרטגי - עסקי ⁽³⁾	בינונית	מנהל כללי

(1) ההערכה של השפעתם של גורמי הסיכון לעיל מביאה בחשבון את הסיכונים הנוגעים לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, כמו גם את כלל פעילות הבנק להגנה על עמדתו בקשר עם החקירה. לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית ולפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה נגזרת בהקשר זה, ראה ביאור 10 ב. סעיפים 3 ו-4 לדוחות הכספיים.

(2) הסיכון לפגיעה בתוצאות הבנק כתוצאה מפרסומים שליליים לגבי הבנק.

(3) הגדרת הסיכון האסטרטגי-עסקי כוללת את תהליך תכנון וניהול ההון.

מידת ההשפעה של הסיכונים השונים בטבלה לעיל, נקבעה בהתאם להערכות ההנהלה כפי שהן נערכות מעת לעת. הערכות אלה, נעשות על פי ניטור מדדי הסיכון הכמותיים השונים שקבע הבנק, כולל כיוון התפתחותם וכן בהתבסס על הערכה איכותית של ניהול הסיכונים, ואפקטיביות מעגלי הבקרה בהתאמה לתהליך ותוצאות ה-ICAAP שביצע הבנק, בהובלת מנהלי הסיכונים של הבנק.

לפרטים נוספים ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אשראי הוא הסיכון שלווה או צד נגדי של הבנק לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק. סיכון זה מושפע ממספר גורמים עיקריים: סיכון עסקי הנובע מפעילותו של הלקוח, סיכונים ריכוזיות הנובעים מחשיפת יתר ללווה/קבוצת לווים ולענפי משק, סיכון ריכוזיות גאוגרפית, סיכון הנובע משינויים אקסוגניים, סיכון אשראי בחוץ לארץ וסיכונים תפעוליים, שלהתממשותם יש השלכות על סיכונים האשראי. כמו כן, לסיכון זה יש קשרי גומלין עם מספר סיכונים נוספים כגון, סיכון השוק והריבית, סיכון הנזילות, סיכון ציות ועוד. ההשפעה הכוללת של סיכון האשראי, נותרה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 ברמה נמוכה-בינונית, כאשר רמת הסיכון בתיק ההלוואות לדירור היא נמוכה.

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, המשיך הבנק בתהליכי יישום, הטמעה ושימושיות של המודלים המתקדמים לטובת ניתוח וניהול מיטבי של האשראי הקמעונאי, לרבות עדכון והגדרה מחדש של מדדי הסיכון. החל מהרבעון השלישי של השנה הניהול השוטף בפועל בחטיבה הקמעונאית מבוסס בעיקרו על מערכת המדחום"ם (מערכת לניהול, דירוג, ותמחור לקוחות). כחלק ממהלך זה פותחה במרכז ההדרכה של הבנק פעילות ייעודית להטמעת מגוון השימושים בתוצאות המודלים בסניפים.

ניתוח ההתפתחות באיכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

הגילוי על סיכון האשראי בגין חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ניתן בהתייחס לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 313, עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) במיליוני שקלים חדשים.

נכון ליום 30 בספטמבר 2018 לא קיימת בבנק קבוצת לווים העומדת בתנאי המוזכר לעיל.

לפרטים נוספים בדבר חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים ראה פרק סיכון אשראי בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

לווים גדולים

להלן החלוקה הענפית של 6 הלווים הגדולים בקבוצה ליום 30 בספטמבר 2018 (במיליוני שקלים חדשים):

לווה מספר	ענף משק	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
1.	גופים מוסדיים	28	1,397	1,425
2.	בינוי	4	1,198	1,202
3.	בינוי	211	897	1,108
4.	שאר תעשייה	3	659	662
5.	בינוי	7	571	578
6.	בינוי	156	407	563

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים בניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

מימון ממונף

מימון ממונף הינו מימון אשראי המועמד ללקוח ועומד באחד משני התבחינים הבאים:

1. אשראי למטרת עסקה הונית יוגדר כאשראי העומד באחד מהכללים הבאים:

- אשראי למטרת עסקה הונית (כהגדרתה להלן), ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-0.5% מהון הבנק או מ-35 מיליוני שקלים חדשים, לפי הגבוה מביניהם.
- אשראי למימון רכישת זכויות הוניות בתאגיד בנקאי אחר או בתאגיד החזקה בנקאית, ובלבד שיתרת האשראי כאמור גבוהה מ-35 מיליוני שקלים חדשים.
- אשראי נוסף שהועמד ללווה במועד מאוחר ממועד מימון העסקה הונית, אם פירעון האשראי מבוסס בעיקרו על תזרים מזומנים הנובע מהזכויות הוניות שרכישתם מומנה על ידי התאגיד הבנקאי.

"עסקה הונית": עסקה שמטרתה אחת מהבאות:

- רכישה עצמית - רכישה או רכישה חוזרת, על ידי הלווה, של ההון העצמי המונפק של הלווה (לרבות תוכנית לרכישת מניות עבור עובדים).
 - רכישת תאגיד אחר - רכישה של זכות הונית כלשהי בתאגיד אחר, או רכישה של כלל נכסים או של חלק משמעותי מהנכסים בתאגיד אחר.
 - חלוקת הון - תשלום דיבידנד או עסקה אחרת שמטרתה להגדיל את הערך לבעלי המניות.
- עסקה הונית לענין מימון ממונף, הינה עסקה בה יתרת האשראי גבוהה מ-0.5% מהון הבנק ושיעור המימון בה גבוה מ-50%.

2. מימון לחברות ממונפות - הינו מתן אשראי לחברות בעלות מאפיינים המצביעים כי שינוי לרעה בסביבה הכלכלית הגלובלית או הייחודית למגזר בו הן פועלות, עלול להשפיע באופן משמעותי על כושר החזר האשראי לבנק. הבנק קבע קריטריונים המגדירים את האשראי הנכלל בקטגוריה זו, המבוססים על דירוג סיכון האשראי של הלקוח העסקי כפי שהוא בא לידי ביטוי במודל הדירוג של הבנק, וכן על מדדים למינוף (לחריגה גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף) שנקבעו על בסיס יחסים פיננסיים מקובלים בקרב לקוחות הבנק בעלי אשראי מהותי בענפי משק עיקריים בהם פועל הבנק. המדדים למינוף וענפי המשק נבחנים בהתאם לשינויים בסביבה העסקית ובמידת הצורך נערכים בהם שינויים. כל לווה שהוצף בגין אחד או יותר מהקריטריונים שנקבעו נבחן פרטנית, בפרום מימון ממונף בו משתתפים נציגים מהחטיבה לבנקאות עסקית, החטיבה לבקרת סיכונים והחטיבה לחשבונאות ודיווח כספי, בו נבדקים תמורות ושינויים בפרמטרים הכספיים של החברה ושל הסביבה הכלכלית בה היא פועלת.

להלן פרטי חשיפות הבנק לאשראי העונה להגדרת מימון ממונף:

אשראי למטרת עסקאות הוניות (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2018			30 בספטמבר 2017			31 בדצמבר 2017			ענף משק של הנרכשת	שירותים עסקיים ואחרים	סך הכל
סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	הפרשה פרטנית	סיכון			
81	27	54	-	-	-	-	-	-	-	-	
81	27	54	-	-	-	-	-	-	-	-	

אשראי לחברות ממונפות (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2018			30 בספטמבר 2017			31 בדצמבר 2017			ענף משק של הלווה	תעשייה וחרושת	כרייה וחציבה	בינוי ונדל"ן ⁽¹⁾	מסחר	מידע ותקשורת	שירותים פיננסיים	שירותים ציבוריים וקהילתיים	סך הכל	
סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	הפרשה פרטנית	סיכון	אשראי חוץ מאזני	אשראי כולל	הפרשה פרטנית	סיכון										אשראי חוץ מאזני
91	1	90	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
117	-	117	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
459	-	459	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
285	64	221	-	377	15	362	-	124	16	108	-	377	15	362	-	124	16	108
150	110	40	-	152	90	62	-	130	90	40	-	152	90	62	-	130	90	40
155	-	155	-	182	-	182	-	183	-	183	-	182	-	182	-	183	-	183
76	5	71	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1,333	180	1,153	1	711	105	606	1	437	106	331	-	711	105	606	1	437	106	331

(1) הגידול בסיכון האשראי לחברות ממונפות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 נובע בעיקר מלקוח בודד, שסיכון האשראי בגינו הוגדר כאשראי ממונף בתקופה זו.

התפתחויות בסיכון אשראי בעייתי

להלן תמצית נתוני סיכון האשראי הבעייתי הכולל ונכסים שאינם מבצעים לפני הפרשה להפסדי אשראי, בהתאם להוראות למדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

סיכון אשראי כולל			
31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2018	
			סיכון אשראי בעייתי:
888	833	1,038	סיכון אשראי פגום
315	298	311	סיכון אשראי נחות
1,072	1,024	1,293	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - לדיור
457	704	501	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת - אחר
2,732	2,859	3,143	סך הכל סיכון אשראי בעייתי

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים לאיכות אשראי (באחוזים):

31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2018	
0.4	0.4	0.5	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי לציבור
1.1	1.1	1.2	שיעור יתרת אשראי לציבור - פגום מיתרת האשראי שאינו לדיור
2.3	2.6	2.4	שיעור יתרת אשראי לציבור בעייתי מיתרת האשראי שאינו לדיור
0.6	0.6	0.7	שיעור יתרת האשראי לדיור שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ⁽¹⁾⁽²⁾
1.2	1.2	1.2	שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור

(1) שיעור זה שאינו לדיור זניח.

(2) יתרת האשראי בפיגור לפני הפרשה לעומק הפיגור.

לפרטים נוספים ראה גם מידע מפורט בפרק הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי לעיל.

ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

להלן ניתוח התנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
735	643	253	1,631	3	1,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
15	17	30	62	(1)	61	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(15)	(1)	(25)	(41)	-	(41)	מחיקות חשבונאיות נטו
735	659	258	1,652	2	1,654	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
695	621	237	1,553	2	1,555	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
2	6	33	41	-	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	(2)	(31)	(33)	-	(33)	מחיקות חשבונאיות נטו
697	625	239	1,561	2	1,563	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018						
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
118	34	80	232	1	233	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(82)	(5)	(67)	(154)	-	(154)	מחיקות חשבונאיות נטו
735	659	258	1,652	2	1,654	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
21	18	93	132	-	132	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(48)	(8)	(62)	(118)	-	(118)	מחיקות חשבונאיות נטו
697	625	239	1,561	2	1,563	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה

לפרטים נוספים בדבר הפרשה להפסדי אשראי ראה ביאורים 6 ו-13 לדוחות הכספיים.

להלן מדדי סיכון עיקריים הנוגעים להפרשה להפסדי אשראי (באחוזים):

30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2017	31 בדצמבר 2017	
0.9	0.9	0.9	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
0.7	0.7	0.7	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
תשעה חודשים			
2018	2017	שנת 2017	
0.2	0.1	0.1	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו
0.2	0.1	0.1	שיעור הוצאות הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו
0.4 ⁽²⁾	0.3	0.3	מזה: בגין הלוואות מסחריות שאינן הלוואות לדיוור ⁽¹⁾
0.1	0.1	0.1	שיעור המחיקות נטו מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור, נטו

(1) השיעור בגין הלוואות לדיוור הינו זניח.

(2) סך הכל הוצאות בגין הפסדי אשראי הושפע ממיצוי הגבייה, לעת עתה, של חובות שנמחקו בעבר.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים (ללא הלוואות לדיור⁽¹⁾)

מגזר משקי הבית הינו מנוע צמיחה מרכזי ומהווה חלק משמעותי מהתוכנית האסטרטגית של הבנק לשנים 2017-2021. מגזר הלקוחות הפרטיים מאופיין ברמת פיזור גבוהה - הן בכמות הלקוחות והן באזור הגיאוגרפי. מרבית הלקוחות במגזר זה הינם שכירים, בעלי חשבון יחיד או משק בית משותף. מיתון בפעילות הריאלית מהווה גורם סיכון עיקרי בפעילות משקי הבית ועלייה בשיעור האבטלה עלולה להגדיל את היקף הלקוחות שייקלעו לקשיים.

מדיניות האשראי ונהלי העבודה לעניין מתן אשראי, לרבות ללקוחות פרטיים, כוללים הנחיות וקווים מנחים לעניין חיתום אשראי והתאמתו לצרכי הלקוח וליכולת ההחזר שלו: בחינת מטרת האשראי, שיעור המימון המבוקש, תקופת ההלוואה, ניתוח כושר החזר ומקורות החזר של הלקוח ביחס לכלל חביוותיו. זאת, תוך בחינת פרמטרים כלכליים שונים של הלקוח ובהתבסס בין השאר על הכנסה קבועה⁽²⁾ של הלקוח, פאסיבה משועבדת או פנויה, הכרות וניסיון העבודה המצטבר עמו. הבנק עוקב באופן רציף אחרי רמת הסיכון בתיק האשראי לפרטיים, בין השאר באמצעות מודל פנימי לדירוג אשראי ללקוחות פרטיים; מעקב, ניטור וניתוח של ההוצאות בגין הפסדי אשראי; וכן באמצעות ביצוע מבחני קיצון מגוונים ובהם מבחני קיצון בהתאם להנחיות בנק ישראל, הכוללים תרחישים כגון מיתון במשק, גידול משמעותי בשיעור האבטלה ועלייה ברמת הריבית.

להלן פרטים על סיכון אשראי לאנשים פרטיים - יתרות ומאפייני סיכון שונים (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2018
---------------------	----------------------	----------------------

חובות

2,176	2,172	2,139	יתרות עובר ושב
3,623	3,558	3,702	יתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
1,366	1,193	1,124	הלוואות לרכב ⁽³⁾ - ריבית משתנה
738	579	762	הלוואות לרכב ⁽³⁾ - ריבית קבועה
10,677	10,730	11,324	הלוואות ואשראי אחר - ריבית משתנה
232	258	195	הלוואות ואשראי אחר - ריבית קבועה
18,812	18,490	19,246	סך הכל חובות (אשראי מאזני)

מסגרות לא מנוצלות, ערבויות והתחייבויות אחרות

3,780	3,746	3,985	מסגרות עובר ושב לא מנוצלות
5,661	5,618	6,190	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
187	202	224	ערבויות
67	64	34	התחייבויות אחרות
9,695	9,630	10,433	סך הכל מסגרות לא מנוצלות, ערבויות והתחייבויות אחרות (אשראי חוץ מאזני)
28,507	28,120	29,679	סך הכל סיכון האשראי לאנשים פרטיים

מזה:

2,400	2,346	2,746	חלק ההלוואות שסכומן לפירעון הינו בתקופה שמעל 5 שנים ⁽⁴⁾
647	699	499	הלוואות בולט/בלון ⁽⁵⁾

תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי⁽⁶⁾

תיק נכסים פיננסיים:

2,457	2,484	2,508	פקדונות
362	377	353	ניירות ערך
463	457	400	נכסים כספיים אחרים
1,098	1,189	795	בטוחות אחרות ⁽⁷⁾
4,380	4,507	4,056	סך הכל תיק נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות כנגד סיכון האשראי

(1) כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 451.

(2) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

(3) בהמשך לבקשת הפיקוח על הבנקים לביצוע ניתוח סיכונים לאשראי לענף "מסחר בכלי רכב" ולאשראי הצרכני לרכישת רכב באמצעות תרחישי קיצון שונים. בקרת הסיכונים של הבנק ביצעה סקירה מקיפה בנושא, אשר הובאה לדין מעמיק, בפורומים ניהוליים כולל הדירקטוריון. ממציא והמלצות הבחינה, שולבו במסמך מדיניות האשראי לשנת 2018. בעקבות ניתוח הסיכונים, לא חלה השפעה מהותית על ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי.

(4) בעיקר הלוואות לשכירים עובדי מדינה, בהן החזר ההלוואה מנוכה באופן ישיר מהשכר של הלקוח ורמת הסיכון בהן נמוכה באופן משמעותי מהלוואות דומות לאותה תקופה.

(5) הלוואות בהן ניתן גרייס על הקרן לתקופה של מעל שנה.

(6) הסכומים המוצגים הינם תיק הנכסים הפיננסיים ובטוחות אחרות עד לגובה חובות הלקוח, בלבד.

(7) הביטוחות הינם לאחר מקדם בטחון בהתאם למקדמי הבנק הנלקחים בחשבון בעת מתן האשראי. עיקר הקיטון נובע מעדכון כלפי מטה של מקדמי הביטחון של כלי רכב וגיל הרכב המרבי הנלקח בחישוב השווי לביטחון.

להלן פילוח לפי גידול חבות הלווה⁽¹⁾:

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 30 בספטמבר 2017		ליום 30 בספטמבר 2018		תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)
סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	סיכון אשראי כולל	מספר לווים	
609	271,929	569	274,120	550	281,525	עד 10
1,211	84,818	1,206	84,822	1,234	87,094	מעל 10 עד 20
3,343	115,167	3,317	115,273	3,358	117,158	מעל 20 עד 40
6,579	116,728	6,544	114,388	6,803	119,681	מעל 40 עד 80
7,928	73,393	7,677	71,053	8,319	77,358	מעל 80 עד 150
7,072	35,058	6,914	32,319	7,592	37,709	מעל 150 עד 300
1,765	3,520	1,893	3,305	1,823	2,967	מעל 300
28,507	700,613	28,120	695,280	29,679	723,492	סך הכל

(1) מספר הלווים הינו לפי סך סיכון האשראי המאזני והחוזי מאזני.

להלן התפלגות אשראי מאזני לפי גובה ההכנסה הקבועה⁽¹⁾ בחשבון:

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 30 בספטמבר 2018		גובה הכנסה
במיליוני ש"ח ב-%		במיליוני ש"ח ב-%		
3.4	636	3.3	639	חשבונות ללא הכנסה קבועה לחשבון
32.9	6,187	28.9	5,559	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
34.8	6,548	36.1	6,957	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
28.9	5,441	31.7	6,091	בגובה 20 אלפי ש"ח ומעלה
100	18,812	100	19,246	סך הכל

(1) לצורך מדידת ההכנסה הקבועה בחשבון הלקוח, משתמש הבנק בנתוני "מחזור זכות" בחשבון הכוללים בין השאר משכורות וקצבאות קבועות.

להלן פרטים על סיכון אשראי בעייתי לאנשים פרטיים לפני הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני שקלים חדשים):

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018			יתרת סיכון אשראי בעייתי
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוזי מאזני	מאזני	כולל	חוזי מאזני	מאזני	כולל	חוזי מאזני	מאזני	
221	4	217	225	3	222	223	3	220	
0.78%	0.03%	1.16%	0.80%	0.03%	1.20%	0.75%	0.03%	1.14%	

(1) אשראי מאזני וחוזי מאזני לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לוויים.

(2) היחס בין סיכון האשראי הבעייתי לסך סיכון האשראי לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

להלן שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי לאנשים פרטיים (במונחים שנתיים):

שנת 2017	תשעה חודשים		שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מסך אשראי לציבור לאנשים פרטיים
	2017	2018	
0.65%	0.67%	0.57%	

נתוני סיכון אשראי לאנשים פרטיים מראים כי :

- סך חובות לאנשים פרטיים (אשראי מאזני) גדל בשיעור של 4.1% לעומת 30 בספטמבר 2017 ובשיעור של 2.3% לעומת 31 בדצמבר 2017, בעיקר עקב גידול בהלוואות ואשראי אחר.
- לא חלו שינויים מהותיים בהתפלגות החובות לאנשים פרטיים ברבעון השלישי של שנת 2018.

ליום 30 בספטמבר 2018:

- חשבונות עובר ושב 11%
- כרטיסי אשראי 19%
- הלוואות לרכב 10%
- הלוואות ואשראי אחר 60%

- כנגד 21% מסך כל החובות (אשראי מאזני) ליום 30 בספטמבר 2018, קיימים נכסים פיננסיים ובטוחות אחרות, בחשבון הלקוח (לעומת שיעור של 24% ליום 30 בספטמבר 2017 ו-23% ליום 31 בדצמבר 2017).

לאור מאפייני הסיכון במגזר, שיעור ההפרשה הקבוצתית האיכותית לאנשים פרטיים הינו גבוה ביחס למגזרים האחרים, וזאת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים.

סיכון אשראי בענף המשק בינוי ונדל"ן בישראל

פעילות האשראי בענף זה מהווה רכיב משמעותי בפעילות האשראי של החטיבה העסקית. במימון ענף הבנייה והנדל"ן נעשה שימוש בכלי ניתוח ומעקב ספציפיים המסייעים לבנק בתהליך קבלת ההחלטות למתן ליווי פיננסי לפרויקטים השונים. מימון בנייה נעשה תוך התמקדות בעיקר בענף הבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וברמות מחירים בינוניות. כמו כן, מתבצעת הקצאה מבוקרת של המימון בין אזורים גיאוגרפיים, גם בהתאם לביקושים הרלבנטיים. במתן אשראי לבנייה מתמקד הבנק בשיטת הליווי הפיננסי (ליווי סגור). יישום השיטה מיועד להקטין את החשיפה לסיכונים במתן האשראי, שכן היא מעגנת מעקב שוטף וצמוד על הפרויקטים הממומנים, הן לפני העמדת האשראי, והן במהלך ליווי הפרויקט, תוך ניתוק הפרויקט הממומן מהסיכונים העסקיים הטמונים בפעילויותיו האחרות של היזם - הלווה. הבנק נעזר במפקחי בנייה חיצוניים, ומסתמך בין היתר, על שיעבוד המקרקעין נשוא הפרויקט, כביטחון לאשראי. מתן האשראי במסגרת הליווי הפיננסי מבוצע רק במרכזי העסקים ובסניפים בעלי התמקצעות בנושא, ובפיקוח של סקטור הנדל"ן והבנייה. כמו כן, קבע הבנק מדיניות וכללים למימון עסקאות נדל"ן מסוגים אחרים כגון מימון נדל"ן מניב, קבוצות רכישה, פינני בינוי, תמ"א 38 ועוד.

לפרטים בדבר רכישת פוליסת ביטוח לערבויות שרכש הבנק, ראה פרק התפתחויות משמעותיות בניהול הפעילות העסקית לעיל.

להלן פרטים על סיכון אשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי סוג ביטחון הנדל"ן (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2018						
סיכון אשראי לציבור ⁽¹⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי		סיכון אשראי כולל בעייתי		סיכון אשראי		
סיכון אשראי	סיכון אשראי	בעייתי אחר ⁽⁴⁾	פגום	חוץ מאזני ⁽³⁾ כולל	מאזני ⁽²⁾	
חוץ מאזני	מאזני					
בביטחון נדל"ן בישראל:						
30	75	28	125	26,998	17,163	9,835
לדיר						
2	54	8	45	5,115	769	4,346
למסחר ולתעשייה						
32	129	36	170	32,113	17,932	14,181
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל:						
13	44	68	150	6,001	3,156	2,845
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
45	173	104	320	38,114	21,088	17,026
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל						
31	65	23	1	23,827	15,039	8,788
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
30 בספטמבר 2017						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
26	49	28	151	21,321	14,331	6,990
לדיר						
2	54	25	47	4,758	787	3,971
למסחר ולתעשייה						
28	103	53	198	26,079	15,118	10,961
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל:						
14	45	58	107	5,999	3,054	2,945
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
42	148	111	305	32,078	18,172	13,906
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל						
29	57	4	11	20,687	13,614	7,073
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						
31 בדצמבר 2017						
בביטחון נדל"ן בישראל:						
30	63	5	126	21,987	14,204	7,783
לדיר						
2	57	13	60	5,088	769	4,319
למסחר ולתעשייה						
32	120	17	186	27,075	14,973	12,102
סך הכל בביטחון נדל"ן בישראל:						
9	47	67	132	5,650	2,950	2,700
שאינו בביטחון נדל"ן בישראל						
41	167	84	318	32,725	17,923	14,802
סך כל ענף משק בינוי ונדל"ן בישראל						
28	61	4	13	20,663	13,047	7,617
מזה: מיועד לליווי פרויקטים						

(1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי ואשראי לציבור - פגום מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לוה.

(2) אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור, חובות אחרים של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לוה.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני בגין הציבור שהינו נחות או בהשגחה מיוחדת.

להלן פרטים על סיכון האשראי בענף משק בינוי ונדל"ן בישראל לפי מצב הנכס (במיליוני שקלים חדשים):

31 בדצמבר 2017			30 בספטמבר 2017			30 בספטמבר 2018			
סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			סיכון אשראי ⁽¹⁾			
כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	כולל	חוץ מאזני	מאזני	
									ביטחון נדל"ן בישראל
									נדל"ן שבנייתו טרם הושלמה:
									קרקע גולמית
6,943	1,853	5,090	7,940	3,096	4,844	11,026	4,556	6,470	נדל"ן בתהליכי בנייה
17,068	12,606	4,463	15,259	11,395	3,864	16,927	12,473	4,454	נדל"ן שבנייתו הושלמה
3,064	514	2,550	2,880	627	2,253	4,160	903	3,257	
27,075	14,973	12,102	26,079	15,118	10,961	32,113	17,932	14,181	סך הכל אשראי בביטחון נדל"ן בישראל
5,650	2,950	2,700	5,999	3,054	2,945	6,001	3,156	2,845	שאינו בביטחון נדל"ן בישראל
32,725	17,923	14,802	32,078	18,172	13,906	38,114	21,088	17,026	סך הכל סיכון אשראי לבינוי ונדל"ן

(1) סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת הביטחונות המותרים לצורך חבות של לווה.

נתוני סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן ליום 30 בספטמבר 2018 מראים כי כ-51.6% מסיכון האשראי המאזני וכ-71.3% מסיכון האשראי החוף מאזני מיועד ללווי פרויקטים סגורים בנדל"ן, ברובם המכריע לבנייה למגורים באזורי הביקוש במרכז הארץ וירושלים. רוב האשראי החוף מאזני נובע מערביות חוק המכר לרוכשי דירות. מרבית סיכון האשראי בענף בינוי ונדל"ן מגובה בביטחון נדל"ן המשועבד במלואו לטובת הבטחת החזר האשראי. יצוין כי לחלק האשראי שאינו בביטחון נדל"ן קיימים ביטחונות אחרים כגון: פיקדונות, ניירות ערך ועוד. חלקו של ענף בינוי ונדל"ן בישראל מסך סיכון האשראי לציבור בבנק ליום 30 בספטמבר 2018, כמוצג להלן (סיכון אשראי לפי ענפי משק), הינו 15.5%. יצוין כי, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, שיעור החבות של ענף משק בינוי ונדל"ן (לצורך חישוב ריכוזיות ענפית) הינו 11.43% (שיעור זה אינו כולל התחייבויות, לרבות מותנות למתן אשראי או להוצאת ערבות וכן סכומי ערבויות חוק מכר בגינן רכש הבנק פוליסת ביטוח).

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2018

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
יתרת הפרשה	מחיקות חשבונאיות להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעיית ⁽⁶⁾	חובות	סך הכל	בעיית ⁽⁶⁾	דירוג ביצועי ⁽⁵⁾ אשראי	סך הכל		
פעילות לווים בישראל											
ציבור - מסחרי											
	7	1	-	6	8	593	802	8	794	802	חקלאות, ייעור ודיג
	4	-	-	-	-	412	807	-	832	832	כרייה וחציבה
	117	12	18	257	404	5,558	8,891	404	8,656	9,060	תעשייה וחרושת
	173	(9)	4	304	397	14,642	35,429	397	35,037	35,434	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
	45	-	(3)	16	27	2,378	2,669	27	2,653	2,680	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
	7	2	2	2	26	738	1,391	26	1,860	1,886	אספקת חשמל ומים
	180	40	70	210	314	7,993	10,897	314	10,685	10,999	מסחר
	26	8	9	24	50	942	1,244	50	1,194	1,244	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
	10	6	3	6	17	1,128	1,487	17	1,482	1,499	תחבורה ואחסנה
	6	2	2	8	13	492	1,120	13	1,115	1,128	מידע ותקשורת
	63	4	(1)	13	183	3,705	10,570	183	12,273	12,456	שירותים פיננסיים
	45	15	10	40	78	2,867	4,143	78	4,070	4,148	שירותים עסקיים אחרים
	15	1	4	24	38	1,902	2,398	38	2,391	2,429	שירותים ציבוריים וקהילתיים
	698	82	118	910	1,555	43,350	81,848	1,555	83,042	84,597	סך הכל מסחרי
	658	5	34	52	1,344	124,423	131,608	1,344	130,264	131,608	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	258	69	82	71	223	19,246	29,679	223	29,359	29,866	אנשים פרטיים - אחר
	1,614	156	234	1,033	3,122	187,019	243,135	3,122	242,665	246,071	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
	-	-	-	-	-	299	325	-	1,074	1,074	בנקים בישראל
	-	-	-	-	-	-	-	-	7,986	7,986	ממשלת ישראל
	1,614	156	234	1,033	3,122	187,318	243,460	3,122	251,725	255,131	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
	38	(2)	(2)	5	21	4,329	5,526	21	5,669	5,690	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
	2	-	1	-	-	6,759	6,965	-	8,486	8,486	בנקים בחוץ לארץ
	-	-	-	-	-	569	569	-	2,222	2,222	ממשלות בחוץ לארץ
	40	(2)	(1)	5	21	11,657	13,060	21	16,377	16,398	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
	1,654	154	233	1,038	3,143	198,975	256,520	3,143	268,102	271,529	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 198,975, אגרות חוב - 10,001, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 115, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 2,604 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 59,834.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,705 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,998 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 6,400 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				הפסדי אשראי ⁽⁴⁾		
סך הכל	דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁶⁾	סך הכל	חובות	בעייתי ⁽⁶⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
784	769	15	784	580	15	2	5	1	12
576	576	-	545	307	-	-	(1)	-	3
8,528	8,306	222	8,357	4,974	222	104	17	11	98
29,481	29,094	387	29,475	11,875	387	283	1	(4)	145
2,597	2,568	29	2,577	2,016	29	22	(67)	(53)	45
1,618	1,588	30	1,318	792	30	3	4	-	8
10,568	10,104	464	10,443	7,620	464	167	41	75	166
1,118	1,080	38	1,117	863	38	12	14	7	26
2,059	2,030	29	2,051	1,710	29	11	7	6	10
1,036	1,020	16	1,031	458	16	12	1	1	7
11,397	11,184	213	9,389	3,272	213	30	(21)	(16)	91
3,648	3,556	92	3,625	2,560	92	48	17	11	47
1,989	1,959	30	1,892	1,516	30	21	3	8	3
75,399	73,834	1,565	72,604	38,543	1,565	715	21	47	661
124,993	123,928	1,065	124,993	119,310	1,065	41	18	8	624
28,214	27,751	225	28,120	18,490	225	73	93	62	239
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
228,606	225,513	2,855	225,717	176,343	2,855	829	132	117	1,524
1,719	1,719	-	333	190	-	-	-	-	1
9,802	9,802	-	-	-	-	-	-	-	-
240,127	237,034	2,855	226,050	176,533	2,855	829	132	117	1,525
פעילות לווים בחוץ לארץ									
סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ									
5,421	5,417	4	5,251	3,743	4	4	-	1	37
4,174	4,174	-	2,247	2,206	-	-	-	-	1
1,437	1,437	-	426	426	-	-	-	-	-
11,032	11,028	4	7,924	6,375	4	4	-	1	38
251,159	248,062	2,859	233,974	182,908	2,859	833	132	118	1,563

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 182,908, אגרות חוב - 10,846, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 2, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,808 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 53,595.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

(6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,485 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,515 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,616 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

סיכון אשראי לפי ענפי משק - מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		(2) חובות וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					(1) סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
		הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					דירוג ביצוע אשראי ⁽⁵⁾				
יתרת הפרשה	מחיקות הפסדי חשבונאיות להפסדי אשראי	הוצאות בגין הפסדי חשבונאיות להפסדי אשראי	פגום	בעיית ⁽⁶⁾	חובות	סך הכל	בעיית ⁽⁶⁾	סך הכל	סך הכל		
פעילות לווים בישראל											
ציבור - מסחרי											
	8	2	2	4	8	607	807	8	801	809	חקלאות, ייעור ודיג
	4	(1)	(1)	-	-	376	570	-	630	630	כרייה וחציבה
	111	15	34	127	276	4,962	8,425	276	8,321	8,597	תעשייה וחרושת
	160	(16)	4	303	382	12,527	29,889	382	29,515	29,897	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾
	48	(53)	(64)	15	20	2,265	2,810	20	2,808	2,828	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
	7	-	3	3	30	609	1,138	30	1,372	1,402	אספקת חשמל ומים
	150	99	49	213	281	7,491	9,761	281	9,617	9,898	מסחר
	25	9	15	19	46	897	1,154	46	1,108	1,154	בתי מלון שירותי הארחה ואוכל
	13	6	10	10	20	1,739	2,071	20	2,061	2,081	תחבורה ואחסנה
	6	2	1	7	15	466	1,032	15	1,022	1,037	מידע ותקשורת
	68	(9)	(37)	15	202	3,393	8,203	202	10,144	10,346	שירותים פיננסיים
	50	14	23	41	91	2,639	3,651	91	3,625	3,716	שירותים עסקיים אחרים
	12	2	6	24	32	1,663	2,079	32	2,183	2,215	שירותים ציבוריים וקהילתיים
	662	70	45	781	1,403	39,634	71,590	1,403	73,207	74,610	סך הכל מסחרי
	629	9	24	33	1,104	120,189	126,273	1,104	125,169	126,273	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
	245	86	123	71	221	18,812	28,507	221	28,163	28,728	אנשים פרטיים - אחר
	1,536	165	192	885	2,728	178,635	226,370	2,728	226,539	229,611	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
	-	-	(1)	-	-	213	316	-	1,372	1,372	בנקים בישראל
	-	-	-	-	-	1	1	-	9,099	9,099	ממשלת ישראל
	1,536	165	191	885	2,728	178,849	226,687	2,728	237,010	240,082	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ											
	38	1	1	3	4	3,967	5,389	4	5,538	5,542	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
	1	-	-	-	-	1,874	2,000	-	3,714	3,714	בנקים בחוץ לארץ
	-	-	-	-	-	455	455	-	1,450	1,450	ממשלות בחוץ לארץ
	39	1	1	3	4	6,296	7,844	4	10,702	10,706	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
	1,575	166	192	888	2,732	185,145	234,531	2,732	247,712	250,788	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים (במיליוני שקלים חדשים) כולל: חובות⁽²⁾ - 185,145, אגרות חוב - 10,034, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר - 76, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3,421 וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה - 52,112.

- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות לווה, למעט מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של 1,571 מיליוני שקלים חדשים וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך של 1,478 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, וכולל סיכון אשראי חוץ מאזני סך של 5,237 מיליוני שקלים חדשים בגינו נרכש ביטוח לתיק ערבויות חוק מכר ממבטחי משנה בינלאומיים.

חשיפה למדינות זרות - מאוחד⁽¹⁾
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק א - מידע בדבר סך החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

חשיפה מאזנית ⁽²⁾			המדינה
חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
לאחרים	לבנקים	למשלות ⁽⁴⁾	
			30 בספטמבר 2018
1,485	301	7,367	ארצות הברית
1,346	8	-	צרפת
117	27	176	גרמניה
734	114	-	בריטניה
1,965	213	335 ⁽⁶⁾	אחרות
5,647	663	7,878	סך כל החשיפות למדינות זרות
437	1	10	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC
58	2	-	למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד
			30 בספטמבר 2017
1,207	430	4,288	ארצות הברית
430	260	-	בריטניה
3,254	343	47	אחרות
4,891	1,033	4,335	סך כל החשיפות למדינות זרות
536	-	2	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC
44	1	-	למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד
			31 בדצמבר 2017
1,239	336	3,231	ארצות הברית
1,295	142	-	צרפת
98	61	172	גרמניה
2,325	338	54	אחרות
4,957	877	3,457	סך כל החשיפות למדינות זרות
535	-	11	מזה: סך כל החשיפות למדינות LDC
43	3	-	למדינות יוון, פורטוגל, ספרד, איטליה ואירלנד

ראה הערות להלן.

חשיפה חוץ מאזנית (5)(3)(2)										
חשיפה מאזנית מעבר לגבול				חשיפה מאזנית של שלוחות של הבנק במדינה זרה לתושבים מקומיים						
לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	מזה: סיכון אשראי חוץ-מאזני בעייתי	סך חשיפה חוץ מאזנית	חובות פגומים	סיכון אשראי מאזני בעייתי	חשיפה מאזנית		חשיפה מאזנית		
						סך כל החשיפה המאזנית	נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	
2,913	6,240	-	562	-	26	9,153	-	354	354	
1,296	58	-	3,388	2	27	1,354	-	-	-	
241	79	-	4,196	-	-	320	-	-	-	
656	192	-	1,112	-	15	1,836	988	461	1,449	
1,736	777	-	1,105	2	25	2,513	-	-	-	
6,842	7,346	-	10,363	4	93	15,176	988	815	1,803	
307	141	-	139	-	4	448	-	-	-	
36	24	-	66	-	-	60	-	-	-	
4,091	1,834	-	1,370	-	19	5,925	-	389	389	
384	306	-	2,926	-	13	1,306	616	468	1,084	
2,489	1,155	-	4,270	-	32	3,644	-	-	-	
6,964	3,295	-	8,566	-	64	10,875	616	857	1,473	
406	132	-	153	-	5	538	-	-	-	
33	12	-	417	-	-	45	-	-	-	
3,274	1,532	-	654	-	15	4,806	-	368	368	
1,227	210	-	2,565	-	21	1,437	-	-	-	
225	106	-	2,999	-	-	331	-	-	-	
1,787	930	-	1,661	-	23	3,436	719	482	1,201	
6,513	2,778	-	7,879	-	59	10,010	719	850	1,569	
421	125	-	149	-	6	546	-	-	-	
32	14	-	66	-	1	46	-	-	-	

חשיפה למדינות זרות מאוחד⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק ב'- מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים במאוחד או בין 15% לבין 20% מההון, לפי הנמוך:

31 בדצמבר 2017		30 בספטמבר 2017		30 בספטמבר 2018		
חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	חשיפה מאזנית	
687	1,343	-	-	-	-	בריטניה
-	-	851	1,442	-	-	צרפת

חלק ג'- מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

לימים 30 בספטמבר 2018, 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017 אין לבנק חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי מאזני וחוך מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוך מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 313.
- (4) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (5) יתרת החשיפה החוך מאזנית כוללת סך של 7,918 מיליוני שקלים חדשים בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל. (ליום 31 בדצמבר 2017 - 5,237 מיליוני שקלים חדשים, ליום 30 בספטמבר 2017 - 5,616 מיליוני שקלים חדשים).
- (6) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

להלן נתוני חשיפת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽²⁾⁽¹⁾ (במיליוני שקלים חדשים):

חשיפת אשראי נוכחית		סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽³⁾		דירוג אשראי חיצוני
לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו	לאחר קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁶⁾	לפני קיזוז הפקדות בגין הסדרי התחשבות נטו ⁽⁵⁾		
30 בספטמבר 2018					
8,719	8,808	8,180	539	628	AAA עד AA-
812	844	784	28	60	A+ עד A-
66	68	56	10	12	BBB+ עד BBB-
20	20	20	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
1	1	-	1	1	ללא דירוג
9,618	9,741	9,040	578	701	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
30 בספטמבר 2017					
2,870	2,923	2,393	477	530	AAA עד AA-
4,373	4,640	4,283	90	357	A+ עד A-
31	31	-	31	31	BBB+ עד BBB-
19	19	19	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
1	1	-	1	1	ללא דירוג
7,294	7,614	6,695	599	919	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים
31 בדצמבר 2017					
6,229	6,327	5,581	648	746	AAA עד AA-
363	575	269	94	306	A+ עד A-
72	73	-	72	73	BBB+ עד BBB-
20	20	20	-	-	BB+ עד B-
-	-	-	-	-	נמוך מ: B-
2	2	-	2	2	ללא דירוג
6,686	6,997	5,870	816	1,127	סך הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

נכון לימים 30 בספטמבר 2018, 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017 אין סיכון אשראי בעייתי, נטו. סיכון אשראי בעייתי - סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו. חשיפת הבנק הינה, רובה ככולה, לבנקים ולבנקים להשקעות, הרשומים בעיקרם באנגליה, ארצות הברית, גרמניה, שווייץ וצרפת.
- (2) לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי.
- (3) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (4) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'. יתרת החשיפה החוץ מאזנית למוסדות פיננסיים כוללת סך של 7,918 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2018 (ליום 30 בספטמבר 2017 - 5,616 מיליוני שקלים חדשים וליום 31 בדצמבר 2017 - 5,237 מיליוני שקלים חדשים) בגין רכישת ביטוח ממבטחי משנה בינלאומיים לתיק ערבויות חוק מכר של לווים בענף הנדל"ן בישראל.
- (5) מוצג לאחר קיזוז שווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים לצדדים נגדיים החתומים על הסכמי התחשבות נטו. מספרי ההשוואה סווגו מחדש.
- (6) בגין קיזוז ההפקדות במזומן המהוות בטוחה ונוגעות לעסקאות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים.

חשיפות האשראי המוצגות לעיל אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים (מקומיים וזרים), ראה ביאור 11 ב. לדוחות הכספיים.

חלק מהחשיפות הנכללות בטבלה לעיל נכללות גם במסגרת סיכון אשראי לפי ענפי משק, תחת ענף "שירותים פיננסיים". במסגרת זו נכללים פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באיגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים. עסקאות עתידיות, המשוקלות בהתאם לכללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, נכללות כחלק מסיכון האשראי החוץ מאזני, ואינן נכללות בטבלה לעיל.

במסגרת מדיניות ניהול החשיפות למוסדות פיננסיים זרים, קובע דירקטוריון הבנק, בין היתר, את תיאבון הסיכון, קרי, את מגבלות החשיפות המקסימליות למדינות ולמוסדות פיננסיים זרים, תוך התאמת גובה החשיפה להערכת הסיכון לגבי כל מדינה ומוסד פיננסי. מגבלות החשיפה נקבעות, בין היתר, על בסיס דירוג המדינות והמוסדות הפיננסיים השונים, הערכת הבנק את רמת הסיכון, ובאופן המונע ריכוזיות של החשיפות.

הבנק קובע את היקף החשיפה לכל מוסד פיננסי על בסיס הדירוג האחרון הקיים לאותו מוסד, אשר בוצע על ידי אחת מחברות הדירוג הבינלאומיות המובילות, ועל בסיס נתונים פיננסיים של המוסד הנבדק. מגבלות החשיפה לכל מוסד כוללות היקפי חשיפה מקסימליים וטווחי זמן מקסימליים לפירעון עבור סוגים שונים של פעילויות ועסקאות. לצורך כך, נלקח בחשבון גם קיומו (או אי קיומו) של הסכם קיזוז לפעולות בנגזרים מול אותו מוסד פיננסי. כמו כן נקבע במסגרת המדיניות, מדרג סמכויות לאישורן של עסקאות ספציפיות בתחום מגבלות החשיפה.

הבנק עוקב אחר פרסומם של דירוגים עדכניים לגבי מוסדות פיננסיים להם הוא חשוף, ובהתאם לצורך מתאים את מגבלות החשיפה ואת החשיפה בפועל לדירוג העדכני. כמו כן, בוחן הבנק באופן שוטף מידע נוסף ככל שקיים וזמין, לגבי אותם מוסדות, במטרה לנטר חשיפות גם במקרים בהם דירוג האשראי אינו משקף בהכרח את תמונת המצב המלאה.

הבנק מביא בחשבון את מועדי הפירעון של חשיפות האשראי במסגרת צרכי הנזילות של הבנק. פיקדונות כספיים מופקדים בדרך כלל לתקופות קצרות, ואילו חשיפה בגין נגזרים והשקעות בניירות ערך הינה לתקופות ממושכות יותר.

סיכון האשראי לדירוג והתפתחות

במסגרת ניהול סיכונים האשראי, נוקט הבנק אמצעים שונים לניהול, בקרת והפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדירוג. הבנק מעריך את פרופיל הסיכון הגלום במתן אשראי לדירוג כנמוך ביחס לסיכון הגלום בתיק האשראי הכולל של הבנק, כתוצאה מפיזור רחב של לקוחות, פיזור גיאוגרפי של נוטלי האשראי, מינוף נמוך באופן יחסי, שקטן בעת האחרונה עקב הוראות בנק ישראל, נהלי בדיקה מעמיקים של טיב הלווים ושל יכולת ההחזר שלהם, וגיבוי האשראי בביטחון הנכסי.

הבנק מבצע באופן שוטף פעילויות לבקרה ולניהול הסיכון הגלום באשראי לדירוג, באחריות החטיבה הקמעונאית, החטיבה לבקרת סיכונים וגורמים נוספים בבנק. פעילות זו כוללת גם ניתוח התיק לפי גורמי הסיכון הטמונים בו (LTV, יחס החזר, מיקום גאוגרפי, גיל ההלוואה, עשירוני הכנסה ועוד), וביצוע מגוון תרחישי קיצון, הבוחנים את השפעת גורמי המאקרו על רמת הסיכון של התיק, ובעיקר, השפעת שיעור האבטלה ושיעור הריבית. הבנק פיתח מודל מתקדם לדירוג אשראי לדירוג הכולל דירוג לכל הלוואה וחישוב פוטנציאל ההפסד במקרה של כשל. מודל זה מתווסף למערך הניטור הקיים של הבנק.

תיאבון ופרופיל הסיכון בתחום המשכנתאות

הבנק קבע במסגרת מדיניות סיכונים האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדירוג, בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. גורמים אלה נבחנו מעת לעת ובהתאם מתווספות מגבלות על פי הצורך, קרי, על פי פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות בפועל ומגמת התפתחותו והוראות רגולטוריות של בנק ישראל.

תיאבון הסיכון בתחום המשכנתאות מוגדר במספר רב של מדדי סיכון הבוחנים היבטי סיכון אשראי וריכוזיות ברמת הביצועים השוטפים. מדדים אלה כוללים, בין השאר, את פרמיית הסיכון הדיפרנציאלית (המבטאת את רמת הסיכון של נוטל המשכנתא), שיעור המימון בהלוואה, מיקום הנכס (סיכון גיאוגרפי), מדד איכות האשראי (ראה להלן במסגרת בקרת האשראי), יחס החזר מהכנסה, מטרת ההלוואה, תקופת ההלוואה, תמהיל המסלולים בהלוואה, סוג הנכס, איכות המסמכים, ריבית נורמטיבית, עושר פיננסי ומגבלות צולבות על שילוב של מספר פרמטרים.

הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות, ואת התפתחותו לאורך זמן, לנוכח תיאבון הסיכון שנקבע. בפרט, מתבצע ניטור זה במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני של הבנק, המוצג ונדון בהנהלת הבנק, בוועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון ובדירקטוריון. מניטור זה עולה כי מדדי הסיכון המובילים, ממשיכים להימצא ברמה נמוכה יחסית. מדדים אלה כוללים את שיעורי המימון, יחס החזר להכנסה, שיעורי האובליגו בכשל, ובפרט שיעורי הפיגור בהלוואות חדשות (בנות שנה), נתון המצביע על איכות החיתום הגבוהה בבנק. יצוין, כי שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק (לסוף חודש ספטמבר 2018) עומד על כ-52.8% (שיעור המשקף את שיעור המימון בעת מתן האשראי - ראה הרחבה להלן). הבנק אומד, בנוסף, את שיעור המימון ה"אמיתי" בתיק, זאת, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון המקורי, עקב העלייה המתמשכת במחירי הדירוג, הגלומה במלאי המשכנתאות בתיק. נתונים אלה מחזקים את הערכת הבנק כי פוטנציאל ההפסד לבנק בגין תיק המשכנתאות, גם בתרחיש של ירידה מהותית במחירי הדירוג, הוא נמוך. בנוסף, בוחן הבנק באופן סדיר את תיק המשכנתאות שלו בתנאי קיצון, כולל תחת שינוי מהותי בתנאי המאקרו, במספר מתודולוגיות. תוצאות מבחני הקיצון מצביעות כי רמת הסיכון של התיק נמצאת בירידה וכי פוטנציאל הנזק מאירוע קיצון חמור במשק הינו נמוך.

להלן היקפי מתן המשכנתאות במגזר משקי הבית:

היקפי ביצוע (במיליוני שקלים חדשים)		
שיעור שינוי באחוזים	תשעה חודשים 2017	תשעה חודשים 2018
		משכנתאות שבועו (לדיור ולכל מטרה)
6.0	14,902	15,801
		מכספי הבנק
		מכספי האוצר:
43.4	143	205
-	54	54
		הלוואות מוכונות
6.4	15,099	16,060
		הלוואות עומדות ומענקים
59.5	1,032	1,646
		סך הכל הלוואות חדשות
9.8	16,131	17,706
		הלוואות שמוחזרו
5.4	30,735	32,399
		סך הכל ביצועים
		מספר לוויים (כולל מיחזורים)

להלן פרטים בדבר מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיור⁽¹⁾ ליום 30 בספטמבר 2018 (במיליוני שקלים חדשים):

שיעור מימון	שיעור ההחזר	גיל ההלוואה ⁽²⁾ (הזמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)					עד 3 חודשים	עד 3 חודשים	מההכנסה הקבועה	
		עד 10 שנים	5-10 שנים	2-5 שנים	1-2 שנים	עד 3 חודשים				
עד 60%	עד 35%	68,817	17,355	23,813	10,613	8,837	2,648	35%	עד 60%	
	35%-50%	12,974	5,007	4,097	1,483	917	254	35%-50%		
	50%-80%	2,094	1,581	67	-	-	-	50%-80%		
	מעל 80%	216	132	1	-	-	-	מעל 80%		
60%-75%	עד 35%	32,407	7,702	14,879	4,135	3,372	1,162	35%	עד 60%-75%	
	35%-50%	4,877	1,881	1,765	487	319	108	35%-50%		
	50%-80%	580	439	17	-	-	-	50%-80%		
	מעל 80%	46	31	-	-	-	-	מעל 80%		
מעל 75%	עד 35%	3,202	1,221	211	237	373	80	35%	מעל 75%	
	35%-50%	713	250	29	25	31	10	35%-50%		
	50%-80%	156	44	-	-	-	-	50%-80%		
	מעל 80%	31	2	-	-	-	-	מעל 80%		
		126,113	35,645	44,879	16,980	13,849	4,262		סך הכל	

מזה:

6,390	167	1,615	2,399	1,127	796	286	הלוואות שניתנו בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליון שקלים חדשים
5.1%	1.6%	4.5%	5.3%	6.6%	5.7%	6.7%	אחוז מסך האשראי לדיור הלוואות בריבית משתנה:
37,657	3,450	12,351	12,641	4,256	3,797	1,162	לא צמודות בריבית פריים צמודות למדד ⁽³⁾
5,386	1,886	3,317	127	25	21	10	במטבע חוץ ⁽³⁾
4,167	259	1,513	1,269	600	413	113	סך הכל
47,210	5,595	17,181	14,037	4,881	4,231	1,285	הלוואות לא צמודות בריבית פריים מסך האשראי לדיור
29.9%	32.9%	34.7%	28.2%	25.1%	27.4%	27.3%	הלוואות צמודות למדד בריבית משתנה מסך האשראי לדיור
4.3%	18.0%	9.3%	0.3%	0.1%	0.2%	0.2%	הלוואות בשיעור מימון גבוה מ-75% מסך האשראי לדיור
3.3%	15.1%	4.3%	0.5%	1.5%	2.9%	2.1%	

- (1) יתרת הלוואות לדיור לאחר הפרשה לפי עומק הפיגור.
(2) יתרות האשראי המוצגות לעיל מחולקות לקבוצות גיל' בהתאם למועד בו החל הביצוע הראשון של ההלוואה, והן כוללות באותה קבוצת גיל גם את יתרות האשראי שניתנו בפועל בתקופות מאוחרות יותר.
בנוסף, מחזורים של הלוואות, אינם משנים את גיל ההלוואה, כלומר יתרת ההלוואה משויכת למועד המקורי של העמדת ההלוואה. אופן טיפול זה רלבנטי גם למחזור של הלוואות "מוכונות" שהועמדו במקורן באחריות המדינה ומוחזרו להלוואות באחריות הבנק.
(3) בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, נכללות הלוואות בהן מתעדכן שיעור הריבית בתדירות של עד 5 שנים (ולא עד בכלל).

מאפייני תיק האשראי לדיור של הבנק

מדיניות הבנק בתחום המשכנתאות מבוססת על גישה שמרנית, תוך הגבלת הסיכון הספציפי בכל הלוואה באמצעות בחינת מאפיינים שונים. מאפיינים אלה כוללים את שיעור המימון, שיעור ההחזר ביחס להכנסה הקבועה של הלווה, ויכולת הלווה לעמוד בהחזרים השוטפים גם בתרחישים של שינוי בריבית. במקרים בהם ניתנות הלוואות בעלות מאפיינים שאינם עומדים באחד או יותר מהסטנדרטים שקבע הבנק למאפיינים האמורים, מחייב הבנק את קיומם של חיזוקים אחרים, כגון ערבים להלוואה, יכולת החזר מוכחת שאינה מבוססת על הכנסה שוטפת של הלווה, ועוד. בשנים האחרונות, לאור ההתרחבות בשוק הדיור והריבית הנמוכה יחסית ששוררת במשק, הגביר הבנק את האמצעים הננקטים לניטור וצמצום הסיכון, באופן שבא לידי ביטוי בירידה משמעותית במאפייני הסיכון של הלוואות, כפי שיפורט להלן (כל הנתונים להלן נכונים ליום 30 בספטמבר 2018).

שיעור המימון

אחד הפרמטרים המרכזיים המשמשים את הבנק למזעור הסיכון בתיק האשראי לדיור הינו שיעור המימון (היחס שבין סכום הלוואה לבין שווי הנכס המשמש כביטחון).

שיעור המימון הממוצע של תיק המשכנתאות של הבנק ליום 30 בספטמבר 2018 עומד על 52.8%, בהשוואה ל-54.2% ביום 30 בספטמבר 2017 ול-54.1% ליום 31 בדצמבר 2017. מתוך היקפו הכולל של תיק האשראי של הבנק, בסך 126.1 מיליארדי שקלים חדשים, כ-96.7% ניתן בשיעור מימון מקורי נמוך מ-75%, המבטיח את הלוואה גם במקרה קיצון של ירידה של 25% בשווי הנכס המשמש לביטחון.

שיעור המימון בדיווח זה הינו שיעור המימון ההיסטורי שחושב במועד אישור הלוואה, והוא אינו מביא בחשבון פירעונות שוטפים, המקטינים את יתרת הלוואה, ושינויים בשווי הנכסים המשמשים כביטחון. העלייה המשמעותית במחירי הדיור החל מסוף שנת 2008, ומנגד צמצום יתרות הלוואות בגין הפירעונות השוטפים, מביאים לירידה בשיעור המימון ה"אמיתי", העדכני להיום, וכאמור לעיל, בהתבסס על השינויים בערכי הנכסים על פי אומדן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אל מול יתרות התיק הנוכחיות. שיעור זה נמוך משיעור המימון ההיסטורי. היקף הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה מ-75% בשנתיים האחרונות, מגיע ל-0.8 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-0.6% בלבד מתיק הלוואות לדיור.

יצוין בהקשר זה כי שיעור המימון הממוצע של הבנק ליום 30 בספטמבר 2018, בהתחשב ביתרות לסילוק עדכניות (ללא עדכון של ערך הנכס בעקבות שינויים במחירי הדיור) היה יורד כדלקמן: בהלוואות שגילן עד שנה, בשיעור של כ-4%. בהלוואות שגילן שנה עד 5 שנים, בשיעור של כ-7%. בהלוואות שגילן מעל 5 שנים, בשיעור של כ-19% ובסך כל הלוואות, בשיעור של כ-11%.

שיעור הלוואות שניתנו בשיעור מימון גבוה (מ-75%) מסך תיק האשראי לדיור של הבנק הינו 1.5% באשראי שניתן לפני שנה ועד שנתיים, 2.9% באשראי שניתן לפני 3 חודשים ועד שנה, ו-2.1% באשראי שניתן ברבעון השלישי של שנת 2018.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה

שיעור המימון בהלוואה לדיור משמש מדד למידת הביטחון של הלוואה, ללא קשר למאפייני הלווה עצמו. לכן, בנוסף על כך, בעת אישור משכנתא, מחייב הבנק את הלווה להציג יכולת לעמוד בפירעונות השוטפים של הלוואה כסדרם, בעיקר באמצעות חישוב שיעור ההחזר החודשי מתוך ההכנסה הקבועה של הלווה.

שיעור ההחזר הממוצע בתיק האשראי לדיור של הבנק הוא 26.7%. כ-82.8% מתוך תיק המשכנתאות של הבנק ניתן ללווים ששיעור ההחזר שלהם נמוך מ-35% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-23.3%). כ-14.7% מתיק המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 35% עד 50% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-39.5%). כ-2.3% מתוך המשכנתאות ניתן ללווים בעלי שיעור החזר של 50% עד 80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: 59.6%) וכ-0.2% בלבד ניתנו ללווים בעלי שיעור החזר גבוה מ-80% (שיעור ההחזר הממוצע ללווים אלה: כ-92%).

הלוואות ששיעור ההחזר בהן גבוה, הינן הלוואות הניתנות ללווים בעלי היקף גדול של רכוש נוסף, ואשר יכולת ההחזר שלהם אינה מבוססת בהכרח על הכנסה שוטפת, ללווים בעלי הכנסה גבוהה מאוד שלגביה שיעור ההחזר משמעותי פחות, או בהתקיים חיזוקים נוספים להלוואה, מעבר לנכס הממושקן וליכולת ההחזר של הלווה עצמו, כגון ערבים בעלי איתנות פיננסית.

הלוואות בריבית משתנה

הבנק מאפשר ללקוחותיו ליטול הלוואות לדיור הכוללות חלק בריבית משתנה הן במסלול הצמוד (מדד, מטבע חוץ) והן במסלול הלא צמוד (הלוואות שקליות).

הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 3 במאי 2011, הגבילה את חלק הלוואה שניתן בריבית שעשויה להשתנות במהלך תקופה של 5 שנים ל-33% מסך הלוואה לכל היותר. על פי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 29 באוגוסט 2013 נקבע בנוסף, כי תאגיד בנקאי לא יאשר הלוואות לדיור בהן היחס בין חלק הלוואה בריבית משתנה לבין סך הלוואה עולה על 67%, וזאת ללא תלות בתדירות שינוי הריבית.

הבנק מעמיד לרשות לקוחותיו את הידע והמומחיות של עובדיו לצורך הבנת הסיכונים בהלוואה בריבית משתנה והאופן בו ניתן לצמצם או להימנע מסיכון זה. הבנק מיעץ ללקוחותיו לייחס משקל ראוי לסיכון זה ולנהוג בזהירות בהחלטתם על הרכב הלוואה.

היקף הלוואות צמודות הפריים שניתנו בשנתיים האחרונות, המהוות את מרכיב הסיכון העיקרי במשכנתאות אלה, מגיע ל-9.2 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-7.3% בלבד מתיק הלוואות לדיור.

עם זאת, יצוין כי לפני אישור הלוואה לא צמודה בריבית פריים, בדומה לאישורי הלוואות במסלולים אחרים בריבית משתנה, בוחן הבנק את יכולת ההחזר של הלווה בתרחיש בו יעלה שיעור ריבית הפריים לשיעור "ריבית נורמטיבית".

היקף ההלוואה

היקף ההלוואות שנתן הבנק בסכום מקורי גבוה מ-2 מיליוני שקלים חדשים הגיע ביום 30 בספטמבר 2018 ל-6.4 מיליארדי שקלים חדשים, המהווים כ-5.1% בלבד מתיק האשראי לדיור של הבנק.

הפרשה לפי עומק הפיגור

להלן פרטים על ההפרשה להפסדי אשראי של הלוואות לדיור שבגינן נעשתה הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי עומק פיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314, ליום 30 בספטמבר 2018 (במיליוני שקלים חדשים):

עומק הפיגור								
יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזרו ⁽²⁾	סך הכל	בפיגור של 90 יום או יותר						
		מפלגות		מפלגות		מפלגות		
		סך הכל מעל 90 ימים	מפלגות מעל 33 חודשים	מפלגות מעל 15 חודשים	מפלגות מעל 6 חודשים	מפלגות מעל 90 ימים	מפלגות מעל 30 ימים	
327	43	276	226	14	18	18	8	סכום בפיגור
118	6	112	111	1	-	-	-	מזה: יתרת ההפרשה לריבית ⁽³⁾
1,803	96	1,199	134	88	322	655	508	יתרת חוב רשומה
225	44	181	101	41	39	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
1,578	52	1,018	33	47	283	655	508	יתרת חוב נטו

(1) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.

(2) הלוואות בהן נחתם הסדר החזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואות שטרם הגיע מועד פירעון.

(3) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(4) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

לפרטים נוספים בדבר סיכון האשראי לדיור, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור הסיכון והתפתחותו

הסיכון התפעולי מוגדר על ידי בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הבנק הגדיר מסגרת לניהול סיכונים תפעוליים, הכוללת הגדרה של הממשל התאגידי המפרט את תחומי הסמכות והאחריות של קווי ההגנה, ואת חשיבותה של הטמעת תרבות נאותה לניהול הסיכונים התפעוליים בבנק. הסיכון התפעולי בבנק מטופל באופן אקטיבי ובמטרה לתמוך בפעילות היחידות העסקיות, לשפר את התהליכים העסקיים העיקריים הכרוכים בפעילותם, ועל ידי כך, להגדיל את הערך העסקי, ולא רק למזער את ההפסדים הצפויים מהסיכון התפעולי. סיכון אבטחת מידע וסייבר - סיכון אבטחת מידע הינו סיכון הנובע מליקויים בהגנה על מערכות המחשב של הבנק והמידע הנכלל בהן. סיכון סייבר נובע מאירוע בו מתבצעת תקיפה של מערכות המחשב על ידי או מטעם יריבים חיצוניים או פנימיים לבנק. סיכון טכנולוגיית המידע - סיכון הנובע מכשל של מערכות הבנק כתוצאה מליקויים בזמינות וביצועי המערכות, ביצועים לא נכונים וחוסר תמיכה של המערכות בצרכים העסקיים של הבנק.

סיכון משפטי - סיכון להפסד כתוצאה מחשיפה לקנסות, תביעות משפטיות ו/או צעדי עונשין מהפרות חוזיות ואי הסכמות. הסיכון המשפטי כולל סיכונים הנובעים מחשיפה משפטית בשל התנהלות הבנק עם בעלי העניין השונים שלו (כגון: לקוחות, ספקים וצדדים שלישיים אחרים).

ראה להלן ההתפתחויות בסיכון המשפטי.

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2018 המשיך הבנק ביישום תוכנית התרגול ובכלל זה תרגול הפעלת סניף נייד, תרגול שרשרת קריאה, תרגיל סייבר בשיתוף יחידת הסייבר והמשיך ביישום תוכנית העבודה השנתית כולל ריענון וטיוב נהלים ותיקי חירום. הבנק השלים את תהליך איסוף נתונים במסגרת ניתוח השלכות עסקיות (BIA) כחלק מתוכנית התחזוקה הרב שנתית, אשר מסקנותיו יוצגו להנהלה עד סוף שנת 2018.

אבטחת מידע והגנת הסייבר

הוראה 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר, מתווה עקרונות לניהול נאות של סיכונים סייבר באופן המחייב הרחבה והתאמה של המסגרת לניהול סיכונים טכנולוגית המידע, בהיבט תפיסת מרחב האיום ויכולות ההגנה הנדרשות. בהתאמה, אושרה בבנק אסטרטגיה ומדיניות הגנת סייבר מקיפה ונקבעו קווי ההגנה ליישומה, מונה מנהל אבטחת מידע והגנת סייבר הכפוף למנהל החטיבה לבקרת סיכונים ובאחריותו, בין היתר, קביעת מדיניות אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק, פיתוח תוכנית עבודה להגנת הסייבר, מעקב אחר יישום תוכנית העבודה בתחום זה ובחינה של אפקטיביות מערכות ותהליכי אבטחת המידע והגנת הסייבר. מערכות הבנקאות הישירה בבנק כוללות תהליכי הזדהות ומנגנונים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 367. ברבעון הראשון של שנת 2018, במהלך גל ניסיונות הונאה רחב במערכת הבנקאית, בוצעו מספר ניסיונות להעברות כספים מחשבונות לקוחות שנפלו קורבן למתקפת הונאה (דיוג), במסגרתה פרטי ההזדהות שלהם לחשבון ופרטי כרטיס האשראי שלהם נגנבו תוך שימוש באתר מתחזה. ניסיונות אלה אותרו באופן אפקטיבי באמצעות מערכי ההגנה, אותם מפעיל הבנק להגנה על חשבונות לקוחותיו. הבנק עדיין מיידיית את הלקוחות שזוהו בחשבונם ניסיון התחברות או העברה חשודים, וכן הנחה אותם לבטל את כרטיסי האשראי. האירוע דווח לגורמים רלבנטיים בבנק ומחוצה לו. לא נגרם נזק לבנק או ללקוחותיו. ברבעון השלישי של שנת 2018, זוהו וסוכלו על ידי מערכי ההגנה שמפעיל הבנק, שני ניסיונות הונאת לקוחות וגניבת כספים מחשבונותיהם. לא נגרם נזק כלשהו לבנק או ללקוחותיו.

סיכון טכנולוגיית המידע

במשך השנים האחרונות התרבו הסיכונים הכרוכים בניהול טכנולוגיית המידע, כפונקציה של פיתוח והטמעת טכנולוגיות חדשות והתפתחויות של סיכונים ואיומים חדשים. לבד ממצב שגרה מסגרת ניהול טכנולוגיית המידע מטפלת במצבי כשלים מערכתיים כגון: תקלות מערכת ובהיערכות למצב חירום. זאת על מנת להבטיח לבנק שמירה על רצף פעילות עסקית גם בעת התראה או חירום. בכך ניתן יהיה למזער סיכונים מוניטין וסיכונים עסקיים העלולים להתפתח במצבים אלו.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוגדר, במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין 350 בנושא סיכונים תפעוליים והוא כולל העדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם וכן "כולל, אך אינו מוגבל, לחשיפה לקנסות או צעדי עונשין כתוצאה מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים". החטיבה המשפטית של הבנק מנתחת באורח שוטף את מרכיבי הסיכון המשפטי, את גבולותיו (כפי שנובעים למשל מזהות הצד הנגדי, מאופן יצירת הבטחות וכדומה) וכן את מאפייניו הספציפיים, תוך בחינה של רמת הסיכון והחשיפה אליו בשים לב לקווי הפעילות העסקית השונים של הבנק. בעקבות התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, בחן הבנק את הצורך בעדכון מידת ההשפעה של גורמי הסיכון השונים והעלה, בדוחות הכספיים לרבעון השני, את מידת ההשפעה של הסיכון המשפטי מנמוכה-בינונית לבינונית. לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון התפעולי ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון שוק (Market Risk) - הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בגורמי הסיכון בשוק (שיעורי ריבית, שערי חליפין, מחירי מניות, סחורות ואינפלציה).

סיכון ריבית בתיק הבנקאי (Interest Rate Risk in the Banking Book) - הינו הסיכון לרווחי הבנק (שינוי בהכנסות) או לשווי הכלכלי של הבנק, הנובע בעיקר, משינויים במבנה עקומי הריבית הרלבנטיים לפעילות הבנק, תזוזות שונות שאינן זהות של עקומים שונים שבהם הבנק משתמש לתמחור וניהול החשיפות שלו, או מהעובדה ששינוי בריבית יכול לגרום לשינוי במבנה הנכסים וההתחייבויות של הבנק, כתוצאה ממימוש אופציות לפירעון מוקדם, בגין שינוי ברמת הריבית במשק.

סיכון השוק בתיק הסחיר הינו מזערי, על פי מדיניות הבנק. התיק הבנקאי חשוף לעליית עקומי הריבית, עקב מבנה השימושים הארוכים יחסית (תיק המשכנתאות) והירידה בשיעורי הסילוקים המוקדמים במשכנתאות. הערכת החשיפה של הבנק לסיכונים ריבית לרבעון השלישי של שנת 2018, נותרה ברמת סיכון בינונית.

להלן ערך ה-VAR של קבוצת הבנק (במיליוני שקלים חדשים):

שנת	תשעה חודשים	
	2017	2018
533	463	563
781 (אפריל)	781 (אפריל)	640 (פברואר)
388 (פברואר)	388 (פברואר)	549 (ינואר)

מרבית סיכון השוק נובע מסיכון הריבית בתיק הבנקאי, כפי שיוצג להלן. תוצאות בחינת ה-Back-Testing על מודל ה-VAR ההיסטורי-אנליטי מצביעות על מקרה אחד שבו ההפסד היומי עלה על ערך ה-VAR שנחזה. מספר מקרים זה עומד בקריטריונים, כפי שהוגדרו על ידי ועדת באזל, לבחינת איכות מודל ה-VAR.

ניתוח סיכון הריבית בתיק הבנקאי

להלן השפעת⁽¹⁾ תזוזה מקבילה של העקום ב-2% על השווי הכלכלי של התיק הבנקאי במונחי EVE (במיליוני שקלים חדשים):

30 בספטמבר 2018					
שינוי בשווי הוגן					
מטבע חוץ			מטבע ישראלי		
סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד
(2,192)	1	(37)	47	(1,954)	(249)
3,098	(1)	41	(30)	2,367	721
עלייה של 2%					
ירידה של 2%					
30 בספטמבר 2017					
(1,615)	1	(33)	49	(911)	(721)
2,441	(1)	38	(26)	1,161	1,269
עלייה של 2%					
ירידה של 2%					
31 בדצמבר 2017					
(1,848)	(1)	(47)	26	(1,112)	(714)
2,743	2	53	(5)	1,408	1,285
עלייה של 2%					
ירידה של 2%					

(1) מחושב על סמך נתונים שוטפים המשמשים לצורך ניהול סיכון הריבית בפועל.

במסגרת עריכת התחזית לתזרימים הצפויים מפירעון משכנתאות בבנק, נלקחות בחשבון הנחות לגבי שיעור ואופן הסילוקים המוקדמים. סיכון שוק בתיק הסחיר של הבנק, שמורכב בעיקרו מתיקים המנוהלים בחדר עסקאות, מנוהל באמצעות מגבלות כמותיות המוגדרות לכל תיק בהתאם לפעילותו.

ערכי הסיכון הכולל ברבעון השלישי של שנת 2018, עלו לעומת ערכי הסיכון הכולל ברבעון המקביל אשתקד, וזאת בעיקר עקב פעילות שוטפת בתחום המשכנתאות אשר קוזזה בחלקה באמצעות גיוס מקורות לטווחים ארוכים, ביצוע עסקאות נגזרים ומכירת תיקי משכנתאות.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2018						
מעל חמש עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים	מעל שנה עד שלוש שנים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	עם דרישה עד חודש	
						מטבע ישראלי לא צמוד
						נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים
7,024	8,018	11,673	6,559	2,032	126,372	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
5,769	6,863	9,551	25,954	9,673	8,542	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	115	373	2,057	1,607	1,054	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
12,793	14,996	21,597	34,570	13,312	135,968	סך הכל שווי הוגן
						התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות
7,661	12,791	19,977	24,854	10,924	81,379	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
5,701	7,123	9,267	14,531	19,876	19,806	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	58	239	1,809	884	1,911	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
13,362	19,972	29,483	41,194	31,684	103,096	סך הכל שווי הוגן
						מכשירים פיננסיים, נטו
(569)	(4,976)	(7,886)	(6,624)	(18,372)	32,872	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
(5,555)	(4,986)	(10)	7,876	14,500	32,872	החשיפה המצטברת במגזר

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018			ללא	מעל עשר מעל	מעל עשר מעל
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	תקופת פירעון	עשרים שנה	עד עשרים שנים
ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	תשואה פנימי	שווי הוגן	ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	תשואה פנימי	שווי הוגן	ממוצע אפקטיבי ⁽²⁾	תשואה פנימי	שווי הוגן			
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים					
1.31	3.67	164,265	1.29	3.80	163,613	0.96	3.78	166,109	563	330	3,538
0.97		60,731	0.96		71,520	0.84		66,371	-	-	19
1.36		4,155	1.36		4,007	0.95		5,206	-	-	-
1.22		229,151	1.19		239,140	0.93		237,686	563	330	3,557
1.10	0.87	148,845	1.12	0.96	149,182	1.07	0.93	158,367	-	4	777
0.90		75,000	0.92		85,703	0.88		76,304	-	-	-
1.10		3,814	1.16		3,336	0.73		4,901	-	-	-
1.03		227,659	1.05		238,221	1.00		239,572	-	4	777
		1,492			919			(1,886)	563	326	2,780
		1,492			919			(1,886)	(1,886)	(2,449)	(2,775)

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2018					
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד חמש שנים	מעל חמש עד עשר שנים	עם דרישה עד חודש
מטבעי ישראלי צמוד מדד					
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים					
1,576	2,221	9,494	18,638	14,183	4,392
311	118	682	1,347	300	571
1,887	2,339	10,176	19,985	14,483	4,963
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות					
600	971	7,163	10,643	7,894	7,315
529	275	2,709	1,542	689	443
1,129	1,246	9,872	12,185	8,583	7,758
מכשירים פיננסיים, נטו					
758	1,093	304	7,800	5,900	(2,795)
758	1,851	2,155	9,955	15,855	13,060

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018			מלל	מלל	מלל
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	ללא	מלל	מלל
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	תקופת	עשרים	עד עשרים
אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	אפקטיבי ⁽²⁾	פירעון	שנה	שנים
באחוזים בשנים			באחוזים בשנים			באחוזים בשנים					
3.03	2.78	50,926	2.99	2.78	50,536	3.23	2.81	52,994	12	254	2,224
2.29		3,613	2.36		3,790	2.54		3,329	-	-	-
2.98		54,539	2.95		54,326	3.19		56,323	12	254	2,224
3.75	1.07	38,814	3.78	1.32	37,838	3.22	0.99	36,850	2	-	2,262
1.51		6,963	1.55		7,119	1.69		6,209	-	-	22
3.41		45,777	3.43		44,957	3.00		43,059	2	-	2,284
		8,762			9,369			13,264	10	254	(60)
		8,762			9,369			13,264	13,264	13,254	13,000

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2018						
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל שלושה עד שנה	מעל שלושה עד חודשים	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל חודש עד שלושה חודשים	
12,661	4,879	2,044	1,399	2,573	614	מטבע חוץ⁽¹⁾
27,551	24,989	25,610	6,112	2,365	1,105	נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים
1,104	2,294	1,947	219	52	-	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
41,316	32,162	29,601	7,730	4,990	1,719	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן
19,812	6,174	10,037	649	168	11	התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות
16,071	14,550	35,029	6,503	1,768	1,289	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
1,307	1,912	2,200	348	95	-	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות) אופציות (במונחי נכס הבסיס) סך הכל שווי הוגן
37,190	22,636	47,266	7,500	2,031	1,300	מכשירים פיננסיים, נטו
4,126	9,526	(17,665)	230	2,959	419	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
4,126	13,652	(4,013)	(3,783)	(824)	(405)	החשיפה המצטברת במגזר

הערות ספציפיות:

- (1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (2) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (3) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018			ללא	עשר מעל	מעל
שיעור	מסך חיים	סך הכל	שיעור	מסך חיים	סך הכל	שיעור	מסך חיים	סך הכל	תקופת פירעון	עשרים עשרים שנה	עד עשרים שנים
ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	תשואה פנימי	שווי הוגן	ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	תשואה פנימי	שווי הוגן	ממוצע אפקטיבי ⁽³⁾	תשואה פנימי	שווי הוגן			
באחוזים בשנים			באחוזים בשנים			באחוזים בשנים					
0.97	2.14	18,131	0.94	1.87	19,038	0.77	2.86	24,332	65	-	97
0.45		80,083	0.40		89,292	0.38		87,732	-	-	-
0.06		4,228	0.21		3,707	0.12		5,616	-	-	-
0.53		102,442	0.49		112,037	0.45		117,680	65	-	97
0.29	1.17	35,744	0.31	1.01	36,484	0.32	2.02	36,851	-	-	-
0.65		62,191	0.59		71,374	0.50		75,210	-	-	-
0.11		4,503	0.35		4,269	0.30		5,862	-	-	-
0.50		102,438	0.49		112,127	0.43		117,923	-	-	-
		4			(90)			(243)	65	-	97
		4			(90)			(243)	(243)	(308)	(308)

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 30 בספטמבר 2018						
מעל חמש עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים	מעל שנה עד שלוש שנים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל חודש עד שלושה חודשים	מעל דרישה עד חודש	עם דרישה עד חודש
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין נכסים פיננסיים מורכבים						
12,030	24,774	31,710	18,097	9,132	140,609	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
7,445	9,528	17,010	52,246	34,780	36,404	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	167	592	4,004	3,901	2,158	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
19,475	34,469	49,312	74,347	47,813	179,171	סך הכל שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין והתחייבויות פיננסיות מורכבות						
14,987	20,853	31,269	42,054	18,069	101,791	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
7,433	9,580	17,312	52,269	34,701	36,406	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	153	587	4,009	2,796	3,218	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
22,420	30,586	49,168	98,332	55,566	141,415	סך הכל שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו						
(2,945)	3,883	144	(23,985)	(7,753)	37,756	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
7,100	10,045	6,162	6,018	30,003	37,756	החשיפה המצטברת במגזר

הערות ספציפיות:

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות:

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 בדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרום כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- עסקאות מסוימות שביצע הבנק מהוות מכשירים פיננסיים מורכבים, הכוללים רכיבים נגזרים משובצים שלא חולצו, בהתאם להוראות הדיווח לציבור. בין היתר, כוללות עסקאות אלה הלוואות עם תחנות יציאה, פיקדונות נושאי ריבית מדורגת עם מועדי משיכה, אשראים ופיקדונות עם הבטחת רצפה ופיקדונות עם ברירת הצמדה. הבנק משקף את סיכון הריבית בגין מכשירים אלו באופן סביר, באמצעות פריסת פירעון תזרימי המזומנים על פי מועדי החוזה והנחות שונות המבוססות על ניסיון העבר.

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018					
משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	משך חיים	שיעור	סך הכל	ללא	עשר מעל	מעל
ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	ממוצע	תשואה	שווי הוגן	תקופת	עשרים עשרים	עד עשרים
אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שוי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שוי הוגן	אפקטיבי ⁽²⁾	פנימי	שוי הוגן	פירעון	שנה	שנים
באחוזים בשנים			באחוזים בשנים			באחוזים בשנים					
1.66	3.25	233,322	1.63	3.30	233,187	1.44	3.26	243,435	640	584	5,859
0.71		144,427	0.69		164,602	0.62		157,432	-	-	19
0.70		8,383	0.81		7,714	0.52		10,822	-	-	-
1.29		386,132	1.23		405,503	1.10		411,689	640	584	5,878
1.43	0.97	223,403	1.44	1.13	223,504	1.29	1.00	232,068	2	4	3,039
0.83		144,154	0.80		164,196	0.73		157,723	-	-	22
0.56		8,317	0.70		7,605	0.49		10,763	-	-	-
1.18		375,874	1.16		395,305	1.05		400,554	2	4	3,061
		10,258			10,198			11,135	638	580	2,817
		10,258			10,198			11,135	11,135	10,497	9,917

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית (במיליוני שקלים חדשים):

סך הכל	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
30 בספטמבר 2018						
243,435	2,184	3,477	18,671	52,994	166,109	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
168,254	4,991	10,673	77,684	3,329	71,577	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
(232,068)	(2,422)	(4,511)	(29,918)	(36,850)	(158,367)	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
(168,486)	(4,911)	(9,687)	(66,474)	(6,209)	(81,205)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
11,135	(158)	(48)	(37)	13,264	(1,886)	סך הכל
31 בדצמבר 2017						
233,322	1,889	3,172	13,070	50,926	164,265	נכסים פיננסיים ⁽²⁾
152,810	4,820	10,741	68,750	3,613	64,886	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
(223,403)	(2,376)	(4,643)	(28,725)	(38,814)	(148,845)	התחייבויות פיננסיות ⁽²⁾
(152,471)	(4,396)	(9,320)	(52,978)	(6,963)	(78,814)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽³⁾
10,258	(63)	(50)	117	8,762	1,492	סך הכל

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית (במיליוני שקלים חדשים)⁽⁴⁾:

שינוי בשווי ההוגן במיליוני שקלים באחוזים	מטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי			
	סך הכל	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד		לא צמוד
30 בספטמבר 2018							
(3.3)	(362)	10,773	(158)	(63)	(124)	12,947 (1,829)	השינוי בשיעורי הריבית:
(0.4)	(40)	11,095	(158)	(50)	(46)	13,231 (1,882)	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
4.1	451	11,586	(158)	(32)	57	13,612 (1,893)	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
31 בדצמבר 2017							
השינוי בשיעורי הריבית:							
0.4	38	10,296	(65)	(92)	57	8,783 1,613	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	2	10,260	(63)	(54)	110	8,764 1,503	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.2	21	10,279	(60)	(6)	185	8,739 1,421	קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד

(1) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(2) כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(3) יובהר כי בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, כפי שמפורט בביאור 15 בדוחות הכספיים, משקפת ריבית ההיוון לנכסים הפיננסיים סיכון אשראי גלום וריבית ההיוון להתחייבויות הפיננסיות משקפת גם את פרמיית גיוס המקורות של הבנק. זאת בשונה מאופן חישוב השפעת סיכון הריבית בתיק הבנקאי, במונחי EVE - Economic Value of Equity, הכולל השפעת החשיפה לריבית חסרת סיכון בלבד. כמו כן, קיימים הבדלים גם באופן פריסת התזרימים העתידיים הצפויים מהמכשירים הפיננסיים השונים, כאשר בהשפעות המוצגות לעיל חושב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בריבית משתנה תוך הנחה כי התזרימים יפרעו במועד הקרוב ביותר של שינוי הריבית החוזי.

(4) סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.

(5) שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור 15 בדוחות הכספיים.

ניתוח החשיפה למדד ושער חליפין

להלן ניתוח רגישות הון קבוצת הבנק לשינויים בשערי חליפין עיקריים ובמדד המחירים לצרכן (לפני השפעת מס), ליום 30 בספטמבר 2018, גידול (שחיקה) בהון (במיליוני שקלים חדשים):

תרמישים	תרמיש קיצון היסטורי ⁽¹⁾				
	עלייה של 10%	עלייה של 5%	ירידה של 5%	ירידה של 10%	ירידה מקסימלית
מדד ⁽²⁾	1,443.1	722.1	433.8	(469.5)	(782.6)
דולר	71.0	35.1	21.3	(20.0)	(69.7)
ליש"ט	-	0.4	0.3	-	0.4
יין	0.9	0.1	-	0.7	1.5
אירו	0.9	1.9	0.5	1.0	2.7
פר"ש	(0.1)	(0.1)	-	-	(0.2)

(1) תרמיש הקיצון חושבו על בסיס שינויים יומיים בשערי החליפין ושינויים חודשיים במדד ב-10 השנים האחרונות.
 (2) רגישות ההון לעלייה ולירידה של 3% במדד המחירים לצרכן הינה 433.8 ו-(469.5) מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון שוק וריבית, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מחירי מניות

לפרטים בדבר סיכון מחירי מניות, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.
 לפרטים בדבר השקעות במניות בתיק הבנקאי, ראה ביאור 5 בדוחות כספיים אלה, וכן ביאורים 12 ו-15 א' בדוחות הכספיים לשנת 2017.

סיכון נזילות ומימון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון נזילות - סיכון הנובע מאי הוודאות לגבי זמינות המקורות, ויכולת מימוש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר.
 סיכון מימון - סיכון הנובע ממחסור במקורות מימון או עלויות גבוהות מידי לגיוס מקורות.
 סיכון הנזילות מנוהל בכפוף למגבלות הדירקטוריון והנהלה, תוך מאמץ למזער הפסדים הנובעים מהשקעת עודפי נזילות בנכסים עם נזילות גבוהה, אך בעלי תשואה נמוכה.
 במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 לא נרשמו חריגות ממגבלות הדירקטוריון.
 לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.
 סיכון המימון מנוהל כחלק מסיכון הנזילות באמצעות מגבלות דירקטוריון והנהלה על ריכוזיות מקורות המימון, והפחתת התלות בצדדים נגדיים מהותיים.
 מקורות המימון העיקריים של הבנק הינם מקורות מימון יציבים ומגוונים לטווחי זמן שונים - פיקדונות קמעונאיים ועסקיים, פיקדונות ארוכים מגופים פיננסיים וכן, הנפקות איגרות חוב וכתבי התחייבות. הבנק מייחס חשיבות רבה לפיזור מקורות המימון ופועל באופן יזום לגיוס מקורות לטווחים ארוכים, בין השאר על ידי מגוון הפיקדונות הרחב המוצע לציבור הלקוחות על ידי הבנק, פיקדונות עם מאפיינים ייחודיים המאפשרים ללקוח ליהנות מריבית גבוהה יחסית בטווח הארוך ואופציות לנזילות במהלך התקופה. לאורך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 המשיך הבנק בפעילותו לגיון מקורות המימון והפחתת סיכון הריכוזיות. סיכון ריכוזיות מקורות המימון נותר נמוך.
 לפרטים נוספים בדבר מקורות המימון, ראה פרק התפתחויות במקורות המימון לעיל.
 לפרטים נוספים בדבר סיכון המימון ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 - "יחס כיסוי נזילות", הדרישה הרגולטורית המזערית החל מיום 1 בינואר 2017 הינה 100%. כחלק ממדיניות ניהול הסיכונים, דירקטוריון הבנק קבע כי תישמרנה כריות ביטחון נוספות מעבר ליחס המזערי הרגולטורי כך שיעד יחס כיסוי הנזילות של הבנק והקבוצה בשנת 2018 יעמוד על שיעור הגבוה ב-5% מהדרישה המזערית. היחס מנוהל ומדווח בסך כל המטבעות יחדיו ובמטבע חוץ בנפרד, הן ברמת הבנק והן על בסיס קבוצתי. היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" והן היחס במאוחד מחושב יומית, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות, בתקופת 90 הימים שקדמו לתאריך הדוח. הוראה זו הינה בנוסף לניהול סיכון הנזילות תחת מודלים פנימיים, כנדרש בהוראה 342, כפי שתואר לעיל.
 יחס כיסוי הנזילות הממוצע (מאוחד) לרבעון השלישי של שנת 2018 הסתכם ב-121%. כאמור לעיל, במהלך הרבעון השלישי של שנת 2018, לא נרשמו חריגות ממגבלות יחס זה.

לפרטים בדבר תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, במסגרתו, הוחלו על קרנות הסל מגבלות בקשר לשיעור ההשקעה וההחזקה בנכסים שונים ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו (חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק) בדוחות אלה.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הנזילות ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ליום 30 בספטמבר 2018 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בקבוצת הבנק ב-8.4 מיליארדי שקלים חדשים. גיוס המקורות ומצב הנזילות בבנק - במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 חלה עלייה ביתרת פיקדונות הציבור בבנק. יתרת פיקדונות הציבור עלתה מהיקף של 183.6 מיליארדי שקלים חדשים ביום 31 בדצמבר 2017, להיקף של 192.9 מיליארדי שקלים חדשים ביום 30 בספטמבר 2018, גידול של 5.1%.

במגזר הלא צמוד, היקף פיקדונות הציבור במגזר זה הגיע לסך של 143.4 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 7.7% לעומת סוף שנת 2017. במגזר צמוד המדד ירד היקף פיקדונות הציבור ל-13.9 מיליארדי שקלים חדשים, ירידה של 11.6% ובמגזר מטבע חוץ עלה היקף פיקדונות הציבור ל-35.7 מיליארדי שקלים חדשים, עלייה של 2.7% לעומת סוף שנת 2017.

סיכונים אחרים

סיכון ציות ורגולציה

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון הציות (Compliance Risk) הינו הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מכך שאינו מקיים את "הוראות הציות".

סיכון הציות כולל גם את הסיכון חוצה הגבולות, המוצג בנפרד להלן.

סיכון הציות נותר ללא שינוי במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 והוא מוגדר נמוך-בינוני אך להערכת הבנק הינו במגמת ירידה.

הירידה נובעת, בין היתר, מהמשך הטיפול בסיכונים שסווגו ברמות הגבוהות, ומהמשך הגברת הבקרה וההדרכות, המשך ייעול תהליכי העבודה בתחום וניהול ממוקד הכולל טיוב חשבונות של לקוחות שבהם אותרו חוסרים של מסמכים ונתונים.

ביום 8 ביולי 2018, התקבלה בבנק דרישה מרשות ניירות ערך לתשלום עיצום כספי בסך של 220 אלפי שקלים חדשים בשל הפרת סעיף 4 להוראות הרשות בנושא "הפניית לקוחות לקבלת שירותי ניהול תיקים" - איסור על יעוץ השקעות להניא לקוח שמעוניין להתקשר עם חברה לניהול תיקים מסיימת מלעשות כן.

לפרטים נוספים בדבר סיכון הציות והרגולציה ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון חוצה גבולות (Cross Border Risk) הוא הסיכון להפסד כספי (לרבות בשל הליכים משפטיים, קנסות או סנקציות על ידי רשויות חוק או גורמים אחרים בישראל ובמדינות זרות) ולפגיעה במוניטין, הנובעים מאי עמידה של הבנק בהוראות דין שמקורן במדינות אחרות, בין הוראות המחייבות את הבנק, ובין הוראות שאינן מחייבות אך אי קיומן עלול להסב לבנק נזקים, או מפעילות בחוץ לארץ של לקוחות הבנק בניגוד להוראות דין כלשהו.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם, אך לא רק, סיכון לנזק, לרבות פגיעה במוניטין, בשל תביעות או הליכי איפה אחרים מצד רשויות במדינות זרות, בקשר עם דיני מס זרים החלים על לקוחות מסיימים של הבנק, חוקי איסור הלבנת הון ומימון טרור, סנקציות של גופים בינלאומיים ורשויות זרות, או דין אחר. סיכון חוצה הגבולות חל גם בשלוחות הבנק בחוץ לארץ; בפעילות עם לקוחות תושבי-חוץ; בפעילות עסקית שמקיימים נציגי הבנק במדינות זרות וביחס לכספים של לקוחות ישראליים פרטיים המושקעים בחוץ לארץ.

סיכון חוצה הגבולות כולל גם את הסיכון הנובע מהחובות הנגזרות מדיני מס אמריקאים, החלים על פעילות קבוצת הבנק מחוץ לארצות הברית (FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act, וכן QI - qualified intermediary). הסיכון נובע גם מהחובות הנגזרות מהתקן שפורסם על ידי ארגון ה-OECD (CRS - Common Reporting Standard). תיאבון הסיכון של הבנק לסיכונים חוצי גבולות הינו אפסי.

סיכון חוצה הגבולות נותר ללא שינוי במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 והוא מוגדר נמוך-בינוני. הבנק מנהל את הסיכון, בין היתר, על ידי עדכון נהלים, מיכון תהליכי עבודה, קיום הדרכות וקביעת סניפים מתמחים לפעילות מול לקוחות אלה. בתשעת החודשים הראשונים של השנה הושלמו מספר מהלכים לבדיקות תיקים, טיוב נתוני לקוחות והחתמת לקוחות, לעמידה בדרישות הרגולטוריות.

סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הוא הסיכון להטלת סנקציה משפטית או רגולטורית, להפסד פיננסי מהותי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג כתוצאה מאי ציות להוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור.

תיאבון הסיכון של הבנק בכל הקשור לסיכון הנובע מאיסור הלבנת הון ומימון טרור הינו אפסי.

סיכון איסור הלבנת הון נותר ללא שינוי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, זאת לאור המשך פעילות אינטנסיבית של הדרכה והטמעה לצד בקורות ממוקדות סיכון, וכן נקיטת פעולות אפקטיביות לצורך מניעת הישנות אירועים חריגים וכשלי ציות. המערכת הטכנולוגית לאיתור פעילות בלתי רגילה ולדיווחים פועלת בצורה שוטפת בסניפים ומאפשרת בקרה הדוקה על

הפעילות הבנקאית. זאת, תוך גידול בפעילות העסקית, ועל רקע המשך פעילות רגולטורית מוגברת הבאה לידי ביטוי, בין היתר, בפרסום הוראות חדשות בתכיפות גבוהה אליהן הבנק נערך בהתאם.
לפרטים נוספים בדבר סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון מוניטין

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון המוניטין מופה על ידי הבנק כסיכון מהותי, שכן, מאירועי עבר ניתן ללמוד כי פגיעה במוניטין של גוף פיננסי עשויה להביא לאובדן ערך משמעותי. סיכון המוניטין הינו סיכון עצמאי, אך יכול גם לנבוע מהתממשות סיכונים אחרים בבנק, כגון, התממשות אירוע סיכון תפעולי. כמו כן, פגיעה במוניטין הבנק יכולה לגרום להתממשות של סיכונים אחרים, ובפרט, סיכון הנזילות, במסגרתו תהיה דרישה גוברת של לקוחות למשיכת פיקדונות.

הבנק מודד בשגרה את סיכון המוניטין שלו בשוק ההון, בקרב הציבור, ובקרב הלקוחות והקהילה העסקית. מדידה זו מתבססת על מחקרים רבעוניים יעודיים הבוחנים את עמדות הציבור (לקוחות הבנק ולקוחות בנקים אחרים), על ניטור חודשי של שיח הרשת, על מחקרי שביעות רצון בקרב לקוחות הבנק ועוד. דיווחים בגין סיכון מוניטין מועברים להנהלה ולדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני, כפי שמקובל לגבי כל הסיכונים שמופו על ידי הבנק.

בעקבות ההתפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית בחן הבנק את הצורך בעדכון מידת ההשפעה של גורמי הסיכון השונים והעלה, בדוחות הכספיים לרבעון השני, את מידת ההשפעה של סיכון המוניטין מנמוכה לנמוכה-בינונית. לפרטים בדבר התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים בדבר סיכון המוניטין ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אסטרטגי - עסקי

תיאור הסיכון והתפתחותו

סיכון אסטרטגי - עסקי הינו סיכון בזמן אמת או פוטנציאל עתידי לפגיעה ברווחים, בהון או במוניטין הבנק, הנובע מהחלטות עסקיות שגויות, הטמעה לא נאותה של ההחלטות, או בהיערכות לא מספקת לשינויים בסביבה העסקית. קרי, הסיכון שהבנק בחר אסטרטגיה שגויה או שהוא לא יוכל לממש את התוכנית העסקית והאסטרטגית על פי התכנון. מהותיות הסיכון האסטרטגי מחייבת את הבנק לנקוט אמצעים שיאפשרו את ניהול הסיכון, תוך נקיטת אמצעים להערכה ולזיהוי מקדים של אירועים, העלולים למנוע את יישום האסטרטגיה.

בעקבות התפתחויות בחקירת משרד המשפטים בארצות הברית בחן הבנק את הצורך בעדכון מידת ההשפעה של גורמי הסיכון השונים והעלה, בדוחות הכספיים לרבעון השני, את מידת ההשפעה של הסיכון האסטרטגי מנמוכה-בינונית לבינונית. לפרטים בדבר התפתחויות בחקירה ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים. ראה גם פרק יעדים ואסטרטגיה עסקית לעיל.

התממשותה של עסקת רכישת בנק אגוד, אם וככל שתתממש, תאתגר את הבנק בשל מהלך המיזוג התפעולי של שני הבנקים לצד המשך מימוש יעדי התוכנית האסטרטגית הקיימת של מזרחי טפחות.

ביום 5 באוגוסט 2018 התקשר הבנק עם בעלי המניות בבנק אגוד בתוספת להסכם, על פיה הוסכם כי הצדדים וכן אגוד יגישו ערר על ההחלטה. ערר כאמור הוגש לבית הדין להגבלים עסקיים ביום 6 בספטמבר 2018. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בעסקי קבוצת הבנק, לעיל.

מידע זה הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, המידע מתבסס על הנחות, עובדות ונתונים (להלן ביחד: "הנחות") שהובאו בפני דירקטוריון הבנק. ההנחות עלולות שלא להתממש בשל גורמים שאינם בשליטת הבנק בלבד.

לפרטים נוספים בדבר הסיכון האסטרטגי – עסקי ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

לפרטים נוספים בדבר סיכונים סביבתיים ראה פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

יישום כללי החשבונאות על ידי ההנהלה בעת עריכת הדוחות הכספיים כרוך לעיתים בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים ועל התוצאות העסקיות המדווחים במסגרת הדוחות הכספיים. חלק מההנחות, ההערכות והאומדנים הינם קריטיים למצב הכספי או לתוצאות הפעולות המשתקפות בדוחות הכספיים של הקבוצה, וזאת עקב מהותיות הנושא, מורכבות החישובים או מידת ההיתכנות של התממשות נושאים השרויים בחוסר ודאות.

הפרשות בגין תביעות משפטיות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועצה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, סוגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

- 1) סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"צפויה", נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.
- 2) סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"אפשרית", נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועצה המשפטיים.
- 3) סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה כ"קלושה", לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

בביאור 26 ג' בדוחות הכספיים השנתיים ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק ובביאור 10 ב. בדוחות כספיים אלה ניתן גילוי לשינויים מהותיים ביחס לאמור בדוחות הכספיים השנתיים. כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולכן לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך את סיכויי התממשות החשיפה.

יצוין כי הפרשה בגין תביעות משפטיות והתחייבויות תלויות, תלויה בגורמים רבים וכרוכה באי ודאות גבוהה. מידע חדש שיגיע לבנק בעתיד ונוגע לחשיפות הקיימות למועד אישור הדוחות הכספיים יכול להשפיע באופן מהותי על גובה החשיפה או גובה הפרשה הנדרשת בגין החשיפה.

הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 כללו, עדכון של אומדן החשיפה, הנוגע לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב). הפרשה המצטברת בגין החקירה ליום 30 בספטמבר 2018 הינה 589.8 מיליוני שקלים חדשים (162.6 מיליוני דולר ארה"ב). לפרטים נוספים ראה ביאור 10 ב.4 בדוחות הכספיים. לפרטים בדבר המדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים, ראה פרק מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

לפרטים בדבר שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים בנושא הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי ומגבלת חברות ענפית ראה פרק שינויים במדיניות חשבונאית קריטית ובאומדנים חשבונאיים קריטיים לעיל.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים המבוססות על דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה-Sarbanes-Oxley Act האמריקאי, חתמו המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה המצורפת לדוחות הכספיים בנושא "בקורות ונהלים לגבי הגילוי" (להלן: "הצהרה על הגילוי").

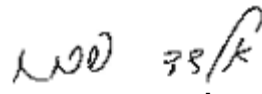
הצהרה על הגילוי כאמור, מתייחסת לבקורות ולנהלים אשר תוכננו להבטיח שמידע אשר נדרש הבנק לגלות בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, נצבר, מעובד ומועבר להנהלת הבנק באופן המאפשר קבלת החלטות במועד המתאים, בהתייחס לדרישות הגילוי. כן מתייחסת ההצהרה, לקביעתה של בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי, ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

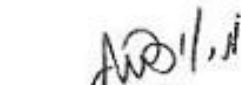
הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהמשך להתאמת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי הנוגעות לשינוי מבנה הדוחות הכספיים אשר בוצעו בשנת 2017, בוצעו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 התאמות נוספות הנוגעות לדוחות כספיים רבעוניים. הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו ליום 30 בספטמבר 2018 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום התקופה שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון השלישי של שנת 2018 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

אלוד פרשר
מנהל כללי

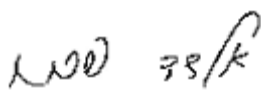

משה יודמן
יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
רמת גן, ד' בכסלו התשע"ט
12 בנובמבר 2018

הצהרה (Certification)

אני, אלדד פרשר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלדד פרשר

מנהל כללי

12 בנובמבר 2018

ד' בכסלו התשע"ט

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

הצהרה (Certification)

אני, מנחם אביב, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי(1) ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי(1), וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת ולועדת המאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מנחם אביב
סגן מנהל כללי
חשבונאי ראשי

12 בנובמבר 2018
ד' בכסלו התשע"ט

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מזרחי טפחות בערבון מוגבל

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מזרחי טפחות בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן – "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ-5.84% מכלל הנכסים המאוחדים ליום 30 בספטמבר 2018, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולות בדוחות הרווח והפסד המאוחדים מהוות כ-8.41% וכ-8.37%, בהתאמה, מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של חברה כלולה המטופלת לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בה הינה כ-19 מיליוני שקלים חדשים ליום 30 בספטמבר 2018. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתיים של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

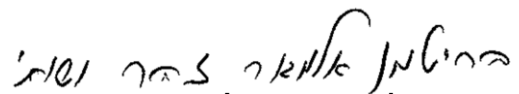
ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראיים לעניינים הכספיים והחשבונאים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב:

- א. לאמור בביאור 8 סעיף 3, ובביאור 10 ב.3. ביחס להתחייבויות תלויות בבנק וחברה מאוחדת שלו לרבות תביעות שהוגשו כנגד הבנק ובקשות להכיר בהן כתובענות ייצוגיות.
- ב. לאמור בביאור 10 ב.4. בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

בריטמן אלמגור זהר ושות'
רואי חשבון

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

תל אביב, 12 בנובמבר 2018

תמצית דוחות כספיים

תוכן העניינים

91	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
92	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
93	תמצית מאזן מאוחד
94	תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
98	תמצית דוח על תזרימי המזומנים(1)
100	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
105	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
106	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
107	ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
110	ביאור 5 - ניירות ערך
114	ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
117	ביאור 7 - פיקדונות הציבור
118	ביאור 8 - זכויות עובדים
120	ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף
124	ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
134	ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
143	ביאור 12 - מגזרי פעילות
161	ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
181	ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
184	ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
197	ביאור 16 - עניינים אחרים
197	ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

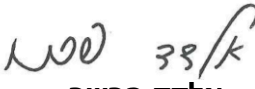
תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	ביאור	
2017	2017	2018	2017	2018		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
6,222	4,571	5,518	1,300	1,832	2	הכנסות ריבית
1,875	1,360	1,856	289	596	2	הוצאות ריבית
4,347	3,211	3,662	1,011	1,236		הכנסות ריבית, נטו
192	132	233	41	61	6,13	הוצאות בגין הפסדי אשראי
4,155	3,079	3,429	970	1,175		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
136	81	324	61	105	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,423	1,056	1,091	346	366		עמלות
94	52	35	28	12		הכנסות אחרות
1,653	1,189	1,450	435	483		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
(1)2,271	(1)1,678	1,724	(1)635	598		משכורות והוצאות נלוות
742	554	561	187	186		אחזקה ופחת בניינים וציוד
(1)598	(1)440	888	(1)150	152		הוצאות אחרות
3,611	2,672	3,173	972	936		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
2,197	1,596	1,706	433	722		רווח לפני מיסים
806	584	654	161	250		הפרשה למיסים על הרווח
1,391	1,012	1,052	272	472		רווח לאחר מיסים
-	-	1	-	-		חלק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
						רווח נקי:
1,391	1,012	1,053	272	472		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(44)	(30)	(49)	(11)	(18)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,347	982	1,004	261	454		המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות סווגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1 ד.4.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב
 סגן מנהל כללי
 חשבונאי ראשי

אלוד פרשר
 מנהל כללי

משה וידמן
 יושב ראש הדיקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
 רמת גן, 12 בנובמבר 2018
 ד' בכסלו התשע"ט

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2017	2017	2018	2017	2018
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

רווח למניה⁽¹⁾ (בשקלים חדשים)

רווח בסיסי	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בחישוב הרווח הבסיסי (באלפי מניות)	רווח מדולל	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בחישוב הרווח המדולל (באלפי מניות)
1.95	1.12	233,206	1.94	1.11	234,335
5.80	4.31	232,357	5.76	4.28	233,949
4.23	4.31	232,310	4.20	4.28	233,914
2017	2018	2017	2018	2017	2018

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב. ראה ביאור 1.ד.1 בנושא יישום כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית בדבר רווח למניה.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר
2017	2017	2018	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)

רווח נקי:

472	272	454	472	272	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(18)	(11)	(18)	(18)	(11)	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4	4	4	4	4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
(5)	5	(5)	(5)	5	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
-	(1)	-	-	(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
3	-	3	3	-	הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים
3	(47)	3	3	(47)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽²⁾
1	(43)	1	1	(43)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
-	17	-	-	17	השפעת המס המתייחס
1	(26)	1	1	(26)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽⁴⁾
-	1	-	-	1	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	1	-	-	1	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	(25)	1	1	(25)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
473	246	455	473	246	רווח כולל:
(18)	(10)	(18)	(18)	(10)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
455	236	455	455	236	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,313	952	1,281	1,313	952	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
(32)	(17)	(32)	(32)	(17)	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
1,281	935	1,281	1,281	935	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות.
 - (2) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
 - (3) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק ייחוס על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים לשנת 2017.
 - (4) לפרטים ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.
- הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		ביאור	
2017	2017	2018		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)			
נכסים				
41,130	42,578	42,423		מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,133	10,938	10,093	5	ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
76	2	115		ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
182,602	180,086	191,348	6,13	אשראי לציבור
(1,484)	(1,465)	(1,552)	6,13	הפרשה להפסדי אשראי
181,118	178,621	189,796		אשראי לציבור, נטו
456	426	569		אשראי לממשלות
32	33	32		השקעות בחברות כלולות
1,403	1,359	1,360		בניינים וציוד
87	87	87		נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,421	3,808	2,604	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,716	1,726	1,752		נכסים אחרים
239,572	239,578	248,831		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
183,573	184,221	192,943	7	פיקדונות הציבור
1,125	1,462	655		פיקדונות מבנקים
51	60	44		פיקדונות הממשלה
29,923	29,129	29,769		איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,082	3,293	2,836	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,491	7,387	7,451		התחייבויות אחרות ⁽³⁾
225,245	225,552	233,698		סך כל ההתחייבויות
13,685	13,399	14,441		הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
642	627	692		זכויות שאינן מקנות שליטה
14,327	14,026	15,133		סך כל ההון
239,572	239,578	248,831		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) מזה: 6,566 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן במאוחד (ביום 30 בספטמבר 2017 - 7,594 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2017 - 6,768 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים, ראה ביאור 5 לדוחות הכספיים.

(3) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים - 100 מיליוני שקלים חדשים (ביום 30 בספטמבר 2017 - 96 מיליוני שקלים חדשים וביום 31 בדצמבר 2017 - 90 מיליוני שקלים חדשים).

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)				
סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה		הון מניות ופרמיה (1)
		תשלום מבוסס מניות	בשל עסקאות	
2,245	-	54		2,191
-	-	-		-
-	-	-		-
-	-	(5)		5
-	-	-		-
2,245	-	49		2,196

יתרה ליום 30 ביוני 2018

רווח נקי לתקופה

דיבידנד ששולם (6)

מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות (2)

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה		הון מניות ופרמיה (1)
		תשלום מבוסס מניות	בשל עסקאות	
2,220	(76)	47		2,249
-	-	-		-
-	-	-		-
7	-	7		-
-	-	-		-
-	-	(3)		3
-	76	-		(76)
-	-	-		-
2,227	-	51		2,176

יתרה ליום 30 ביוני 2017

רווח נקי לתקופה

דיבידנד ששולם

הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות

השפעת המס המתייחס

מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות (2)

ביטול מניות באוצר (5)

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

- (1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.
- (2) ברבעון השלישי של שנת 2018 הונפקו 221,262 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת (ברבעון השלישי של שנת 2017 הונפקו 123,844 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת) כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים.
- (3) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.
- (4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2017.
- (5) ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2.5 מיליון מניות בהונו המונפק של הבנק, בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת, אשר נרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, ברישומי הבנק, המניות הרדומות.
- (6) ברבעון השלישי של שנת 2018 לא שולם דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2018.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
14,660	674	13,986	12,126	(385)
472	18	454	454	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1	-	1	-	1
15,133	692	14,441	12,580	(384)
13,893	617	13,276	11,395	(339)
272	11	261	261	-
(120)	-	(120)	(120)	-
7	-	7	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
(26)	(1)	(25)	-	(25)
14,026	627	13,399	11,536	(364)

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קרן הון מהטבה בשל		הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
	מניות באוצר	עסקאות תשלום מבוסס מניות		
2,245	-	65	2,180	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
-	-	(16)	16	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,245	-	49	2,196	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

2,221	(76)	58	2,239	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
6	-	6	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(13)	13	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	76	-	(76)	ביטול מניות באוצר ⁽⁶⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,227	-	51	2,176	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

2,221	(76)	58	2,239	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם
24	-	24	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	-	-	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(17)	17	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	76	-	(76)	ביטול מניות באוצר ⁽⁶⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,245	-	65	2,180	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

(1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986.

(2) בתשעת החודשים של שנת 2018 הונפקו 649,977 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת. (בתשעת החודשים של שנת 2017 ובשנת 2017 הונפקו 419,484 ו-533,719 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, בהתאמה) כנגד מימוש של אופציות, במסגרת תוכנית אופציות לעובדים. הונפקו למנהל הכללי 30,580 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת (בתשעת החודשים של שנת 2017 ובשנת 2017 הונפקו למנהל הכללי 9,137 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת).

(3) לפרטים ראה ביאור 4 - רווח כולל אחר מצטבר.

(4) לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

(5) בימים 26 באפריל 2017, 20 ביוני 2017, 26 בספטמבר 2017 ו-10 בדצמבר 2017 שולמו דיבידנדים בסכום של 39.8, 96.3, 120.0 ו-78.3 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק.

(6) ביום 18 בספטמבר 2017 החליט דירקטוריון הבנק לבטל 2.5 מיליון מניות בהוננו המונפק של הבנק, בנות 0.1 ש"ח ע.ג. כל אחת, אשר נרכשו על ידי הבנק ומהוות מניות רדומות שאינן מקנות לבנק זכויות כלשהן. בהתאם לכך, ביום 25 בספטמבר 2017 בוטלו, ברישומי הבנק, המניות הרדומות.

(7) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
14,327	642	13,685	11,823	(383)
1,053	49	1,004	1,004	-
(247)	-	(247)	(247)	-
-	-	-	-	-
-	1	(1)	-	(1)
15,133	692	14,441	12,580	(384)
13,324	610	12,714	10,810	(317)
1,012	30	982	982	-
(256)	-	(256)	⁽⁵⁾ (256)	-
6	-	6	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
(60)	(13)	(47)	-	⁽⁷⁾ (47)
14,026	627	13,399	11,536	(364)
13,324	610	12,714	10,810	(317)
1,391	44	1,347	1,347	-
(334)	-	(334)	⁽⁵⁾ (334)	-
24	-	24	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
(78)	(12)	(66)	-	⁽⁷⁾ (66)
14,327	642	13,685	11,823	(383)

תמצית דוח על תזרימי המזומנים⁽¹⁾
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
1,391	1,012	1,053	272	472	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					רווח נקי
					התאמות
					חלקו של הבנק ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות
-	-	(1)	-	-	
245	187	178	65	57	פחת על בניינים וציוד
192	132	233	41	61	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(52)	(47)	(18)	(22)	(11)	רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
					הפסד (רווח) שמומש וטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
1	-	4	1	1	
(55)	(21)	-	(21)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
-	-	1	-	-	ירידת ערך של נכסים המוחזקים למכירה
					הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות
24	6	-	7	-	
9	(36)	(77)	18	(5)	מיסים נדחים, נטו
98	21	40	15	15	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות עובדים
82	75	(65)	(42)	15	התאמות בגין הפרשי שער
(4)	(1)	-	-	-	רווח ממכירת תיקי אשראי
					הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
32	(43)	80	(28)	156	
					שינוי נטו בנכסים שוטפים
155	(224)	816	576	853	נכסים בגין מכשירים נגזרים
138	168	32	(32)	247	ניירות ערך למסחר
(74)	(91)	122	335	(83)	נכסים אחרים, נטו
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות
(484)	(273)	(246)	(800)	(528)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
388	373	1	282	(251)	התחייבויות אחרות
2,086	1,238	2,153	667	999	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

(1) הוצג מחדש. מתכונת הגילוי בדבר דוח על תזרימי מזומנים הותאמה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ד.1.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על תזרימי המזומנים⁽¹⁾ - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2017	2017	2018	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
(403)	(405)	79	(459)	151
(11,865)	(8,397)	(10,926)	(2,020)	(3,276)
(126)	(96)	6	(114)	126
(67)	7	(39)	4	(93)
(111)	(111)	(925)	-	(346)
-	-	723	-	-
(4,501)	(4,323)	(2,042)	(1,499)	(267)
4,671	3,640	836	1,209	156
-	-	1,449	-	-
2,586	1,453	2,324	535	557
(702)	(453)	(430)	(55)	(154)
(247)	(141)	(135)	(48)	(53)
328	281	-	3	-
1	-	1	-	-
(10,436)	(8,545)	(9,079)	(2,444)	(3,199)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
5,321	5,969	9,370	3,541	3,043
(412)	(75)	(470)	8	(220)
1	10	(7)	3	(3)
6,909	6,230	-	3,527	-
(4,051)	(4,048)	(413)	(2,251)	(411)
(334)	(256)	(247)	(120)	-
7,434	7,830	8,233	4,708	2,409
(916)	523	1,307	2,931	209
41,495	41,495	40,497	38,970	41,675
(82)	(75)	65	42	(15)
40,497	41,943	41,869	41,943	41,869
ריבית ומסים ששולמו/או התקבלו				
6,521	4,835	5,048	1,434	1,886
1,717	1,445	1,240	601	515
4	11	6	5	-
64	64	98	-	-
780	438	810	163	275
נספח א' - פעולות שלא במזומן				
25	3	-	3	-

(1) הוצג מחדש. מתכונת הגילוי בדבר דוח על תזרימי מזומנים הותאמה לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. לפרטים נוספים ראה ביאור 1 ד.1.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2018 אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 12 בנובמבר 2018, ד' בכסלו התשע"ט.

תמצית הדוחות הכספיים ערוכה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים. יש לעיין בתמצית דוחות כספיים אלה ביחד עם הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2017.

כאמור בדוחות השנתיים, בעיקר הנושאים, הוראות הפיקוח על הבנקים מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.

המדיניות החשבונאית של הקבוצה בתמצית דוחות כספיים מאוחדים רבעוניים אלה, עקבית למדיניות שישומה בדוחות השנתיים, למעט המפורט להלן.

ב. סיווג מחדש בדוחות הכספיים

הנתונים בדוחות כספיים אלה ליום 30 בספטמבר 2017 וליום 31 בדצמבר 2017, כוללים סיווג מחדש של יתרות וביאורים בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בכל הקשור לתיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה. לפרטים ראה סעיף ד.4. להלן.

ג. שימוש באומדנים

כמפורט בביאור 1.ד.6, לדוחות הכספיים לשנת 2017, ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי לשנת 2017 התבססה, בין היתר, על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 7 שנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2017, בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים. בהתאם לעדכון ההנחיות, גדל טווח השנים בשנת 2018 ל-8 שנים.

הדוחות הכספיים של הרבעון השני של השנה כללו (כמו גם דוחות כספיים אלה) עדכון של אומדן החשיפה, בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים בסכום של 425 מיליוני שקלים חדשים (116.5 מיליוני דולר ארה"ב). זאת, בעקבות הודעת משרד המשפטים בארצות הברית לבנק המתייחסת להסדר לסיום החקירה המתנהלת על ידו. לפרטים נוספים ראה ביאור 10 ב.4 לדוחות הכספיים.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2018 (אלא אם צויין אחרת), מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי מזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות.

2. תשלום מבוסס מניות.

3. מגבלת חבות ענפית.

4. שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

5. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית ובכללי הדיווח בתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ותיאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים: נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו; רכוש קבוע וירידת ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה; רווח למניה; דוח על תזרימי המזומנים; דיווח לתקופות ביניים; היוון ריבית; וערבויות

ביום 13 באוקטובר 2016 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארצות הברית בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי המזומנים".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

הבנק מיישם את ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר מיום 1 בינואר 2018. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק, מלבד שינוי הצגתי במסגרת הדוח על תזרימי המזומנים ושל נתוני הרווח למניה במסגרת דוח רווח והפסד.

2. תשלום מבוסס מניות

בחודש מאי 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB") את עדכון 09-2017, המהווה תיקון לנושא 718 לקודיפיקציה בדבר התחולה של שינוי תנאים (להלן: "התיקון").

התיקון נועד להבהיר מתי נדרש לטפל בשינוי תנאים של מענק תשלום מבוסס מניות כתיקון (modification).

בהתאם לתיקון, נדרש ליישם חשבונאות תיקון (modification accounting) בגין שינויים בתוכנית אלא אם השווי ההוגן, תנאי הבשלה או סיווג המענק (כהוני או התחייבותי) זהים לפני ואחרי התיקון.

יחד עם זאת, חברות ימשיכו ליישם חשבונאות תיקון עבור שינויים אשר נעשו כתוצאה מ:

- חוקים או תקנות; או

- התקנים החדשים בנושאים: הכרה בהכנסה, חכירות או הפסדי אשראי.

כמו כן, נדרש להמשיך לספק גילויים עבור שינויים משמעותיים בתנאים של מענק תשלום מבוסס מניות ולהעריך את השלכות המס גם אם השינוי אינו מוביל לחשבונאות תיקון.

הבנק מיישם שינויים אלו מיום 1 בינואר 2018.

ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

3. מגבלת חבות ענפית

ביום 10 ביולי 2017 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בנושא מגבלת חבות ענפית הכולל שינויים להוראות ניהול בנקאי תקין ו-315.

להלן השינויים העיקריים בהוראות ניהול בנקאי תקין על פי החוזר:

- קביעה קטיגורית של מגבלת חבות ענפית, לפיה החבות לענף מסוים לא תעלה על 20% מסך החבות לציבור, ובמקרים מסוימים מעל 22%.
- בוטל המנגנון של ההפרשה הנוספת וההפרשה הכללית.
- יש לשקלל בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי, בין היתר, את הסיכון בגין אשראי שאין לגביו דוח כספי מעודכן. הבנק מיישם שינויים אלו מיום 1 בינואר 2018.
- ליישום התיקון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

4. שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

ביום 1 בינואר 2018 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בקשר לתיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון, במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה.

בהתאם לחוזר, מיישם הבנק בדוחות כספיים אלה את ההנחיות בדרך של יישום למפרע, לרבות סיווג מחדש של מספרי השוואה.

להלן פרטים על השפעת היישום לראשונה על נתוני רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)					
הסכום המוצג בהתאם	הסכום המוצג בהתאם	הסכום המוצג בהתאם	הסכום המוצג בהתאם	הסכום המוצג בהתאם	הסכום המוצג בהתאם				
השפעת להוראות קודמות	השפעת להוראות קודמות	השפעת להוראות קודמות	השפעת להוראות קודמות	השפעת להוראות קודמות	השפעת להוראות קודמות				
2,326	(55)	2,271	1,716	(38)	1,678	650	(15)	635	משכורות והוצאות נלוות
543	55	598	402	38	440	135	15	150	הוצאות אחרות

רווח והפסד

5. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסמה המפקחת על הבנקים חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום תקן ASU 2014-09 בכללי החשבונאות האמריקאים בנושא הכרה בהכנסה. בהתאם להוראות התקן, הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 בקודיפיקציה. בנוסף, בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

הבנק מיישם את הוראות התקן החדש מיום 1 בינואר 2018.

ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק	נושא התקן/העדכון	מועד פרסום	תחילה	פרסום על ידי	תמצית התקן
לא צפויה להיות השפעה מהותית	ירידת ערך מוניטין ASU 2017-04	ינואר 2017	1 בינואר 2020	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	יש ליישם עבור כל יחידה מדווחת מבחן דו-שלבי, לפיו ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך בספרים שלה תוך התחשבות בהשפעת מיסים על הכנסה. עם זאת, הפסד מירידת ערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.
לא צפויה להיות השפעה מהותית	חייבים ("receivables") ASU 2017-08	מרץ 2017	1 בינואר 2019	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	תקופת הפחתת הפרמיה על איגרות חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק תחושב בהתאם למועד הפירעון המוקדם ביותר.
הבנק בוחן את השפעת אימוץ העדכונים	אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא הפרשה להפסדי אשראי ASU 2016-13	מרץ 2018	1 בינואר 2021	הפיקוח על הבנקים	ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי. זאת, במקום אמידת ההפסד שנגרם וטרם זוהה; חישוב אומדן ההפרשה להפסדי אשראי יכלול שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזית סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיוור), איגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.
הבנק בוחן את השפעת אימוץ העדכונים	דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא חכירות	יולי 2018	1 בינואר 2020	הפיקוח על הבנקים	תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה; לעניין הלימות הון, נכסי סיכון בגין חכירות שיוכרו במאזן ישוקללו ב-100% לצורך יחס ההון המזערי.
לא צפויה להיות השפעה מהותית	הארכת הוראת מעבר בגין יישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ"	יולי 2018	1 בינואר 2021	הפיקוח על הבנקים	הוראת המעבר מנחה תאגיד בנקאי שלא לכלול את הפרשי השער בגין איגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב אלו, אלא להמשיך לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ" עד ליום 1 בינואר 2021.
לא צפויה להיות השפעה מהותית	אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים ASU 2016-01	אוגוסט 2018	1 בינואר 2019	הפיקוח על הבנקים	שינויים בשווי ההוגן של מניות זמינות למכירה, שיש להן שווי הוגן זמין, אשר טרם מומשו, יוכרו בדוח רווח והפסד במקום ברווח הכולל האחר; מניות שאין להן שווי הוגן זמין יוצגו ככלל לפי עלות שמותאמת לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מנפיק; עודכנו שיטות קביעת השווי ההוגן לצורך עריכת הביאור על שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.
הבנק בוחן את השפעת אימוץ העדכונים	אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מכשירים נגזרים ופעילויות גידור ASU 2017-12	אוגוסט 2018	1 בינואר 2019	הפיקוח על הבנקים	הכללים מרחיבים את היכולת של תאגידים בנקאיים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים; הכללים מקלים ומפשטים את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, בעיקר באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד הגידור; הכללים מעדכנים את הגילוי על הפעילויות של התאגידים הבנקאיים במכשירים נגזרים.
אין השפעה על הדוחות הכספיים מלבד שינוי האצת במסגרת ביאור זכויות עובדים	עדכון תקינה בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תוכניות הטבה מוגדרות ASU 2018-14	אוגוסט 2018	1 בינואר 2021	המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית ("FASB")	בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח וכן עסקאות משמעותיות בין הישות או צדדים קשורים לבין התוכנית; יש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת בהמהלך התקופה; הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות להן שתי תוכניות או יותר.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות ריבית⁽¹⁾					
5,989	4,390	5,282	1,235	1,743	מאשראי לציבור
11	9	18	3	8	מאשראי לממשלה
74	56	71	22	32	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
8	11	5	6	2	מפיקדונות בבנקים
140	105	142	34	47	מאיגרות חוב
6,222	4,571	5,518	1,300	1,832	סך כל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית					
1,261	909	1,216	233	412	על פיקדונות הציבור
2	-	-	-	-	על פיקדונות הממשלה
11	9	7	3	3	על פיקדונות מבנקים
599	440	631	53	180	על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2	2	2	-	1	על התחייבויות אחרות
1,875	1,360	1,856	289	596	סך כל הוצאות הריבית
4,347	3,211	3,662	1,011	1,236	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות ריבית					
(6)	(6)	8	2	3	
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב					
43	34	29	12	9	מוחזקות לפדיון
94	68	110	21	36	זמינות למכירה
3	3	3	1	2	למסחר
140	105	142	34	47	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר					
1. מפעילות במכשירים נגזרים					
-	-	-	-	1	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור ⁽¹⁾
(1,089)	(898)	941	312	-	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
(1,089)	(898)	941	312	1	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
2. מהשקעה באיגרות חוב					
44	41	8	17	2	רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
44	41	8	17	2	סך הכל מהשקעה באיגרות חוב
1,196	914	(701)	(279)	73	3. הפרשי שער, נטו
4. רווחים מהשקעה במניות					
8	6	10	5	9	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה הפרשה לירידת ערך של מניות זמינות למכירה
-	-	(1)	-	-	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
4	5	6	-	-	סך הכל מהשקעה במניות
12	11	15	5	9	
4	1	-	-	-	5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו
167	69	263	55	85	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽³⁾					
(30)	12	65	7	21	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	-	(2)	(1)	(2)	הפסדים שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(1)	-	(2)	-	1	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(31)	12	61	6	20	סך הכל מפעילויות למטרות מסחר ⁽⁴⁾
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון					
2	2	-	-	-	חשיפת ריבית
(37)	8	57	3	20	חשיפת מטבע חוץ
4	2	5	1	1	חשיפה למניות
-	-	(1)	2	(1)	חשיפה לסחורות ואחרים
(31)	12	61	6	20	סך הכל

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

(4) הכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח כולל אחר	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה הבנק	רווחים (הפסדים) נטו מגידור התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו מגידור התאמות בגין הטבות לעובדים	תזרים מזומנים ⁽¹⁾	התאמות מתרגום ⁽¹⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018							
(בלתי מבוקר)							
(385)	(16)	(401)	(334)	1	(1)	(67)	יתרה ליום 30 ביוני 2018
1	-	1	2	2	-	(3)	שינוי נטו במהלך התקופה
(384)	(16)	(400)	(332)	3	(1)	(70)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
(בלתי מבוקר)							
(339)	(17)	(356)	(364)	9	-	(1)	יתרה ליום 30 ביוני 2017
(25)	(1)	(26)	(30)	-	(1)	5	שינוי נטו במהלך התקופה
(364)	(18)	(382)	(394)	9	(1)	4	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018							
(בלתי מבוקר)							
(383)	(17)	(400)	(387)	4	(2)	(15)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
(1)	1	-	55	(1)	1	(55)	שינוי נטו במהלך התקופה
(384)	(16)	(400)	(332)	3	(1)	(70)	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
(בלתי מבוקר)							
(317)	(5)	(322)	(303)	9	1	(29)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(47)	(13)	(60)	(90)	-	(2)	32	שינוי נטו במהלך התקופה
(364)	(18)	(382)	(393)	9	(1)	3	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
(מבוקר)							
(317)	(5)	(322)	(303)	9	1	(29)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(66)	(12)	(78)	(84) ⁽²⁾	(5)	(3)	14	שינוי נטו במהלך התקופה
(383)	(17)	(400)	(387)	4	(2)	(15)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017

(1) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של הבנק.

(2) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממש, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017			2018		
לאחר	השפעת	לפני	לאחר	השפעת	לפני
מס	מס	מס	מס	מס	מס
(בלתי מבוקר)					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן					
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן					
16	(6)	22	(4)	3	(7)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
(11)	6	(17)	1	(1)	2
שינוי נטו במהלך התקופה					
5	-	5	(3)	2	(5)
התאמות מתרגום					
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽²⁾					
(1)	-	(1)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
(1)	-	(1)	-	-	-
גידור תזרים מזומנים					
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים (רווחים) הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
-	-	-	2	(1)	3
שינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	2	(1)	3
הטבות לעובדים					
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה					
(32)	18	(50)	(6)	3	(9)
הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
2	(1)	3	8	(4)	12
שינוי נטו במהלך התקופה					
(30)	17	(47)	2	(1)	3
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(26)	17	(43)	1	-	1
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
1	-	1	-	-	-
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(25)	17	(42)	1	-	1

(1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2. לדוחות הכספיים.

(2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 2 ג. לדוחות הכספיים.

(4) כולל: השפעת עדכון הנחת עלות השכר ועדכון שיעור הגידול בתגמול על ההתחייבות האקטוארית בגין זכויות עובדים בבנק בסכום של 69 מיליוני שקלים חדשים נטו ממס, וכן השפעת תוכנית התייעלות בבנק יחב על ההון העצמי של הבנק בסכום של 11 מיליוני שקלים חדשים. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 בדוחות הכספיים לשנת 2017.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017			2017			2018		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
43	(23)	66	59	(31)	90	(60)	32	(92)
(29)	15	(44)	(27)	14	(41)	5	(3)	8
14	(8)	22	32	(17)	49	(55)	29	(84)
(3)	1	(4)	(2)	-	(2)	1	-	1
(3)	1	(4)	(2)	-	(2)	1	-	1
(5)	3	(8)	-	-	-	(1)	-	(1)
-	-	-	-	-	-	-	-	-
(5)	3	(8)	-	-	-	(1)	-	(1)
⁽⁴⁾ (96)	54	(150)	(95)	52	(147)	37	(20)	57
12	(6)	18	5	(3)	8	18	(9)	27
(84)	48	(132)	(90)	49	(139)	55	(29)	84
(78)	44	(122)	(60)	32	(92)	-	-	-
12	(6)	18	13	(5)	18	(1)	-	(1)
(66)	38	(104)	(47)	27	(74)	(1)	-	(1)

ביאור 5 - ניירות ערך

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון				
של ממשלת ישראל	3,436	41	(2)	3,475
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון	3,436	41	(2)	3,475
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
של ממשלת ישראל ⁽²⁾	4,290	12	(42)	4,260
של ממשלות זרות ⁽⁵⁾⁽²⁾	1,720	-	(66)	1,654
של מוסדות פיננסיים זרים ⁽⁷⁾	469	-	(8)	461
של אחרים זרים	18	-	(1)	17
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה	6,497	12	(117)	6,392
מניות ⁽³⁾	92	-	-	92
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	6,589	12 ⁽⁴⁾	(117) ⁽⁴⁾	6,484
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
של ממשלת ישראל	174	-	(1)	173
סך כל ניירות הערך למסחר	174	-	(1) ⁽⁶⁾	173
סך כל ניירות הערך	10,199	53	(120)	10,132

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 473 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-91 מיליוני שקלים חדשים.

(4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

(6) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.

(7) כולל חשיפה לבנקים רב צדדיים לפיתוח (MDB).

הערות:

- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-4. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.

- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון				
3,255	3,255	82	-	3,337
של ממשלת ישראל				
3,255	3,255	82	-	3,337
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
4,415	4,385	39	(9)	4,415
של ממשלת ישראל ⁽²⁾				
2,961	2,985	-	(24)	2,961
של ממשלות זרות ⁽⁵⁾⁽²⁾				
18	18	-	-	18
של מוסדות פיננסיים זרים				
17	18	-	(1)	17
של אחרים זרים				
7,411	7,406	39	(34)	7,411
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
92	92	-	-	92
מניות ⁽³⁾				
7,503	7,498	39 ⁽⁴⁾	(34) ⁽⁴⁾	7,503
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
180	180	-	-	180
של ממשלת ישראל				
180	180	-	-	180
סך כל ניירות הערך למסחר				
11,020	10,933	121	(34)	11,020
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 405 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-89 מיליוני שקלים חדשים.

(4) כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2ד, 3א, 2ב, 3ב. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3א, 4. לדוחות הכספיים.

- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון				
3,267	3,267	75	-	3,342
3,267	3,267	75	-	3,342

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב ומלוות -				
4,136	4,117	24	(5)	4,136
2,233	2,271	-	(38)	2,233
173	174	-	(1)	173
16	17	-	(1)	16
6,558	6,579	24	(45)	6,558
99	99	-	-	99
6,657	6,678	24 ⁽⁴⁾	(45) ⁽⁴⁾	6,657

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
209	209	-	-	209
209	209	-	-	209
10,133	10,154	99	(45)	10,208

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 424 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-98 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (5) איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.
- הערות:
- לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3, א.2, ו-3. לדוחות הכספיים. לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
- ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 5 - ניירות ערך - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות הערך הזמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

ליום 30 בספטמבר 2018							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן ⁽¹⁾	0%-20%	20%-40%	סך הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾	0%-20%	20%-40%	סך הכל
2,108	38	-	38	653	4	-	4
618	11	-	11	933	55	-	55
460	8	-	8	-	-	-	-
-	-	-	-	10	1	-	1
3,186	57	-	57	1,596	60	-	60
איגרות חוב -							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים זרים							
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה							

ליום 30 בספטמבר 2017							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן ⁽¹⁾	0%-20%	20%-40%	סך הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾	0%-20%	20%-40%	סך הכל
1,297	9	-	9	-	-	-	-
1,056	24	-	24	10	1	-	1
-	-	-	-	10	1	-	1
2,353	33	-	33	10	1	-	1
איגרות חוב -							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של אחרים זרים							
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה							

ליום 31 בדצמבר 2017							
פחות מ-12 חודשים				12 חודשים ומעלה			
הפסדים שטרם מומשו				הפסדים שטרם מומשו			
שווי הוגן ⁽¹⁾	0%-20%	20%-40%	סך הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾	0%-20%	20%-40%	סך הכל
674	1	-	1	611	4	-	4
339	4	-	4	1,110	34	-	34
173	1	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	10	1	-	1
1,186	6	-	6	1,731	39	-	39
איגרות חוב -							
של ממשלת ישראל							
של ממשלות זרות							
של מוסדות פיננסיים זרים							
של אחרים זרים							
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה							

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) לבנק אין ניירות ערך בפוזיצית הפסד שטרם הוכר.

(5) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

לימים 30 בספטמבר 2018, 30 בספטמבר 2017 ו-31 בדצמבר 2017 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
בנקים		אשראי לציבור				
סך הכל	וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
46,197	7,627	38,570	695	52	37,823	שנבדקו על בסיס פרטני
152,778	-	152,778	18,816	124,726	9,236	שנבדקו על בסיס קבוצתי
126,289	-	126,289	-	124,726	1,563	מזה: לפי עומק הפיגור
198,975	7,627	191,348	19,511 ⁽²⁾	124,778	47,059	סך הכל חובות
						מזה:
186	-	186	53	-	133	חובות פגומים בארגון מחדש
690	-	690	18	52	620	חובות פגומים אחרים
876	-	876	71	52	753	סך הכל חובות פגומים
1,359	-	1,359	25	1,293	41	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
711	-	711	124	-	587	חובות בעייתיים אחרים
2,946	-	2,946	220	1,345	1,381	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
571	2	569	29	3	537	שנבדקו על בסיס פרטני
983	-	983	219	656	108	שנבדקו על בסיס קבוצתי
661	-	661	-	656	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,554	2	1,552	248	659	645	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
148	-	148	19	3	126	מזה: בגין חובות פגומים

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
36,947	2,822	34,125	⁽⁴⁾ 869	41	⁽⁴⁾ 33,215	שנבדקו על בסיס פרטני
145,961	-	145,961	⁽⁴⁾ 17,869	119,629	⁽⁴⁾ 8,463	שנבדקו על בסיס קבוצתי
120,048	-	120,048	-	118,870	1,178	מזה: לפי עומק הפיגור
182,908	2,822	180,086	18,738 ⁽²⁾	119,670	41,678	סך הכל חובות
						מזה:
141	-	141	50	-	91	חובות פגומים בארגון מחדש
498	-	498	24	41	433	חובות פגומים אחרים
639	-	639	74	41	524	סך הכל חובות פגומים
1,114	-	1,114	25	1,024	65	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
864	-	864	125	-	739	חובות בעייתיים אחרים
2,617	-	2,617	224	1,065	1,328	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
525	2	523	25	4	⁽⁴⁾ 494	שנבדקו על בסיס פרטני
942	-	942	205	621	⁽⁴⁾ 116	שנבדקו על בסיס קבוצתי
626	-	626	-	621	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,467	2	1,465	230	625	610	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
120	-	120	14	4	102	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,872 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 6,085 מיליוני שקלים חדשים).

(3) כולל יתרת ההפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך של 18 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 19 מיליוני שקלים חדשים) ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 436 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 418 מיליוני שקלים חדשים).

(4) סווג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
37,599	2,543	35,056	⁽⁴⁾ 655	33	⁽⁴⁾ 34,368	שנבדקו על בסיס פרטני
147,546	-	147,546	⁽⁴⁾ 18,403	120,514	⁽⁴⁾ 8,629	שנבדקו על בסיס קבוצתי
121,779	-	121,779	-	120,514	1,265	מזה: לפי עומק הפיגור
185,145	2,543	182,602	19,058	⁽²⁾ 120,547	42,997	סך הכל חובות
						מזה:
155	-	155	50	-	105	חובות פגומים בארגון מחדש
568	-	568	20	33	515	חובות פגומים אחרים
723	-	723	70	33	620	סך הכל חובות פגומים
1,136	-	1,136	22	1,072	42	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
678	-	678	125	-	553	חובות בעייתיים אחרים
2,537	-	2,537	217	1,105	1,215	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
535	1	534	24	2	⁽⁴⁾ 508	שנבדקו על בסיס פרטני
950	-	950	212	628	⁽⁴⁾ 110	שנבדקו על בסיס קבוצתי
633	-	633	-	628	5	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,485	1	1,484	236	630	618	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
136	-	136	15	2	119	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,291 מיליוני שקלים חדשים.

(3) כולל יתרת ההפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך של 16 מיליוני שקלים חדשים ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 421 מיליוני שקלים חדשים.

(4) סווג מחדש.

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
	בנקים		פרטי			
סך הכל	וממשלות	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	
1,634	3	1,631	253	643	735	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
61	(1)	62	30	17	15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(93)	-	(93)	(40)	(2)	(51)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
52	-	52	15	1	36	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(41)	-	(41)	(25)	(1)	(15)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,654	2	1,652	258	659	735	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
100	-	100	10	-	90	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
1,555	2	1,553	237	621	695	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
41	-	41	33	6	2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(88)	-	(88)	(45)	(2)	(41)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
55	-	55	14	-	41	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(33)	-	(33)	(31)	(2)	-	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,563	2	1,561	239	625	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
96	-	96	9	-	87	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
1,575	1	1,574	245	630	699	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
233	1	232	80	34	118	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(273)	-	(273)	(114)	(6)	(153)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
119	-	119	47	1	71	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(154)	-	(154)	(67)	(5)	(82)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,654	2	1,652	258	659	735	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
100	-	100	10	-	90	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
1,549	2	1,547	208	615	724	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
132	-	132	93	18	21	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(307)	-	(307)	(104)	(8)	(195)	מחיקות חשבונאיות ⁽¹⁾
189	-	189	42	-	147	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽¹⁾
(118)	-	(118)	(62)	(8)	(48)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,563	2	1,561	239	625	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
96	-	96	9	-	87	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלי אופי טכני הנובע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 7 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים):

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2017	2017	2018	2018	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
				בישראל
				לפי דרישה
44,324	42,208	47,076	47,076	אינם נושאים ריבית
22,189	20,998	22,003	22,003	נושאים ריבית
66,513	63,206	69,079	69,079	סך הכל לפי דרישה
112,188	115,885	118,599	118,599	לזמן קצוב
178,701	179,091	187,678	187,678	סך הכל פיקדונות בישראל ⁽¹⁾
				מחוץ לישראל
				לפי דרישה
504	559	551	551	אינם נושאים ריבית
5	5	4	4	נושאים ריבית
509	564	555	555	סך הכל לפי דרישה
4,363	4,566	4,710	4,710	לזמן קצוב
4,872	5,130	5,265	5,265	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
183,573	184,221	192,943	192,943	סך כל פיקדונות הציבור
				(1) מזה:
87,456	86,818	92,559	92,559	פיקדונות של אנשים פרטיים
38,881	39,404	40,714	40,714	פיקדונות של גופים מוסדיים
52,364	52,869	54,405	54,405	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2017	2017	2018	2018	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
				תקרת הפיקדון
63,493	62,846	66,856	66,856	עד 1
41,125	40,670	44,670	44,670	מעל 1 עד 10
26,906	26,761	27,714	27,714	מעל 10 עד 100
23,911	22,589	23,218	23,218	מעל 100 עד 500
28,138	31,355	30,485	30,485	מעל 500
183,573	184,221	192,943	192,943	סך הכל

תיאור ההטבות

1. תנאי העסקתם של הרוב המכריע של העובדים והמנהלים בקבוצה נקבעים על פי הוראות הסכמים קיבוציים. ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים אלה, למעט עובדי בנק יהב, מכוסה באופן שוטף על-ידי הפקדות לקרנות פנסיה, קופות גמל ופיצויים, המשחררות את הבנק מהחבות לתשלום פיצויי פיטורים על פי החוק, לאותם עובדים. לפרטים נוספים בדבר ההטבות השונות לעובדים ומנהלים בבנק ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017.
2. מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק אשר אינם נושאי משרה ביום 20 במרץ 2017, החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול, לאשר מדיניות תגמול מעודכנת לכלל עובדי הבנק, למעט נושאי המשרה שלגביהם חלה מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה בבנק, כאמור לעיל (להלן: "מדיניות התגמול המעודכנת לכלל עובדי הבנק"). לפרטים נוספים ראה ביאור 22 א.5. לדוחות הכספיים לשנת 2017.
3. לפרטים בדבר בוררות כלכלית בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות, ראה ביאור 22 א.6. בדוחות הכספיים לשנת 2017. לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין בוררות זו. לפרטים בדבר חתימת הסכם קיבוצי חדש עם ארגון העובדים בחודש דצמבר 2017 והשלכות ההסכם ראה ביאור 22 א.6. לדוחות הכספיים לשנת 2017.
4. הסכמי שכר לעובדים המיוצגים על ידי ארגון המנהלים ומורשי החתימה הסכם העבודה עם ארגון המנהלים תקף עד לסוף שנת 2017. מתנהל משא ומתן לחתימת הסכם עבודה חדש לשנים הקרובות.
5. הסכמי עבודה ושכר בחטיבת הטכנולוגיה תנאי ההעסקה של עובדי חטיבת הטכנולוגיה של מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "חטיבת הטכנולוגיה") מוסדרים בחוקת העבודה שנחתמה בשנת 1989 ובשורה של הסכמים שנחתמו בין ועד עובדי חטיבת הטכנולוגיה וההסתדרות, לחטיבת הטכנולוגיה במהלך השנים. לעובדי חטיבת הטכנולוגיה קיים מודל הצמדה לשכר עובדי הבנק. ביום 15 באוגוסט 2018 נחתם הסכם קיבוצי בין חטיבת הטכנולוגיה לוועד עובדי החטיבה והסתדרות המעו"ף. להסכם זה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 8 - זכויות עובדים - המשך

6. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד בגין תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפקדה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים)⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
					במסגרת משכורות והוצאות נלוות
42	35	39	12	13	עלות שירות ⁽²⁾
42	33	30	12	10	במסגרת הוצאות אחרות עלות ריבית ⁽³⁾
(4)	(3)	(3)	(1)	(1)	תשואה חזויה על נכסי תכנית ⁽⁴⁾
18	9	27	4	12	הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד אקטוארי נטו ⁽⁵⁾
56	39	54	15	21	סך הכל במסגרת הוצאות אחרות
98	74	92	27	34	סך עלות ההטבה, נטו
121	88	101	30	34	סך הוצאה בגין פנסיה להפקדה מוגדרת
219	162	193	57	68	סך כל ההוצאות שהוכרו ברווח והפסד

7. הפקדות בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת (במיליוני שקלים חדשים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		תחזית לשנת ⁽⁶⁾ 2018
	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
6.3	4.8	4.6	1.5	1.4	1.8
					הפקדות

- (1) לפרטים בדבר הנחיות המפקחת על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה ביאור 1 ד. 4.
- (2) עלות השירות הינה הצבירה השוטפת בתקופה של ההטבה העתידית לעובד.
- (3) עלות הריבית הינה הסכום המוכר בתקופה, שנקבע לפי הגידול במחויבות בגין הטבה חזויה עקב חלוף הזמן.
- (4) תשואה חזויה הינה התשואה החזויה על נכסי התוכנית הנקבעת בהתבסס על שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התוכנית ועל בסיס השווי המבוסס שוק של נכסי התוכנית.
- (5) ההפחתה של הרווח או ההפסד נטו שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר בעבר.
- (6) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן בתוכנית פנסיה להטבה מוגדרת עד לתום שנת 2018.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2017	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

1. בנתוני המאוחד

א. הון לצורך חישוב יחס ההון

14,333	14,055	14,951	הון עצמי רובד 1
14,333	14,055	14,951	הון רובד 1
5,251	4,603	4,874	הון רובד 2
19,584	18,658	19,825	סך הכל הון כולל

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

130,525	128,818	137,095	סיכון אשראי
1,605	1,213	1,462	סיכונים שוק
8,394	8,332	9,315	סיכון תפעולי
140,524	138,363	147,872	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽¹⁾

באחוזים

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

10.20	10.16	10.11	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
10.20	10.16	10.11	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.94	13.48	13.41	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.86	9.86	9.84	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
13.36	13.36	13.34	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

2. חברות בת משמעותיות

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

9.27	9.34	9.49	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.27	9.34	9.49	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.01	13.53	13.53	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.00	9.00	9.00	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.50	12.50	12.50	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

(1) מסך היתרות המשוקללות של נכסי הסיכון הופחתו סך של 210 מיליוני שקלים חדשים בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות (בגין 30 בספטמבר 2017 - 322 מיליוני שקלים, בגין 31 בדצמבר 2017 - 298 מיליוני שקלים חדשים).

(2) ליחסי ההון המזעריים הנדרשים על ידי הפיקוח על הבנקים מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון - המשך

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" - המשך

31 בדצמבר	30 בספטמבר	
2017	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	

3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

א. הון רובד 1

14,327	14,026	15,133	הון עצמי
(169)	(164)	(282)	הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
14,158	13,862	14,851	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(87)	(87)	(87)	מוניטין
(11)	(15)	(9)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים
(98)	(102)	(96)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תכנית ההתייעלות - הון רובד 1
273	295	196	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות ⁽¹⁾
14,333	14,055	14,951	סך הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

ב. הון רובד 2

3,821	3,160	3,376	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
1,430	1,443	1,498	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
5,251	4,603	4,874	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים:
-	-	-	סך הכל ניכויים-הון רובד 2
5,251	4,603	4,874	סך הכל הון רובד 2

4. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

באחוזים			
			יחס ההון לרכיבי סיכון
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר בהוראות 299 ולפני השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ⁽²⁾
9.92	9.86	9.96	השפעת הוראות המעבר, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.06	0.06	-	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.22	0.24	0.15	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר
10.20	10.16	10.11	

(1) מזה 142 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא זכויות עובדים ו-54 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן (ביום 30 בספטמבר 2017 - 218 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא זכויות עובדים ו-77 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, ביום 31 בדצמבר 2017 - 202 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בנושא זכויות עובדים ו-71 מיליוני שקלים חדשים בגין תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן).

(2) לפני השפעת הוראות מעבר הנוגעות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זכויות עובדים.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2017	2017	2018	2018	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	באחוזים
1. בנתוני המאוחד				
118	117	121 ⁽²⁾	121	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
2. בנתוני הבנק				
118	117	121	121	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
3. חברות בת משמעותיות				
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו				
260	298	237	237	יחס כיסוי הנזילות ⁽¹⁾
100	100	100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ג. יחס מינוף

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

31 בדצמבר		30 בספטמבר		
2017	2017	2018	2018	
(מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	באחוזים
1. בנתוני המאוחד				
14,333	14,055	14,951	14,951	הון רובד ⁽³⁾
261,504	261,982	273,087	273,087	סך החשיפות
2. חברות בת משמעותיות				
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו				
5.14	5.02	5.40	5.40	יחס המינוף
4.70	4.70	4.70	4.70	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽⁴⁾

(1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

יחס כיסוי הנזילות ליום 30 בספטמבר 2018 כולל את השפעת יישום הנחיות בנק ישראל להחלת שיעור משיכה מופחת בגין פיקדונות תפעוליים, החל

מהרבעון הראשון של שנת 2018

(2) להשפעת הוראות המעבר והשפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות, ראה סעיף א.3, א.4. לעיל.

(3) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018.

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ד. הבנק מיישם את הוראות הלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 ובמסגרות קובץ שאלות ותשובות. לפרטים נוספים על הוראות והנחיות הפיקוח בנושא הלימות הון ראה ביאור 25 בדוח הכספי לשנת 2017.
- ה. ביום 15 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות הון - סיכון אשראי) בנושא משקל הסיכון להלוואות בשיעור מימון של מעל 60%. בחוזר נקבע כי הלוואות בשיעור מימון של מעל 60% תקבלנה משקל סיכון של 60% לעומת משקל סיכון של 75% לפני העדכון. מטרת העדכון היא להקל על הזוגות הצעירים ומשפרי דיור הרוכשים דירות בשיעור מימון גבוה. מועד תחילת העדכון הינו מיום פרסום החוזר. הבנק מיישם את ההוראה. יישום ההוראה מקטין את נכסי הסיכון הנובעים מביצועים של הלוואות לדיור בשיעור מימון של מעל 60%, שניתנו מיום פרסום החוזר.
- ו. בחודש אוגוסט 2018, גייס בנק יהב בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן, בסכום של 180 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III.
- ז. ביום 21 באוקטובר 2018, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק) בערך נקוב של כ-710.6 מיליוני שקלים חדשים, תמורת 710.6 מיליוני שקלים חדשים.
- ח. ביום 1 בנובמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא הלימות הון. הטיוטה כוללת עדכון של מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערבוביות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר. לפי העדכון, מקדם ההמרה לאשראי לערבוביות חוק מכר בגין דירה שטרם נמסרה למשתכן, יעמוד על שיעור של 30% (במקום 50% כיום). יישום ההוראה יבוא לידי ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2018. להערכת הבנק, יישום ההוראה יביא לקיטון בנכסי סיכון בסכום של כ-950 מיליוני שקלים (גידול של כ-0.07% ביחס הון עצמי רובד 1).

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר	30 בספטמבר		
2017	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
240	261	272	1. חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
5	8	12	2. רכישה ושיפוץ בניינים
			3. חוזי שכירות וחכירה לזמן ארוך- דמי השכירות של מבנים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות: ⁽¹⁾
179	172	183	שנה ראשונה
179	176	186	שנה שניה
174	174	181	שנה שלישית
168	165	175	שנה רביעית
167	164	173	שנה חמישית
1,645	1,638	1,629	שנה שישית ואילך
2,512	2,489	2,527	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

4. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2017	2018	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)		
2,598	1,463	2,325	546	536	הערך בספרים של האשראי שנמכר
2,625	1,465	2,349	546	544	תמורה
23	1	24	-	8	התחייבות שרות - הוצאה בגין שירותי תפעול

(1) כולל שירותי מחשב ותפעול שבנק יהב מקבל מחברה בינלאומית מקונצרן TaTa החל מיום 1 בינואר 2017. החברה מתמחה במתן שירותים מיכונים, בין היתר לגופים פיננסיים ותאגידיים בנקאיים בכל רחבי העולם. במסגרת זו בנק יהב עושה שימוש במערכת ליבה בנקאית הכוללת שרותים בנקאיים באפיקים שונים בהתאם לתחומי הפעילות של הבנק. כמו כן, מקבל בנק יהב שירותי תפעול מהחברה בקשר עם המערכות המיכוניות אותן היא מספקת וכן שירותים נוספים במיקור חוץ. התקשרות בנק יהב עם החברה הינה לתקופה ארוכת טווח ובאפשרות בנק יהב להאריכה לתקופות נוספות של עד 30 שנה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

1. לפרטים בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות של קבוצת הבנק, ראה ביאור 26 לדוחות הכספיים לשנת 2017. להלן יובא תיאור שינויים מהותיים ביחס לביאור שנכלל, כאמור בדוחות לשנת 2017.

2. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מהונו העצמי של הבנק, ואשר חלו בהן התפתחויות ושינויים ביחס למתואר בדוחות הכספיים לשנת 2017:

(א) בחודש מאי 2011, התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. עניינה של התביעה הוא בשתי טענות הנטענות כלפי הבנק - האחת, איחור בדיווח להוצאה לפועל אודות תשלומים שבוצעו להקטנת חוב שבגינן מתנהל תיק הוצאה לפועל. השנייה, אי סימון בטפסי הדיווח, את מספר הקרן שלהקטנתה יש לזקוף את התשלום המדווח ואת מספר כלל חישוב הריבית החל על סכום התשלום המדווח. בתביעה ובבקשת האישור נטען, כי באיחור במסירת הדיווח להוצאה לפועל, ובאי סימון טפסי הדיווח כנדרש, מטעה הבנק את הלקוחות, גורם לכך שהלקוחות אינם מזוכים בריבית בהתאם למועד התשלום שביצעו ובהתאם לשיעור הריבית הנכון, יוצר מצב שבו החוב בתיקי ההוצאה לפועל גבוה מהחוב האמיתי, וגובה תשלומים ביתר. עוד נטען בתביעה ובבקשת האישור, כי רשות האכיפה והגביה ולשכת ההוצאה לפועל מודות שמבוצע זיכוי בחסר במקרה של דיווח באיחור, תוך אי סימון טופס הדיווח כנדרש.

התובע מצוין, שאינו יכול לאמוד את הנזק שנגרם לקבוצת התובעים כולם, אך מעריכו (על בסיס שאינו ברור לבנק), במאות מיליוני שקלים.

ביום 9 בינואר 2012, הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור, בה פורטו בהרחבה טענות ההגנה העובדתיות והמשפטיות העומדות לבנק. ביום 20 במאי 2012, הגיש המבקש את תגובתו לתשובת הבנק לבקשת האישור. לאור טענות חדשות שהועלו על ידי המבקש בתגובתו לתשובת הבנק, הגיש הבנק תגובה נוספת ומפורטת ביום 15 באוגוסט 2012.

ביום 17 באוקטובר 2012 וביום 29 באוקטובר 2012 התקיימו דיונים מקדמיים בתיק בבית המשפט.

בהסכמת הצדדים החל הליך של גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה, וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל.

החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספיצי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם.

ביום 29 באוגוסט 2016, התקיים דיון בבית המשפט והוחלט כי על הצדדים בתובענה זו ובתובענה המפורטת בסעיף ב' שלהלן, להגיש הסדר פשרה ובקשה לאישור עד ליום 30 באוקטובר 2016. בהחלטה מיום 7 בנובמבר 2016, ניתנה לצדדים ארכה להגשת הסדר פשרה ובקשה לאישור וזאת עד ליום 30 בנובמבר 2016 ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון בנושא הסדר הפשרה. ביום 28 במרץ 2017, התקיים דיון ביחס להסכם הפשרה ובפרט בסוגיית מעשה בית-דין והיקפה. ביום 12 ביוני 2017 הוגשה מטעם הצדדים לבית המשפט טיוטת הסכם הפשרה, במסגרתו ביקשו הצדדים להסתייע בבית המשפט בעניין סוגיית מעשה בית-דין האמורה. ביום 15 ביוני 2017 התקיים דיון נוסף בעניין המחלוקת האמורה.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 4 ביולי 2017, הגישו הצדדים ביום 13 באוגוסט 2017 את נוסחו הסופי והמאושר של הסכם הפשרה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 7 בנובמבר 2017 הגישו הצדדים לבית המשפט, את הסכם הפשרה החתום, על נספחים, ובצירוף הבקשה לאישור. ביום 8 במרץ 2018 וביום 10 באפריל נערכו דיונים בהם העלה בית המשפט שאלות הקשורות להסכם הפשרה בכלל ולסוגיית שמירת סודיות הנתונים על ידי רשות האכיפה והגבייה בפרט. התקיים דיון נוסף ביום 28 במאי 2018 התקיים דיון נוסף בו בקש בית המשפט, בין היתר, הבהרות לעניין בקשת הבנק מיום 22 במאי 2018 בדבר הצורך בשמירה על סודיות הנתונים, כמו גם הבהרות בקשר לסעיפים נוספים בהסכם הפשרה. בתום הדיון נקבע, כי החלטה עקרונית לאישור ראשוני של הסכם הפשרה תינתן עם קבלת הבהרות נוספות מטעם הצדדים. הודעת הבהרה מטעם הבנק, בדבר סעיפים בהסכם הפשרה הוגשה ביום 5 ביולי 2018 והחלטה כאמור טרם התקבלה.

(ב) בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העובר-ושב המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה.

סוכם כי בקשה זו תצורף להליך גישור המתנהל בבקשות אחרות שאף עניין הוא בנושא הליכי גביה שמנהל הבנק נגד לקוחות חייבים, כמפורט בסעיף א' לעיל וביום 4 בינואר 2016, ניתנה החלטה להעברת התובענה הנ"ל לדיון אצל אותו מותב הדן בתובענות הנ"ל.

בקשה זו נמצאת, ביחד עם בקשה לתובענה בסעיף א' לעיל, במשא ומתן על הסכם פשרה כמפורט בסעיף א' לעיל.

(ג) בחודש אוגוסט 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של "מאות מיליוני שקלים חדשים". בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר חשבונום חויב בהוצאות משפטיות שלא אושרו על ידי רשות שיפוטית, או שחשבונום חויב בריבית שלא כדין בגין הוצאות משפטיות שאושרו.

בפברואר 2012, הוגשה תגובת הבנק לבקשת האישור ובאוגוסט 2012 הוגשה תשובת המבקש לתגובת הבנק לבקשת האישור.

בחודש נובמבר 2012, החלו הצדדים הליך גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור התנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי הוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים וחודש לאחר מכן, בניסיון להגיע להסדר מוסכם. ביום 6 בינואר 2016, הגיש הבנק בקשה להכרעה מקדמית בטענתו בדבר התיישנות עילת התביעה של חברי הקבוצה הנתענת ו/או של רובם, תגובת המבקש הוגשה ביום 26 בינואר 2016 ותשובת הבנק הוגשה ביום 1 בפברואר 2016, ביום 14 בפברואר 2016 ניתנה החלטה על פיה, בין היתר, טענת ההתיישנות תוכרע בסוף ההליך.

בעקבות המשא ומתן הישיר שניהלו הצדדים כאמור, הגיעו הצדדים להסדר מוסכם, אשר הובא ביום 14 בנובמבר 2016 לאישורו של בית המשפט.

ביום 16 בינואר 2017, התקיים דיון במסגרתו הוחלט כי על הבנק להתייחס לשאלות שהועלו בדיון בקשר עם הסכם הפשרה והבקשה לאישור שהוגשו על ידי הצדדים. ביום 8 בפברואר 2017 הגיש הבנק לבית המשפט את התייחסותו כאמור. ביום 7 במרץ 2017, הורה בית המשפט להגיש לאישורו, בתוך 15 ימים, נוסח הודעה מעודכנת, וכן להמציא עותק מהסדר הפשרה למפקחת על הבנקים וליועץ המשפטי ונקבע כי הצדדים יגישו טיעוניהם בשאלת ההתיישנות.

ביום 2 באפריל אישר בית המשפט את נוסח ההודעה המתוקן וביום 12 באפריל 2017, פורסמה הודעה בעיתונות ביחס להגשת בקשה לאישור הסכם פשרה.

בהמשך להחלטות בית המשפט מיום 7 במרץ 2017 כאמור ומיום 13 ביוני 2017, הגיש הבנק טיעון משלים מטעמו לעניין טענת ההתיישנות וטרם התקבלה החלטה.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה, להסדר הפשרה, הוגשה ביום 30 ביולי וביום 17 בספטמבר 2017, הוגשה תגובה מטעם הבנק לעמדת היועץ המשפטי לממשלה וכן הוגשה תגובה מטעם המבקש לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 2 באוקטובר 2017, התקיים דיון בעמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 28 במאי 2018 התקיים דיון נוסף, במסגרתו בקש בית המשפט לקבל הבהרות נוספות ביחס להסכם הפשרה. בתום הדיון נקבע שהחלטה תינתן בהעדר הצדדים. ביום 17 בספטמבר 2018 התקבל פסק דין חלקי, במסגרתו אישר בית המשפט את הסכם הפשרה אליו הגיעו הצדדים, וזאת למרות התנגדות ב"כ היועץ המשפטי לממשלה. במסגרת פסק הדין החלקי, התקבלה טענת ההתיישנות של הבנק. כן נקבעו מועדים לפרסום ההודעה על אישור הסכם הפשרה ולהגשת טיעונים בנושא שכר טרחה וגמול.

ביום 25 באוקטובר 2018 הגיש הבנק בקשה לאישור נוסח מודעה לפרסום בדבר אישור ההסכם. ביום 31 באוקטובר 2018 הודיע המבקש כי אין בכוונתו להגיש ערעור על פסק הדין וכי הוא מסכים לפרסום המודעה בנוסח שהגיש הבנק.

(ד) בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדין ולהסכמים, בהלוואות לדיור, לרבות הלוואה מוכוונת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ-927 מיליון שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של כ-364 מיליון שקלים חדשים.

בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען, בין היתר, כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חיוב בריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט. הוגשה בתיק גם עמדת הפיקוח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים.

ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים. המבקשים הגישו סיכומיהם, בחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים.

ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית.

ביום 7 בדצמבר 2015, הגישו המבקשים לבית משפט העליון ערעור על פסק הדין, הצדדים הגישו סכומים מטעמם, לרבות סיכומי תשובה.

ביום 14 במרץ 2018, התקיים דיון בערעור בבית המשפט העליון במסגרתו קיבלו המערערים את המלצת בית המשפט והסכימו למשוך את הערעור. בהתאם, בסוף הדיון ניתן פסק דין הדוחה את הערעור ללא צו להוצאות.

(ה) (1) בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארד שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים.

בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה.

בקשה לאישור ייצוגית מתוקנת שהוגשה ביום 3 בפברואר 2014, העמידה את הבקשה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר.

(2) בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארד שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אוצר החייל, בנק מרכזי דיסקונט, בנק אגוד ובנק יהב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מטבע חוץ (מדובר בתביעה זרה לתביעה האמורה לעיל).

הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשה דן ביחד עם הבקשה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובעות.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכל אחת מהבקשות לאישור התובעות כייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנטען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך קרן של 1.145 מיליארד שקלים חדשים.

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים.

ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015.

ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט נוסף. במסגרת הדיון, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור שהוגשו כנגד חברות כרטיסי האשראי ובנק הדואר עם הבקשות כנגד הבנקים. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש מרץ 2016, סיכומי המבקשים הוגשו בחודש אפריל 2016 ולאור בקשת הבנקים למחיקת סיכומי המבקשים, ניתנה ארכה להגשת סיכומי הבנקים, כך שאלה יוגשו בתוך 60 ימים לאחר ההחלטה בבקשת המחיקה. ביום 10 באוגוסט 2016, קיבל בית המשפט את בקשת הבנקים והורה על מחיקת סיכומי המבקשים בהתאם להחלטת בית המשפט, ביום 4 בספטמבר 2016, הגישו המבקשים סיכומים חדשים וביום 17 בינואר 2017, הוגשו סיכומים מטעם הבנק והמבקשים הגישו סיכומי תשובה מטעמם. ביום 1 במרץ 2018 ניתן פסק דין, במסגרתו נדחו הבקשות והמשיבים חויבו בהוצאות. ביום 18 במרץ 2017, בד בבד עם הגשת ערעור, הגישו המבקשים בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין (תשלום הוצאות) ובקשה לפטור מהפקדת ערובה וכן בקשה להוספת ראייה בערעור. ביום 23 במאי 2018 ניתנה החלטת בית המשפט העליון, לפיה ניתן עיכוב ביצוע תשלום הוצאות עד להכרעה בערעור. דיון בערעור נקבע ליום 1 באפריל 2019.

(ו) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור.

התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים.

תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק.

בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 10 בספטמבר 2015, הגיש בנק ישראל את עמדתו ביום 15 בדצמבר 2015. ביום 16 בדצמבר 2015 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, בה הומלץ לצדדים להידבר ביניהם בניסיון לגבש הסכם פשרה, ביום 29 במרץ 2016 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת וביום 12 ביולי 2016, התקיים דיון הוכחות. ביום 8 בנובמבר 2016 הוגשו סיכומים מטעם המבקש וביום 22 בינואר 2017, הגיש הבנק סיכומים מטעמו והוגשו סיכומי תשובה מטעם המבקש. ביום 31 בינואר 2017, ניתן פסק דין על פיו בקשת האישור התקבלה באופן חלקי. ונקבעו מועדים להגשת כתב תביעה וכתב תשובה. בהתאם להחלטת בית המשפט, המבקש הגיש בקשה לאישור תובע מייצג חליפי. ביום 7 ביוני 2018 הוגשה התנגדות הבנק לאישור המבקש כתובע חליפי והמבקש הגיש תשובה מטעמו. ביום 4 ביולי 2018 ניתנה החלטת בית המשפט הקובעת כי טענות הצדדים בבקשה לאישור תובע חליפי, ידונו בקדם משפט הקבוע ליום 6 בינואר 2019.

(ז) בחודש דצמבר 2015 הוגשה כנגד בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ בקשה לאישור תובענה ייצוגית, בה נטען כי בנק יהב לעובדי מדינה בע"מ גבה מלקוחות פרטיים (ועוסקים קטנים) עמלות בסכום ושיעור גבוה מהמותר - על פי תקרה הקבועה בתעריפון לעוסקים שאינם קטנים. התביעה אינה כוללת סכום תביעה מוערך. בין הצדדים התנהל משא ומתן להסדר מוסכם וביום 15 בינואר 2018 הגישו הצדדים לבית המשפט, בקשה לאישור הסדר פשרה.

ביום 28 במרץ 2018 ניתן פסק דינו של בית המשפט המאשר את הסדר הפשרה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(ח) בחודש ינואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים נגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). עניינה של התביעה, בהפליה, לכאורה, של האוכלוסייה הערבית בנגישות לשירותים בנקאיים, בכך שהמשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, ובכך מפרים לכאורה, את "חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000".

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפליה בנגישות לשירותים בנקאיים של המשיבים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של המשיבים במקומות יישובם.

התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים תוך שהם מציינים כי חלקו של כל משיב בנזק הנגרם לחברי הקבוצה נגזר גם מנתח השוק שלו ובהתאם גם חלקו בפיצוי חברי הקבוצה. תגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 4 באוגוסט 2016 וביום 13 בנובמבר 2016 הוגשה תשובה מטעם המבקשים לתגובת הבנקים הנתבעים.

דיון קדם משפט התקיים ביום 19 בדצמבר 2016, במסגרתו המליץ בית המשפט לצדדים לסיים את התיק בפשרה. בהתאם להצעת בית המשפט, החלו הצדדים במשא ומתן. ביום 10 במאי 2017, התקיים קדם משפט נוסף, במסגרתו, הצדדים מסרו לבית המשפט כי הם לא הגיעו להבנות ביניהם. ביום 24 במאי 2017, הגישו המבקשים נתונים שהתקבלו מבנק ישראל אודות מצבת הבנקים משנת 2009 ולאחר מכן הגישו המשיבים עדכון נתונים מטעמם. דיוני הוכחות התקיימו במהלך חודש נובמבר, הוגשו סיכומים בכתב מטעם הצדדים, וביום 30 בנובמבר 2017 נשמעו סיכומים בעל-פה.

ביום 28 בדצמבר 2017 ניתן פסק דין במסגרתו נדחתה הבקשה לאישור וביום 11 בפברואר 2018 הוגש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין הדוחה את הבקשה. ביום 21 במרץ 2018, הגישו המערערים בקשה להפחתת סכום העירבון שנקבע בתיק, הבנק הגיש תגובתו ובית המשפט דחה את הבקשה.

דיון בערעור נקבע ליום 10 באפריל 2019.

(ט) בחודש מאי 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב יפו, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 220 מיליון שקלים חדשים עניינה של הבקשה הוא גבייה ביתר ושלא כדין, לכאורה, של עמלות מלקוחות הזכאים להיות מסווגים כעסקים קטנים, תוך הפרת חובות החלות על הבנק ביחסיו עם לקוחותיו.

לטענת המבקשת, הבנק לא גילה ללקוחותיו המנהלים עסקים קטנים כי הם זכאים להנות מתעריפון העמלות המוזל של "עסק קטן", מתוך מטרה לסכל את רפורמת העמלות ולגבות מעסקים קטנים עמלות שלא לפי תעריפון עסק קטן, תוך התעשרות פסולה, לכאורה, על חשבונם.

תגובת הבנק לבקשה לאישור, הוגשה ביום 1 בנובמבר 2016 ותשובת המבקשת לתגובת הבנק הוגשה ביום 30 בנובמבר 2016.

ביום 23 באפריל 2017, התקיים דיון מקדמי במסגרתו ניתנו החלטות באשר לשאלות ולגילוי מסמכים, שעל הצדדים למלא עד ליום 23 במאי 2017. לאור הודעת המבקש כי בכוונתו להגיש בקשה לצרף את הדיון בבקשה זו לדיון ב 5 בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו באותו נושא, הגיש הבנק ביום 22 ביוני 2017 לבית המשפט בקשה להורות על עיכוב ההליכים בתובענה זו, לרבות הליכי הגילוי המוקדמים וזאת עד לאחר הכרעת בית המשפט העליון בבקשת האיחוד. ביום 28 ביוני 2017, הוגשה בקשה לבית המשפט העליון, לאיחוד הדיון בתובענה זו עם חמש הבקשות הנוספות ותגובת הבנק לבקשה הוגשה ביום 10 ביולי 2017, ביום 20 ביולי 2017 ניתנה החלטה, הדוחה את הבקשה לאחד את כל התביעות. בהתאם להנחיות בית המשפט העליון הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בבקשות האישור לבית המשפט המחוזי וביום 21 בינואר 2018, התקיים דיון בבקשת האיחוד ביום 17 באפריל 2018 ניתנה החלטה על איחוד הדיון בפני אותו שופט בבית המשפט המחוזי ת"א. דיון בכל התובענות שאוחדו נקבע ליום 19 בדצמבר 2018.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(י) בחודש דצמבר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק הבינלאומי, בנק לאומי ובנק דיסקונט, בגין גביית עמלות הקשורות לטיפול במטבע חוץ, שלא בהתאם להוראות התעריפון המלא, המפורט בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, ותוך הפרת סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקש, הבנקים המשיבים גובים בגין מגוון פעולות הקשורות למטבע חוץ עמלת מינימום במדרג, בהתאם לסכומי עסקה שונים וזאת, לכאורה, בניגוד להוראות התעריפון המלא, על פיהם, הבנקים המשיבים חייבים לפרט את העמלה שהם גובים בגין מגוון פעולות כ-"אחוז (מינימום, מכסימום)". עוד טוען המבקש כי, הבנקים המשיבים מפרים את חוק ההגבלים העסקיים בכך שהם מקיימים הסדר כובל.

המבקש מצוין כי, אין בידו את הנתונים הסופיים ואלה מצויים אצל המשיבים. יחד עם זאת, הוא מעריך את הנזק שנגרם ב-500 מיליון שקלים חדשים לפחות.

תגובת הבנק הוגשה ביום 23 באפריל 2017 ותשובה לתגובה מטעם המבקש הוגשה ביום 21 במאי 2017. ביום 3 ביולי 2017 התקיים דיון קדם משפט, בסופו ניתנה למבקש אפשרות לתקן את הבקשה לאישור ולהגישה עד ליום 15 באוקטובר 2017. ביום 3 בספטמבר 2017, הוגשה בקשה מתוקנת, על והבנק הגיש תגובה מטעמו לבקשת האישור המתוקנת. ביום 24 בדצמבר 2017 התקיים דיון קדם משפט בסופו הורה קבע בית המשפט לקבל את עמדתו של בנק ישראל בשאלה שבמחלוקת. ביום 12 בפברואר 2018, הוגשה עמדת הפיקוח על הבנקים לפיה, גביית עמלת מינימום בגין העברת מטבע חוץ בתצורה מדורגת מחו"ל לחו"ל וכל עוד נשמר המבנה הבסיסי של עמלת מינימום ומקסימום, אינה עולה כדי הפרה של כללי העמלות המעוגנת בתעריפון המלא. עוד באותו יום נתן בית המשפט החלטה לפיה, המבקשים יודיעו עד ליום 26 בפברואר 2018 האם הם עומדים על המשך הדייון בתיק לאור עמדת הפיקוח על הבנקים. ביום 13 במרץ 2018 התקיים דיון במסגרתו ביקשו המבקשים להסתלק מהבקשה לאישור. בהתאם לכך, ניתן פסק דין המאשר את הסתלקות המבקשים ללא צו להוצאות.

(יא) בחודש פברואר 2017, הוגשה בבימ"ש מחוזי מרכז, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, נגד הבנק, בנק לאומי, בנק הפועלים ובנק יהב, בגין חיוב ביתר ושלא כדיון, לכאורה, של "עמלת פקיד" במקום שבו היה צריך לגבות עמלת "ערוץ ישיר" בלבד, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 ותוך הפרה לכאורה של סעיף 9 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981. לטענת המבקשים, במקרים בהם לקוחות מבצעים פעולת הפקדת המחאה ו/או מזומן באמצעות פקיד בסניף הבנק, עקב כשל במכונות האוטומטיות לביצוע ההפקדה, ללא סיועו של הפקיד, הלקוח מחויב בעמלת פקיד, במקום ב"עמלת ערוץ ישיר" שהינה נמוכה יותר. המבקשים מציינים כי אינם יודעים להעריך את סכום התביעה.

תגובת הבנק לבקשה לאישור הוגשה ביום 31 באוקטובר 2017. ביום 14 בדצמבר 2017, התקיים דיון קדם משפט בסופו הוחלט, כי על המבקשים להודיע עמדתם בתוך 90 ימים-האם להמשיך בתובענה כפי שהיא היום והאם אין מקום להסתלק ממנה, או לתקן לתביעה שונה. בשלב זה לא בוצע אף לא אחד מן הדברים והמבקשים אף לא הודיעו מה היא עמדתם. דיון בתובענה כפי שהיא במקור, קבוע ליום 19 בנובמבר 2018.

(יב) בחודש נובמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי מרכז- לוד, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בסכום של 437.3 מיליון שקלים חדשים בגין גביית ריבית ביתר, ליכאורה, בהלוואות לדיור עקב צמצום מרכיב ההלוואות על בסיס הפריים וזאת תוך הטעייה, כביכול ובהעדר גילוי נאות.

לטענת המבקשים, הבנק נמנע מלהעמיד ללקוחותיו הלוואת דיור, בה שיעור מרכיב ההלוואה על בסיס הפריים הינו המרבי המותר על פי הנחיות בנק ישראל (33.3%), וזאת על מנת שיוכל להגדיל, כביכול, את הסכום אותו הוא יכול להעמיד בהלוואות משלימות ויקרות בהרבה.

המבקשים מציינים כי, הם אינם מכחישים או תוקפים את העובדה שלבנק יש שיקול דעת אם לאשר מתן הלוואה לדיור ואת הרכב ההלוואה אותה הוא מאשר, אלא באופן הפעלת שיקול הדעת של הבנק, ובחובות הנאמנות, האמון והגילוי המורחבות החלות עליו.

תגובת הבנק הוגשה ביום 29 במרץ 2018 והמבקשים הגישו את תשובתם לתגובת הבנק. קדם משפט נערך ביום 2 ביולי 2018, בסיומו הציע בית המשפט כי הצדדים יפנו לגישור. ניסיון הידברות ישיר בין הצדדים לא צלח והתיק יוחזר לבית המשפט.

בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליון שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 2 לעיל, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של 74 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

3. כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ובקשה לאישור תובענה נגזרת שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגין הפרטה.

(א) בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd, ("מזרחי שווייץ") נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שווייץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דן להצטרפות כצד להליך דן ולעיכוב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות, בין היתר, בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף הבקשה לגילוי יושהה בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בחודש דצמבר 2015 קבע בית המשפט, כי הליך הבקשה לאישור ימחק ואולם המחיקה תעוכב כך שהיה ותתקבל הבקשה לגילוי והמבקש בבקשת הגילוי יגיש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים במועד עליו יורה בית המשפט במסגרת ההחלטה, כי אז תמחק בקשת האישור. היה ותדחה בקשת הגילוי או אם לא תוגש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים- יראו בבקשת האישור כבקשה מוקדמת לכל בקשה אחרת- אם תוגש.

ביום 18 באפריל 2016, החליט בית המשפט, לעכב את הדיון בתיק הבקשה לגילוי עד לסיום הליכי החקירה ודיווח על תוצאותיה.

ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע בתוך 45 יום אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 12 באפריל 2017 בית המשפט הורה כי היועץ המשפטי לממשלה יודיע אם בדעתו להצטרף להליך. ביום 3 באוגוסט 2017, הגיש היועץ המשפטי לממשלה, הודעה מטעמו על התייצבותו בהליך הגילוי ואליה צירף את עמדתו. ביום 10 בספטמבר 2017, הגישו הבנק והמשיבים האחרים תגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה.

ביום 19 בספטמבר 2017 אושר על ידי בית המשפט הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק ועל פיו, הדיון בתיק זה יושהה בשלב זה בכפוף לכך שהמשיבים יידווחו לבית המשפט ולמבקש, החל מיום 31 בדצמבר 2017, מידי 90 ימים, אודות החקירה של משרד המשפטים בארצות הברית. הודעות עדכון בדבר הליך החקירה, כאמור, נמסרו ביום 29 במרץ 2018 וביום 27 ביוני 2018.

ביום 2 באוקטובר 2018 מסר הבנק הודעת עדכון לבית המשפט בדבר הליך החקירה, לו צירף את הדיווח שנמסר לציבור במסגרת הדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני 2018, על פיו, בין היתר, הבנק החל במשא ומתן עם משרד המשפטים בארה"ב, אולם טרם ניתן להעריך את תוצאותיו. בהתאם לכך בית המשפט קבע את התיק למעקב בעוד 90 יום.

ראה להלן גם סעיף 4 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ב) בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי ירושלים, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק אוצר החייל, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק מרכנתיל דיסקונט. עניינה של הבקשה בהעמדת אשראי במסגרת הקרן לעסקים קטנים. לטענת המבקשים, הבנקים המשיבים אשר מעמידים אשראים במסגרת הקרן לעסקים קטנים, מחייבים את הלווים בהפקדת פיקדון מתוך כספי ההלוואה, דבר המהווה התניית שירות בשירות אסורה וזאת תוך העלאת שיעור הריבית האפקטיבית על ההלוואה, כביכול. עוד נטען, כי התנהלותם זו של הבנקים עולה כדי הסדר כובל. המבקש העמיד את סכום התובענה כלפי הבנק, על סך של מעל ל-147 מיליון שקלים חדשים. ביום 25 באפריל 2018, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף ולחילופין להורות למבקש להפקיד ערובה להבטחת הוצאות הבנק, בנק דיסקונט הגיש אף הוא בקשת סילוק מטעמו. לאור בקשות הסילוק, "הקפיא" בית המשפט את המועד להגשת תגובה מטעם המשיבים. ביום 24 ביוני 2018, התקיים דיון קדם משפט ובית המשפט נענה לבקשת המבקשים להגיש בקשה לאישור מתוקנת, וזאת עד ליום 1 בדצמבר 2018.

ג) בחודש דצמבר 2017 הוגשה בבית המשפט המחוזי - מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-124 מיליון שקלים חדשים. עניינה של הבקשה הוא בקביעת שיעור הריבית בהלוואה לדיור הניתנת בריבית משתנה אג"ח לטענת המבקשים, מוסר הבנק ללקוח אישור עקרוני ובו מפורט מנגנון עוגן אג"ח כמנגנון היחיד לחישוב הריבית במסלול משתנה - אג"ח לאורך כל חיי ההלוואה, אולם בהסכם ההלוואה, נוסף מנגנון חדש המכונה "מנגנון הגנה לשעת חירום" לקביעת שיעור הריבית מעבר למנגנון המקורי, וזאת ללא גילוי נאות. עוד נטען כי, התנאי שקבע הבנק בהסכם לצורך הפעלת מנגנון ההגנה לשעת חרום הינו מקפח ומעניק לבנק יתרון בלתי סביר על פני הלקוחות. תגובה מטעם הבנק הוגשה ביום 25 ביולי 2018 והתיק קבוע לדיון קדם משפט ליום 12 בדצמבר 2018.

ד) בחודש ספטמבר 2018, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-180 מיליון שקלים חדשים (על דרך האומדנה).

עניינה של הבקשה הוא, בגביית עמלה ביתר, לכאורה, בפירעון מוקדם של הלוואות לדיור המורכבת ממספר מסלולים, אשר בחלקם נוצרו הפרשי היוון חיוביים ובחלקם נוצרו הפרשי היוון שליליים, בכך שהבנק אינו מבצע קיזוז בין הפרשי היוון במסלולים השונים וזאת לכאורה, בניגוד למנגנון הקבוע בצו הבנקאות (פירעון מוקדם של הלוואה לדיור), התשס"ב-2002.

המבקשים מבקשים לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כל לקוחות הבנק אשר פרעו ו/או יפרעו משכנתא בפירעון מוקדם חלקי או מלא, ובאחד ממסלוליה נוצרה יתרת היוון שלילית, שלא קוזזה מעמלת הפירעון המוקדם כקבוע בד"ן.

4. בהמשך לאמור בסעיף ג.12. בביאור 26 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017 ובסעיף ב.4. בביאור 10 לדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2018, ולאמור בסעיף ב.4. בביאור 10 לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 הבנק מקיים משא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית, על מנת להגיע בהקדם למתווה מוסכם עבור קבוצת הבנק, לסיום החקירה.

במסגרת זו, מתקיימות פגישות ושיחות, בהן נדונים, בין היתר, העקרונות לחישוב תשלום בהתאם לקבוע בהנחיות הענישה הרלוונטיות של משרד המשפטים בארצות הברית (Organizational Sentencing Guidelines). תחשיב התשלום כאמור, עשוי להיות מבוסס על אובדן המס שנגרם לרשויות המס בארצות הברית בגין לקוחות אמריקאים ועל רכיב ההכנסות שהפיקה קבוצת הבנק מלקוחות אלה ("רכיב התשלום המחושב") וכן על רכיב של קנס. במחצית השניה של חודש אוקטובר הומצאה לבאי כח הבנק טיוטת D.P.A. (Deferred Prosecution Agreement), אשר טרם נדונה עם משרד המשפטים בארצות הברית.

במקביל לניהול המשא ומתן, השלים הבנק במהלך חודש אוקטובר 2018 את מסירת הנתונים ופרטי המידע אשר התבקשו בעבר על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, ובכללם נתונים אודות חשבונות הנחזים להיות אמריקאים. בנוסף, פועל הבנק להמצאת פרטי מידע ומסמכים נוספים, כפי שהתבקשו במסגרת ניהול המשא ומתן.

יצוין, כי היועצים המשפטיים של הבנק חיוו את דעתם כי אינם יכולים להעריך את תוצאות המשא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית, כמו גם את ההפסד הפוטנציאלי שעלול להיגרם לקבוצת הבנק בגין החקירה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

יחד עם זאת, להערכת הנהלת הבנק ובהתבסס על חוות דעתם של היועצים המשפטיים של הבנק, ובשים לב, בין היתר, לשיעור רכיב הקנס ששולם על ידי בנקים אחרים בהסדרים שונים שנערכו על ידי משרד המשפטים בארצות הברית בקשר לחקירות הנוגעות לחשבונות בלתי מוצהרים של נישומים אמריקאים, ההפרשה בגין החקירה שנכללה בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018 (162.6 מיליון דולר ארה"ב) הולמת את המידע הקיים בידי הבנק, נכון למועד אישור הדוחות ליום 30 בספטמבר 2018 והכל בהתאם לעקרונות שפורטו בביאור לדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, קרי: אובדן המס שנגרם לרשויות המס בארצות הברית בגין לקוחות אמריקאים, רכיב ההכנסות שהפיקה קבוצת הבנק מלקוחות אלה והסכום המינימלי בטווח הקנס הסביר ביותר.

לאור האמור לעיל, ובשים לב לחוסר הוודאות, יתכן שבעתיד יתברר שסכום ההפסד שיתממש (בעיקר בשל רכיב הקנס) יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה שנזקפה עד כה.

בשים לב לאמור לעיל לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השלישי של שנת 2018 במועד אישור הדוחות הכספיים לרבעון זה.

יודגש, כי אין ברישום ההפרשה או בהחלטת הדירקטוריון שלא לחלק דיבידנד, כאמור לעיל, משום הודאה במסקנות החקירה או בטענה כלשהי של משרד המשפטים או של צד שלישי כלשהו, ואף אין בהם משום הסכמה לשלם את סכום ההפרשה בקשר לכך.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
חוזי ריבית						
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל - מדד		
סך הכל						
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
296	-	-	-	-	296	חוזי Forward
						חוזי אופציה אחרים:
18	-	-	-	18	-	אופציות שנכתבו
2,970	-	-	-	920	2,050	Swaps
3,284	-	-	-	938	2,346	סך הכל
2,970	-	-	-	920	2,050	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾						
102,794	38	-	99,494	-	3,262	חוזי Forward
						חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
1,168	-	-	1,168	-	-	אופציות שנכתבו
1,175	-	-	1,175	-	-	אופציות שנקנו
						חוזי אופציה אחרים:
16,666	-	-	16,666	-	-	אופציות שנכתבו
14,250	-	-	14,250	-	-	אופציות שנקנו
45,711	-	-	7,280	35,074	3,357	Swaps
181,764	38	-	140,033	35,074	6,619	סך הכל
24,833	-	-	-	21,589	3,244	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,433	-	-	1,433	-	-	חוזי Forward
						חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
17,664	8,036	5,010	4,618	-	-	אופציות שנכתבו
17,664	8,036	5,010	4,618	-	-	אופציות שנקנו
						חוזי אופציה אחרים:
95	-	95	-	-	-	אופציות שנכתבו
760	-	35	-	725	-	אופציות שנקנו
4,072	-	4,053	19	-	-	Swaps
41,688	16,072	14,203	10,688	725	-	סך הכל
-	-	-	-	-	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)					
חוזי סחורות ואחרים	חוזי ריבית	שקל - מדד			
		מטבע חוץ	אחר	בגין מניות	חוזי ריבית
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
290	290	-	-	-	-
644	644	-	-	-	-
5,526	-	-	5,526	-	-
6,460	934	-	5,526	-	-
סך הכל					
233,196	17,044	14,203	156,247	36,737	8,965
סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
12	-	-	-	2	10
54	-	-	-	42	12
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾					
2,258	2	-	1,523	488	245
2,509	2	-	1,812	599	96
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
336	1	256	77	2	-
270	1	216	51	2	-
ד. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם הבנק ערב					
1	1	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
4	4	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
2	2	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
סך הכל					
2,610	7	256	1,600	492	255
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
2,610	7	256	1,600	492	255
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים					
1,173	6	193	775	103	96
דומים					
סך הכל					
2,836	6	216	1,863	643	108
שווי הוגן ברוטו שלילי					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
2,836	6	216	1,863	643	108
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים					
נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או					
1,490	4	195	1,059	181	51
הסדרים דומים					

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) מגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)					
חוזי ריבית					
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל - מדד	סך הכל
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
1,382	-	-	-	-	1,382
חוזי Forward					
-	-	-	-	-	-
חוזי אופציה אחרים:					
18	-	-	-	18	-
אופציות שנכתבו					
1,042	-	-	-	1,042	-
Swaps					
2,442	-	-	-	1,060	1,382
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
1,042	-	-	-	1,042	-
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾					
108,435	38	-	102,550	-	5,847
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
80	-	-	80	-	-
אופציות שנכתבו					
201	-	-	201	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
10,996	-	-	10,996	-	-
אופציות שנכתבו					
10,568	-	-	10,568	-	-
אופציות שנקנו					
43,975	-	-	7,803	33,935	2,237
Swaps					
174,255	38	-	132,198	33,935	8,084
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
22,890	-	-	-	20,765	2,125
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
1,138	-	-	1,138	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
18,383	5,190	8,292	4,901	-	-
אופציות שנכתבו					
18,383	5,190	8,292	4,901	-	-
אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
38	-	38	-	-	-
אופציות שנכתבו					
112	-	42	-	70	-
אופציות שנקנו					
5,129	-	5,117	8	4	-
Swaps					
43,183	10,380	21,781	10,948	74	-
סך הכל					
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית					
4	-	-	-	4	-

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
חוזי סחורות		חוזי ריבית				
ואחרים	בגין מניות	מטבע חוץ	אחר	מדד	שקל - מדד	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
680	680	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
6,893	-	-	6,893	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
7,573	680	-	6,893	-	-	סך הכל
227,453	11,098	21,781	150,039	35,069	9,466	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
25	-	-	-	7	18	שווי הוגן ברוטו חיובי
67	-	-	-	65	2	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
3,395	1	-	2,143	904	347	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,887	1	-	1,530	1,175	181	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
389	-	308	80	1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
337	-	287	50	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ד. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
2	2	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
3,813	5	308	2,223	912	365	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,813	5	308	2,223	912	365	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
1,569	5	147	1,066	167	184	
סך הכל						
3,293	3	287	1,580	1,240	183	שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,293	3	287	1,580	1,240	183	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים						
1,628	2	262	1,040	279	45	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוברים בסך 5 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
חוזי ריבית						
חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	שקל - מדד	סך הכל	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
1,500	-	-	-	-	1,500	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים:						
17	-	-	-	17	-	אופציות שנכתבו
937	-	-	-	937	-	Swaps
2,454	-	-	-	954	1,500	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
937	-	-	-	937	-	
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾						
94,712	46	-	89,541	-	5,125	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
97	-	-	97	-	-	אופציות שנכתבו
288	-	-	288	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
12,328	-	-	12,328	-	-	אופציות שנכתבו
11,392	-	-	11,392	-	-	אופציות שנקנו
39,088	-	-	7,707	28,923	2,458	Swaps
157,905	46	-	121,353	28,923	7,583	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
20,114	-	-	-	17,768	2,346	
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,050	-	-	1,050	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
24,159	5,853	13,503	4,803	-	-	אופציות שנכתבו
24,159	5,853	13,503	4,803	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
49	-	49	-	-	-	אופציות שנכתבו
110	-	41	-	69	-	אופציות שנקנו
5,062	-	5,031	28	3	-	Swaps
54,589	11,706	32,127	10,684	72	-	סך הכל
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית						
3	-	-	-	3	-	

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
חוזי סחורות ואחרים			חוזי ריבית שקל - מדד אחר		
חוזי סחורות ואחרים	בגין מניות	מטבע חוץ	מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל - מדד אחר
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
776	776	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
4,909	-	-	4,909	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
5,685	776	-	4,909	-	-
סך הכל					
220,633	12,528	32,127	136,946	29,949	9,083
סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
18	-	-	-	7	11
שווי הוגן ברוטו חיובי					
61	-	-	-	58	3
שווי הוגן ברוטו שלילי					
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾					
2,920	1	-	1,964	651	304
שווי הוגן ברוטו חיובי					
2,630	1	-	1,544	910	175
שווי הוגן ברוטו שלילי					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
484	-	392	92	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
389	-	330	59	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
ד. נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב					
5	5	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
2	2	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
סך הכל					
3,427	6	392	2,056	658	315
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,427	6	392	2,056	658	315
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,355	5	227	904	79	140
סך הכל					
3,082	3	330	1,603	968	178
שווי הוגן ברוטו שלילי					
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
3,082	3	330	1,603	968	178
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
1,526	3	279	982	217	45

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משבצים בסך 6 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
2,610	1,330	5	10	1,221	44	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,113)	(154)	-	-	(959)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
(431)	(269)	-	-	(162)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,066	907	5	10	100	44	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,472	896	-	357	1,113	106	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
(618)	(112)	-	-	(506)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,854	784	-	357	607	106	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
2,920	1,691	5	367	707	150	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
2,836	1,125	47	10	1,600	54	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,113)	(154)	-	-	(959)	-	מכשירים פיננסים
(510)	-	(16)	-	(494)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,213	971	31	10	147	54	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,813	1,268	41	13	2,401	90	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,684)	(98)	-	-	(1,586)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים
(905)	(270)	(41)	-	(594)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,224	900	-	13	221	90	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,561	900	-	101	1,395	165	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
(603)	(102)	-	-	(501)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,958	798	-	101	894	165	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
3,182	1,698	-	114	1,115	255	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,293	1,138	-	13	2,052	90	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,684)	(98)	-	-	(1,586)	-	מכשירים פיננסים
(308)	-	-	-	(308)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,301	1,040	-	13	158	90	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 6 מיליוני שקלים חדשים.

(2) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 5 מיליוני שקלים חדשים.

(3) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
סך הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
3,427	1,256	57	14	2,014	86	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾ סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,466)	(40)	-	-	(1,426)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(879)	(303)	(56)	-	(520)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,082	913	1	14	68	86	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,406	843	-	170	1,224	169	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(560)	(92)	-	-	(468)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
1,846	751	-	170	756	169	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
2,928	1,664	1	184	824	255	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
3,082	1,222	-	14	1,760	86	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(1,466)	(40)	-	-	(1,426)	-	מכשירים פיננסיים
(281)	-	-	-	(281)	-	בטחון במזומן ששועבד
1,335	1,182	-	14	53	86	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 6 מיליוני שקלים חדשים.

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים (בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים, ובשנת 2017 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 2 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 11 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)					
עד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד שנה	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל	
1,460	3,654	2,796	1,055	8,965	חוזי ריבית:
3,341	8,743	17,834	6,819	36,737	שקל - מדד
95,604	49,871	10,324	448	156,247	אחר
11,422	2,136	645	-	14,203	חוזי מטבע חוץ
16,336	7	476	225	17,044	חוזים בגין מניות
128,163	64,411	32,075	8,547	233,196	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל
ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)					
1,056	3,207	4,379	824	9,466	חוזי ריבית:
4,216	5,378	17,752	7,723	35,069	שקל - מדד
92,411	45,887	10,492	1,249	150,039	אחר
18,219	3,283	279	-	21,781	חוזי מטבע חוץ
10,485	21	238	354	11,098	חוזים בגין מניות
126,387	57,776	33,140	10,150	227,453	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
1,438	3,325	3,500	820	9,083	חוזי ריבית:
2,263	4,764	15,261	7,661	29,949	שקל - מדד
78,476	46,524	10,897	1,049	136,946	אחר
28,062	3,562	503	-	32,127	חוזי מטבע חוץ
11,737	239	204	348	12,528	חוזים בגין מניות
121,976	58,414	30,365	9,878	220,633	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל

א. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה וברת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע לרוב על פי מחזור פעילות הלקוח.

המידע הכספי בדוח הדירקטוריון וההנהלה נכלל בהתאם להגדרות המגזרים הפיקוחיים.

בנוסף, נכללים בדוחות הכספיים, במסגרת ביאור 12 לדוחות, גילוי על "מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה".

מגזר פעילות בהתאם לגישת ההנהלה הינו מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות והוצאות אשר עומדות בקריטריונים להלן:

- תוצאות פעילותו נבחנות באופן סדיר לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכות ביצועים.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

בפועל, קיים מתאם גבוה בין המגזרים הפיקוחיים ל"מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה" אולם יחד עם זאת, קיימים הבדלים מסוימים בשייך הלקוחות למגזרים ובאופן קבלת ההחלטות. לפיכך, בשלב זה, מדווחים בדוחות הכספיים גם תוצאות הפעילות לפי "גישת ההנהלה" כאמור.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

מגזרי הפעילות הפיקוחיים נחלקים למגזרי פעילות הנוגעים לאנשים פרטיים ומגזרי פעילות שאינם פרטיים (לרבות מגזרי פעילות עסקיים, גופים מוסדיים והניהול הפיננסי של הבנק).

אנשים פרטיים מוגדרים כיחידים שאין להם חבות לבנק או שחבותם מסווגת כחבות של "אנשים פרטיים" - הלוואות לדירור ואחר", בהתאם להגדרות סיווג סיכון האשראי לפי ענפי משק.

להלן הגדרות המגזרים הפיקוחיים:

משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית כאמור להלן.

בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזור פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.

עסקים גדולים - עסקים בעלי מחזור פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.

גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.

ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול הנכסים וההתחייבויות והשקעות ריאליות.

פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, שאילת ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.

ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באיגרות חוב זמינות למכירה ובאיגרות חוב מוחזקות לפידיון, גידור באמצעות מכשירים נגזרים מגדרים, גידור ALM, הפקדה של פיקדונות בבנקים ופיקדונות מבנקים בארץ ובחוץ לארץ, גידור מטבעי של השקעות בחוץ לארץ, פיקדונות בממשלות וממשלות.

השקעות ריאליות - השקעה במניות זמינות למכירה ובחברות כלולות של עסקים.

פעילות ניהול פיננסי אחרת - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, מכירה וניהול תיקי אשראי.

מגזרי הפעילות לעיל נחלקים לפעילות בישראל ופעילות בחוץ לארץ, כאשר הפעילות בחוץ לארץ מוצגת בנפרד ונחלקת לפעילות של אנשים פרטיים ופעילות עסקית בלבד.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית				הכנסות ריבית מחיצוניים
		סך הכל	מזה: כרטיסי אשראי		הלוואות לדיור	
			אחרים	אחרים		
756	1	3,819	26	713	3,106	הכנסות ריבית מחיצוניים
66	119	435	-	435	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
690	(118)	3,384	26	278	3,106	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
48	172	(1,323)	(4)	665	(1,988)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
738	54	2,061	22	943	1,118	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
272	7	504	111	385	119	סך פעולות והכנסות אחרות
272	7	504	111	385	119	סך הכנסות שאינן מריבית
1,010	61	2,565	133	1,328	1,237	סך הכנסות
103	1	115	-	81	34	הוצאות בגין הפסדי אשראי
568	34	1,686	45	1,254	432	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(59)	6	(106)	(10)	(106)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
509	40	1,580	35	1,148	432	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
398	20	870	98	99	771	רווח (הפסד) לפני מיסים
136	7	302	29	32	270	הפרשה למיסים על הרווח
262	13	568	69	67	501	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	-	-	-	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
262	13	568	69	67	501	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(25)	(3)	(25)	-	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
261	13	543	66	42	501	יתרה ממוצעת של נכסים
17,860	95	142,958	3,721	20,254	122,704	מזה: השקעות בחברות כלולות
-	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
17,860	95	142,958	3,721	20,254	122,704	יתרת האשראי לציבור
18,765	86	145,160	3,690	20,653	124,507	יתרת חובות פגומים
445	-	123	-	71	52	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
41	-	1,317	-	25	1,292	יתרה ממוצעת של התחייבויות
19,941	12,335	80,988	3,721	80,988	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
19,941	12,335	77,267	-	77,267	-	יתרת פקדונות הציבור לטווח תקופת הדיווח
20,481	13,036	79,523	-	79,523	-	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
17,205	30	85,958	3,167	17,782	68,176	יתרת נכסי סיכון לטווח תקופת הדיווח ⁽¹⁾
17,865	30	87,734	3,193	18,153	69,581	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
21,239	2,399	53,089	-	44,085	9,004	
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
645	1	1,675	22	608	1,067	מרווח מפעילות מתן אשראי
75	53	332	-	332	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
18	-	54	-	3	51	אחר
738	54	2,061	22	943	1,118	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	פעילות חו"ל					
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
5,518	234	5,284	82	30	416	180
1,856	64	1,792	667	309	159	37
3,662	170	3,492	(585)	(279)	257	143
-	(21)	21	584	369	136	35
3,662	149	3,513	(1)	90	393	178
324	8	316	316	-	-	-
1,126	20	1,106	151	32	83	57
1,450	28	1,422	467	32	83	57
5,112	177	4,935	466	122	476	235
233	1	232	1	-	13	(1)
3,173	55	3,118	674	49	64	43
-	-	-	4	41	67	47
3,173	55	3,118	678	90	131	90
1,706	121	1,585	(213)	32	332	146
654	42	612	(4)	11	110	50
1,052	79	973	(209)	21	222	96
1	-	1	1	-	-	-
1,053	79	974	(208)	21	222	96
(49)	-	(49)	(23)	-	-	-
1,004	79	925	(231)	21	222	96
243,501	9,683	233,818	49,759	1,329	15,687	6,130
32	-	32	32	-	-	-
187,327	3,268	184,059	-	1,329	15,687	6,130
191,348	3,807	187,541	-	1,255	16,141	6,134
876	-	876	-	-	245	63
1,359	1	1,358	-	-	-	-
228,752	7,921	220,831	34,410	40,056	25,575	7,526
187,990	5,290	182,700	-	40,056	25,575	7,526
192,943	5,265	187,678	-	40,714	25,773	8,151
144,076	3,878	140,198	6,418	2,516	21,045	7,026
147,872	4,191	143,681	6,407	2,300	22,418	6,927
277,554	-	277,554	12,709	159,521	25,495	3,102
2,897	77	2,820	-	25	330	144
615	11	604	-	62	52	30
150	61	89	(1)	3	11	4
3,662	149	3,513	(1)	90	393	178

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	סך הכל	מזה: מזדה:		הלוואות לדיוור	משקי בית
			אשראי	אחרים		
666	1	3,047	25	637	2,410	הכנסות ריבית מחיצוניים
49	91	336	-	336	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
617	(90)	2,711	25	301	2,410	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
37	133	(911)	(4)	543	(1,454)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
654	43	1,800	21	844	956	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
246	7	487	108	376	111	סך פעולות והכנסות אחרות
246	7	487	108	376	111	סך הכנסות שאינן מריבית
900	50	2,287	129	1,220	1,067	סך הכנסות
107	1	104	-	86	18	הוצאות בגין הפסדי אשראי
536	33	1,642	41	1,200	442	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(49)	5	(89)	(8)	(89)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
487	38	1,553	33	1,111	442	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
306	11	630	96	23	607	רווח לפני מיסים
112	4	231	35	9	222	הפרשה למיסים על הרווח
194	7	399	61	14	385	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
194	7	399	61	14	385	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(13)	(2)	(13)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
193	7	386	59	1	385	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
15,943	77	135,975	3,229	18,658	117,317	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
15,943	77	135,975	3,229	18,658	117,317	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
16,428	97	138,954	3,547	19,644	119,310	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
370	-	114	-	73	41	יתרת חובות פגומים
56	-	1,049	-	25	1,024	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
18,169	11,371	76,268	3,229	76,268	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
18,169	11,371	73,039	-	73,039	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
19,007	12,032	74,786	-	74,786	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
15,231	27	81,209	3,035	16,583	64,626	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
15,913	19	82,853	3,130	16,833	66,020	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
17,020	2,404	48,894	-	41,962	6,932	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
577	1	1,477	21	553	924	מרווח מפעילות מתן אשראי
64	42	289	-	289	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
13	-	34	-	2	32	אחר
654	43	1,800	21	844	956	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	פעילות חו"ל					
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל	מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
4,571	169	4,402	103	32	384	169
1,360	38	1,322	460	253	114	19
3,211	131	3,080	(357)	(221)	270	150
-	(14)	14	373	305	74	3
3,211	117	3,094	16	84	344	153
81	5	76	76	-	-	-
1,108	23	1,085	165	33	93	54
1,189	28	1,161	241	33	93	54
4,400	145	4,255	257	117	437	207
132	2	130	-	(19)	(47)	(16)
2,672	54	2,618	235	60	71	41
-	-	-	3	35	56	39
2,672	54	2,618	238	95	127	80
1,596	89	1,507	19	41	357	143
584	33	551	6	15	131	52
1,012	56	956	13	26	226	91
-	-	-	-	-	-	-
1,012	56	956	13	26	226	91
(30)	-	(30)	(16)	-	-	-
982	56	926	(3)	26	226	91
233,691	10,447	223,244	49,573	1,509	14,687	5,480
33	-	33	33	-	-	-
176,726	3,055	173,671	-	1,509	14,687	5,480
180,086	3,250	176,836	-	1,079	14,564	5,714
639	1	638	-	-	100	54
1,114	-	1,114	-	-	-	9
219,954	9,005	210,949	31,719	38,543	28,531	6,348
181,105	5,104	176,001	-	38,543	28,531	6,348
184,221	5,130	179,091	-	39,404	27,253	6,609
135,300	3,499	131,801	5,716	2,365	20,902	6,351
138,363	3,549	134,814	6,217	2,167	20,679	6,966
259,270	-	259,270	12,023	147,954	26,692	4,283
2,571	68	2,503	-	25	294	129
523	10	513	-	57	42	19
117	39	78	16	2	8	5
3,211	117	3,094	16	84	344	153

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	סך הכל	משקי בית			
			מזה: כרטיסי אשראי	אחרים	הלוואות לדיוור	
263	-	1,212	9	229	983	הכנסות ריבית מחיצוניים
25	41	142	-	142	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
238	(41)	1,070	9	87	983	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
23	59	(359)	(1)	235	(594)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
261	18	711	8	322	389	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
91	2	169	39	130	39	סך עמלות והכנסות אחרות
91	2	169	39	130	39	סך הכנסות שאינן מריבית
352	20	880	47	452	428	סך הכנסות
32	-	49	-	32	17	הוצאות בגין הפסדי אשראי
195	11	555	15	419	136	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(18)	2	(31)	(3)	(31)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
177	13	524	12	388	136	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
143	7	307	35	32	275	רווח לפני מיסים
50	2	106	12	11	95	הפרשה למיסים על הרווח
93	5	201	23	21	180	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
93	5	201	23	21	180	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(9)	(1)	(9)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
92	5	192	22	12	180	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
18,508	89	144,892	3,775	20,250	124,642	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
18,508	89	144,892	3,775	20,250	124,642	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
18,765	86	145,160	3,690	20,653	124,507	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
445	-	123	-	71	52	יתרת חובות פגומים
41	-	1,317	-	25	1,292	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
20,593	12,717	82,700	3,775	82,700	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
20,593	12,717	78,925	-	78,925	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
20,481	13,036	79,523	-	79,523	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
17,767	23	87,166	3,166	18,140	69,026	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
17,865	30	87,734	3,193	18,153	69,581	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
22,187	2,539	54,059	-	44,383	9,676	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
226	-	573	8	204	369	מרווח מפעילות מתן אשראי
27	18	118	-	118	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
8	-	20	-	-	20	אחר
261	18	711	8	322	389	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
1,832	96	1,736	47	10	145	59
596	26	570	195	103	48	16
1,236	70	1,166	(148)	(93)	97	43
-	(15)	15	114	123	37	18
1,236	55	1,181	(34)	30	134	61
105	-	105	105	-	-	-
378	7	371	51	10	28	20
483	7	476	156	10	28	20
1,719	62	1,657	122	40	162	81
61	(1)	62	(1)	(1)	(6)	(11)
936	17	919	97	17	25	19
-	-	-	1	12	20	14
936	17	919	98	29	45	33
722	46	676	25	12	123	59
250	16	234	9	4	43	20
472	30	442	16	8	80	39
-	-	-	-	-	-	-
472	30	442	16	8	80	39
(18)	-	(18)	(8)	-	-	-
454	30	424	8	8	80	39
251,209	11,179	240,030	52,029	1,381	17,023	6,108
32	-	32	32	-	-	-
191,301	3,300	188,001	-	1,381	17,023	6,108
191,348	3,807	187,541	-	1,255	16,141	6,134
876	-	876	-	-	245	63
1,359	1	1,358	-	-	-	-
232,856	8,567	224,289	34,076	41,106	25,283	7,814
191,724	5,286	186,438	-	41,106	25,283	7,814
192,943	5,265	187,678	-	40,714	25,773	8,151
146,828	4,085	142,743	6,411	2,600	21,860	6,916
147,872	4,191	143,681	6,407	2,300	22,418	6,927
291,192	-	291,192	13,029	171,383	25,129	2,866
996	27	969	-	9	113	48
213	4	209	-	19	16	11
27	24	3	(34)	2	5	2
1,236	55	1,181	(34)	30	134	61

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	סך הכל	משקי בית			
			מזה: כרטיסי אשראי	אחרים	הלוואות לדיוור	
222	-	770	9	202	568	הכנסות ריבית מחיצוניים
15	26	70	-	70	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
207	(26)	700	9	132	568	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
24	40	(77)	(2)	159	(236)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
231	14	623	7	291	332	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
82	3	163	37	127	36	סך עמלות והכנסות אחרות
82	3	163	37	127	36	סך הכנסות שאינן מריבית
313	17	786	44	418	368	סך הכנסות
37	-	38	-	32	6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
196	11	588	15	432	156	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(18)	2	(33)	(3)	(33)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
178	13	555	12	399	156	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
98	4	193	32	(13)	206	רווח (הפסד) לפני מיסים
36	1	72	12	(5)	77	הפרשה למיסים על הרווח
62	3	121	20	(8)	129	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
62	3	121	20	(8)	129	רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	(6)	(1)	(6)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
62	3	115	19	(14)	129	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
16,579	89	137,821	3,637	19,058	118,763	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
16,579	89	137,821	3,637	19,058	118,763	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
16,428	97	138,954	3,547	19,644	119,310	יתרת האשראי לציבור לטווח תקופת הדיווח
370	-	114	-	73	41	יתרת חובות פגומים
56	-	1,049	-	25	1,024	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
19,195	11,809	77,858	3,637	77,858	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
19,195	11,809	74,221	-	74,221	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
19,007	12,032	74,786	-	74,786	-	יתרת פיקדונות הציבור לטווח תקופת הדיווח
15,780	20	82,281	3,058	16,712	65,569	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
15,913	19	82,853	3,130	16,833	66,020	יתרת נכסי סיכון לטווח תקופת הדיווח ⁽¹⁾
19,472	2,340	53,578	-	46,538	7,040	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
200	1	510	7	188	322	מרווח מפעילות מתן אשראי
25	13	103	-	103	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6	-	10	-	-	10	אחר
231	14	623	7	291	332	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

סך הכל	פעילות חו"ל	סך הכל	מגזר	גופים	עסקים	עסקים
	סך הכל	פעילות בישראל	ניהול פיננסי	מוסדיים	גדולים	בינוניים
	פעילות חו"ל					
1,300	62	1,238	57	11	116	62
289	13	276	64	60	37	4
1,011	49	962	(7)	(49)	79	58
-	(7)	7	(83)	79	30	(6)
1,011	42	969	(90)	30	109	52
61	1	60	60	-	-	-
374	7	367	60	9	32	18
435	8	427	120	9	32	18
1,446	50	1,396	30	39	141	70
41	-	41	-	(9)	(23)	(2)
972	19	953	90	19	33	16
-	-	-	1	13	21	14
972	19	953	91	32	54	30
433	31	402	(61)	16	110	42
161	12	149	(23)	6	41	16
272	19	253	(38)	10	69	26
-	-	-	-	-	-	-
272	19	253	(38)	10	69	26
(11)	-	(11)	(5)	-	-	-
261	19	242	(43)	10	69	26
236,791	10,803	225,988	50,267	1,385	13,961	5,886
33	-	33	33	-	-	-
178,828	3,107	175,721	-	1,385	13,961	5,886
180,086	3,250	176,836	-	1,079	14,564	5,714
639	1	638	-	-	100	54
1,114	-	1,114	-	-	-	9
222,866	9,361	213,505	30,923	40,393	26,591	6,736
184,029	5,084	178,945	-	40,393	26,591	6,736
184,221	5,130	179,091	-	39,404	27,253	6,609
137,755	3,537	134,218	6,308	2,212	20,918	6,699
138,363	3,549	134,814	6,217	2,167	20,679	6,966
264,790	-	264,790	12,285	146,316	26,312	4,487
885	22	863	-	8	97	47
185	4	181	-	21	12	7
(59)	16	(75)	(90)	1	-	(2)
1,011	42	969	(90)	30	109	52

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך

מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

פעילות בישראל						
עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית				הכנסות ריבית מחיצוניים הוצאות ריבית מחיצוניים הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי סך הכנסות ריבית, נטו
		סך הכל	מזה:		הלוואות לדיוור	
			כרטיסי אשראי	אחרים		
904	2	4,155	33	861	3,294	הכנסות ריבית מחיצוניים
65	124	461	-	461	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
839	(122)	3,694	33	400	3,294	הכנסות ריבית, נטו מחיצוניים
56	181	(1,240)	(5)	743	(1,983)	הכנסות ריבית, נטו בינמגזרי
895	59	2,454	28	1,143	1,311	סך הכנסות ריבית, נטו
-	-	-	-	-	-	סך הכנסות מימון שאינן מריבית
335	10	647	145	502	145	סך עמלות והכנסות אחרות
335	10	647	145	502	145	סך הכנסות שאינן מריבית
1,230	69	3,101	173	1,645	1,456	סך הכנסות
149	1	146	-	122	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
726	46	2,227	56	1,627	600	הוצאות תפעוליות ואחרות לחיצוניים
(67)	7	(121)	(11)	(121)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות בינמגזרי
659	53	2,106	45	1,506	600	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
422	15	849	128	17	832	רווח לפני מיסים
155	6	311	47	6	305	הפרשה למיסים על הרווח
267	9	538	81	11	527	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
267	9	538	81	11	527	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	(21)	(3)	(21)	-	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
266	9	517	78	(10)	527	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות של התאגיד הבנקאי
16,190	86	136,908	3,415	18,866	118,042	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
16,190	86	136,908	3,415	18,866	118,042	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
17,045	119	140,247	3,611	20,058	120,189	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
396	-	103	-	70	33	יתרת חובות פגומים
42	-	1,093	-	22	1,071	יתרת חוב בפיגור 90 יום ומעלה
18,284	11,563	76,920	3,415	76,920	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
18,284	11,563	73,505	-	73,505	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
18,942	12,448	75,008	-	75,008	-	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
15,484	28	81,760	3,051	16,675	65,085	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
16,344	31	84,123	3,115	17,202	66,921	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽¹⁾
17,500	2,367	49,530	-	42,450	7,080	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽²⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
786	1	2,012	28	744	1,268	מרווח מפעילות מתן אשראי
84	58	396	-	396	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
25	-	46	-	3	43	אחר
895	59	2,454	28	1,143	1,311	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(1) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(2) נכסים בניהול - לרבות נכס קופות גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(3) כולל רווחי הון במסגרת ההכנסות האחרות של 47 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

סך הכל	פעילות חו"ל		מגזר ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים
	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל פעילות בישראל				
6,222	233	5,989	158	42	506	222
1,875	55	1,820	645	340	159	26
4,347	178	4,169	(487)	(298)	347	196
-	(16)	16	482	410	117	10
4,347	162	4,185	(5)	112	464	206
136	7	129	131	(1)	(1)	-
1,517	29	1,488	⁽³⁾ 242	44	134	76
1,653	36	1,617	373	43	133	76
6,000	198	5,802	368	155	597	282
192	1	191	(1)	(22)	(89)	7
3,611	71	3,540	317	77	94	53
-	-	-	4	48	76	53
3,611	71	3,540	321	125	170	106
2,197	126	2,071	48	52	516	169
806	46	760	18	19	189	62
1,391	80	1,311	30	33	327	107
-	-	-	-	-	-	-
1,391	80	1,311	30	33	327	107
(44)	-	(44)	(22)	-	-	-
1,347	80	1,267	8	33	327	107
234,612	10,140	224,472	49,529	1,413	14,642	5,704
33	-	33	33	-	-	-
177,974	3,031	174,943	-	1,413	14,642	5,704
182,602	3,151	179,451	-	1,175	15,011	5,854
723	-	723	-	-	160	64
1,136	1	1,135	-	-	-	-
220,764	8,694	212,070	32,221	38,748	27,864	6,470
181,536	5,102	176,434	-	38,748	27,864	6,470
183,573	4,872	178,701	-	38,881	26,284	7,138
136,344	3,495	132,849	5,872	2,334	20,887	6,484
140,524	3,482	137,042	6,493	2,290	20,747	7,014
260,129	-	260,129	12,174	147,742	26,700	4,116
3,495	93	3,402	-	34	393	176
711	12	699	-	76	60	25
141	57	84	(5)	2	11	5
4,347	162	4,185	(5)	112	464	206

ב. מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ. לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר המפקח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים לעיל.

להלן מגזרי הפעילות של הבנק ב"גישת ההנהלה":

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצרכיהם.

בנקאות פרטית - הטיפול בבנקאות הפרטית נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטית בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטית נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות טווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחרית - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שישה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקית - סקטור תאגידי גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשיוך לקוח לסקטור תאגידי כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

המוצרים העיקריים והעקרונות על פיהם מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת במסגרת מגזרי הפעילות בהתאם לגישת ההנהלה, דומים למוצרים ולעקרונות לפי גישת מגזרי הפעילות הפיקוחיים.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
3,662	(646)	454	138	458	(12)	2,885	385	מחיצוניים
-	701	277	20	113	73	(1,919)	735	בינמגזרי
3,662	55	731	158	571	61	966	1,120	סך הכל הכנסות ריבית נטו
324	296	23	-	1	1	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,126	163	157	40	224	42	116	384	עמלות והכנסות אחרות
5,112	514	911	198	796	104	1,082	1,507	סך הכנסות
233	2	29	(1)	97	1	32	73	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,173	688	262	108	431	68	420	1,196	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,706	(176)	620	91	268	35	630	238	רווח (הפסד) לפני מס
654	6	201	32	91	15	226	83	הפרשה למסים על הרווח
1,052	(182)	419	59	177	20	404	155	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס רוח נקי (הפסד):
1,053	(181)	419	59	177	20	404	155	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(49)	(23)	-	-	(2)	-	-	(24)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,004	(204)	419	59	175	20	404	131	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
9.7%	-	17.0%	12.7%	22.0%	48.1%	8.2%	10.3%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
185,826	-	24,929	5,502	12,431	1,017	117,352	24,595	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
187,990	9,110	59,797	6,863	19,350	8,005	-	84,865	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
243,501	51,112	29,804	5,566	12,556	1,629	117,772	25,062	יתרה ממוצעת של נכסים
144,076	6,840	33,102	6,199	10,965	578	65,410	20,982	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
3,211	(393)	417	120	439	(8)	2,224	412	מחיצוניים
-	431	216	16	72	63	(1,403)	605	בימגזרי
3,211	38	633	136	511	55	821	1,017	סך הכל הכנסות ריבית נטו
81	61	16	-	1	-	-	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,108	169	169	35	207	40	109	379	עמלות והכנסות אחרות
4,400	268	818	171	719	95	930	1,399	סך הכנסות
132	-	(80)	1	110	-	18	83	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,672	253	250	98	421	66	417	1,167	הוצאות תפעוליות ואחרות
1,596	15	648	72	188	29	495	149	רווח לפני מס
584	5	237	26	69	11	181	55	הפרשה למסים על הרווח
1,012	10	411	46	119	18	314	94	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס רווח נקי:
1,012	10	411	46	119	18	314	94	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(30)	(16)	-	-	-	-	-	(14)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
982	(6)	411	46	119	18	314	80	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾								
10.1%	-	17.2%	11.9%	16.3%	37.9%	6.7%	6.6%	
175,264	-	22,985	4,674	11,524	899	112,432	22,750	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
181,105	10,237	58,986	6,422	18,033	7,981	-	79,446	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
233,691	50,749	28,647	4,733	11,675	1,559	112,807	23,521	יתרה ממוצעת של נכסים
135,300	6,273	31,963	5,142	9,763	649	61,964	19,546	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
1,236	(151)	151	48	159	(5)	903	131	מחיצוניים
-	143	99	9	41	26	(570)	252	בינמגזרי
1,236	(8)	250	57	200	21	333	383	סך הכל הכנסות ריבית נטו
105	95	7	-	1	1	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
378	57	54	13	75	14	38	127	עמלות והכנסות אחרות
1,719	144	311	70	276	36	371	511	סך הכנסות
61	(1)	(15)	-	33	1	16	27	הוצאות בגין הפסדי אשראי
936	93	90	38	150	23	137	405	הוצאות תפעוליות ואחרות
722	52	236	32	93	12	218	79	רווח לפני מס
250	19	82	11	32	4	75	27	הפרשה למסים על הרווח
472	33	154	21	61	8	143	52	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס רווח נקי:
472	33	154	21	61	8	143	52	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(18)	(8)	-	-	(1)	-	-	(9)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
454	25	154	21	60	8	143	43	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
13.4%	22.0%	19.2%	13.4%	23.2%	71.0%	8.8%	10.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
								הכנסות ריבית נטו:
1,011	83	148	41	165	(2)	509	67	מחיצוניים
-	(173)	73	7	14	22	(225)	282	בינגזרי
1,011	(90)	221	48	179	20	284	349	סך הכל הכנסות ריבית נטו
61	54	5	-	1	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
374	64	53	12	69	14	36	126	עמלות והכנסות אחרות
1,446	28	279	60	249	34	320	476	סך הכנסות
41	-	(30)	(2)	34	(3)	7	35	הוצאות בגין הפסדי אשראי
972	96	91	36	154	22	153	420	הוצאות תפעוליות ואחרות
433	(68)	218	26	61	15	160	21	רווח (הפסד) לפני מס
161	(26)	81	10	23	6	59	8	הפרשה למסים על הרווח
272	(42)	137	16	38	9	101	13	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
								רווח נקי (הפסד) י:
272	(42)	137	16	38	9	101	13	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(11)	(5)	-	-	-	-	-	(6)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
261	(47)	137	16	38	9	101	7	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק
								תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
8.0%	-	17.7%	13.3%	15.7%	76.6%	6.5%	1.7%	

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 12 - מגזרי פעילות - המשך
מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה
 לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית פרטית	משקי בית משכנתאות	משקי בית אחרים	
הכנסות ריבית נטו:								
4,347	(544)	564	162	585	(11)	3,043	548	מחיצוניים
-	567	295	22	109	85	(1,915)	837	בינמגזרי
4,347	23	859	184	694	74	1,128	1,385	סך הכל הכנסות ריבית נטו
136	106	23	1	1	1	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,517	⁽³⁾ 257	238	45	276	52	143	506	עמלות והכנסות אחרות
6,000	386	1,120	230	971	127	1,271	1,895	סך הכנסות
192	(9)	(88)	7	142	-	23	117	הוצאות בגין הפסדי אשראי
3,611	355	340	134	561	92	557	1,572	הוצאות תפעוליות ואחרות
2,197	40	868	89	268	35	691	206	רווח לפני מס
806	14	318	33	98	13	254	76	הפרשה למסים על הרווח
1,391	26	550	56	170	22	437	130	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	חלק ברווחים נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס רווח נקי:
1,391	26	550	56	170	22	437	130	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(44)	(22)	-	-	(1)	-	-	(21)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,347	4	550	56	169	22	437	109	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
10.2%	1.1%	16.8%	10.4%	16.9%	33.4%	6.9%	6.7%	תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע) ⁽¹⁾
176,511	-	23,106	4,750	11,598	919	113,112	23,026	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור נטו
181,536	9,918	58,954	6,389	18,252	7,931	-	80,092	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
234,612	50,075	28,527	4,809	11,758	1,550	113,510	24,383	יתרה ממוצעת של נכסים
136,344	6,407	32,022	5,257	9,947	646	62,374	19,691	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾

(1) מחושב בהתאם להון שיוחס למגזר על פי רכיבי הסיכון שיוחסו לו לפי הוראות באזל 3.
 (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
 (3) כולל רווחי הון במסגרת הכנסות האחרות של 47 מיליוני שקלים חדשים לפני מס, ממימוש נכסים במסגרת רה-ארגון בנכסים ושיפורים במערך הסינוף.

ג. השפעת ייחוס הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי על מגזרי הפעילות

אילו היו מיוחסות ההוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים האמריקאי למגזר בנקאות פרטית (ולא למגזר ניהול פיננסי, כפי שייחס הבנק), על פי הגישה הפיקוחית, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 היו מסתכמות בהפסד של 7 ו-287 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 2 מיליוני שקלים חדשים והפסד של 11 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית על פי הגישה הפיקוחית לשנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 11 מיליוני שקלים חדשים. תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 היו מסתכמות ברווח של 26 ו-63 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. תוצאות מגזר ניהול פיננסי לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 42 מיליוני שקלים חדשים ורווח של 15 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי על פי הגישה הפיקוחית לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 28 מיליוני שקלים חדשים. לאור האמור בביאור 10 ב.4, יוחסו הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, על פי הגישה הפיקוחית, לבנקאות פרטית בלבד.

בהתאם לגישת ההנהלה, תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 היו מסתכמות ברווח של 5 מיליוני שקלים חדשים והפסד של 280 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה. תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 2 מיליוני שקלים חדשים והפסד של 1 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר בנקאות פרטית בהתאם לגישת ההנהלה לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 2 מיליוני שקלים חדשים.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לרבעון השני ולמחצית הראשונה של שנת 2018 היו מסתכמות ברווח של 35 ו-107 מיליוני שקלים חדשים. תוצאות מגזר ניהול פיננסי לרבעון השלישי ולתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 היו מסתכמות בהפסד של 40 מיליוני שקלים חדשים ורווח של 13 מיליוני שקלים חדשים, בהתאמה.

תוצאות מגזר ניהול פיננסי בהתאם לגישת ההנהלה לשנת 2017 היו מסתכמות ברווח של 24 מיליוני שקלים חדשים. לאור האמור בביאור 10 ב.4, יוחסו הוצאות הנוגעות לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית, בהתאם לגישת ההנהלה, לבנקאות פרטית בלבד.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות, ⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾ גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾ מחיקות חשבונאיות, נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
735	643	253	1,631	3	1,634	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
15	17	30	62	(1)	61	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(51)	(2)	(40)	(93)	-	(93)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
36	1	15	52	-	52	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(15)	(1)	(25)	(41)	-	(41)	מחיקות חשבונאיות, נטו
735	659	258	1,652	2	1,654	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
90	-	10	100	-	100	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾ גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾ מחיקות חשבונאיות, נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
695	621	237	1,553	2	1,555	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
2	6	33	41	-	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(41)	(2)	(45)	(88)	-	(88)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
41	-	14	55	-	55	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
-	(2)	(31)	(33)	-	(33)	מחיקות חשבונאיות, נטו
697	625	239	1,561	2	1,563	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
87	-	9	96	-	96	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾ גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾ מחיקות חשבונאיות, נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
699	630	245	1,574	1	1,575	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
118	34	80	232	1	233	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(153)	(6)	(114)	(273)	-	(273)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
71	1	47	119	-	119	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(82)	(5)	(67)	(154)	-	(154)	מחיקות חשבונאיות, נטו
735	659	258	1,652	2	1,654	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
90	-	10	100	-	100	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾ גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾ מחיקות חשבונאיות, נטו
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
724	615	208	1,547	2	1,549	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
21	18	93	132	-	132	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(195)	(8)	(104)	(307)	-	(307)	מחיקות חשבונאיות ⁽²⁾
147	-	42	189	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות ⁽²⁾
(48)	(8)	(62)	(118)	-	(118)	מחיקות חשבונאיות, נטו
697	625	239	1,561	2	1,563	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
87	-	9	96	-	96	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת המחיקות החשבונאיות המוצגות בביאור כוללת בעיקרה מחיקות שהינן בעלות אופי טכני הנבע מחלוף הזמן של פיגור הלקוח וזאת בהתאם לתקינה האמריקאית החלה על הבנק בהקשר זה. כך למשל, יתרת ההפרשה של חובות גדולים פגומים נמחקת בדרך כלל לאחר שנתיים. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי נמחק לאחר 150 ימי פיגור. המשמעות היא, שמאמצי הגבייה של הבנק, לעיתים אורכים זמן רב יותר בהשוואה לעיתוי המחיקה על פי הכללים החשבונאיים. כתוצאה מכך, מוצגות, יתרות גבוהות יחסית של "מחיקות חשבונאיות" ויתרות גבוהות יחסית של "גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות".

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה:

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדירור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
37,823	52	695	38,570	7,627	46,197
9,236	124,726	18,816	152,778	-	152,778
1,563	124,726	-	126,289	-	126,289
47,059	124,778 ⁽²⁾	19,511 ⁽²⁾	191,348	7,627	198,975
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
537	3	29	569	2	571
108	656	219	983	-	983
5	656	-	661	-	661
645	659	248	1,552	2	1,554
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
33,215 ⁽⁴⁾	41	869 ⁽⁴⁾	34,125	2,822	36,947
8,463 ⁽⁴⁾	119,629	17,869 ⁽⁴⁾	145,961	-	145,961
1,178	118,870	-	120,048	-	120,048
41,678	119,670 ⁽²⁾	18,738 ⁽²⁾	180,086	2,822	182,908
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
494 ⁽⁴⁾	4	25	523	2	525
116 ⁽⁴⁾	621	205	942	-	942
5	621	-	626	-	626
610	625	230	1,465	2	1,467
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
סך הכל חובות					
34,368 ⁽⁴⁾	33	655 ⁽⁴⁾	35,056	2,543	37,599
8,629 ⁽⁴⁾	120,514	18,403 ⁽⁴⁾	147,546	-	147,546
1,265	120,514	-	121,779	-	121,779
42,997	120,547 ⁽²⁾	19,058 ⁽²⁾	182,602	2,543	185,145
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
508 ⁽⁴⁾	2	24	534	1	535
110 ⁽⁴⁾	628	212	950	-	950
5	628	-	633	-	633
618	630	236	1,484	1	1,485

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואות לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 6,872 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 6,085 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2017 - 6,291 מיליוני שקלים חדשים).

(3) כולל יתרת ההפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך של 18 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 19 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2017 - 16 מיליוני שקלים חדשים) ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 436 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 418 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2017 - 421 מיליוני שקלים חדשים).

(4) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים

חובות לא פגומים מידע נוסף		ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)				
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
			פגומים ⁽³⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
17	8	14,642	148	77	14,417	בינוי ונדל"ן - בינו ⁽⁸⁾
5	1	2,378	16	11	2,351	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
23	2	3,705	13	170	3,522	שרותים פיננסיים
116	30	22,625	571	355	21,699	מסחרי - אחר
161	41	43,350	748	613	41,989	סך הכל מסחרי
504 ⁽⁶⁾	1,292 ⁽⁷⁾	124,423	52	1,292 ⁽⁷⁾	123,079	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
89	25	19,246	71	149	19,026	אנשים פרטיים - אחר
754	1,358	187,019	871	2,054	184,094	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	299	-	-	299	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
754	1,358	187,318	871	2,054	184,393	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
1	-	1,985	2	15	1,968	בינוי ונדל"ן
-	-	1,724	3	-	1,721	מסחרי אחר
1	-	3,709	5	15	3,689	סך הכל מסחרי
4	1	620	-	1	619	אנשים פרטיים
5	1	4,329	5	16	4,308	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	6,759	-	-	6,759	בנקים בחוץ לארץ
-	-	569	-	-	569	ממשלות בחוץ לארץ
5	1	11,657	5	16	11,636	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
759	1,359	191,348	876	2,070	188,402	סך הכל ציבור
-	-	7,058	-	-	7,058	סך הכל בנקים
-	-	569	-	-	569	סך הכל ממשלות
759	1,359	198,975	876	2,070	196,029	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13.ב.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 56 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 89 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,705 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
43	27	11,875	97	79	11,699	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾
10	-	2,016	22	7	1,987	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	1	3,272	28	185	3,059	שרותים פיננסיים
102	37	21,380	374	533	20,473	מסחרי - אחר
159	65	38,543	521	804	37,218	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 441	⁽⁷⁾ 1,024	119,310	41	⁽⁷⁾ 1,024	118,245	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
73	25	18,490	73	150	18,267	אנשים פרטיים - אחר
673	1,114	176,343	635	1,978	173,730	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	190	-	-	190	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
673	1,114	176,533	635	1,978	173,920	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,606	-	-	1,606	בינוי ונדל"ן
-	-	1,529	3	-	1,526	מסחרי אחר
-	-	3,135	3	-	3,132	סך הכל מסחרי
-	-	608	1	-	607	אנשים פרטיים
-	-	3,743	4	-	3,739	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,206	-	-	2,206	בנקים בחוץ לארץ
-	-	426	-	-	426	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	6,375	4	-	6,371	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
673	1,114	180,086	639	1,978	177,469	סך הכל ציבור
-	-	2,396	-	-	2,396	סך הכל בנקים
-	-	426	-	-	426	סך הכל ממשלות
673	1,114	182,908	639	1,978	180,291	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13.ב.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 53 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 107 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך 1,485 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

1.א. איכות אשראי ופיגורים - המשך

חובות לא פגומים מידע נוסף		ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)		בעייתיים ⁽²⁾		לא פגומים	לא בעייתיים	סך הכל
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	פגומים ⁽³⁾	פגומים ⁽³⁾	פגומים ⁽³⁾	פגומים ⁽³⁾			
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
36	8	12,527	145	72	12,310	בינוי ונדל"ן - בינו ⁽⁸⁾		
13	1	2,265	15	5	2,245	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
2	-	3,393	15	187	3,191	שרותים פיננסיים		
89	33	21,449	442	331	20,676	מסחרי - אחר		
140	42	39,634	617	595	38,422	סך הכל מסחרי		
390 ⁽⁶⁾	1,071 ⁽⁷⁾	120,189	33	1,071 ⁽⁷⁾	119,085	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור		
73	22	18,812	70	147	18,595	אנשים פרטיים - אחר		
603	1,135	178,635	720	1,813	176,102	סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
-	-	213	-	-	213	בנקים בישראל		
-	-	1	-	-	1	ממשלת ישראל		
603	1,135	178,849	720	1,813	176,316	סך הכל פעילות בישראל		
פעילות לווים בחוץ לארץ								
ציבור - מסחרי								
-	-	1,849	-	-	1,849	בינוי ונדל"ן		
-	-	1,514	3	-	1,511	מסחרי אחר		
-	-	3,363	3	-	3,360	סך הכל מסחרי		
-	1	604	-	1	603	אנשים פרטיים		
-	1	3,967	3	1	3,963	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ		
-	-	1,874	-	-	1,874	בנקים בחוץ לארץ		
-	-	455	-	-	455	ממשלות בחוץ לארץ		
-	1	6,296	3	1	6,292	סך הכל פעילות בחוץ לארץ		
603	1,136	182,602	723	1,814	180,065	סך הכל ציבור		
-	-	2,087	-	-	2,087	סך הכל בנקים		
-	-	456	-	-	456	סך הכל ממשלות		
603	1,136	185,145	723	1,814	182,608	סך הכל		

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 13.ב.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 63 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 102 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך 1,571 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. ב. איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן ממוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב.

חובות לא מבצעים

חוב הנמדד על בסיס פרטני, מוגדר כלא מבצע (אינו צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור. גם חוב שאורגן מחדש בעבר כחוב בעייתי וחזר לפגר בשנית ביחס לתנאיו החדשים, יוגדר כלא מבצע. חוב הנמדד על בסיס קבוצתי החוב יוגדר כלא מבצע (נחות) לאחר 150 ימי פיגור. במועד זה מבוצעת גם מחיקה חשבונאית של החוב.

חובות נחותים

חוב במסלול פרטני מסווג כחוב נחות צובר הכנסה לאחר 60 ימי פיגור. חוב במסלול קבוצתי מסווג כנחות לאחר 90 ימי פיגור.

הלוואות לדיור

מצב הפיגור של הלוואות לדיור מנוטר על פי עומק הפיגור של ההלוואה, למעט בהלוואות ללא תשלום חודשי או רבעוני.

מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדיור נכללים בדוח דירקטוריון וההנהלה במסגרת פרק סקירת הסיכונים.

להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	45,678	123,433	19,291	569	7,058	196,029
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	628	1,293	149	-	-	2,070
חובות פגומים	753	52	71	-	-	876
סך הכל	47,059	124,778	19,511	569	7,058	198,975
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	40,350	118,605	18,514	426	2,396	180,291
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	804	1,024	150	-	-	1,978
חובות פגומים	524	41	74	-	-	639
סך הכל	41,678	119,670	18,738	426	2,396	182,908
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	41,782	119,442	18,841	456	2,087	182,608
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	595	1,072	147	-	-	1,814
חובות פגומים	620	33	70	-	-	723
סך הכל	42,997	120,547	19,058	456	2,087	185,145

(1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)				
יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות
יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות
יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות
יחידות	יחידות	יחידות	יחידות	יחידות
220	148	86	17	62
51	16	9	2	7
22	13	2	5	11
672	571	241	102	330
965	748	338	126	410
52	52	18	3	34
88	71	42	19	29
1,105	871	398	148	473
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,105	871	398	148	473
4	2	-	-	2
6	3	-	-	3
10	5	-	-	5
1	-	-	-	-
11	5	-	-	5
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
11	5	-	-	5
1,116	876	398	148	478
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
1,116	876	398	148	478
788	322	148	466	מזומנים
186	70	19	116	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾⁽³⁾
		סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
178	97	27	16	70
53	22	14	-	8
35	28	7	6	21
470	374	153	80	221
736	521	201	102	320
41	41	29	4	12
74	73	45	14	28
851	635	275	120	360
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
851	635	275	120	360
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
3	3	-	-	3
3	3	-	-	3
2	1	1	-	-
5	4	1	-	3
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
5	4	1	-	3
856	639	276	120	363
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
856	639	276	120	363
מזה:				
	617	263	120	354
	141	78	15	63

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾⁽³⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
223	145	72	19	73	בינוי ונדל"ן - בינוי
47	15	6	1	9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
26	15	9	5	6	שרותים פיננסיים
481	442	145	94	297	מסחרי - אחר
777	617	232	119	385	סך הכל מסחרי
33	33	18	2	15	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
83	70	46	15	24	אנשים פרטיים - אחר
893	720	296	136	424	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
893	720	296	136	424	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
3	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
3	3	-	-	3	מסחרי אחר
6	3	-	-	3	סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-	אנשים פרטיים
9	3	-	-	3	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
9	3	-	-	3	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
902	723	296	136	427	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
902	723	296	136	427	סך הכל
מזה:					
	645	227	136	418	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	155	54	17	101	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. **חובות**⁽¹⁾
 2. **מידע נוסף על חובות פגומים**
 ב. **יתרה ממוצעת והכנסות ריבית**⁽⁴⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת הכנסות של חובות פגומים ⁽²⁾ ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת הכנסות של חובות פגומים ⁽²⁾ ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת הכנסות של חובות פגומים ⁽²⁾ ריבית שנרשמו ⁽³⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
1	1	95	2	2	150
					בינוי ונדל"ן - בינוי
1	1	21	-	-	19
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	30	-	-	14
					שרותים פיננסיים
2	3	353	1	1	580
					מסחרי - אחר
4	5	499	3	3	763
					סך הכל מסחרי
-	-	33	-	-	47
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	1	71	1	1	74
					אנשים פרטיים - אחר
4	6	603	4	4	884
					סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-
					בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-
					ממשלת ישראל
4	6	603	4	4	884
					סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	2	-	-	1
					בינוי ונדל"ן
-	-	3	-	-	3
					מסחרי אחר
-	-	5	-	-	4
					סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-
					אנשים פרטיים
-	-	5	-	-	4
					סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-
					בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-
					ממשלות בחוץ לארץ
-	-	5	-	-	4
					סך הכל פעילות בחוץ לארץ
4	6	608	4	4	888
					סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-
					סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-
					סך הכל ממשלות
4	6	608	4	4	888
					סך הכל ⁽⁴⁾

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 18 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 15 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית⁽⁴⁾

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום					
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)		
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	של חובות פגומים ⁽²⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	של חובות פגומים ⁽²⁾
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2	2	97	3	3	152
					בינוי ונדל"ן - בינוי
2	2	48	-	-	17
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	24	-	-	14
					שרותים פיננסיים
6	7	367	3	4	542
					מסחרי - אחר
10	11	536	6	7	725
					סך הכל מסחרי
-	-	32	-	-	41
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
1	2	69	3	3	72
					אנשים פרטיים - אחר
11	13	637	9	10	838
					סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-
					בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-
					ממשלת ישראל
11	13	637	9	10	838
					סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	2	-	-	1
					בינוי ונדל"ן
-	-	3	-	-	3
					מסחרי אחר
-	-	5	-	-	4
					סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-
					אנשים פרטיים
-	-	5	-	-	4
					סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-
					בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-
					ממשלות בחוץ לארץ
-	-	5	-	-	4
					סך הכל פעילות בחוץ לארץ
11	13	642	9	10	842
					סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-
					סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-
					סך הכל ממשלות
11	13	642	9	10	842
					סך הכל ⁽⁴⁾

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
- (3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפיגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
- (4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 55 מיליוני שקלים חדשים (ליום 30 בספטמבר 2017 - 47 מיליוני שקלים חדשים)

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
27	-	-	-	27
1	-	-	-	1
3	-	-	-	3
102	8	-	-	94
133	8	-	-	125
-	-	-	-	-
53	24	1	-	28
186	32	1	-	153
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
186	32	1	-	153
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
186	32	1	-	153
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
186	32	1	-	153

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ליום 30 בספטמבר 2018, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 90 ימים או יותר בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
16	-	-	-	16
2	1	-	-	1
3	-	-	-	3
70	1	-	-	69
91	2	-	-	89
-	-	-	-	-
50	22	1	-	27
141	24	1	-	116
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
141	24	1	-	116
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
141	24	1	-	116
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
141	24	1	-	116

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
15	-	-	-	15
2	-	-	-	2
3	-	-	-	3
85	4	-	-	81
105	4	-	-	101
-	-	-	-	-
50	21	1	-	28
155	25	1	-	129
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
155	25	1	-	129

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾						
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
4	4	9	(1)	-	8	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1	-	-	2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
4	5	53	8	8	62	מסחרי - אחר
8	9	63	7	8	72	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
6	5	107	7	7	182	אנשים פרטיים - אחר
14	14	170	14	15	254	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
14	14	170	14	15	254	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
14	14	170	14	15	254	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
14	14	170	14	15	254	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾						
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום						
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)			
יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
8	8	30	21	22	30	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1	6	1	1	8	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	1	-	-	2	שרותים פיננסיים
51	108	162	49	50	230	מסחרי - אחר
59	117	199	71	73	270	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
20	20	445	27	28	678	אנשים פרטיים - אחר
79	137	644	98	101	948	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
79	137	644	98	101	948	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	-	-	-	-	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
79	137	644	98	101	948	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
79	137	644	98	101	948	סך הכל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)	
יתרת חוב רשומה			
מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	1
-	-	-	-
-	-	-	-
1	12	1	10
1	12	1	11
-	-	-	-
-	25	1	17
1	37	2	28
-	-	-	-
-	-	-	-
1	37	2	28
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
1	37	2	28
-	-	-	-
-	-	-	-
1	37	2	28

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

ארגונים חדשים שבוצעו וכשלו ⁽²⁾			
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום			
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)		30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)	
יתרת חוב רשומה			
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
-	5	1	4
-	-	-	3
-	-	-	1
1	20	7	44
1	25	8	52
-	-	-	-
1	67	2	76
2	92	10	128
-	-	-	-
-	-	-	-
2	92	10	128
פעילות לווים בחוץ לארץ			
ציבור - מסחרי			
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
2	92	10	128
-	-	-	-
-	-	-	-
2	92	10	128

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
סיכון אשראי חוץ מאזני		יתרת הלוואות לדיור				
סך הכל	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	עד 60%	מעל 60%	
2,651	53,815	2,992	83,234			שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,587	26,698	526	41,270			שיעבוד ראשון: שיעור המימון
2,947	204	2	274			שיעבוד משני או ללא שיעבוד
7,185	80,717	3,520	124,778			סך הכל
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
סך הכל ⁽²⁾	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	עד 60%	מעל 60%	
3,346	49,522	2,850	76,918			שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,336	27,897	494	42,503			שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,001	181	2	249			שיעבוד משני או ללא שיעבוד
5,683	77,600	3,346	119,670			סך הכל
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
סך הכל ⁽²⁾	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט/ בלון	סך הכל	עד 60%	מעל 60%	
3,354	50,100	2,905	77,785			שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,322	27,835	516	42,511			שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,408	185	2	251			שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,084	78,120	3,423	120,547			סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 (2) סווג מחדש.

ביאור 13 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע בדבר מכירות ורכישות של חובות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר
55	55	-	-	155	64
546	-	546	-	536	536
הלוואות שנרכשו		הלוואות שנרכשו		הלוואות שנרכשו	
91	-	-	-	170	-
הלוואות שנמכרו		הלוואות שנמכרו		הלוואות שנמכרו	
-	-	-	-	144	2,181
הלוואות שנרכשו		הלוואות שנרכשו		הלוואות שנרכשו	
453	363	-	90	432	262
הלוואות שנמכרו		הלוואות שנמכרו		הלוואות שנמכרו	
1,463	-	1,276	187	2,325	-
הלוואות שנרכשו		הלוואות שנרכשו		הלוואות שנרכשו	
109	593	-	-	109	-
הלוואות שנמכרו		הלוואות שנמכרו		הלוואות שנמכרו	
290	-	2,308	-	290	2,308

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף הרבעון

31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2018	31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2018
הפרשה להפסדי אשראי			יתרה ⁽¹⁾		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)		
20	23	21	15,045	17,952	17,714
6	6	6	10,795	11,393	10,865
12	14	12	12,044	11,593	14,493
4	4	5	6,801	6,745	7,542
4	4	4	5,981	6,435	7,535
23	23	28	5,677	5,367	7,208
20	21	23	2,283	2,243	2,294
1	1	1	201	199	315

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

- מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
- ערבויות לרוכשי דירות⁽³⁾
- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן⁽⁴⁾
- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
- התחייבויות להוצאת ערבויות⁽³⁾
- ערבויות והתחייבויות אחרות⁽³⁾⁽²⁾
- ערבויות להבטחת אשראי⁽³⁾
- אשראי תעודות

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (2) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 30 מיליוני שקלים חדשים. (ב-30 בספטמבר 2017 וב-31 בדצמבר 2017 סך של 48 מיליוני שקלים חדשים ו-38 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה).
 (3) לפרטים נוספים ראה ביאור 26 ג.2. וביאור 27 ב. לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017.
 (4) הבנק מספק ערבויות לצורך שיפור יכולת האשראי וביצוע עסקאות של לקוחותיו. יתרת התקופה לפירעון של ערבויות לרוכשי דירות היא בדרך כלל עד שלוש שנים.
 בגין ערבויות אלו והתחייבויות להוצאתן, רכש הבנק פוליסת ביטוח לחשיפות אשראי. פוליסת הביטוח מכסה שיעור של 80% מתוך ערבויות והיא בתוקף מיום 31 בדצמבר 2016.
 יתרת התקופה של יתרת הערבויות, ערבויות ביצוע וערבויות להבטחת אשראי, הינה בדרך כלל עד שנה.
 (4) כולל השפעת הארכת תוקף אישור עקרוני להלוואות לדיור, מתקופה של 12 ימים לתקופה של 24 ימים, בהתאם לעדכון הוראה ניהול בנקאי תקין 451 בנושא נהלים למתן הלוואות לדיור.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
42,423	-	194	329	6,611	554	34,735	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,093	92	-	466	4,998	376	4,161	ניירות ערך
115	-	-	-	-	115	-	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
189,796	-	1,943	2,514	6,656	52,212	126,471	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
569	-	-	163	406	-	-	אשראי לממשלות
32	(3)	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,360	1,360	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,604	-	25	97	923	383	1,176	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,752	46	47	4	74	380	1,201	נכסים אחרים
248,831	1,582	2,209	3,573	19,668	54,020	167,779	סך כל הנכסים
התחייבויות							
192,943	-	2,348	4,407	28,897	13,866	143,425	פיקדונות הציבור
655	-	19	91	421	7	117	פיקדונות מבנקים
44	-	-	-	24	1	19	פיקדונות הממשלה
29,769	-	-	-	-	21,503	8,266	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,836	-	22	103	1,357	98	1,256	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,451	212	56	10	648	1,216	5,309	התחייבויות אחרות
233,698	212	2,445	4,611	31,347	36,691	158,392	סך כל ההתחייבויות
15,133	1,370	(236)	(1,038)	(11,679)	17,329	9,387	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(2,346)	2,346	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	31	1,117	11,795	(819)	(12,124)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	60	21	(254)	-	173	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(14)	(146)	103	-	57	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
15,133	1,370	(159)	(46)	(35)	14,164	(161)	סך הכל כללי
-	-	(96)	91	485	-	(480)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	344	(993)	(1,615)	-	2,264	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
42,578	-	336	273	1,955	122	39,892	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,938	92	-	375	5,728	692	4,051	ניירות ערך
2	-	-	-	-	-	2	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
178,621	-	1,615	2,207	6,257	49,950	118,592	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
426	-	28	191	207	-	-	אשראי לממשלות
33	(2)	-	-	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
1,359	1,359	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,808	-	56	240	307	381	2,824	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,726	43	18	20	21	430	1,194	נכסים אחרים
239,578	1,579	2,053	3,306	14,475	51,575	166,590	סך כל הנכסים
התחייבויות							
184,221	-	2,488	4,282	28,336	15,770	133,345	פיקדונות הציבור
1,462	-	48	74	1,056	11	273	פיקדונות מבנקים
60	-	-	-	25	2	33	פיקדונות הממשלה
29,129	-	-	-	-	20,852	8,277	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,293	-	33	304	440	124	2,392	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,387	174	42	11	232	1,153	5,775	התחייבויות אחרות
225,552	174	2,611	4,671	30,089	37,912	150,095	סך כל ההתחייבויות
14,026	1,405	(558)	(1,365)	(15,614)	13,663	16,495	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,363)	1,363	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	491	1,517	16,150	(2,223)	(15,935)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(14)	(45)	(638)	-	697	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(35)	(116)	284	-	(133)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
14,026	1,405	(116)	(9)	182	10,077	2,487	סך הכל כללי
-	-	(4)	526	109	-	(631)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	29	(410)	(258)	-	639	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 14 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולרים של ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים							
41,130	-	220	299	1,689	122	38,800	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,133	99	-	429	4,993	753	3,859	ניירות ערך
76	-	-	-	-	8	68	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
181,118	-	1,635	2,240	6,220	50,293	120,730	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
456	-	-	199	257	-	-	אשראי לממשלות
32	(3)	-	-	-	7	28	השקעות בחברות כלולות
1,403	1,403	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,421	-	55	145	268	402	2,551	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,716	43	33	-	50	423	1,167	נכסים אחרים
239,572	1,629	1,943	3,312	13,477	52,008	167,203	סך כל הנכסים
התחייבויות							
183,573	-	2,337	4,556	27,805	15,681	133,194	פיקדונות הציבור
1,125	-	-	70	754	10	291	פיקדונות מבנקים
51	-	-	-	24	2	25	פיקדונות הממשלה
29,923	-	-	-	-	21,602	8,321	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,082	-	38	179	420	130	2,315	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7,491	183	38	11	253	1,165	5,841	התחייבויות אחרות
225,245	183	2,413	4,816	29,256	38,590	149,987	סך כל ההתחייבויות
14,327	1,446	(470)	(1,504)	(15,779)	13,418	17,216	הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
-	-	-	-	-	(1,489)	1,489	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	525	1,513	16,069	(2,133)	(15,974)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(84)	(65)	(278)	-	427	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	(34)	7	133	-	(106)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
14,327	1,446	(63)	(49)	145	9,796	3,052	סך הכל כללי
-	-	(17)	281	(232)	-	(32)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	138	(604)	110	-	356	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוכחה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(1) להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)					
שווי הוגן					
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
42,421	1,280	28,618	12,523	42,423	מזומנים ופיקדונות בבנקים
10,132	91	3,794	6,247	10,093	ניירות ערך ⁽³⁾
115	-	-	115	115	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
189,675	178,524 ⁽⁵⁾	10,697	454	189,796	אשראי לציבור, נטו
569	569	-	-	569	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
2,604	986 ⁽²⁾	1,524	94	2,604	נכסים בגין מכשירים נגזרים
580	574	-	6	580	נכסים פיננסיים אחרים
246,131	182,059	44,633	19,439	246,215 ⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
194,916	141,381	53,081	454	192,943	פיקדונות הציבור
655	385	270	-	655	פיקדונות מבנקים
46	46	-	-	44	פיקדונות הממשלה
30,591	1,867	-	28,724	29,769	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
2,836	964 ⁽²⁾	1,768	104	2,836	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,860	1,481	4,022	357	5,862	התחייבויות פיננסיות אחרות
234,904	146,124	59,141	29,639	232,109 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.

(3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.

(4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 61,819 מיליון שקלים חדשים ו-55,149 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב-ד' להלן.

(5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 6 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
נכסים פיננסיים				
42,563	1,165	34,868	6,530	42,578
11,020	86	3,115	7,819	10,938
2	-	-	2	2
178,564	168,274 ⁽⁵⁾	9,936	354	178,621
417	417	-	-	426
36	36	-	-	33
3,808	937 ⁽²⁾	2,723	148	3,808
677	663	-	14	676
237,087	171,578	50,642	14,867	237,082⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות				
186,278	136,717	49,207	354	184,221
1,527	1,082	445	-	1,462
64	64	-	-	60
29,914	1,451	-	28,463	29,129
3,293	937 ⁽²⁾	2,208	148	3,293
5,721	1,489	3,831	401	5,721
226,797	141,740	55,691	29,366	223,886⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
 (3) פרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
 (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 62,105 מיליון שקלים חדשים ו-50,212 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב-ד' להלן.
 (5) מזה נגזרים משבוצים באשראי לציבור, נטו בסך של 5 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)				
שווי הוגן				
סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים				
41,112	1,021	36,048	4,043	41,130
10,208	98	3,160	6,950	10,133
76	-	-	76	76
180,971	170,276 ⁽⁵⁾	10,300	395	181,118
456	456	-	-	456
36	36	-	-	33
3,421	899 ⁽²⁾	2,329	193	3,421
562	505	-	57	562
236,842	173,291	51,837	11,714	236,929⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות				
185,728	134,120	51,213	395	183,573
1,126	754	372	-	1,125
54	54	-	-	51
30,889	1,478	-	29,411	29,923
3,082	905 ⁽²⁾	1,984	193	3,082
5,606	1,154	3,935	517	5,606
226,485	138,465	57,504	30,516	223,360⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגד.
 (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.
 (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 60,751 מיליון שקלים חדשים ו-53,863 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
 (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 6 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
				נכסים
				ניירות ערך זמינים למכירה
				איגרות חוב:
4,260	-	3,316	944	של ממשלת ישראל
1,654	-	-	1,654	של ממשלות זרות
461	-	461	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
17	-	17	-	של אחרים זרים
1	-	-	1	מניות
				ניירות ערך למסחר:
173	-	-	173	איגרות חוב של ממשלת ישראל
-	-	-	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
115	-	-	115	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
454	-	-	454	אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
255	136	119	-	שקל מדד
492	15	477	-	אחר
1,600	679	868	53	חוזי מטבע חוץ
250	150	60	40	חוזים בגין מניות
7	6	-	1	חוזי סחורות ואחרים
6	-	-	6	נכסים פיננסיים אחרים
6	6	-	-	אחר
9,751	992	5,318	3,441	סך כל הנכסים
				התחייבויות
454	-	-	454	פיקדונות בגין שאילות מלקוחות התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾
				חוזי ריבית:
108	37	71	-	שקל מדד
643	39	604	-	אחר
1,863	765	1,036	62	חוזי מטבע חוץ
216	119	56	41	חוזים בגין מניות
6	4	1	1	חוזי סחורות ואחרים
357	-	-	357	התחייבויות פיננסיות אחרות
3,647	964	1,768	915	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך
1. על בסיס חוזר ונשנה

30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב:			
4,415	-	3,080	1,335
2,961	-	-	2,961
-	-	-	-
18	-	18	-
17	-	17	-
3	-	-	3
ניירות ערך למסחר:			
180	-	-	180
-	-	-	-
2	-	-	2
354	-	-	354
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
365	116	249	-
912	20	892	-
2,223	688	1,487	48
303	108	95	100
5	5	-	-
14	-	-	14
5	5	-	-
11,777	942	5,838	4,997
התחייבויות			
354	-	-	354
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
183	75	108	-
1,240	41	1,199	-
1,580	704	829	47
287	114	72	101
3	3	-	-
401	-	-	401
4,048	937	2,208	903

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
סך הכל הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב :			
4,136	-	2,971	1,165
של ממשלת ישראל			
2,233	-	-	2,233
של ממשלות זרות			
173	-	173	-
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
16	-	16	-
של אחרים זרים			
1	-	-	1
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
209	-	-	209
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
76	-	-	76
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
395	-	-	395
אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
315	146	169	-
שקל מדד			
658	21	637	-
אחר			
2,056	603	1,401	52
חוזי מטבע חוץ			
386	123	122	141
חוזים בגין מניות			
6	6	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
57	-	-	57
נכסים פיננסיים אחרים			
6	6	-	-
אחר			
10,723	905	5,489	4,329
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
395	-	-	395
פיקדונות בגין שאילות מלקוחות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
178	85	93	-
שקל מדד			
968	35	933	-
אחר			
1,603	669	881	53
חוזי מטבע חוץ			
330	113	77	140
חוזים בגין מניות			
3	3	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
517	-	-	517
התחייבויות פיננסיות אחרות			
3,994	905	1,984	1,105
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים ששווה לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018	30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
		רווחים	שווי הוגן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	
		סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
16	15	88	74	14	-	

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017	30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
		רווחים	שווי הוגן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	
		סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
68	23	22	22	-	-	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	31 בדצמבר 2017 (מבוקר)				אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
		רווחים	שווי הוגן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	
		סך הכל	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾	
		76	78	78	-	-

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2018	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 30 ביוני 2018	
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד		
נכסים									
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
25	136	19	(11)	-	1	-	2	125	שקל מדד
66	15	-	(2)	-	-	-	(2)	19	אחר
430	679	-	(674)	-	275	-	(23)	1,101	חוזי מטבע חוץ
-	150	-	(38)	-	21	-	37	130	חוזים בגין מניות
1	6	-	-	-	1	-	-	5	חוזי סחורות ואחרים
-	6	-	-	-	2	-	-	4	אחר
522	992	19	(725)	-	300	-	14	1,384	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
11	37	4	(14)	-	1	-	(3)	49	שקל מדד
87	39	-	(2)	-	1	-	2	38	אחר
648	765	-	(324)	-	138	-	(14)	965	חוזי מטבע חוץ
-	119	-	(25)	-	18	-	24	102	חוזים בגין מניות
2	4	-	-	-	-	-	1	3	חוזי סחורות ואחרים
748	964	4	(365)	-	158	-	10	1,157	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

שללושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)								
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾								
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2017	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	העברות אל רמה 3	מכירות סילוקים	רכישות	ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2017	
נכסים								
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾								
חוזי ריבית:								
								שקל מדד
99	116	11	(8)	-	-	-	13	100
56	20	-	(3)	-	-	-	(3)	26
434	688	-	(421)	-	219	-	(13)	903
-	108	-	(20)	-	22	-	(5)	111
-	5	-	(1)	-	-	-	(1)	7
-	5	-	(2)	-	-	-	-	7
589	942	11	(455)	-	241	-	(9)	1,154
סך כל הנכסים								
התחייבויות								
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾								
חוזי ריבית:								
								שקל מדד
17	75	5	-	-	-	-	(10)	80
64	41	-	(4)	-	-	-	(1)	46
466	704	-	(501)	-	194	-	(65)	1,076
-	114	-	(57)	-	26	-	69	76
-	3	-	(2)	-	-	-	2	3
547	937	5	(564)	-	220	-	(5)	1,281
סך כל ההתחייבויות								

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)										
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2018		שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018		העברות אל סילוקים רמה 3		ברוח כולל אחר בהון		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017		
נכסים										
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾										
חוזי ריבית:										
	25	136	37	(34)	-	2	-	(15)	146	שקל מדד
	66	15	-	(3)	-	1	-	(4)	21	אחר
	430	679	-	(1,436)	-	1,311	-	201	603	חוזי מטבע חוץ
	-	150	-	(132)	-	65	-	94	123	חוזים בגין מניות
	1	6	-	-	-	2	-	(2)	6	חוזי סחורות ואחרים
	-	6	-	(3)	-	2	-	1	6	אחר
	522	992	37	(1,608)	-	1,383	-	275	905	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾										
חוזי ריבית:										
	11	37	14	(70)	-	9	-	(1)	85	שקל מדד
	87	39	-	(2)	-	2	-	4	35	אחר
	648	765	-	(709)	-	512	-	293	669	חוזי מטבע חוץ
	-	119	-	(95)	-	29	-	72	113	חוזים בגין מניות
	2	4	-	-	-	-	-	1	3	חוזי סחורות ואחרים
	-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
	748	964	14	(876)	-	552	-	369	905	סך כל ההתחייבויות

- (1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- (3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)									
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 בספטמבר 2017	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	העברות ליום 30 בספטמבר 2017	אל רמה 3	רכישות מכירות סילוקים	ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016		
נכסים									
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
									שקל מדד
99	116	24	(55)	-	1	-	(59)	205	
56	20	-	(9)	-	-	-	(488)	517	אחר
434	688	-	(1,148)	-	910	-	266	660	חוזי מטבע חוץ
-	108	-	(139)	-	73	-	(154)	328	חוזים בגין מניות
-	5	-	(3)	-	-	-	1	7	חוזי סחורות ואחרים
-	5	-	(5)	-	2	-	-	8	אחר
589	942	24	(1,359)	-	986	-	(434)	1,725	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
									שקל מדד
17	75	59	(19)	-	2	-	(31)	64	
64	41	-	(17)	-	1	-	(612)	669	אחר
466	704	-	(1,375)	-	901	-	388	790	חוזי מטבע חוץ
-	114	-	(153)	-	48	-	(92)	311	חוזים בגין מניות
-	3	-	(4)	-	-	-	3	4	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
547	937	59	(1,568)	-	952	-	(344)	1,838	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמניים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 - המשך:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)									
רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾									
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	העברות אל רמה 3	מכירות סילוקים	רכישות	ברוח כולל אחר		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2016		
					רווח	בדוח רווח והפסד			
נכסים									
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
	126	146	95	(87)	-	2	(69)	205	שקל מדד
	134	21	-	(9)	-	2	(489)	517	אחר
	474	603	-	(1,480)	-	1,079	344	660	חוזי מטבע חוץ
	-	123	-	(202)	-	95	(98)	328	חוזים בגין מניות
	1	6	-	(3)	-	-	2	7	חוזי סחורות ואחרים
	-	6	-	(5)	-	3	-	8	אחר
	735	905	95	(1,786)	-	1,181	(310)	1,725	סך כל הנכסים
התחייבויות									
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾⁽³⁾									
חוזי ריבית:									
	13	85	69	(20)	-	2	(30)	64	שקל מדד
	198	35	-	(17)	-	1	(618)	669	אחר
	649	669	-	(1,690)	-	1,179	390	790	חוזי מטבע חוץ
	-	113	-	(197)	-	63	(64)	311	חוזים בגין מניות
	1	3	-	(6)	-	-	5	4	חוזי סחורות ואחרים
	861	905	69	(1,930)	-	1,245	(317)	1,838	סך כל ההתחייבויות

(1) רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.

(2) מדידת השווי הוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

(3) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:

ממוצע משוקלל		טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2018	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:						
0.97%	0.93%	-1.11%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	112	חוזי ריבית - שקל מדד
41.26%	25.69%	68.20%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	110	חוזים בגין מניות
1.72%	0.30%	3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	770	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
1.00%	0.93%	-1.11%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	32	חוזי ריבית - שקל מדד
1.68%	0.30%	2.65%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	932	אחר
ממוצע משוקלל		טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 30 בספטמבר 2017	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:						
0.10%	0.10%	0.11%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	67	חוזי ריבית - שקל מדד
38.41%	38.41%	38.41%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	83	חוזים בגין מניות
1.38%	0.30%	3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	792	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
0.10%	0.10%	0.10%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	70	חוזי ריבית - שקל מדד
1.89%	0.30%	3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	867	אחר
ממוצע משוקלל		טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:						
0.41%	0.41%	0.43%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	104	חוזי ריבית - שקל מדד
38.96%	29.56%	44.53%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	-	חוזים בגין מניות
1.38%	0.30%	3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	801	אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:						
0.41%	0.41%	0.43%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	80	חוזי ריבית - שקל מדד
1.89%	0.30%	3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	825	אחר

ביאור 15 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי הוגן

לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי הוגן

ככל שהבנק בוחר בחלופת השווי הוגן, השינויים בשווי הוגן של השקעות באיגרות חוב מסוימות נזקפים לרווח והפסד, ואיגרות החוב מסווגות לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי הוגן נעשתה בניסיון המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי הוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

לימים 30 בספטמבר 2018, 31 בדצמבר 2017 ו-30 בספטמבר 2017 לא בחר הבנק בחלופת השווי הוגן.

ביאור 16 - עניינים אחרים

ביום 1 בפברואר 2018 פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות. רכישת המניות נועדה להתבצע כנגד מניות שהוקצו או שיוקצו בעתיד, על פי תוכניות האופציות לשנים 2014-2016 ולתוכנית האופציות לשנים 2017-2019. ביום 23 ביולי 2018 אישר הפיקוח על הבנקים את תוכנית הרכישה בכפוף לתנאים שנקבעו. רכישה עצמית של מניות הבנק דומה במהותה לחלוקת דיבידנד. ראה גם ביאור 10 ב.4 בדוחות כספיים אלה.

ביאור 17 - אירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 באוקטובר 2018, לאחר תאריך המאזן, הנפיקה טפחות הנפקות כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (סדרה 48), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן (עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי הפיקוח על הבנקים כהון רובד 2 של הבנק) בערך נקוב של כ-710.6 מיליוני שקלים חדשים, תמורת 710.6 מיליוני שקלים חדשים.

ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

תוכן עניינים

200	ממשל תאגידי
200	הדירקטוריון וההנהלה
200	המבקרת הפנימית
200	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
200	בעלי השליטה
200	הון אנושי
201	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
206	דירוג האשראי של הבנק
207	מגזרי פעילות

ממשל תאגידי

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

במהלך תשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 קיים דירקטוריון הבנק 19 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 40 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-3 השתלמויות דירקטורים.

ביום 5 ביוני 2018, התפטרה גברת אסנת רון מתפקידה כדירקטורית חיצונית.

ביום 2 ביולי 2018, הודיע מר גדעון סיטרמן על הקדמת סיום כהונתו בימים אחדים והתפטר מתפקידו כדירקטור חיצוני.

ביום 25 ביוני 2018, חדל מר יוסי שחק לכהן כחבר ועדת תגמול.

ביום 23 ביולי 2018 הודיע הבנק על זימון אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של החברה, שעל סדר יומה, בין היתר, מינוי דירקטורית חיצונית. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 23 ביולי 2018 מספר אסמכתא 2018-01-069643, ודיווח מיידי מתקן מיום 24 ביולי 2018 מספר אסמכתא 2018-01-069973.

ביום 30 באוגוסט 2018, מונתה הגברת חנה פייאר כדירקטורית חיצונית בבנק. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 30 באוגוסט 2018 מספר אסמכתא 2018-01-080869.

חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה בכירה

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 לא חלו שינויים בחברי ההנהלה ובנושאי המשרה הבכירה של הבנק.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקרת הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה ואופן הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקרת נכללו בפרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוח השנתי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

ביום 30 באוגוסט 2018, אושר מחדש על ידי האסיפה הכללית של הבנק כתב הפטור וההתחייבות לשיפוי של הבנק, לעניין תחולתו על בעלי השליטה בבנק וקרוביהם, המכהנים מעת לעת, ובכללם אלו שכיהנו בעבר או שימונו בעתיד. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 30 באוגוסט 2018, מספר אסמכתא: 2018-01-080869.

ביום 6 בספטמבר 2018, אישר הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, את התקשרות הבנק בפוליסה לביטוח אחריות הדירקטורים ונושאי המשרה האחרים, לתקופה של שמונה עשר חודשים, שתחל ביום 1 באוקטובר 2018. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי מיום 6 בספטמבר 2018, מספר אסמכתא 2018-01-083194.

בעלי השליטה

להלן התפתחויות מהאמור בדוחות הכספיים לשנת 2017:

קבוצת עופר

ביום 18 במרץ 2018 קיבל הבנק הודעה מעופר השקעות בע"מ ומאחים עופר אחזקות (1989) בע"מ בדבר גיבוש עקרונות מתווה הפרדה, בשים לב להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד - 2013.

גיבוש עקרונות המתווה נועד להביא להפרדת השליטה בגוף הפיננסי המשמעותי (הבנק) מהשליטה בתאגיד הריאלי המשמעותי הריאלי המשמעותי (מליסרון בע"מ - "מליסרון"/ עופר השקעות בע"מ - "עופר השקעות") בין בעלי מניות חברות קבוצת עופר ("המתווה"). מובהר כי המתווה אינו הסכם מחייב, וכל תכליתו לשמש בסיס להכנת הסכם מפורט.

לפרטים אודות גיבוש עקרונות מתווה הפרדה בקבוצת עופר בשים לב להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד - 2013, ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 18 במרץ 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-020733).

ביום 15 באוגוסט 2018 נחתם על ידי נגידת בנק ישראל, הגברת קרנית פלוג, תיקון להיתר לשליטה להחזקת אמצעי שליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בבנק המתקן את ההיתר שניתן ביום 15 בינואר 2013. לפי התיקון להיתר, ההיתר מיום 15 בינואר 2013 שניתן לעיזבון המנוח יולי עופר ז"ל המנוהל על ידי מנהלי העיזבון יבוטל, העיזבון יימחק מרשימת בעלי ההיתר והגברת ליאורה עופר תירשם כמחזיקה במניות המנוח בעופר אחזקות, שהוחזקו קודם לכן על ידי מנהלי העיזבון. לפרטים נוספים (לרבות תנאי בתיקון להיתר) ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 23 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-078451).

בהמשך לעקרונות המתווה ביום 8 בנובמבר 2018 נחתם הסכם מפורט בין הגב' ליאורה עופר (וחברה בבעלותה המלאה) ו-לין (אחזקות) בע"מ ("לין"), חברה קשורה של מר אייל עופר, וכן חברות קבוצת עופר, המסדיר את הפרדת ההחזקות המשותפות שלהם בעופר השקעות ובמליסרון מצד אחד ובבנק מזרחי מהצד השני (להלן: "הסכם הפרדה").

במסגרת הסכם הפרדה נקבע, בין היתר, כי במועד ההשלמה ובכפוף להתקיימותם של התנאים המתלים שנקבעו בהסכם: (א) לין תרכוש את כל מניות בנק מזרחי שבהחזקת עופר השקעות ועופר אחזקות (בתמורה השווה לשער מניית החברה בראשית חודש פברואר 2018 (64.43 ש"ח), שהינו המועד בו החל להתגבש המשא ומתן בקשר עם העקרונות הכספיים של הפרדה, בכפוף להתאמות בגין דיבידנדים שחולקו/או יחולקו ממועד זה ועד למועד ההשלמה); (ב) הגב' ליאורה עופר, באמצעות חברה בבעלותה המלאה, תרכוש את כל מניות עופר השקעות המוחזקות על ידי לין (33.33%), באופן שלאחר השלמת ההסכם הגב' ליאורה עופר תחזיק ב-85% מהון מניות עופר השקעות ומר דורון עופר יחזיק ב-15% מהון מניות עופר השקעות.

התוצאה הינה, כי עם ובכפוף להשלמת הסכם הפרדה, הגב' ליאורה עופר (באמצעות חברה בבעלותה המלאה) תחזיק רק בשליטה בהחזקות ריאליות (עופר השקעות ומליסרון) ותיפרד מהחזקתה בבנק; ואילו לין תחזיק רק בשליטה בבנק ותיפרד מהחזקתה בתאגיד הריאלי המשמעותי (עופר השקעות ומליסרון).

השלמת העסקאות נשוא הסכם הפרדה, הקבועה למחצית חודש פברואר 2019, מותנית בהתקיימותם של תנאים מתלים, ובהם אישור בנק ישראל והחלטת רשות המסים בקשר להיבטים מסויימים הכרוכים בביצוע ההסכם, ולצדדים תעמוד הזכות לבטל את ההסכם כל עוד אלה לא התקבלו, או בקרות שינוי מהותי בנסיבות ביחס למצב הקיים.

לפרטים ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 8 בנובמבר 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-106707).

הון אנושי

התפתחויות ביחסי עבודה

לפרטים בדבר בורות כלכלית בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות, ראה ביאור 22 א.6. בדוחות הכספיים לשנת 2017. לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין בורות זו.

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

רגולציית European Union Markets in Financial Instruments Directive (MIFID 2)

רגולציה אירופאית שחלה על מדינות באירופה ונכנסה לתוקף ביום 3 בינואר 2018. מטרת הרגולציה היא ליצור הוראות אחידות באירופה על מנת להגביר את השקיפות במסחר, יעילות השוק ולתת הגנות למשקיעים בשוק האירופאי. הרגולציה אינה חלה במישרין על הבנק בישראל, אולם לאור הפעילות הגלובלית של הבנק והממשקים הרבים עם השוק האירופאי, הבנק התבקש לפעול להסדרת היחסים החוזיים עם הישויות האירופאיות מולן הוא פועל בהתאם.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי ובמקור היה צפוי להיכנס לתוקף ביום 12 באוקטובר 2018, אלא אם כן המועד יידחה (עד ולא יאוחר מיום 12 באפריל 2020). בפועל המועד נדחה, כך שייכנס לתוקף ביום 12 באפריל 2019.

החוק מבצע רפורמה בתחום שירות נתוני אשראי. במועד כניסתו לתוקף יבטל חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002.

החוק רלבנטי לבנק, הן בהיותו "מקור מידע" החייב להעביר נתוני אשראי על לקוחותיו למאגר מידע מרכזי בבנק ישראל והן בהיותו "משתמש בנתוני אשראי" הרשאי לקבל נתוני אשראי מלשכות האשראי.

בהתאם לחוק, מוקם מאגר מידע בבנק ישראל. לשכת אשראי תקבל ממאגר זה מידע, ונותן אשראי יכול להזמין מלשכת האשראי דוח אשראי, חיווי אשראי (המלצה חד ערכית אם ליתן אשראי), וכן ניטור (מעקב אחרי שינויים במצב הלווה לאורך תקופת האשראי). לשם קבלת מידע, על נותן האשראי לקבל הסכמה מפורשת מאת הלווה (לשם קבלת חיווי - די בידוע הלווה). לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני האשראי לגביו לא יכללו במאגר או שלא יימסרו לשם עריכת דוח אשראי.

לאורך תקופת ההיערכות ליישום הוראות החוק (מפרסום החוק ועד לכניסתו לתוקף) מעביר הבנק מידע על לקוחותיו למאגר המוקם, בהתאם להוראות בנק ישראל הניתנות מעת לעת.

ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) התשע"ו - 2016

פעימה ראשונה של החוק נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2017 וקבעה חובת רישוי לנותני שירותי אשראי, במטרה להסדיר את שוק האשראי החוץ בנקאי במטרה.

מתאריך 1 ביוני 2017 לא ניתן לעסוק בישראל ב"מתן אשראי" (שהוגדר בצורה רחבה מאד) ללא רישיון תקף, שמונתה בהון מינימלי, בחינת יושר, ופיקוח של הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. הפעימה השנייה של החוק עוסקת בשירותים בנכסים פיננסיים ונכנסה לתוקף ביום 1 באוקטובר 2018, ומתאריך זה לא ניתן לעסוק בישראל גם ב"מתן שירות בנכס פיננסי" ללא רישיון לפי חוק זה. (בעיקר מתייחס לשירותי פריטה/ המרה, מכירה/ העברה, ניהול ושמירה של נכסים פיננסיים. "נכס פיננסי" לעניין זה כולל גם מטבעות וירטואליים). האיסורים הקבועים בחוק לא יחולו על גופים פיננסיים אשר מחויבים ברישוי לפי חקיקה אחרת. תקנות שאושרו ביום 24 ביולי 2018 פוטרות מחובת רישוי בנקים זרים שמפוקחים במדינות OECD, תאגידים מסוימים שנותנים אשראי שאינו צרכני, אגודות אשראי שיתופיות, ונותני שירותים נוספים. הבנק מסרב לנהל חשבון למי שחלה עליו חובת רישוי לפי החוק, ואינו מציג רישיון.

ביום 1 בפברואר 2018 נכנס לתוקף תיקון מספר 4 לחוק, אשר קבע כי הפעלת "מערכת לתיווך באשראי" הינה בגדר "שירות פיננסי". מתאריך זה לא ניתן לעסוק בישראל בהפעלת מערכת לתיווך באשראי ללא רישיון כחוק. בתיקון נקבע, בין היתר, כי על בעל הרישיון לנהל את כספי המלווים והלווים המועברים אליו בחשבון נאמנות נפרד לטובת המלווים אצל אחד מהגופים המנויים בחוק, ביניהם, תאגיד בנקאי. הבנק מיישם את החוק. ליישום החוק אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

שינוי מבנה הבורסה

ביום 6 באפריל 2017 פורסם ברשומות חוק ניירות ערך (תיקון מספר 63) התשע"ז-2017, שעניינו שינוי מבנה הבורסה. החוק יוצר תשתית חוקית להפרדה בין הבעלות בבורסה בתל-אביב לבין הזכות של חברי הבורסה להשתמש בשירותיה, תוך הסרת המגבלה הקיימת על הבורסה כיום לחלק את רווחיה. כמו כן, קובע מגבלות לאחזקת מניות בבורסה, ובפרט דורש מחברי בורסה ותאגידים בנקאיים שאינם חברי בורסה למכור אמצעי שליטה המוחזקים בידם בשיעור העולה על 5%. בנוסף, קובע החוק הסדרים לתהליך הקצאת הון המניות של הבורסה בין חבריה ומכירת אחזקות העולות על 5%. בהתאם לחוק הוגשה על ידי הבורסה ביום 29 ביוני 2017 בקשה לכינוס אסיפה של חברי הבורסה לצורך אישור הסדר שינוי מבנה הבורסה לפי סעיף 350 לחוק החברות (להלן: "ההסדר"). במסגרת ההצעה להסדר תוקנו תקנוני המסלקות כך שחברי המסלקה לא יהיו שותפים לניהולה והובעה התנגדות לנוסח המוצע. בית המשפט נעתר לבקשה לכינוס אסיפה וכן קבע כי אם תתקבל הסכמה לגבי שינוי נוסח הצעות ההחלטה לתיקון תקנוני המסלקות לא יהיה צורך בדיון נוסף. בהתאם לכך נוסחו מחדש הוראות הנוגעות לתיקון תקנוני המסלקות כשהם כוללים הליכי טיעון וביקורת ואושרו על ידי ועדת הביקורת ודיקטוריון הבורסה (להלן: "התיקון"). ביום 10 באוגוסט אושר ההסדר עם התיקון על ידי אסיפת חברי הבורסה וביום 16 באוגוסט הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור ההסדר על פי סעיף 350 לחוק החברות. ביום 7 בספטמבר 2017, אישר בית המשפט את ההסדר לשינוי מבנה הבורסה.

ביום 18 בספטמבר 2017 התקבל מכתב מהבורסה לניירות ערך ובו הודעה על הקצאת מניות לבנק ועל רישום הבנק במרשם בעלי המניות של הבורסה. ביום 28 לדצמבר 2017 פנתה הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ("חברת הבורסה") אל הבנק המחזיק ב-6,640,416 מניות המהוות 6.640417% ממניות הבורסה, כבעל מניות בבורסה, בפניה לקבל הצעות לרכישת מניות המוחזקות על ידו. הפניה נעשתה אל בעלי המניות בבורסה ועל פיה, בעל מניות המעוניין למכור את מניותיו בחברת הבורסה ("בעל המניות המציע") מתבקש להגיש הצעה לחברת הבורסה למכירה ולהעברה של מניות המוחזקות על ידו בחברת הבורסה בתנאים המפורטים בפניה. על פי הפניה המחיר בגין המניות המוצעות למכירה נקבע לחמש מאות (500) מיליון שקלים חדשים חלקי סך כל המניות המוקצות בחברת הבורסה, כפול מספר המניות המוצעות למכירה על ידי בעל המניות המציע. ביום 18 בינואר 2018 נענה הבנק להצעת הבורסה למכור חלק (כ-1.7%) ממניות הבורסה המוחזקות על ידו, כך שלאחר המכירה יחזיק 4,900,000 המהוות 4.9% מהון מניות הבורסה. תמורת המניות הצפויה הינה כ-8.7 מיליון שקלים חדשים. ביום 16 באפריל 2018 קיבל הבנק הודעה מחברת הבורסה לפיה הצעת הבנק למכירת המניות לעיל התקבלה. על פי ההודעה המניות יימכרו ויועברו לקונה אחד או מספר קונים ("הקונה"). התמורה שתשולם לבנק תהייה גבוהה מן הנקוב בהצעה אולם, בהתאם להוראות חוק ניירות ערך בעניין זה, ההפרש בין התמורה המשולמת לבין המחיר הנקוב בהצעה יועבר לחברת הבורסה. השלמת העסקה מותנית בקבלת אישורים רגולטוריים וביצוע "קלוזינג" עד ליום 19 ביוני 2018 ("המועד הקובע"). במקרה בו לא יתקבלו האישורים או לא יבוצע ה"קלוזינג", והכל עד למועד הקובע, תתבטל העסקה, אלא אם יוסכם אחרת על ידי הקונה, הבורסה והבנק. ביום 12 ביוני 2018 פנתה הבורסה לבנק בבקשה לדחיית המועד הקובע עד ליום 31 לאוגוסט 2018 כאשר כל יתר תנאי העסקה נשארים ללא שינוי, הבנק נעתר לבקשת הבורסה כאמור. ביום 27 באוגוסט 2018 קיבל הבנק את הודעת הבורסה לפיה ה"קלוזינג" של עסקת מכירת מניות הבורסה הסתיים וכי תמורת המניות בסך של כ-8.7 מיליון שקלים חדשים הופקדה בחשבון הבנק.

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5), התשע"ז-2017

ביום 6 באוגוסט 2017 פורסם החוק המכונה "חוק אשראי הוגן". החוק חל על האשראי הניתן ליחידים מתאגידים בנקאיים, סולקים, מבטחים וחברה מנהלת.

החוק קובע תקרת ריבית אחידה לכל הגופים המלווים וחל לגבי:

- הלוואות בשקלים: שיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 15%.
- הלוואות מטבע חוץ: שיעור ריבית הליבור לשנה בתוספת 15%.
- ריבית פיגורים: מכפלה של ריבית בשיעור המירבי ב-1.2.

בשנה השלישית לאחר יישום החוק, יבחן שר האוצר את ממוצע שיעורי הריבית של האשראים שמעמידים הבנקים והוא יהיה מוסמך להפחית את שיעור עלות האשראי המרבי.

הוחרגו מתחולה של תקרת ריבית אחידה:

- הלוואות קצרות מועד (עד 3 חודשים) - הוגבלו בתקרה גבוהה ב-5% מהריבית המירבית.
 - עסקאות ניכיון שטר עבור עוסק לשימוש עסקי (לא אישי).
 - הלוואה שחל עליה צו לעניין שיעור הריבית לפי חוק הריבית (כדוגמת ריבית פיגורים בהלוואות לדיור, וכן בהלוואות צמודות מדד).
- הוראות החוק יחולו רק על הלוואות חדשות. תחולת החוק הינה מיום 6 בנובמבר 2018. יחד עם זאת, כניסת החוק לתוקף צפויה להידחות בחצי שנה.
- הבנק נערך ליישום החוק. ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018

ביום 18 במרץ 2018 פורסם החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018.

מטרת החוק לצמצם את השימוש במזומנים בביצוע עסקאות - הן על ידי מקבל התשלום והן על ידי נותן התשלום.

כמו כן, מטרת החוק להסדיר את דרך התשלום בשיקים. החוק קובע מגבלות מסוימות על דרכי השימוש במזומן ובשיקים.

החוק יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2019 למעט מספר סעיפים שתחולתם מיום 1 ביולי 2019.

על פי החוק למפקח על הבנקים נתונה סמכות להטיל עיצומים כספיים על תאגיד בנקאי שפרע שיק תוך הפרת אחת ההגבלות החלות על השיק לפי התוספת השנייה.

תחילת הטלת העיצומים על ידי הפיקוח על הבנקים מיום 1 ביולי 2019.

הבנק נערך ליישום החוק.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 (להלן: "החוק"), התפרסם ברשומות בתאריך 15 במרץ 2018. החוק יכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומו.

החוק מייצר קודיפיקציה של דיני חדלות הפירעון ומסדיר באופן מקיף ושלם את כלל דיני חדלות הפירעון של יחידים ושל תאגידים, ומביא לביטול הפקודות הישנות וההסדרים הקיימים בחוק החברות.

לחוק שלוש מטרות עיקריות:

- להביא לשיקומו הכלכלי של החייב. החוק מבקש לראות את הכישלון ביכולת פירעון האשראי וחדלות פירעון כתאונה כלכלית ולא כפגם מוסרי.
- הגדלת שיעור החוב שיפרע לנושים.
- הגברת הוודאות והיציבות של הדין, קיצור הליכים והפחתת הנטל הברוקרטי.

החוק מציג שינויים בנושאים שונים כגון: סף הכניסה להליכי חדלות פירעון, משך הליכי חדלות פירעון, הצמדה וריבית, שעבוד צף, קיזוז חובות הדדיים, מעמדו של מממן הליכי פעולות חברה בהקפאת הליכים, אחריות דירקטורים ומנהלים, וניהול משא ומתן על הסדר חוב.

להערכת הבנק, צפויה לחוק השפעה בהיבט מתן האשראי ושיעור הפירעון שלו בעת כשל. הבנק נערך ליישום הוראות החוק.

חוק למניעת הפצה ומימון של נשק להשמדה המונית, התשע"ח-2018

החוק פורסם ביום 11 במרץ 2018 ונכנס לתוקף באותו מועד. מטרת החוק למנוע הפצה ומימון של נשק להשמדה המונית, כולל בדרך של יישום סנקציות של מועצת הביטחון על גורמים המפיצים, מממנים או מסייעים בהפצה ומימון של נשק להשמדה המונית. נקבעו עבירות חדשות המהוות גם עבירות על חוק איסור הלבנת הון.

החוק מטיל חובות ואיסורים גם על בנקים ומטיל סנקציות פליליות על הפרתן. בין החובות - איסור קיום פעילות כלכלית עם גורם מוכרז או גורם קשור (המונחים הוגדרו בחוק) וחובת דיווח אם מתגלה פעילות כזו. החוק מטיל אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד וביניהם האחראי על יישום חובות איסור הלבנת הון, עליו מוטל ליישם גם חוק זה. הבנק מיישם את החוק.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018

ביום 22 במרץ 2018 פורסם החוק אשר מבצע מספר תיקוני חקיקה. בין היתר, תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. התיקון לחוק עוסק במעבר לקוחות מבנק לבנק, והוא צפוי להיכנס לתוקף ביום 22 במרץ 2021, אלא אם כן המועד יידחה (שתי דחיות אפשריות של עד חצי שנה כל אחת).

על פי התיקון לחוק במקרה ומבקש לקוח (יחיד או לקוח שהוא תאגיד מסוג שקבע הנגד בכללים), להעביר את הפעילות הפיננסית (כהגדרתה בכללים שיקבע הנגד) לבנק אחר, יבצעו הבנק המקורי של הלקוח והבנק הקולט את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבעה ימי עסקים או בתוך מועד אחר שקבע הנגד בהסכמת שר האוצר.

הוראת מעבר (לתקופה מיום פרסום התיקון לחוק ועד לכניסתו לתוקף): במקרה וביקש לקוח לסגור את חשבונו בבנק, לא יבטל אותו בנק, רק בשל בקשת הסגירה, את ההטבות וההנחות שלהן היה זכאי הלקוח במסגרת ניהול חשבונו, במועד מוקדם מהמועד שנקבע לעניין זה בהסכם בין הבנק ובין הלקוח, ואם לא נקבע מועד, במשך שלושה חודשים לפחות. ליישום התיקון החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרי הלוואות משותפות) (הוראת שעה), התשע"ח-2018

ביום 9 במאי 2018 פורסמו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים הכללים להלן, אשר פוטרים הסדר הלוואה משותפת לו שותפים תאגיד בנקאי או גוף מוסדי או סולק כהגדרתו בכללים או גופים דומים שהתאגדו מחוץ לישראל, מהחובה לקבלת אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר, אם התקיימו תנאים שונים ביניהם: פנית מארגן הלוואה למלווים נוספים נעשתה בהסכמת הלווה מראש ובכתב; הלווה רשאי לתת ולשאת עם המלווים הנוספים על תנאי האשראי בהלוואה המשותפת שלא באמצעות מארגן האשראי; מתקיים אחד מהתנאים הבאים: קיים לפחות מארגן הלוואה פוטנציאלי להלוואה שאינו צד להסדר, כל מארגני הלוואה הפוטנציאליים הם צדדים להסדר אולם ללא השתתפות כולם לא יכול הלווה לקבל תנאי אשראי דומים לאלו המוצעים לו בהסדר, כל מארגני הלוואה הפוטנציאליים הם צדדים להסדר, אך החלק המצרפי של מלווים שהם מארגני הלוואה פוטנציאליים נמוך מ-20%; מתקיים אחד התנאים הבאים: ההסדר אינו כולל יותר ממלווה גדול אחד (מוגדר כמי שחלקו באשראי למגזר העסקי בישראל עולה על 20%), ההסדר כולל יותר ממלווה גדול אחד אך לא יותר ממלווה גדול אחד משמש כמארגן הלוואה, וללא השתתפות כולם לא יוכל הלווה לקבל תנאי אשראי דומים לאלו המוצעים לו בהסדר, ההסדר כולל יותר ממלווה גדול אחד אך המארגן אינו מלווה גדול וחלקם המצרפי של המלווים הגדולים נמוך מ-20%; עיקרו של הסדר הלוואה המשותפת אינו בהפחתת התחרות או במניעתה; אין בהסדר הלוואה המשותפת כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. תוקף הכללים לשלוש שנים החל ממועד פרסומם.

יצוין כי הכללים מבטלים את מכתב הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 28 בדצמבר 2017 המופנה למנהלי התאגידים הבנקאיים והגופים המוסדיים על הסדרי קונסורציום, ועל כך שהממונה על ההגבלים העסקיים לא יאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 על קונסורציום אשראי שעומד בתנאים שבמכתב, שכללו, בין היתר, תיעוד של כל המפגשים והמגעים בין הצדדים להסדר לקראת חברתו, ודיווח תיעוד לממונה על ההגבלים העסקיים בתום כל שנה. ליישום הכללים אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

פרסום רשות ההגבלים העסקיים - מעבר לסליקה יומית בכרטיסי אשראי

בחודש אפריל 2018, פרסמה רשות ההגבלים העסקיים כי תידרש מעבר של חברות כרטיסי אשראי לסליקה יומית של בתי עסק החל מחודש מיולי 2021. זאת במסגרת התנאים לאישור ההסדר הכובל לסליקה צולבת בין חברות כרטיסי אשראי. ליישום הדרישה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק הדיור המוגן (תיקון), התשע"ח-2018

- ביום 25 ביולי 2018 פורסם תיקון לחוק הדיור המוגן אשר עסק במספר סוגיות:
- תיקון סעיפי הבטחת כספי הפיקדון שמשולם על ידי הדייר בבית הדיור המוגן למפעיל בעל הרישיון,
 - הוספת דרישת יציבות כלכלית של בעל הרישיון להפעלת בית הדיור המוגן, כתנאי לקבלת רישיון.
 - הקמת קרן למימון הוצאות בנסיבות של חדלות פירעון של בעל הרישיון.
- עיקר השינויים לעניין אופן הבטחת כספי הפיקדון הינם:
- הפיכת סעיף הבטחות לקוגנטי, כך שלא ניתן להתנות או לוותר עליו.
 - קביעה כי בשלב ההקמה מותרות בטוחות של ערבות בנקאית או פוליסת ביטוח בלבד.
 - הוספת בטוחה - אפשרות רישום הערת אזהרה לתקופה של שנתיים.
 - רישום הבטחות לטובת נאמן והסדרת הוראות בעניין.

ליישום הדרישה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994

ביום 3 באוגוסט 2017 פורסם ברשומות תיקון 28 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994 (להלן - חוק השקעות משותפות בנאמנות) אשר נכנס לתוקף יחד עם התקנות לפיו, בתחילת חודש אוקטובר 2018.

התיקון יכנס לתוקף באופן מדורג במספר פעימות עד 20 בדצמבר 2018. מטרת תיקון 28 הינה הסדרת תחום קרנות הסל תחת חוק השקעות משותפות בנאמנות במסגרתו יהפכו תעודות הסל לקרנות נאמנות מסוג קרן נאמנות מחקה סגורה - קרן סל. במסגרת התיקון הוגדרה קרן סל כקרן מחקה (קרן אשר לפי מדיניות ההשקעות שלה ייעודה הוא השגת תוצאות הנגזרות משיעור השינוי במחיר מדד או סחורה) שהיא קרן סגורה, וכן נקבע לגביה בהסכם הקרן כי היא קרן סל.

מהלך החקיקה כלל פרסום תקנות חדשות, ביצוע תיקונים בתקנות קיימות וכן ביצוע התאמות בתקנות הבורסה. במסגרת תיקון 28 הוחלו על קרנות הסל מגבלות שונות בקשר לשיעור ההשקעה וההחזקה בנכסים שונים כך שהתיקון האמור משפיע מהותית על תמהיל ההפקדות בבנק של גופים אלו.

הבנק נערך לטיפול בהשפעות אלה מבעוד מועד ופועל על פי תוכנית עבודה סדורה לחיזוק ושמירה על יחסי הנזילות.

הפיקוח על הבנקים

חוזרים והוראות דיווח לציבור

הליכי גביית חובות

ביום 1 בפברואר 2017 פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 450, בנושא הליכי גביית חובות, אשר נועדה להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחות אשר אינם עומדים בתנאי הלוואתם ואינם פורעים אותה כסדרה ובעת הטיפול בגביית החובות, טרם ואגב נקיטת הליכים משפטיים. תחילתה של ההוראה שנה ממועד פרסומה. הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 בפברואר 2018.

איסור הלבנת הון

ביום 1 בינואר 2018 נכנס לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין 411, בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרוו, אשר משלבת חוזרים ומכתבים פיקוחיים בנושא אשר פורסמו ממועד התיקון המקיף האחרון להוראה. ההוראה הורחבה ונערכה כהוראת ניהול סיכונים כולל זיהוי והערכה וצעדים אופרטיביים להפחתה. התיקונים העיקריים להוראה כוללים: הסבר לגישה מבוססת סיכון, חידוד הגדרות, הרחבת פירוט תפקידים של פונקציות הממשל התאגידי, פירוט הגורמים שעליהם נדרש הבנק להתבסס בביצוע הערכת הסיכונים ופירוט בסיס המידע שעל הבנק לאסוף מגורמים פנימיים וחיצוניים בכדי לגבש את הערכת הסיכונים. הבנק מיישם את ההוראה.

הפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה ומייד ברכטיסי אשראי

ביום 25 בפברואר 2018, פרסם בנק ישראל מתווה להפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה ברכטיסי חיוב בכ-30% משיעור של 0.7% מהיקף העסקה כיום לשיעור של 0.5% בינואר 2023. המהלך כולל 5 פעימות: הראשונה בינואר 2019 (0.6%), השנייה בינואר 2020 (0.575%), השלישית בינואר 2021 (0.55%), הרביעית בינואר 2022 (0.525%) והאחרונה כאמור בינואר 2023.

בנוסף, החליט בנק ישראל להפחית את העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מייד ברכטיסי אשראי משיעור של 0.3% ל-0.25% בינואר 2023. המתווה כולל 2 פעימות: הראשונה בינואר 2021 (0.275%) והשנייה כאמור בינואר 2023. ליישום הפחתת העמלה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

מדידה והלימות הון

ביום 15 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות הון – סיכון אשראי) בנושא משקל הסיכון הלוואות בשיעור מימון של מעל 60%. בחוזר נקבע כי הלוואות בשיעור מימון של מעל 60% יקבלו משקל סיכון של 60% לעומת משקל סיכון של 75% לפני העדכון. מטרת העדכון היא להקל על הזוגות הצעירים ומשפרי דיור הרוכשים דירות בשיעור מימון גבוה. מועד תחילת העדכון הינו מיום פרסום החוזר. הבנק מיישם את ההוראה. יישום ההוראה מקטין את נכסי הסיכון הנובעים מביצועים חדשים של הלוואות לדיור, בשיעור מימון של מעל 60%, שניתנו מיום פרסום החוזר.

פעילות התאגידיים הבנקאיים מול לקוחות מסוג נותני שירותים פיננסיים מוסדרים ורכזי הצעה

ביום 15 באפריל 2018 פרסם בנק ישראל חוזר אשר מטרתו לקבוע הנחיות שיאפשרו לתאגידיים בנקאיים לתת שירות ולנהל את סיכונים בפעילותם עם הגופים הפיננסיים המוסדרים (גופים שמפוקחים על ידי רשות שוק ההון בהתאם לחוק הפיקוח). זאת, בהמשך לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים, התשע"ו-2016), אשר מטרתו ליצור אסדרה כוללת, מקיפה וקוהרנטית ככל האפשר, של כל שוק מתן השירותים הפיננסיים והגופים הפועלים בו. בהתאם לחוזר הבנק נדרש לקבוע מדיניות ונהלים לפתיחה וניהול חשבונות לגופים פיננסיים מוסדרים אשר ישקפו, בין היתר, גישה מבוססת סיכון.

הבנק נערך ליישום החוזר.

ליישום החוזר אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה

בחודש אפריל 2018 פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 363, בנושא ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה, אשר נועדה להבהיר את האחריות של הבנק בנוגע לקיום תצורות עבודה מאובטחת מול הספקים החיצוניים המהותיים, ואת חובותיו לניהול סיכונים סייבר הולמים בפעילות ספקים אלו בחצרותיהם, בחצרי הבנק ובממשקי הבנק עם הספקים. עיקרי הסעיפים בהוראה יכנסו לתוקף 6 חודשים ממועד פרסום ההוראה. הבנק מיישם את ההוראה.

ליישום ההוראה אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים

ביום 28 במאי 2018 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים בו מפורטים דגשים ומחוייבות הבנק למפות ולנהל את הסיכונים הנגזרים מכל עסקה לרכישת חובות ולטפל בהיבטי ניהול אשראי, היבטי דיווח כספי והיבטי ציות הנגזרים מתנאי העסקה. הבנק נדרש לבצע ביקורת פנימית מקיפה בהתייחס לנאותות הטיפול ולהעביר את דוח הביקורת לפיקוח עד סוף חודש יוני 2019. ליישום ההנחיה אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כרטיסי חיוב

ביום 2 ביולי 2018 פרסם בנק ישראל חוזר עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 470 (כרטיסי חיוב). על פי החוזר, החל מיום 1 בפברואר 2019, בנקים יעבירו למתפעל ההנפקה של כרטיסי חיוב את הכספים בגין עסקות בכרטיסים שהונפקו על ידם במועד בו נדרש המתפעל להעביר כספים אלו לסולק, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח או זהות הסולק. עוד נקבע כי הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק למתפעל או הסכמים קיימים בהם בוצע שינוי מהותי שיחתמו עד ינואר 2022 יועברו לפיקוח. הבנק נערך ליישום החוזר. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 1 באוגוסט 2018 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313. על פי העדכון חשיפת תאגיד בנקאי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי", בניכוי הסכומים המותרים על פי ההוראה, לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית". בנוסף, חבות של "קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" תיכלל במגבלה המצרפית של לווים גדולים (לווים שחבותם מהווה מעל 10% מהון התאגיד הבנקאי). כמו כן, בוטלה ההחרגה של חבות של "קבוצת לווים בנקאית" לחברת כרטיסי אשראי לעניין המגבלה המצרפית של לווים גדולים. במהלך חמש שנים מיום פרסום העדכון להוראה, חבות של "קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי", לא תהיה כפופה למגבלת "קבוצת לווים בנקאית" ולא תיכלל במגבלה המצרפית של לווים גדולים. תחולת יתר העדכונים להוראה - יום פרסום ההוראה. ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - הארכת תוקף מכתבי המפקחת

ביום 16 בספטמבר 2018 התקבל מכתב המפקחת על הבנקים בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - הארכת תוקף מכתבי המפקחת. על פי המכתב על מנת לאפשר לתאגידים בנקאיים ליישם תוכניות התייעלות נוספות, יוארך תוקף שני המכתבים מיום 12 בינואר 2016 ומיום 13 ביוני 2017 עד ליום 31 בדצמבר 2017. לפרטים בדבר תוכניות התייעלות שאישר דירקטוריון הבנק ביום 27 בדצמבר 2016 וביום 19 ביוני 2017 ראה ביאורים 22 ו-25 לדוחות הכספיים לשנת 2017.

טיוטת חוזר להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא הלימות הון

ביום 1 בנובמבר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת חוזר להוראת ניהול בנקאי תקין 203 בנושא הלימות הון. הטייטה כוללת עדכון של מקדם ההמרה לאשראי (CCF) המוחל על ערביות להבטחת השקעות של רוכשי דירות על פי חוק המכר. לפי העדכון, מקדם ההמרה לאשראי לערביות חוק מכר בגין דירה שטרם נמסרה למשתכן, יעמוד על שיעור של 30% (במקום 50% כיום). הבנק נערך ליישום העדכון להוראה. יישום ההוראה יבוא לידי ביטוי בדוחות הכספיים לשנת 2018. להערכת הבנק, יישום ההוראה יביא לקיטון בנכסי סיכון בסכום של כ-950 מיליוני שקלים (גידול של כ-0.07% ביחס הון עצמי רובד 1).

דירוג האשראי של הבנק

ביום 21 בינואר 2018 אישרה S&P GLOBAL RATINGS MAALOT LTD (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק העומד על ilAAA, תחזית דירוג "יציבה".

דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של ilAA+. כתבי התחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רבד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III.

דירוג שטרי ההון הנדחים של הבנק, אשר מוכרים כהון רבד 2 בהתאם להוראת המעבר של באזל III הוא ilA+.

דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רבד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא ilAA-, תחזית דרוג יציבה.

ביום 6 בספטמבר 2018 אישרה חברת מדרוג בע"מ (אשר הוקמה בשיתוף עם חברת מודיס העולמית המחזיקה ב-51% מהבעלות) (להלן: "מדרוג") את דירוגי הבנק. דירוג פיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק הינו ilAaa באופן יציב. כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני תחתון) מדורגים באופן יציב ilAa1, ושטרי ההון הנדחים (הון משני עליון) מדורגים ilAa2 באופן יציב.

כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רבד 2 בהתאם להוראות ברזל III מדורגים ilAa3 באופן יציב.

ביום 30 ביוני 2015 אישרה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2 והעלתה את אופן הדירוג ל"יציב" מ"שלייל".

מגזרי פעילות

למידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
נכסים נושאי ריבית						
אשראי לציבור⁽³⁾						
3.36	4,272 ⁽⁷⁾	170,273	3.81	5,130 ⁽⁷⁾	180,416	בישראל
5.18	118	3,055	6.25	152	3,267	מחוץ לישראל
3.39	4,390	173,328	3.85	5,282	183,683	סך הכל
אשראי לממשלה						
2.07	3	194	2.12	3	189	בישראל
6.20	6	130	7.08	15	285	מחוץ לישראל
3.72	9	324	5.10	18	474	סך הכל
פיקדונות בבנקים						
1.09	7	857	0.38	3	1,058	בישראל
1.58	4	339	1.17	2	228	מחוץ לישראל
1.23	11	1,196	0.52	5	1,286	סך הכל
פיקדונות בבנקים מרכזיים						
0.09	23	35,017	0.08	22	36,478	בישראל
1.02	33	4,316	1.82	49	3,605	מחוץ לישראל
0.19	56	39,333	0.24	71	40,083	סך הכל
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
-	-	55	-	-	88	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	55	-	-	88	סך הכל
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾						
1.25	89	9,540	2.03	123	8,112	בישראל
1.64	13	1,057	2.46	16	869	מחוץ לישראל
1.29	102	10,597	2.07	139	8,981	סך הכל
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾						
3.29	3	122	0.99	3	406	בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
3.29	3	122	0.99	3	406	סך הכל
2.72	4,571	224,955	3.14	5,518	235,001	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		3,206			3,448	חייבים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		5,337			4,856	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁶⁾
		233,498			243,305	סך כל הנכסים
2.62	174	8,897	3.80	234	8,254	סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.02	1	20,901	0.29	16	21,887	לפי דרישה
0.75	219	117,343	1.26	372	119,109	לזמן קצוב
						מחוץ לישראל
-	-	514	-	-	564	לפי דרישה
1.14	13	4,570	1.91	24	5,072	לזמן קצוב
0.65	233	143,328	1.13	412	146,632	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
						בישראל
-	-	58	-	-	46	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
-	-	58	-	-	46	
פיקדונות מבנקים						
						בישראל
0.79	3	1,515	1.05	3	1,149	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	2	סך הכל
0.79	3	1,515	1.05	3	1,151	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
						בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
						בישראל
0.76	53	27,995	2.41	180	30,151	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
0.76	53	27,995	2.41	180	30,151	
התחייבויות אחרות						
						בישראל
-	-	56	2.16	1	187	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
-	-	56	2.16	1	187	
0.67	289	172,952	1.34	596	178,167	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		40,066			44,855	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,299			3,533	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		5,842			6,057	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		222,159			232,612	סך כל ההתחייבויות
		14,011			14,996	סך כל האמצעים ההוניים
		236,170			247,608	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.64			1.76			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית						
						בישראל
1.77	956	217,896	2.05	1,164	229,312	מחוץ לישראל
2.36	55	9,420	3.01	72	9,666	סך הכל
1.79	1,011	227,316	2.08	1,236	238,978	
1.03	13	5,084	1.71	24	5,638	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
שיעור הוצאה ב-%	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה ב-%	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
התחייבויות נושאות ריבית						
פיקדונות הציבור						
						בישראל
0.02	3	20,044	0.23	37	21,887	לפי דרישה
1.02	873	114,747	1.30	1,120	115,045	לזמן קצוב
						מחוץ לישראל
-	-	595	-	-	564	לפי דרישה
0.98	33	4,509	1.62	59	4,856	לזמן קצוב
0.87	909	139,895	1.14	1,216	142,352	סך הכל
פיקדונות הממשלה						
						בישראל
-	-	55	-	-	49	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
-	-	55	-	-	49	
פיקדונות מבנקים						
						בישראל
0.79	9	1,513	0.75	7	1,241	מחוץ לישראל
-	-	2	-	-	1	סך הכל
0.79	9	1,515	0.75	7	1,242	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
						בישראל
-	-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים						
						בישראל
2.11	440	27,865	2.80	631	30,114	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
2.11	440	27,865	2.80	631	30,114	
התחייבויות אחרות						
						בישראל
3.01	2	89	2.39	2	112	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	-	סך הכל
3.01	2	89	2.39	2	112	
1.07	1,360	169,419	1.43	1,856	173,869	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		41,016			45,442	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,206			3,448	זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		6,120			5,797	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		219,761			228,556	סך כל ההתחייבויות
		13,737			14,749	סך כל האמצעים ההוניים
		233,498			243,305	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.07			1.65			פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית						
						בישראל
1.90	3,070	216,058	2.06	3,487	226,747	מחוץ לישראל
2.12	141	8,897	2.84	175	8,254	סך הכל
1.91	3,211	224,955	2.08	3,662	235,001	
0.86	33	5,106	1.45	59	5,421	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.75	1,040	152,657	2.86	1,143	161,296	סך נכסים נושאי ריבית
(0.79)	(222)	113,258	(0.91)	(272)	120,160	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.96			1.95			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
0.82	106	51,722	3.60	470	52,852	סך נכסים נושאי ריבית
0.07	6	36,745	(2.35)	(207)	35,501	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.89			1.25			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.57	86	13,517	3.28	123	15,164	סך נכסים נושאי ריבית
(1.35)	(60)	17,865	(2.22)	(93)	16,868	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.22			1.06			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
2.28	1,232	217,896	3.06	1,736	229,312	סך נכסים נושאי ריבית
(0.66)	(276)	167,868	(1.33)	(572)	172,529	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.62			1.73			פער הריבית

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
ב-%			ב-%			
מטבע ישראלי לא צמוד						
2.65	3,022	152,728	2.74	3,292	160,884	סך נכסים נושאי ריבית
(0.70)	(569)	108,815	(0.81)	(710)	116,583	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.95			1.93			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
2.97	1,130	50,849	4.27	1,665	52,222	סך נכסים נושאי ריבית
(2.14)	(608)	37,964	(3.15)	(845)	35,868	סך התחייבויות נושאות ריבית
0.83			1.12			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
2.63	245	12,481	3.21	327	13,641	סך נכסים נושאי ריבית
(1.14)	(150)	17,534	(2.02)	(242)	15,997	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.49			1.19			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
2.72	4,397	216,058	3.12	5,284	226,747	סך נכסים נושאי ריבית
(1.08)	(1,327)	164,313	(1.42)	(1,797)	168,448	סך התחייבויות נושאות ריבית
1.64			1.70			פער הריבית

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 לעומת תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ⁽¹⁰⁾ גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾			שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ⁽¹⁰⁾ גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾		
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
858	570	288	496	392	104
34	24	10	12	9	3
892	594	298	508	401	107
נכסים נושאי ריבית אחרים					
29	27	2	8	8	-
26	40	(14)	16	16	-
55	67	(12)	24	24	-
947	661	286	532	425	107
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
281	263	18	168	160	8
26	23	3	11	9	2
307	286	21	179	169	10
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
189	149	40	128	117	11
-	-	-	-	-	-
189	149	40	128	117	11
496	435	61	307	286	21

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, וביום 30 בספטמבר 2017, ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 וביום 30 בספטמבר 2017, נוכחה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולה בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (104) מיליוני שקלים, 5 מיליוני שקלים, (78) מיליוני שקלים ו-(16) מיליוני שקלים, בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018, וביום 30 בספטמבר 2017, ולתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 וביום 30 בספטמבר 2017, נוכחה / נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך (4) מיליוני שקלים, (1) מיליוני שקלים, (3) מיליוני שקלים ו-(1) מיליוני שקלים, בהתאמה.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 75, 61, 202 ו-166 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 וביום 30 בספטמבר 2017, ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 וביום 30 בספטמבר 2017, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי ריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים:

1. מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	<p>ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.</p>
	<p>VAR - מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכוני שוק. ערך ה-VAR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.</p>
ב	<p>באזל - באזל II / באזל III - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.</p>
ג	<p>EVE - Economic Value of Equity - גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שוויים ההוגן של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.</p>
ה	<p>הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.</p> <p>הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. הון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה ולהלימות הון - ההון הפיקוחי.</p>
י	<p>יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.</p>
כ	<p>כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.</p>
מ	<p>מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.</p> <p>מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.</p>
נ	<p>נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים:</p> <p>הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל.</p> <p>המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם.</p> <p>הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.</p>
	<p>נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.</p>
	<p>נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211.</p>
o	<p>סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).</p>
	<p>סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.</p>
ש	<p>שיעור המימון (LTV) - היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.</p>

2. מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

ABC	OTC - Over the Counter - עסקה במכשירים פיננסיים אשר מבוצעת מעבר לדלפק, ולא בבורסה.
א	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסויים. אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין. חוב שגבייתו מותנת בביטחון - חוב פגום אשר פירונו צפוי להתבצע ממימוש הביטחונות שהועמדו להבטחתו.
	חוב בארגון מחדש - חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).
	חוב בהשגחה מיוחדת - חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב.
	חוב נחות - חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיקוד של 60 עד 89 ימים.
	חוב פגום - חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיקוד של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיקוד בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.
	חובות בעייתיים - חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונית.
מ	מכשיר פיננסי - חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
	משך חיים ממוצע - מח"מ - אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עלייה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.
נ	נגזרים - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחירי נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתיד.
ס	סינדיקציה - מתן הלוואה על ידי קבוצת לווים במשותף.
ש	שוק פעיל - שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע באופן שוטף על תמחור הנכסים וההתחייבויות.

3. מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק ה-FATCA האמריקאי - Foreign Account Tax Compliance Act קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית). LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה.
	EMIR - European Market Infrastructure Regulation - הוראות של האיחוד האירופאי אשר אומצו במטרה לגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשוקי הנגזרים.

24	,Cost-Income Ratio
172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 116, 115, 114, 66, 26	אשראי לציבור
180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173	
50, 35	דיבידנד
82, 81, 50, 48, 47, 34, 33, 32, 25, 23, 13, 9, 7, 5, 4	הון
212, 211, 210, 209, 208, 207, 206	הוצאות ריבית
166	הכנסות ריבית
214, 179, 166, 143, 69, 68, 54, 37, 5, ,	הלואות לדיור
203, 82, 14, ,	הליכים משפטיים
214, 116, 115, 114, 55, 53, 52, 27, 5, 4	הפרשה להפסדי אשראי
34	יחס המינוף
122, 81	יחס כיסוי נזילות
205, 13	כתבי התחייבות נדחים
156, 155, 154, 152, 150, 148, 146, 144, 143, 45, 41, 36, 31, 27, 23, 21, 4	מגזרי פעילות
205, 160, 159, 158, 157	
84	מדיניות חשבונאית
203, 106, 103, 81, 68, 57, 51, 50, 34, 23	מימון
214, 197, 154, 143, 142, 141, 140, 139, 138, 137, 136, 135, 134, 78, 66, 44, 28	נגזרים
201, 143, 113, 112, 111, 110, 83, 58, 46, 44, 34, 30, 29, 16, 13, 12, 6	ניירות ערך
34, 4	נכסי סיכון
83, 49	סיכון אסטרטגי,
141, 140, 116, 115, 114, 66, 65, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 52, 50, 47, 34, 27, 23, 12, 5, 4	סיכון אשראי,
213, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161	
82, 49, 12	סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון
83, 49, 12	סיכון מוניטין
81	סיכון מימון
81, 49, 12	סיכון נזילות
82, 49, 12	סיכון ציות ורגולציה
71, 49, 12	סיכון ריבית
213, ,	סיכון שוק
213, 83, 70, 12	סיכון תפעולי
214	עמלות
143, 66, 61, 60, 59, 58, 37	ענפי משק
117, 82, 46, 31, 30, 9, 4	פיקדונות הציבור
101, 100, ,	רווח למניה
197, 196, 195, 194, 193, 192, 191, 190, 189, 188, 187, 186, 185, 184, 113, 80, 25, 23, 5	שווי הוגן
13	תשואה על ההון
101	תשלום מבוסס מניות